

Femeile în Partidele Politice

CAPITOLUL 4: CUPRINS

Capitolul 4: Introducere	90
4.1. Ce strategii funcționează?	92
4.1.1. Construirea unei cariere de succes și promovarea femeilor pe diverse nivele ierarhice ale politicii	93
4.1.2. Cooperarea cu alte femei și acționarea în mod colectiv pe subiecte de interes comun	122
4.1.3. Instituționalizarea egalității de gen în politicile, procesele și practicile partidelor politice	129
Capitolul 4: Concluzii	135

Capitolul 4: Introducere

Femeile intră în politică într-un număr tot mai mare în întreaga regiune OSCE. Cu toate acestea, atingerea parității în reprezentarea femeilor este cu precădere un proces în continuă desfășurare. În secolul douăzeci și unu, reprezentarea femeilor în poziții de top în partidele politice și legislaturile din multe State participante la OSCE rămâne a fi dezamăgitoare. În prezent, doar o mână de partide politice sunt conduse de către femei și doar câteva parlamente sunt prezidate sau co-prezidate de către un președinte sau vicepreședinte de gen feminin (a se vedea Capitolul 2).

Așa cum am menționat în capitolul anterior, partidele politice sunt tot mai mult recunoscute ca fiind principalii „paznici” ai participării femeilor la viața politică și publică. Acolo unde partidele introduc măsuri pentru a încuraja mai multe femei să devină active politic, și a instituționaliza corectitudinea, transparența și echitatea drept principii care să guverneze modul de funcționare și cultura partidelor, acestea joacă un rol-cheie în consolidarea participării femeilor. Prin contrast, în cazul în care regulile, procedurile și practicile partidelor politice nu sunt transparente, sau în cazul în care acestea discriminează în mod direct sau indirect femeile, marginalizarea femeilor ar putea continua.

Capitolul 3 s-a axat pe strategiile și măsurile pe care partidele politice, și în particular liderii de partid, le pot introduce pentru a face partidele mai deschise, primitoare și echitabile pentru femei. Acest capitol explorează strategiile pe care femeile însele le pot adopta pentru a facilita ascensiunea lor în politică. Mai exact, acesta examinează strategii pe care femeile le pot aplica în mod individual, strategii colective care încurajează femeile să colaboreze între ele și strategii pe care femeile, împreună cu bărbații, le pot introduce pentru a instituționaliza și formaliza egalitatea de gen în cadrul partidelor politice.

Această perspectivă triaxială este esențială pentru abordarea provocărilor pe care femeile continuă să se confrunte la atingerea parității în funcțiile publice, precum și a egalității în cadrul structurilor și proceselor de partid. De asemenea, ia în considerare diferite strategii pe care femeile (și bărbații) le-au aplicat în lupta istorică pentru drepturile femeilor în toate sferele vieții politice și publice.

Subordonarea istorică și excluderea femeilor din viața publică a lăsat în urma sa o moștenire descurajatoare. Femeile continuă să se confrunte cu stereotipuri pe criteriu de gen în toate Statele participante la OSCE. Aceste stereotipuri și percepții, combinate cu practicile

Caseta 4.1:

Provocările cu care se confruntă femeile în politică

- Lipsa de conștientizare din partea liderilor de partid de gen masculin a necesității de a majora participarea politică a femeilor, și suportul limitat în acest sens.
- Lipsa de influență a femeilor la dezvoltarea politicilor și platformelor de partid.
- Absența femeilor sau reprezentarea limitată a acestora în organele executive ale partidului.
- Absența femeilor din poziții de conducere.
- Marginalizarea aripii femeilor din cadrul partidelor.
- Conștientizarea limitată a “regulilor de joc” informale privind modul de funcționare a politicii.

Sursa: Adaptare după Assessing women's political party programs: Best practices and recommendations, [Evaluarea programelor partidelor politice ale femeilor: Cele mai bune practici și recomandări], Washington: NDI, 2008.

discriminatorii, fac ca femeile să fie mai puțin pregătite și echipate în comparație cu bărbații pentru a funcționa eficient pe arena politică – nu din cauza lipsei de abilități sau competențe, ci pentru că se confruntă cu condiții inegale de concurență politică. Aceste provocări sunt agravate de modul în care se desfășoară politica în realitate. Politicienii competitivi navighează printre “regulile de joc” formale și informale. Datorită expunerii și accesului lor limitat la politică, femeile adesea nu posedă cunoștințe despre cum funcționează politica “în practică”. Pentru a avea succes în politică femeile trebuie, prin urmare, să învețe nu doar aspectele tehnice, formale ale sistemului politic, dar și modul în care jocul politicii este jucat în interiorul și între diferite partide politice.

Caseta 4.2:

De ce femeile nu intră în politică

- **Factori instituționali**, care includ regulile și procedurile de eligibilitate, sisteme electorale și de partid, precum și aranjamente legislative.
- **Factori sociali**, care includ nivelul de încadrare în muncă și educația femeilor și diviziunea muncii în familie.
- **Factori culturali**, care includ convingeri privind rolurile de gen adecvate în raport cu politica și sfera publică, la general.

Sursa: Sarah Childs, Joni Lovenduski și Rosie Campbell, *Women at the Top 2005: Changing Numbers, Changing Politics?* [Femeile din vârf 2005: Schimbăm numerele, schimbăm politica?] (Londra: Hansard Society, 2005), pag. 78

Esențial, moștenirea marginalizării înseamnă că femeile însele au internalizat multe dintre stereotipurile de gen perpetuate în și de societate. Unele femei pot crede că politica este responsabilitatea unui “bărbat”, că femeile nu dispun de capacitățile și calitățile necesare pentru a deveni un politician de succes, că politica este o “afacere murdară” nepotrivită pentru femei sau că desfășurarea campaniilor electorale și de colectare a fondurilor implică un comportament inadecvat din partea femeilor. De asemenea, femeile se pot simți inconfortabil să solicite bani de la donatori sau să se lupte pentru resursele limitate ale partidului.

Drept rezultat, multe femei promițătoare și motivate, care lucrează în condiții politice dificile și cunosc bine situația politică ezită adesea să accepte o numire politică sau să candideze pentru posturi electivă, considerându-se a fi nepotrivite pentru politică. Această lipsă de încredere continuă să țină numărul de femei care aspiră la o funcție politică, cu mult sub numărul bărbaților care aspiră la același lucru.

Cum ar putea oare femeile să conteste atât stereotipurile de gen cu care se confruntă în societate, cât și pe cele care le internalizează? Lecțiile date de istorie sunt reprezentative. În sfera politică, femeile independente au inițiat lupta politică pentru drepturile de vot ale femeilor, devenind modele demne de urmat pentru generații întregi. Femeile din întreaga Europă și America de Nord au jucat un rol indispensabil în activitatea de lobby pentru dreptul de vot, inclusiv Emmeline Pankhurst și Marion Coates Hansen din Marea Britanie, Elizabeth Cady Stanton, Victoria Woodhull și Susan B. Anthony din Statele Unite, precum și Marianne Hainisch în Austria, Clara Zetkin în Germania, Anna Haslan în Irlanda, Anna Maria Mozzoni în Italia, Aletta Jacobs în Țările de Jos, Aleksandra Kollontai în Rusia și Signe Bergman în Suedia. Astăzi, noi asociem aceste și multe alte nume cu lupta istorică pentru drepturile politice ale femeilor¹.

¹ “Lista adepților ai egalității femeilor și a sufragetelor”, Wikipedia, <http://en.wikipedia.org/wiki/List_of_suffragists_and_suffragettes#American_28United_States.29>.

Cu toate acestea, doar atunci când acțiunile lor au fost preluate de către grupuri mai mari, și această colectivitate a dobândit o masă critică și urgență, acea schimbare politică durabilă s-a produs. Mișcările dedicate sufragiului care au apărut în sânul democrațiilor instituționalizate și emergente demonstrează puterea unei astfel de strategii, reușind să câștige femeilor dreptul la vot în jurul lumii.² Cel mai important este faptul că instituționalizarea sufragiului universal în cadrele constituționale și juridice la nivel național, a asigurat că dreptul femeilor de a vota va fi garantat generațiilor viitoare. Astăzi, dreptul egal al femeilor și bărbaților de a participa în toate sferele vieții politice și publice este consacrat în tratate internaționale și formalizat în cadrele juridice naționale din întreaga regiune OSCE.

Ce concluzii pot fi trase din istorie? În primul și în primul rând, femeile însele trebuie să aleagă în mod activ calea politică; bărbații nu pot și nu ar trebui să facă această alegere în numele femeilor. În al doilea rând, numerele contează, cel puțin în măsura în care numerele ar permite femeilor să formeze alianțe și parteneriate și să contureze programe politice. Avansarea politică a femeilor poate fi facilitată enorm atunci când femeile care sunt activiste politice independente lucrează în mod conștient împreună. În cele din urmă, femeile sunt, de cele mai dese ori, inițiatorii și promotorii proceselor de instituționalizare a egalității de gen în cadrul juridic și de politici publice, precum și în procedurile și practicile de zi cu zi, întrucât adesea ele au fost cele care au avut de suferit cel mai mult de pe urma inegalității de gen.

În contextul unui partid politic, acest lucru poate include crearea unor structuri de susținere a avansării femeilor, introducerea unor politici care să interzică discriminarea bazată pe gen, dezvoltarea unor strategii și măsuri care să creeze condiții de concurență echitabilă pentru membrii de partid bărbați și femei, sau inițierea unui advocacy pe marginea problemelor sociale cheie care suscită un interes special pentru femei. Cu toate acestea, sarcina implementării egalității de gen în cadrul proceselor unui partid politic nu ar trebui să fie pusă doar pe umerii femeilor. Instituționalizarea egalității de gen în cadrul partidelor politice necesită angajamentul liderilor partidelor politice, factorilor de decizie și activiștilor și membrilor de partid, atât de sex masculin, cât și de sex feminin.

În pofida celor de mai sus, este important să se recunoască că politica, la rădăcinile sale, este un joc competitiv. Oportunitățile de colaborare sunt rare, întrucât fiecare politician – bărbat sau femeie – este condus de un obiectiv-cheie: a asigura succesul la urna de vot pentru a obține putere politică și a utiliza această putere pentru a efectua schimbări. Prin urmare, la citirea acestui capitol, este important a fi reținute câteva aspecte. În primul rând, femeile politicieni trebuie să fie ele însele inițiatoarele ale unora dintre aceste strategii, și că încercând acest lucru - ele ar putea să se confrunte cu o semnificativă opoziție atât din partea bărbaților, cât și din partea femeilor din partid. Este important să menționăm că acest capitol nu intră în detalii privind strategiile pe care femeile le pot aplica pentru a face față altor femei, inclusiv femei mai în vârstă, care se opun avansării lor. ODIHR intenționează să abordeze această problemă în mai multe detalii la actualizările ulterioare ale manualului. În al doilea rând, după cum s-a remarcat, politica este o profesie competitivă, guvernată de reguli formale și informale. Femeile se pot pomeni că acestea au de înfruntat un mediu politic în care, în încercarea de a introduce mai multă echitate, transparență și echitate, acestea au de pierdut pe termen scurt. Acest fapt ar putea fi aplicabil situațiilor în care procesele politice sunt dominate de campanii negative sau fraude electorale, sau în care banii determină succesul la urna de vot.

²“ Cronologia dreptului de vot al femeilor”, Wikipedia,
<http://en.wikipedia.org/wiki/Timeline_of_women%27s_suffrage>

În cele din urmă, implicarea la “schimbarea regulilor de joc” sau reformarea politicilor va necesita timp și energie, lăsând mai puțin timp femeilor independente pentru a avansa în cariera lor sau a se dedica campaniilor lor politice. Cu toate acestea, este important ca femeile să se implice în procesele de reformare a politicilor, pentru a asigura faptul că opiniile și punctele de vedere ale femeilor sunt luate în considerare și că dispozițiile și practicile acestor politici, care discriminează femeile, sunt identificate și eliminate. Femeilor le va fi mult mai dificil să avanseze în politică în cazul în care cadrul instituțional, legislativ și de politici publice care reglementează acest domeniu nu consacră egalitatea de drepturi și de șanse, atât pentru femei, cât și pentru bărbați.

Unele dintre strategiile cuprinse în acest capitol pot servi drept reper pentru femei, la abordarea acestor tipuri de provocări politice. Totuși, o serie de tactici prezentate aici sunt strategii pe termen lung, care vizează realizarea schimbării modului în care partidele politice sunt conduse și măsura în care acestea oferă posibilitatea atât femeilor, cât și bărbaților, să acționeze în calitate de actori politici.

4.1. Ce strategii funcționează?

Acest capitol se axează pe acțiunile pe care femeile din partidele politice le pot întreprinde individual sau colectiv pentru a majora participarea substanțială și egalitatea de gen a femeilor în cadrul partidelor politice. Pentru a realiza acest lucru în mod eficient, femeile care aspiră la o carieră politică trebuie să se concentreze asupra:

- Planificării carierei lor politice și auto-promovării lor pe toate nivelele ierarhice ale politicii;
- Construirii parteneriatelor cu alte femei și acționării în mod colectiv asupra subiectelor de interes comun; și
- Instituționalizării egalității de gen în cadrul politicilor, proceselor și practicilor partidului politic, și implicării bărbaților în calitate de parteneri și promotori ai egalității de gen.

Precum am menționat și în capitolul anterior, este important să fie selectate acele strategii care sunt cele mai adecvate, în dependență de tipul funcțiilor politice pe care femeile doresc să le obțină, situația specifică în care se află și mediul politic general.

4.1.1. Construirea unei cariere de succes și promovarea femeilor pe diverse nivele ierarhice ale politicii

Prezenta secțiune se referă la măsurile și inițiativele individuale pe care femeile, activiști politici, le pot întreprinde pentru a sprijini ascensiunea carierei lor politice. Aceasta demarează cu alegerea de către femei de a adera la un partid politic, și continuă prin a prezenta strategii de familiarizare cu modul în care partidele politice funcționează de fapt. Aceste cunoștințe, constituie fundamentul de bază la planificarea de către o femeie a ascensiunii sale pe diverse nivele ierarhice ale politicii, precum și la accesarea resurselor necesare susținerii acestei ascensiuni – fie dacă aceasta dorește să candideze pentru o funcție publică, să devină un actor-cheie în cadrul campaniilor politice sau un factor de decizie în cadrul partidului. Prezenta secțiune sfârșește prin a examina acțiunile practice pe care femeile le pot întreprinde la realizarea planurilor lor, axându-se pe campaniile politice în cazul candidării și campaniile electorale.

1) Dobândirea calității de membru al unui partid politic

Indiferent de locul din regiunea OSCE unde trăiește femeia, există o șansă ca acesta să fie deja activă politic – fie în calitate de susținător al unui partid, observator politic, voluntar într-o organizație de caritate sau asociație obștească, activist în cadrul societății civile, fie în calitate de membru activ al comunității sale sau alegător – deci, activă politic nu neapărat într-un sens formal. De fapt, unele cercetări indică asupra faptului că femeile reprezintă chiar și 80 la sută din componența organizațiilor societății civile din Statele Unite ale Americii (deși date recente semnalează asupra faptului că femeile conduc doar 12 la sută din ONG-urile cu cele mai mari bugete din Statele Unite ale Americii).³ În același fel, în Marea Britanie, se estimează că femeile completează până la 68 la sută din rândurile membrilor organizațiilor societății civile, deși doar 27 la sută din ONG-urile cu cele mai mari bugete sunt conduse de către femei⁴. Acest lucru indică asupra faptului că există deja un număr mare de femei care au dobândit abilitățile, experiența, expertiza și valorile, care ar putea fi transferate în politică.

În consecință, prezenta secțiune conține o prezentare generală a acțiunilor pe care femeile le pot întreprinde odată ce decid să intre oficial pe arena politică.

³ “Women in civil society: Breaking glass pyramid” [Femeile în societatea civilă: spargerea piramidei de sticlă], 7 martie 2013, Consiliul pentru Dezvoltare Internațională, <<http://www.cid.org.nz/news/women-in-civil-society-breaking-the-glass-pyramid/>>, Statistici privind leadership-ul din “Women in leadership: It’s not going to work the way we’re doing it” [“Femeile din conducere: N-ar să funcționeze în modul în care acționăm în prezent”], The Guardian, 1 august 2013, <<http://www.theguardian.com/global-development-professionals-network/2013/aug/01/women-in-leadership-international-ngos>>.

⁴ Ibidem

→ Cunoașterea criteriile de recrutare

Una dintre cele mai importante “căi de acces”, în vederea stabilirii prezenței unei femei în politică, este aderarea la un partid politic. Alegerea unui partid înseamnă identificarea valorilor, ideologiei și/sau perspectivelor politice cu care cineva este de acord, și găsirea unui partid care corespunde în cea mai mare măsură preferințelor sale personale. Odată ce partidul potrivit este identificat, este important să se rețină faptul că partidele politice pot recruta membri pentru o varietate de motive și se baza, în acest scop, pe o varietate de criterii. În consecință, unul dintre primii pași pe care îi poate face o femeie, este să afle mai multe despre **criteriile de recrutare ale partidului**. Aceste criterii ar putea include:

- Cerințe de vârstă;
- Cerințe privind cetățenia;
- Educația;
- Cerințe privind reședința;
- Cerințe privind angajarea în câmpul muncii (de exemplu, de a nu fi membru al vreunui serviciu militar sau public);
- Plata unei contribuții de membru la recrutare sau în mod regulat; și
- Aderare la ideologia și/sau valorile partidului, sau acceptarea în calitate de membru de către partid.⁵

Bunele practici internaționale privind recrutarea de către partide dictează faptul că nici unul dintre criteriile sus-numite nu ar trebui să fie disproporționate, sau să conducă la situația în care oricare cetățean – femeie sau bărbat – să nu aibă posibilitatea să se alăture unui partid din cauza cerințelor exagerate privind resursele sau calificarea necesară.⁶ Suplimentar, aceste criterii ar trebui să fie precizate în statutul, actul de constituire sau pe pagina web a partidului. În măsura posibilității, femeile ar trebui să obțină copii de pe documentele necesare sau acces la pagina web a partidului în cauză, pentru a se familiariza cu condițiile de recrutare.

Alternativ, s-ar putea să fie cazul ca femeile să cunoască deja partidul la care doresc să adere, prin conexiuni de afaceri, familie, cercuri sociale sau educaționale, sau să considere informațiile privind criteriile de recrutare ca nefiind necesare.

De asemenea, însăși partidele politice s-ar putea afla în căutarea unor membri potențiali care întrunesc criterii ce nu se regăsesc în statutul partidului, sau ar putea conferi valoare diferită unor diferite tipuri de calități. De exemplu, în studiul ODIHR desfășurat în cinci țări-pilot: Albania, Georgia, Kazahstan, Kârgâzstan și Moldova,

Caseta 4.3:

Recrutarea de către partide în cinci State-pilot

Toate Statele-pilot ale proiectului “Femeile în Partidele Politice” au indicat asupra faptului că partidele recrutează membri și candidați care:

- Sunt cunoscuți conducerii de partid (prietenii sau familie);
- Se bucură de un statut înalt în comunitate;
- Dispun de resurse, precum renume sau fonduri; și
- Demonstrează loialitate conducerii de partid.

⁵ A se vedea: OSCE/ODIHR și Consiliul Europei Comisia de la Veneția, Guidelines on Political Party Regulation [Orientări privind reglementarea partidelor politice], 2010, alin. 116; și “Parties and Candidates” [“Partide și candidați”], ACE Electoral Knowledge Network, <<http://aceproject.org/ace-en/topics/pc/onePage>>.

⁶ OSCE/ODIHR și Consiliul Europei Comisia de la Veneția, Guidelines on Political Party Regulation [Orientări privind reglementarea partidelor politice], 2010, alin. 116

respondenții au remarcat faptul că liderii partidelor politice recrutează adesea membri din cadrul rețelei lor de afaceri, parteneri de afaceri, colegi de universitate sau persoane care se bucură de o reputație înaltă în cadrul comunității.

În orice caz, este important ca femeile să fie în cunoștință de cauză atât privind criteriile formale și informale ale procesului de recrutare a membrilor de partid. Cunoașterea criteriilor va permite femeilor, odată ce acestea sunt membre de partid, să evalueze și faptul dacă conducerea și factorii de decizie ai partidului aplică aceste criterii într-un mod corect, echitabil și transparent.

→ **Aducerea contribuției personale la chestiunile ce vizează comunitatea**

Este important de a-i fi demonstrate unui partid valoarea adăugată, abilitățile și cunoștințele pe care un potențial nou recrut le poate aduce. Contribuția unei femei la comunitate, înafara sferei formale a politicii, poate fi utilizată pentru a dovedi calități pe care majoritatea partidelor politice le caută atunci când recrutează noi membri. Implicarea în organizațiile de caritate locale, spre exemplu, demonstrează angajament civic și dedicare serviciului public. În egală măsură, participarea la asociații profesionale poate ajuta femeile să dezvolte abilități și calificări de specialitate. Alte forme de muncă în folosul comunității – contribuția la asociația părinte-profesor din școala copilului, antrenarea unei echipe sportive locale, prezidarea unei asociații locale sau voluntariatul în cadrul evenimentelor din comunitate, pot fi utilizate pentru a evidenția dedicația unei femei față de o comunitate locală și față de dezvoltarea ei, precum și importante abilități pe care aceasta le-a dobândit drept rezultat, precum ar fi management, colectare de fonduri sau mobilizare a voluntarilor. Participarea la consiliul local sau la ședințele primăriei poate demonstra interes și dăruire participării civice, precum și cunoștințe de politică locală.

Caseta 4.4:

Campania electorală olandeză din 2012: Partidul European al Verzilor

Eforturile depuse de voluntari pentru Partidul European al Verzilor în cadrul alegerilor parlamentare olandeze din 2012 nu au trecut neobservate. Partidul a creat un blog (<http://europeangreens.eu/blogs/dutch-election-campaign-2012>) pentru a aduce în lumina reflectoarelor activitățile voluntarilor și a se asigura că munca acestora este recunoscută în mod corespunzător.

Sursa: Partidul European al Verzilor, <<http://europeangreens.eu/blogs/dutch-election-campaign-2012>>.

Participarea în cadrul comunității permite femeilor nu doar să-și prezinte valorile și calitățile lor, dar și oferă femeilor, deopotrivă, oportunitatea de a face cunoscute comunității și/sau liderilor de partid aptitudinile, calitățile și contribuțiile lor. Aceste calități și abilități sunt ceea ce femeile ar trebui să “vândă” partidului la care au interesul să adere.

→ **Contactarea sau efectuarea muncii de voluntariat în folosul unei filiale locale a unui partid**

În planul de nouă pași ai Partidului Conservator din Marea Britanie pentru a atrage femeile să adere la partid, primul pas încurajează femeile să contacteze filiala locală a partidului din circumscripția în care acestea își au domiciliul.⁷ Prin urmare, femeile interesate să se alăture unui partid ar trebui să caute membri locali de partid

⁷ A se vedea Programul “Women2Win”, <<http://www.women2win.com/being-mp>>. Resursele și exemplele menționate în acest manual sunt incluse datorită valorii lor de bune practici care și-a dovedit eficiența la promovarea participării femeilor în partidele politice. Ca atare, includerea lor nu reprezintă în niciun fel o aprobare sau un acord cu agendele de politici sau platformele politice ale organizațiilor, platformelor și partidelor politice ce le-au creat.

pentru a afla mai multe despre partid și tipul de membri pe care acesta dorește să-i recruteze, în ceea ce privește calificările, mediul de unde provin, educația, profesia și setul lor de abilități. Astfel de întâlniri pot fi utile pentru a determina aspectele în care femeile întrunesc criteriile dorite de partid, și dacă există goluri în apartenența partidului pe care femeile – și abilitățile lor – le pot completa. Femeile pot să încerce, de asemenea, să se întâlnească și cu alți membri de sex feminin al filialei locale. Acesta e un mod excelent de a construi o rețea de contacte; de a înțelege mai bine valorile, cultura și activitățile partidului; și de a evalua atitudinea partidului față de femei și ascensiunea politică a acestora.

Femeile ar trebui de asemenea să profite de orice campanii publice de recrutare pe care partidele le inițiază pentru a recruta noi membri. Acestea pot avea loc la universități (pentru a atrage membri de partid mai tineri), în centre civice sau culturale, arene sportive, forumuri de afaceri sau alte spații publice. Partidele nou-înființate ar putea fi deosebit de dornice să organizeze astfel de campanii de recrutare, precum s-a întâmplat în anul 2011 în Republica Cehă, unde un partid nou format a promovat în mod public campania sa de recrutare a membrilor, ca urmare a dezmembrării acestuia din corpul unui partid bine-cunoscut.⁸

→ **Efectuarea muncii de voluntariat în cadrul unei campanii electorale**

Una din cele mai eficiente modalități de a fi remarcat de un potențial partid politic este **efectuarea muncii de voluntariat** în cadrul campaniei electorale ce se apropie. În întreaga regiune OSCE, atât la nivel național, cât și local, partidele mizează pe suportul voluntarilor pe parcursul desfășurării campaniei lor electorale. Însărcinările variază și pot include realizarea agitației electorale din ușă în ușă, preluarea apelurilor telefonice, contactarea donatorilor; crearea, expedierea sau distribuirea materialelor de campanie; mobilizarea alegătorilor; sau asistență la organizarea unui eveniment de colectare de fonduri. Pot exista mai multe căi de acces către un angajament politic la nivel local - prin intermediul consiliilor alese, asociațiilor locale, filialelor sau grupurilor de partid – care pot crea oportunități pentru a fi recunoscut de către liderii și factorii de decizie de partid.

2) Cunoașterea partidului și conducerii acestuia

Odată ce o femeie a devenit cu succes membru al unui partid politic, este foarte important ca ea să afle cum funcționează partidul său. Acest lucru poate însemna familiarizarea cu regulile și procedurile oficiale privind modul de organizare a partidelor; modul în care sunt selectați și recrutați candidații; modul în care membrii sunt promovați; modul în care este desemnată, numită și/sau aleasă conducerea; și modul în care sunt luate deciziile. Or, poate însemna luarea la cunoștință a regulilor “informale” ale jocului, în ceea ce privește modul în care aranjamentele politice sunt realizate în practică. În orice caz, pentru femeile care își planifică cariera politică, îmbogățirea cunoștințelor lor privind modul în care activează partidele este un prim pas esențial. Această secțiune prezintă anumite strategii pentru a consolida această cunoaștere.

→ **Învățarea aspectelor relevante privind partidul și modul în care aceasta funcționează**

Pentru a avansa în cariera sa politică – indiferent de faptul dacă o femeie își dorește să devină manager de campanie, consilier politic, candidat sau lider de partid – ea are nevoie să cunoască

⁸ Brian Kenety, “Billionaire’s new party ANO 2011 in recruitment drive”, [Noul partid ANO al unui bilionar, în toiuł recrutărilor], Checposition.com, 29 May 2012, <<http://www.ceskapozice.cz/en/news/politics-policy/billionaire%E2%80%99s-new-party-ano-2011-recruitment-drive>>.

modul în care câteva importante **proceduri și procese de partid** funcționează de fapt. Acestea includ:

- ✓ Modul în care sunt **recrutați** membrii de partid;
- ✓ Modul în care **se iau deciziile și se instituie politicile** (și de către cine);
- ✓ Modul în care sunt **numiți și selectați** candidații;
- ✓ Modul în care sunt **promovați** membrii;
- ✓ Modul în care sunt **alocate** resursele de partid (fonduri, acces la bunuri și timp de emisie); și
- ✓ Modul în care partidele interacționează cu **mass-media**.

Lista care se găsește în Anexa 2 poate servi drept un punct de plecare util pentru evaluarea și înregistrarea a tot ceea ce se cunoaște despre procesele sus-numite. Sursele ce pot fi utilizate pentru cercetare pot include documentele oficiale ale partidului, precum statutele și constituțiile partidului politic; regulamentele de partid, inclusiv regulile de procedură, actele de constituire și/sau codurile de conduită; politicile și strategiile de partid, precum planuri de lucru, raporturi anuale sau politici privind nediscriminarea; platforma politică și electorală a partidului; documentele de campanie, inclusiv sloganurile de partid, articole mass-media și mesaje de campanie; și alte documente, cum ar fi diverse discursuri ai liderilor și candidaților de partid. Aceste documente pot ajuta femeile să înțeleagă mai bine modul în care funcționează un partid, atât formal, cât și informal. Alternativ, femeile ar putea dori să se angajeze într-un **audit de gender** sau o evaluare, de-a lungul liniilor de activitate descrise în Capitolul 3, pentru a determina modul în care operează partidul și dacă vreuna dintre politicile, procedurile sau procesele sale discriminează direct sau indirect femeile.

Odată ce informațiile privind procedurile unui partid sunt colectate în particular, femeile sunt într-o mai bună poziție pentru a face lobby în favoarea implementării acestor proceduri în condițiile unei mai mari transparențe, corectitudini și echități. De exemplu, femeile pot pleda pentru includerea criteriilor de recrutare sau promovare în documentele juridice ale partidului. În cazul în care astfel de proceduri nu sunt așezate pe foaie, femeile pot face lobby pentru întocmirea documentelor juridice necesare ale partidului și formalizarea acestora în scris. Femeile pot pleda, de asemenea, pentru adoptarea echității și/sau egalității de gen drept principiu care să guverneze procedurile-cheie ale partidului, și pentru utilizarea unui limbaj sensibil la diferențele de gen în toate documentele de partid oficiale și neoficiale.

→ **Identificarea modului în care funcționează conducerea de partid și modalitățile de promovare**

Cunoașterea **conducerii de partid** și a normelor care-i pun în funcțiune mecanismele sunt la fel de importante. Aceste reguli, atât formale, cât și informale, scrise și cutumiare, guvernează modul în care liderii iau decizii privind obiectivele strategice ale partidului politic, managementul resurselor umane, recrutarea, promovarea, selectarea candidaților și platformelor electorale. Astfel de reguli, indică, de asemenea, asupra modului în care partidele cooperează cu mass-media, și modul în care interacționează cu alte formațiuni.

Standardele și bunele practici internaționale pun accent pe faptul că bărbații și femeile au dreptul la șanse egale de avansare politică în partidele lor și dreptul de a participa la procesul de decizie pe toate nivelele ierarhice. De aceea, indiferent de faptul dacă o femeie dorește să fie selectată drept candidat sau să avanseze în carieră în interiorul partidului, este important să se cunoască **procesele de promovare** ale partidului. Informațiile ce pot fi colectate includ:

- ✓ Ce funcții care oferă putere de decizie sunt disponibile? Sunt acestea acordate în bază de alegere sau numire?
- ✓ Când și cât des devin disponibile astfel de funcții? Există anumite termene certe la care funcțiile devin vacante/disponibile?
- ✓ Fie că acordarea acestora are loc în bază de alegere sau numire, care sunt criteriile de selecție? Sunt oare acestea scrise?
- ✓ Există măsuri stabilite care să asigure egalitatea de șanse a femeilor și bărbaților să fie promovați?
- ✓ Cine ia deciziile privind promovarea și în ce mod?
- ✓ Când au loc procesele de promovare - în mod regulat, în cadrul congresului sau convențiilor partidului sau conform necesităților?
- ✓ Care este procedura de participare la congresul partidului? Există oarecare măsuri sau obiective stabilite care să asigure participarea femeilor și beneficierea de către acestea a unor privilegii de vot?
- ✓ Care sunt locurile disponibile/vacante actuale și viitoare, în ceea ce privește funcțiile din interiorul partidului?

Bunele practici în ceea ce privește democrația din interiorul partidelor subliniază faptul că principiile transparenței, corectitudinii și echității ar trebui să se aplice nu doar procedurilor de recrutare și numire a candidaților, dar și asupra proceselor de promovare din cadrul partidelor. În cele cinci țări-pilot, majoritatea bărbaților, dar și a femeilor, percep procesele de promovare în cadrul partidelor ca fiind corecte și transparente. Cu toate acestea, în ceea ce privește echitatea și transparența, femeile au acordat scoruri mai mici decât colegii lor bărbați. Este important să reținem că acest sondaj a fost realizat în rândul femeilor (și bărbaților) care pot fi deja considerați drept politicieni de succes (de ex., activează în calitate de deputați aleși) în țările în tranzație. În ciuda acestui fapt, diferența dintre răspunsurile bărbaților și cele ale femeilor indică asupra faptului că, chiar și în rândul femeilor de succes în politică, există o percepție că procesele de recrutare și promovare de partid avantajează bărbații mai mult decât femeile.

Tabelul 4.5: Percepția echității și transparenței procesului de promovare

	% Femei	% Bărbați	Diferența de gen (% diferență)	
Echitatea procesului de promovare în cadrul partidului (% 'Foarte' sau 'Destul de' echitabil)	85	96	-11	
Transparența procesului de promovare în cadrul partidului (% 'Foarte' sau 'destul de' transparent)		77	95	-18

Sursa: OSCE/ODIHR Women in Political Parties Survey [Sondajul OSCE/ODIHR privind femeile în partidele politice], 2012.

Mai mult decât atât, în cele cinci țări-pilot, mai multe femei decât bărbați au indicat că "relațiile bune cu conducerea partidului" sunt esențiale pentru promovarea în interiorul partidului și că genul a contat în acest sens. Totuși, atât femeile, cât și bărbații au constatat că "munca și dedicația continue față de partid" sunt chiar și mai importante.

Tabelul 4.6: Percepții privind factorii care facilitează promovarea în cadrul partidului

	% Femei	% Bărbați	Diferența de gen (% diferență)
Educație	81	59	+22
Muncă și dedicație continue față de partid	81	73	+8
Statutul deținut în comunitate	70	67	+3
Durata deținerii calității de membru	54	44	+10
Relații bune cu conducerea partidului	50	33	+17
Donații bănești	50	50	0
Gen	29	6	+23
Legăturile de familie cu conducerea partidului	13	10	+3

Sursa: OSCE/ODIHR Women in Political Parties Survey [Sondajul OSCE/ODIHR privind femeile în partidele politice], 2012.

→ Cunoașterea mai bună a femeilor (și bărbaților) din partid

În calitate de membru de partid de sex feminin, este important să cunoașteți **ceilalți membri de partid de sex feminin (și masculin)** – la care nivel politic activează, ce funcții ocupă și ce abilități posedă. În timp ce membrii de partid colegi ar putea reprezenta, într-o oarecare măsură, aliați ideologici sau politici, ei sunt, de asemenea, concurenții potențiali ai unei femei la ocuparea unor funcții în partid, în special funcții de decizie și candidatură la funcții publice. Femeile ar putea astfel să înceapă prin “cartografierea” altor femei (și bărbați) membri de partid, și nivelele politice la care aceștia activează, în scopul de a identifica potențialii lor aliați sau concurenți.

Informațiile ce ar trebui colectate includ nivelul politic la care activează femeile (local, regional sau filiale ale partidului de nivel național), ce funcții de decizie dețin (de exemplu, membri ai comitetelor sau consiliilor de partid executive, membri ai delegației partidului la Congresul acestuia, funcții de management ai campaniei electorale și/sau conducători ai organelor de partid, precum fracțiuni, grupuri sau organizații ale femeilor) și ce poziții electivă dețin (consilieri locali sau municipali, primari sau deputați în Parlament). Care sunt șansele ca aceste femei să urmărească o nouă numire sau alegere, atunci când funcțiile și candidaturile partidului vor deveni din nou vacante/disponibile? Care este nivelul lor de renume în cadrul partidului, printre conducerea de partid și în circumscripțiile electorale? În cele din urmă, este important să fie acumulate cunoștințe privind educația și calificările profesionale ale altor femei, privind abilitățile și domeniile lor de expertiză.

Această informație ar putea fi utilizată pentru a construi coaliții, rețele de relații și solidaritate în rândul femeilor, sau de exemplu, pentru a constitui o aripă de partid internă a femeilor sau un comitet al femeilor. De asemenea, alte femei s-ar putea dovedi a fi aliați la promovarea în cadrul partidului a anumitor poziții față de anumite probleme, la ajutarea femeilor în vederea obținerii unor funcții de decizie sau susținerea femeilor în cursa pentru o funcție publică.

Tabelul 4.7: Ce se cunoaște despre femeile din partid?

Câți membri de partid sunt femei?
Cum sunt repartizați membrii de partid femei la nivel local, regional și național?
Câte femei dețin funcția de președinte a filialelor locale de partid?
Câți activiști de partid sunt femei?
Care este procentul de femei alese în funcție de consilier?
Câte femei ce dețin funcția de primar are partidul?
Câte femei din partid sunt alese în funcție de deputat în Parlament?
Care este procentul de femei care conduc organizațiile orășanești ale partidului?
Există în rândul partidului vreo femeie ce deține funcția de ministru?
Câte femei sunt membri ai principalelor organe de decizie ale partidului?
Câte femei sunt membri ai organului executiv al partidului de nivel național?
Câte femei în partid sunt politicieni vizibili la nivel național?
Câte femei participă la congresele partidului?
Câte femei dintre cele ce participă la congresele partidului beneficiază de dreptul de vot?
Lista celor mai importante șapte funcții din cadrul partidului:
1.
2.
3.
4.
5.
6.
7.
Care dintre ele sunt deținute de bărbați și care de femei?
Ce se cunoaște despre membrii-femei, ca persoane fizice: cât de în vârstă sunt; cât de educate; sunt acestea angajate în câmpul muncii, desfășoară activități independente sau sunt șomere; necesită sau nu asistență socială? În ce domeniu dețin expertiză?
Care este ponderea femeilor în rândul alegătorilor partidului?

Sursa: Adaptat din materialele elaborate de către Sonja Lokar pentru acest manual.

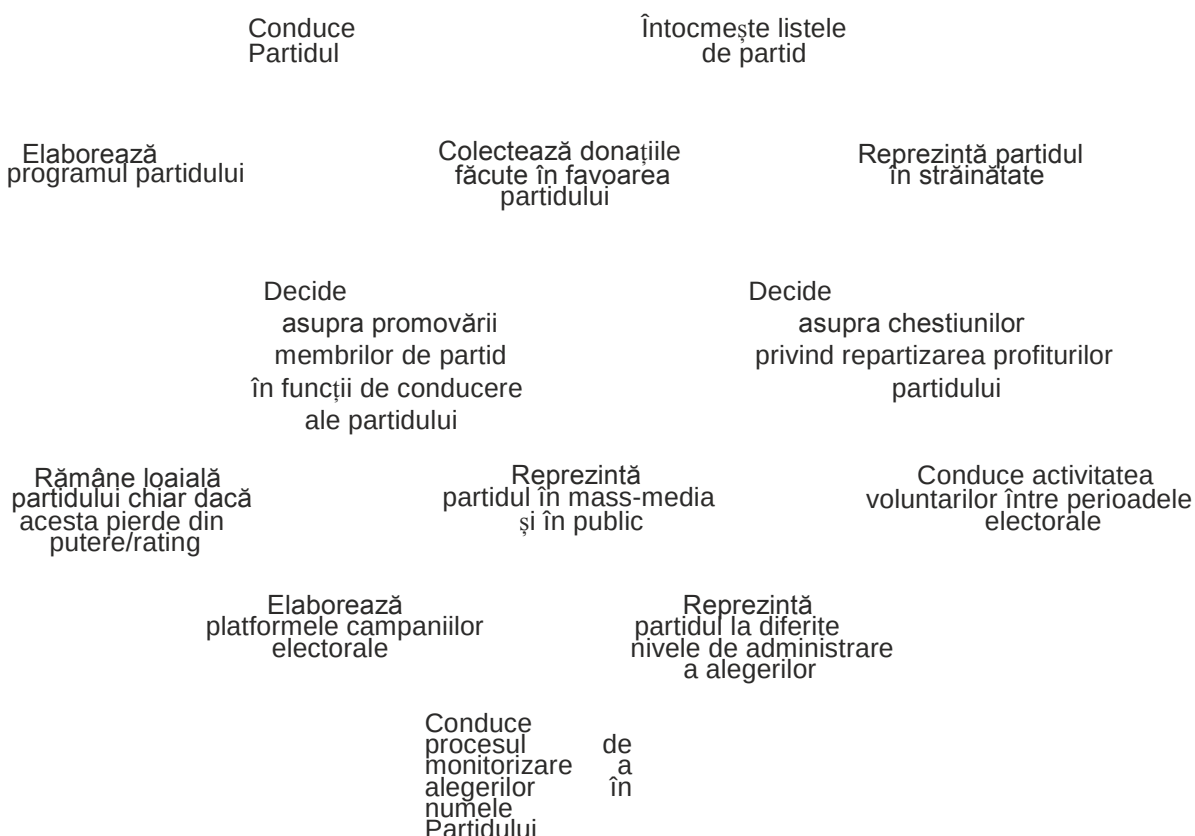
→ **Identificarea funcțiilor pe care femeile (și bărbații) tind să le ocupe în cadrul partidelor**

După determinarea a cât de multe femei (și bărbați) sunt activi în cadrul partidului pe diferite nivelele politice, ar putea fi util să fie identificate tipul de funcții pe care femeile și bărbații au tendința de a le deține și de ce. În Georgia, de exemplu, experții au cartografiat rolurile pe care femeile și bărbații le joacă în cadrul partidelor⁹. Studiul a constatat faptul că bărbații tind să dețină funcții de decizie, în special cele legate de resurse, managementul și dezvoltarea platformei partidului. Femeile, pe de altă parte, dețin de obicei funcția de purtător de cuvânt al partidului, însă doar la nivel național; bărbații tind să reprezinte partidul la nivel internațional. De asemenea, este mai probabil ca femeile să fie implicate în cadrul activităților de bază ale partidului, la organizarea voluntarilor și/sau la activarea în calitate de voluntari, și, prin urmare, tind a fi mai loiale partidului, chiar dacă partidul pierde.

⁹ Tamar Bagratia, Medea Badashvili, David Jijelava and Irakli Khmaladze, "Developing intra-party democracy from a gender perspective", in *Intra-party democracy and local governance* (Tbilisi: NIMD Georgia, 2012), pag. 13.

Femeile – eventual, cu ajutorul aripilor de femei oficiale ale partidului – ar trebui să ia în considerare efectuarea unei cartografii similare, pentru a determina tipul de funcții pe care bărbații și femeile au tendința de a le deține în cadrul partidului. Aceste cunoștințe ar putea fi utile la elaborarea unei abordări mai strategice privind ascensiunea carierei unei femei, însă ar putea fi de asemenea folositoare pentru a pune în lumină modul în care **divizarea muncii pe criterii de gen** este reconstituită în ierarhiile partidului politic. Acest proces va reliefa și gama de funcții disponibile în partid, funcțiile vacante curente și disponibile în viitor, precum și dacă există o prejudecată de gen la distribuirea funcțiilor de partid.

Figura 4.8: Funcțiile din cadrul partidelor politice în dependentă de sex în Georgia

Sursa: Tamar Bagratia, Medea Badashvili, David Jijelava și Irakli Khmaladze, "Developing intra-party democracy from a gender perspective", in *Intra-party democracy and local governance* ["Dezvoltarea democrației intrapartinice din perspectiva de gen", în *Democrația intrapartinică și guvernarea locală*] (Tbilisi: NIMD Georgia, 2012).

3) Planificarea unei cariere politice

Secțiunea anterioară s-a axat pe informațiile de bază care pot ajuta femeile să se cunoască modul în care partidul lor funcționează, atât formal, cât și informal. Prezenta secțiune analizează modalitatea de aplicare a acestor cunoștințe, în scopul unei mai bune planificări a carierei politice. În multe materiale și manuale de training, accentul este de obicei plasat pe procesul propriu-zis de agitație politică și electorală – barierele pe care le au de înfruntat femeile la accesarea resurselor și crearea renumelui, precum și tehnicile pe care femeile le pot utiliza pentru a aborda aceste obstacole. Dezvoltarea competențelor ce vizează desfășurarea campaniilor politice este, desigur, esențială în cazul în care mai multe femei s-ar înscrie – și obține succes – în cursa pentru o funcție publică.

Cu toate acestea, de prea multe ori, nu este acordată suficientă atenție *planificării* politice. O carieră politică nu se produce pur și simplu odată ce o femeie decide să își înainteze candidatura, sau este selectată în acest scop. Femeile care planifică cu atenție ceea ce își doresc și modul cum vor obține acest lucru au mai multe șanse să avanseze cu succes în cariera lor politică pe termen lung. Femeile ar trebui să privească perioada de planificare ca un proces de **culegere de informații** privind sistemul electoral și politic în care activează, și despre potențiala competiție cu care s-ar putea confrunta atât din partea bărbaților, cât și din partea femeilor. Aceste informații pot fi utilizate pentru a actualiza planul carierei politice al unei femei pe termen scurt și lung, și în acest mod, vor ajuta femeile să fie cu un pas înaintea concurenților lor. Prin urmare, prezenta secțiune analizează unii din factorii-cheie pe care ar trebui să-i ia în considerare femeile la planificarea promovării lor în carieră în interiorul partidelor politice și/sau la pregătirea pentru a se înscrie în cursa pentru o funcție publică.

→ Informarea privind funcțiile politice disponibile, și momentul în care acestea vor deveni disponibile

De la început, este important să reținem faptul că o carieră politică de succes înseamnă nu doar alegerea într-o funcție publică. Există o serie de **funcții** în cadrul partidelor, pe diferite nivele ierarhice, în care femeile pot valorifica și demonstra abilități de leadership politic. Astfel de funcții ar putea include:

- ✓ Candidat
- ✓ Membru al comitetului privind selectarea/numirea candidatului
- ✓ Manager de campanie
- ✓ Președinte/Vicepreședinte/Membru al organizației femeilor
- ✓ Responsabil de relațiile cu donatorii/colectarea de fonduri
- ✓ Responsabil de relațiile externe/internaționale
- ✓ Secretar general
- ✓ Liderul organizației sau aripii de tineret
- ✓ Membru al congresului partidului
- ✓ Purtător de cuvânt/ Atașat de presă al partidului
- ✓ Lider de partid al unei filiale naționale a partidului
- ✓ Lider de partid al unei filiale locale/regionale
- ✓ Consilier sau strateg politic/de politici publice
- ✓ Trezorier

Sistemul electoral și politic existent vă va da indicii adesea privind sincronizarea promovărilor politice. În anumite sisteme, funcțiile de partid vor deveni disponibile cu o frecvență mai mare decât în alte sisteme. Spre exemplu, în sistemele de partid solide și stabile, în care persoanele ce dețin deja funcții domină de regulă campaniile electorale, funcțiile de partid vor deveni vacante la anumite puncte specifice pe parcursul ciclului electoral, și doar atunci când persoanele ce dețin acele funcții aleg să nu candideze. În sistemele de partid fragmentare, cu multe partide noi care apar pe arena politică, funcțiile vacante ar putea deveni disponibile mult mai des, în special la nivel local, pe măsură ce slăbește autoritatea conferită de funcția respectivă.

Femeile care sunt interesate să candideze, ar trebui să încerce să afle mai multe despre criteriile de selecție și calificările necesare pentru funcțiile de care sunt interesate, precum și dacă și în ce moment astfel de poziții ar putea deveni disponibile. Femeile pot utiliza cartografia femeilor din partid drept fundament la indentificarea pozițiilor vacante curente și viitoare (a se vedea Tabelul 4.7 și Figura 4.8 de mai sus). Alternativ, s-ar putea descoperi faptul că nu există de fapt criterii de selecție pentru aceste funcții și că deciziile privind persoanele ce vor ocupa funcții specifice sunt luate de liderii de partid spontan, fără a consulta alți membri de partid. O acțiune concretă ce poate fi întreprinsă de femei este de a contesta această abordare netransparentă și ad-hoc. Sau, după cum am menționat în secțiunea anterioară, s-ar putea descoperi faptul că unele funcții au fost dintotdeauna ocupate de către bărbați, sau sunt considerate a fi mai potrivite pentru bărbați. Adeseori, astfel de funcții vor fi cele asociate cu luarea deciziilor strategice, administrarea resurselor financiare sau reprezentarea partidului la nivel național, internațional și în presă.

Femeile pot lua în considerare contestarea și acestor practici laolaltă. Istoria ne oferă o pleiadă de exemple de femei care pun sub semnul întrebării diviziunile tradiționale ale muncii din cadrul partidelor. De exemplu, Angela Merkel¹⁰ a devenit primul lider-femeie al partidului Uniunea Creștină Democratică (UCD), și ulterior, prima femeie Cancelar al Germaniei, acum considerată una dintre cele mai puternice femei din lume.¹¹ De-a lungul carierei sale, Merkel a contestat nu doar rolul pe care femeile îl joacă de obicei în cadrul partidelor politice, dar și a confruntat în mod activ liderii de partid privind practicile necinstite ale partidului.¹²

¹⁰ "Angela Merkel", Wikipedia, în limba germană, engleză și rusă, <http://de.wikipedia.org/wiki/Angela_Merkel>.

¹¹ "The 100 women who run the world. The World's 100 most powerful women" 2012, <<http://www.forbes.com/power-women/>>.

¹² "Меркель, Ангела", Wikipedia, <<http://ru.wikipedia.org/wiki/>>; Gerd Langguth, "Germany's Schreiber Affair: The Scandal that Helped Merkel Become Chancellor", <<http://www.spiegel.de/international/germany/germany-s-schreiber-affair-the-scandal-that-helped-merkel-become-chancellor-a-640938.html>>; "The scandal that rocked the government of Helmut Kohl", 2010, <<http://www.dw.de/the-scandal-that-rocked-the-government-of-helmut-kohl/a-5137950-1>>.

Caseta 4.9: Ascensiunea Angelei Merkel

1954: Născută în Hamburg.

1989: Intră în politică în toiu Revoluțiilor din 1989 în Europa de Est; deține pe un termen scurt postul de purtător de cuvânt adjunct pentru guvernul democractic ales al lui Lothar de Maiziere din Germania de Est, anterior reunificării germane.

1990: Este aleasă în Bundestag, reprezentând statul Mecklenburg-Vorpommern.

1991: Devine Ministrul Federal al Femeilor și Tineretului, în al patrulea cabinet al lui Helmut Kohl.

1994: Devine Ministrul Federal al Mediului, Conservării Naturii și Securității Nucleare în al patrulea cabinet al lui Helmut Kohl.

1998: Este înregistrat cel mai slab rezultat electoral pentru UCD din anul 1949. Din partid de guvernare, UCD devine partid de opoziție. Wolfgang Schaeuble este ales noul președinte al UCD; Angela Merkel devine Secretar - General al UCD. Helmut Kohl este ales drept președinte onorific al partidului.

1999: UCD are un rezultat electoral de succes la alegerile locale.

1999: Erupe un scandal privind acuzațiile de finanțare ilegală a partidului, ocolind legea privind partidele politice, care interzice partidelor să accepte donații anonime. Kohl

refuză să furnizeze numele donatorilor și să dezvăluie sumele primite. Angela Merkel scrie o scrisoare deschisă, publicată în ziarul național *Frankfurter Allgemeine Zeitung*, în care îl critică pe Helmut Kohl pentru ocolirea legii și solicită partidului să schimbe „vechea gardă”.

2000: Organul de conducere al partidului îi cere lui Kohl să demisioneze dacă nu dezvăluie numele donatorilor și contribuțiile aduse. Kohl își dă demisia din funcția de președinte onorific. Schaeuble oferă informații contradictorii privind finanțele partidului, și este, de asemenea, forțat să își dea demisia, lăsând partidul fără un lider pentru câteva săptămâni. În calitate de Secretar-General al UCD, Angela Merkel ia parte la conferințele regionale programate ale filialelor partidului din întreaga Germanie. Bucurându-se de o reputație curată și fiind asociată cu puternica scrisoare publicată în ziar, ea reușește să consolideze forțele partidului și este aleasă noul președinte al partidului, fiind prima femeie aleasă în această funcție.

2005: Merkel este aleasă Cancelar al Germaniei, devenind prima femeie care deține această funcție.

Surse: “Angela Merkel”, Wikipedia, în limba germană, engleză și rusă,

<http://de.wikipedia.org/wiki/Angela_Merkel>; Gerd Langguth, “Germany’s Schreiber Affair: The Scandal that Helped Merkel Become Chancellor”, <<http://www.spiegel.de/international/germany/germany-s-schreiber-affair-the-scandal-that-helped-merkel-become-chancellor-a-640938.html>>; “The scandal that rocked the government of Helmut Kohl”, 2010, <<http://www.dw.de/the-scandal-that-rocked-the-government-of-helmut-kohl/a-5137950-1>>.

→ Planificarea ascensiunii la funcții de decizie în cadrul partidului

Pentru a planifica ascensiunea sa politică, este esențial ca o femeie să cunoască ce funcții sunt disponibile, când acestea vor deveni disponibile și care sunt calificările necesare pentru funcția dorită. Executarea unui plan de ascensiune în carieră va necesita luarea unei serii de măsuri strategice. Federația Națională a Femeilor Social Democrite din Suedia, aripa femeilor al

Partidului Social Democrat, a elaborat un pliant intitulat „Broșura Puterii”,¹³ care servește drept ghid pentru femei privind modul de **obținere a puterii într-un partid politic**. Această broșură, adresată membrilor de partid de sex feminin, rezumă mai multe etape-cheie a procesului de a atinge acest obiectiv:

- 1) Învăță regulile jocului;
- 2) Așează femeile în fruntea listelor;
- 3) Oferă-te drept membru voluntar al comitetului de numire a candidaților;
- 4) Preia funcția de președinte al comitetului de numire a candidaților;
- 5) Lansează femei-candidați; și
- 6) Preia funcții de conducere în interiorul partidului.

După cum s-a menționat, primul pas este să se cunoască cum sunt alocate funcțiile în cadrul partidului – atât formal, cât și informal („regulile jocului”). Ulterior, este important ca femeile să se înainteze (sau să fie desemnate de către suporteri) în calitate de candidați pentru posturi specifice, astfel încât liderii de partid să fie conștienți de faptul că femeile sunt interesate de funcțiile respective. A treia strategie se bazează pe recunoașterea faptului că femeile sunt adesea subreprezentate în structurile de luare a deciziilor ale partidului. Susținerea desemnării membrilor de partid femei în funcții de decizie, precum comitetele de numire a candidaților, ar putea facilita calea altor femei spre promovare. A patra etapă face apel către femei ca acestea să aspire la funcții de conducere în cadrul ierarhiei de partid, precum președinte al comitetelor de numire sau selectare a candidaților. Odată ce femeile și suporterii lor ocupă funcții de decizie din cadrul partidului, femeile pot deschide calea pentru promovarea altor femei, fie în calitate de candidați (strategia a cincea) fie în calitate de factori de decizie și lideri de partid (strategia a șasea).

Femeile care sunt membri sau activiști de partid ar putea lua în considerare elaborarea unei broșuri similare care să reflecte contextul politic particular al țării în care activează partidul. Broșura ar putea identifica oportunitățile actuale din cadrul partidului pentru promovare și oferi îndrumări concrete privind modul de a obține aceste funcții, actualizând broșura în mod regulat sau conform necesităților. Femeile independente ce aspiră la poziții-cheie ar putea, de asemenea, să ia în considerare dacă ar trebui sau nu să construiască alianțe cu oricare dintre membrii și activiștii-cheie ai partidului (fie bărbați sau femei), pentru a-și spori șansele de promovare.

→ Definirea "valorii adăugate" pentru partid a unui candidat-femeie

Un argument des întâlnit este faptul că femeile pot aduce doar contribuții limitate politicii, sau că abilitățile și competențele acestora sunt inadecvate. De multe ori, ideile femeilor sunt lăsate a fi nespuse sau neauzite, chiar dacă femeile sunt prezente la discuțiile și procesele de luare a deciziilor. Pentru a aborda această provocare, este important ca femeile să cunoască ce **contribuții** acestea pot aduce partidului și ce are partidul de câștigat de pe urma ascensiunii lor politice. După aceea, femeile trebuie să se asigure că aceste contribuții sunt vizibile și aduse la cunoștința fiecărui membru de partid, factor de decizie, și în special, conducerii partidului.

Primul pas la determinarea valorii adăugate a femeii este determinarea a ceea ce reprezintă această valoare. O strategie utilă constituie efectuarea unei analize SWOT pentru a identifica **punctele tari, punctele slabe, oportunitățile și amenințările**, după modelul prezentat în Caseta 4.10. Este important ca această analiză să se concentreze pe aspecte specifice. Aceasta

¹³ "Power booklet", Partidul Social Democrtatic Suedez, S-Kvinnor Sveavägen, Stockholm, 1995.

nu este o trecere în revistă a ceea ce reprezintă o femeie și a capacităților sale, ci o evaluare detaliată a ceea ce o face să fie un actor politic valoros pentru partidul său și în ce domenii aceasta ar dori să se perfecționeze.

Femeile ar trebui să structureze analiza lor SWOT în funcție de criteriile pe care membrii responsabili de selectare și liderii de partid le caută în procesul de identificare a potențialilor candidați ai partidului, dacă acestea sunt cunoscute. Precum am descris în Capitolul 3, procesul de selectare a candidatului variază de la țară la țară, și de la partid la partid. Prin urmare, femeile trebuie să știe ce calități, abilități și calificări conducerea de partid consideră că sunt necesare a fi posedate de un candidat sau un factor de decizie al partidului.

Indiferent de criteriile de recrutare și selectare a candidaților ce ar putea fi incluse în statutul partidului, este posibil că liderii de partid vor identifica și susține candidați despre care aceștia cred că ar putea ajuta partidul să maximizeze performanța sa electorală; în alte cuvinte, candidați care vor ajuta partidul să câștige. În acest caz, partidul ar putea evalua *calități*, precum loialitatea și experiența politică; *capacități*, precum capacitatea de a accesa fonduri sau a stabili contact cu formatorii de opinie și brokerilor de putere sociali; sau *posesesiuni*, precum avere, poziție socială sau conexiuni.

În consecință, înainte de a încerca să-și adapteze calificările și seturile de competențe la calitățile pe care le dorește partidul, femeile trebuie mai întâi să cunoască care sunt criteriile oficiale și neoficiale de recrutare și selecție. S-ar putea ca femeile să aibă nevoie să inițieze un proces de lobby pentru a se asigura că toate aceste criterii sunt clar scrise în documentele de partid, sunt corecte și echitabile și sunt aplicate în timpul proceselor de recrutare și selecție. În cele din urmă, criteriile de selecție ar putea fi o combinație a diverse calități, abilități și atribute. Punctul-cheie este însă, să se asigure că niciun astfel de criteriu nu discriminează în mod direct sau indirect femeile, și că aceste criterii sunt aduse la cunoștința membrilor femei și bărbați deopotrivă, care aspiră la o ascensiune a carierei lor politice. Caseta 4.10 de mai jos oferă un rezumat fictiv al unei analize SWOT realizate de un membru de partid femeie interesată de ascensiune politică.

Caseta 4.10: Aplicarea analizei SWOT

Puncte tari: Determinați ce contribuție aduceți la partid, în ceea ce privește abilitățile, calificările și hobby-urile Dvs. Cum ar putea acestea să fie de folos partidului?

- *Kataryna este de profesie medic pediatru. Ea este membru a două asociații profesionale a pediatriilor (una națională și una internațională) și trezorier al unei asociații de voluntari care sprijină tinerii aflați în situații de risc prin organizarea de evenimente sportive locale. Ea este amatoare de baschet și a activat în ultimii 12 ani în calitate de antrenor al asociației tinerilor aflați în situații de risc. Ea este interesată să devină activă politic în rândul partidelor locale.*

• **Cum ar trebui Kataryna să se prezinte**

pe ea însuși partidelor politice?

»» Să pună accent pe **calitățile** sale: loialitate și dăruire comunității sale, asociației de voluntari și profesiei sale;

»» Să evidențieze **capacitățile** sale: bugetare și colectare de fonduri (trezorier al asociației de voluntari), educație (calificările profesionale și competențe), mobilizare și stabilire a unor rețele de contact în cadrul comunității (activă în asociații profesionale și de voluntariat; poate stabili ușor contactul cu tinerii); și

»» Să treacă în revistă posesiunile sale: renume (privită cu ochi buni în cadrul comunității, inclusiv de către tineri).

Puncte slabe: Ce slăbiciuni aveți? Cum pot

fi prezentate acestea drept puncte forte, sau ce puteți face pentru a aborda aceste puncte slabe?

• *Kataryna nu are experiență politică propriu-zisă. Ea este destul de ocupată datorită angajamentelor sale curente.*

• **Cum pot fi prezentate aceste puncte slabe drept puncte forte?**

Drept rezultat al carierei sale profesionale și a muncii de voluntariat, Kataryna a deprins competențe transferabile care își găsesc aplicare în politică, inclusiv de colectare de fonduri, bugetare, mobilizarea comunității și crearea rețelelor de contact în cadrul acesteia. Ea este dornică să utilizeze rețelele sale curente profesionale și personale în scopul ascensiunii în cariera politică și de partid.

Oportunități: Ce oportunități vă sunt oferite de către partidul Dvs. – de exemplu, funcții de decizie neocupate, alegeri viitoare care ar putea necesita expertiză adițională sau traininguri de formare și consolidare a competențelor oferite de partid sau din exterior – de care ați putea profita pentru a construi setul Dvs. de aptitudini?

• *Filiala locala a partidului la care Kataryna este interesată să adere este în căutarea unei persoane cu competențe de planificare a bugetului care ar putea ajuta partidul să-ți consolideze visteria. Partidul organizează regulat evenimente de networking la care sunt prezenți vorbitori politici bine-cunoscuți pentru a împărtăși din experiența lor, bunele practici și lecții învățate; mulți dintre cunoscuții Katarynei ar fi niște paneliști excelenți la asemenea evenimente.*

Amenințări: Ce sau cine vă poate amenința ascensiunea? Gândiți-vă având în vedere ascensiunea politică, la concurenții sau adversarii Dvs. ce se opun avansării politice a femeilor în cadrul partidului.

• *Unii membri de partid sunt reticenți față de abilitarea femeilor să reușească în politică și nu își doresc ca femeile să ocupe funcții de putere sau decizie. Recent, partidul a trecut printr-un scandal datorat faptului că unul dintre membrii săi bărbați a criticat o femeie*

membru de partid utilizând un limbaj jignitor și degradant. Unele dintre activitățile Katarynei ar putea avea de suferit dacă aceasta se alătură partidului.

În 2005, Partidul Conservator din Marea Britanie a identificat șase competențe de bază pe care aceștia doresc să le vadă la un candidat:

- ✓ Abilități de comunicare (ascultare, precum și luare de cuvânt);
- ✓ Abilități intelectuale (perceperea / disecarea informațiilor complexe);
- ✓ Relaționarea cu (diferite tipuri de) persoane;
- ✓ Leadership și motivație (entuziasmând, sprijinind, abilitând);
- ✓ Reziliență și determinare (evitând aroganța); și
- ✓ Convingere (privind ideile conservatoare și dedicarea față de serviciul public).¹⁴

Definirea valorii adăugate în ceea ce privește calitățile pe care partidul dorește să le vadă la un potențial candidat, lider sau factor de decizie va face candidatura femeii mai atractivă în ochii liderilor de partid. Aceasta presupune, desigur, că partidul face publice aceste criterii. Dacă nu, este chiar și mai important ca femeile să implementeze strategii alternative, cum ar fi organizarea unor întâlniri personale cu factorii de decizie ai partidului, identificarea aptitudinilor și experienței unor candidați anteriori de partid și/sau analiza documentelor existente de partid, pentru a înțelege mai bine ce anume caută conducerea partidului.

→ Mobilizarea și extinderea rețelei de sprijin

Succesul în politică depinde în mare măsură de modul în care partidele politice funcționează în țara în cauză, precum și de abilitățile și experiența pe care politicienii o aduc la masa de joc. Cu toate acestea, în cazul în care femeile nu au **rețele de sprijin** bine stabilite, în special sprijinul celor mai apropiați membri ai familiei lor, le va fi foarte dificil să avanseze în cariera politică. Chiar dacă femeile reușesc să se poziționeze pe niveluri politice înalte, este foarte probabil că această experiență nu va fi una care să le aducă mari satisfacții. Astfel de rețele pot ajuta femeile să balanseze prioritățile concurente și să învețe cum funcționează politica, și poate oferi îndrumare și sprijin unei femei care se decide să candideze.

La planificarea ascensiunii în carieră, femeile ar trebui să acorde o atenție deosebită utilizării resurselor potențiale și existente, dar și de asemenea, cultivării unei rețele de sprijin. Rețele de sprijin pot fi privite din trei aspecte:

- ✓ **Rețele personale existente:** Acestea includ familia (copii, soții, părinții, frații, familia extinsă), prieteni și rețele sociale și vecini;
- ✓ **Rețele profesionale:** Acestea includ asociații profesionale (la locul de muncă, dar și asociații care reunesc profesioniștii dintr-un anumit domeniu de activitate), organizații de caritate, organe locale de organizare a comunității, rețele de studenți sau asociații părinte-profesor. Acestea pot, de asemenea, include rețelele ideologice sau religioase care reflectă valorile și principiile unei femei. Astfel de rețele pot include persoane cu care femeile fac afaceri, acele tipuri de persoane care ar putea deveni potențiali donatori pentru campania electorală. În cele din urmă, mentori politici pot face parte din rețelele profesionale, și pot ajuta femeile interesate să se înscrie în cursa pentru o funcție publică sau să avanseze în cadrul partidului; și
- ✓ **Rețele potențiale:** Acestea includ consiliile locale de afaceri, organele de conducere locale, asociațiile de voluntariat sau de caritate, grupurile afiliate partidului, asociațiile profesionale, grupurile mass-media și de comunicare sau asociațiile constituite în jurul anumitor valori care reflectă valorile și convingerile proprii ale unei femei - organizații care ar putea ajuta femeile să stabilească contact cu potențiali donatori și/sau susținători ai campaniei lor.

¹⁴ Sarah Childs, Joni Lovenduski and Rosie Campbell, Women at the Top 2005: Changing Numbers, Changing Politics? (Londra: Hansard Society, 2005), pag. 32

→→ Balansarea vieții profesionale și personale

Caseta 4.11:

Sondajul ODIHR din 2012 a constatat:

Obținerea sprijinului din partea familiei și prietenilor reprezintă chestiunea cea mai ușor abordabilă la luarea deciziei de a candida pentru o funcție publică sau la alegerea drept candidat, spun atât femeile, cât și bărbații.

Cu toate acestea, este important să menționăm, că în timp ce niciun bărbat nu a semnalat dificultăți la balansarea vieții de familie și a celei profesionale, o serie de femei au identificat aceasta ca fiind provocarea de bază în calea urmării unei cariere politice.

Caseta 4.12:

Provocările Echilibrului: Femeile la alagerile locale franceze

În perioada premergătoare alegerilor locale din Franța din anul 2008, mai multe din femeile consilieri în funcție au decis să nu opteze pentru re-alegere, evidențiind dificultățile cu care se confruntă la găsirea unui echilibru între viața profesională și de familie și sarcinile lor politice. *Sursa: Comisia Europeană, Women in European Politics, Time for Action, 2009.*

Totodată, rețelele de sprijin pot ajuta atât femeile, cât și bărbații să găsească echilibrul între viața lor profesională și personală; este esențial ca atât bărbații, cât și femeile să ia în considerare impactul unei cariere politice asupra vieții lor personale. Politica este o profesie consumantă, care necesită întreprinderea multor călătorii și muncă peste program. Atât bărbații, cât și femeile trebuie să țină minte acest lucru atunci când decid să se lanseze într-o carieră politică. Balansarea vieții profesionale și personale este un proces care, în mod tradițional, este amintit doar în ultimul rând în diverse materiale de training și alte resurse, care tratează dobândirea unor competențe politice și de desfășurare a campaniilor politice. Totuși, această problemă, precum beneficierea de sprijinul familiei și al prietenilor, poate face diferența în ceea ce privește cum și dacă cariera politică a unei femei avansează și cât de satisfăcătoare este această experiență. Femeile și bărbații trebuie să fie conștienți de realitățile cu care se pot confrunta la diferite etape ale vieții și la diferite etape ale carierei lor politice. Evenimente majore, cum ar fi înscrierea în învățământul superior, căsătoria, întemeierea unei familii, întreținerea părinților, ajutarea copiilor în perioada facultății, schimbarea locului de muncă și mutarea dintr-un oraș în altul, sunt procese care trec mulți bărbați și femei la un anumit moment din viața lor. Evaluarea a ceea ce constituie prioritățile unei femei și la ce se pot aștepta de la ea familia și prietenii la diferite etape ale carierei sale, va ajuta femeia să privească mai realist asupra modului în care aceasta trebuie să-și planifice și execute ascensiunea sa politică.

Mai mult ca atât, datorită diviziunii tradiționale a muncii bazată pe gen care persistă în multe state participante la OSCE, se poate afirma că femeilor le este mai dificil decât bărbaților pentru a ajunge la acest echilibru. De la femei se

așteaptă ca acestea să îndeplinească mai multe roluri prescrise. În orice țară, indiferent cât de progresivă n-ar fi, femeile sunt îngrijitorii primari ai casei și copiilor. Găsirea echilibrului între viața profesională și viața personală trebuie să fie un demers esențial al femeilor interesate să avanseze în cadrul partidelor politice, la planificarea carierei lor politice.

Totodată, stereotipurile continuă să fie aplicate față de femeile care aleg să nu se căsătorească și/sau să aibă o familie, sau care caută căi alternative de viață. În sfera politică, femeile pot fi denigrate pentru alegerile lor de viață sau pentru situațiile în care acestea se află (prin decizie proprie sau altfel), în special atunci când alegerile de viață sau situațiile vin în contradicție cu valorile și căile tradiționale. Femeile ar putea fi criticate și judecate, spre exemplu, atunci când decid să nu aibă sau nu pot avea copii, aducând în discuție atributele lor feminine și valorile lor. Este important ca femeile să fie pregătite să facă față unui astfel de feedback, indiferent de faptul dacă acestea decid sau nu să abordeze astfel de critici sau judecăți.

În Polonia, comentariile sexiste și degradante făcute de politicieni bărbați către colegile lor femei, sunt înregistrate pe o pagină web, incluzând și numele politicianului, o poză, textul remarcii lor și data.¹⁵ Femeile care se trezesc atacate din cauza deciziilor lor de carieră sau alegerilor lor de viață ar putea lua în considerare o strategie similară de „denunțare și dezaprobare” a politicienilor care au obiceiul să degradeze femeile independente din politică, să sensibilizeze opinia publică și să transmită mesajul că astfel de limbaj și comportament nu ar trebui tolerate în politică sau în societate, în general.

4) Stăpânirea abilităților de management a resurselor politice

Odată ce a fost elaborat planul ascensiunii în politică, următorul pas este punerea acestuia în aplicare. Prezenta secțiune examinează în detaliu ce resurse sunt necesare pentru a implementa planul de acțiuni privind cariera politică a unei femei. „Resursele” se referă nu doar la finanțe, ci și la accesarea altor resurse ale partidului, precum capital uman și expertiză, bunurile ale partidului și sursele mass-media.

→ Angajarea în planificare financiară

Exact în modul în care partidele ar trebui să-și elaboreze un plan de consolidare a corectitudinii și transparenței alocării resurselor, așa cum am menționat în Capitolul 3, femeile care sunt membri de partid ar trebui să ia, de asemenea, inițiativa de a se angaja în **planificare financiară**:

- Femeile politicieni au nevoie de acces la rețelele de donatori, și trebuie, prin urmare, să elaboreze planuri sau strategii de stabilire a unor asemenea conexiuni. Femeile pot solicita copii ale bazelor de date în care sunt înscrisi donatorii sau liste a binefăcătorilor partidului, sau, dacă acestea nu se găsesc în formă scrisă, să le solicite în mod informal de la liderii de partid sau colegii de încredere, care dispun de acces la factorii de decizie ai partidului.
- Femeile trebuie să evalueze și să planifice accesul la fonduri pentru întreținerea campaniei. Accesul la ceva bani la începutul campaniei este esențial, astfel încât atunci când alții abia colectează fonduri, femeile se vor putea afla deja în campanie și comunica mai degrabă cu alegătorii, decât cu donatorii.
- Femeile trebuie să utilizeze resursele lor personale cu chibzuință. În funcție de sistemul politic, politica poate fi fie o profesie bine-plătită, fie un efort personal care costă. Prin urmare, femeile ar trebui să estimeze în avans câți bani își permit să cheltuiască și cât de mult sunt dispuse să plătească pentru cariera lor politică.

¹⁵ A se vedea (doar în limba poloneză): <<http://wiadomosci.onet.pl/prasa/seksistowskie-zarciki-politykow/2vk4t>>.

Indiferent de sistemul electoral existent și de prevederile juridice care reglementează alocarea fondurilor de stat sau publice partidelor politice, femeile au nevoie de resurse pentru a finanța diverse faze și activități din cariera lor politică. Cunoașterea a cât ar putea totaliza aceste cheltuieli și planificarea lor în mod corespunzător va însuși femeile cu importante abilități de bugetare și management al resurselor, abilități care vor fi cruciale în timpul momentelor-cheie ale carierei lor politice, în special în cursa pentru o funcție publică. Cheltuielile ar putea include, spre exemplu:

1) **Procesul de preselecție și alegerile preliminare:**

Chiar înainte de începutul procesului de numire și selecție, majoritatea candidaților încrezători au început deja activitățile de sensibilizare a alegătorilor orientate spre creșterea renumelui, care necesită resurse pentru asigurarea transportului, materialelor și evenimentelor. Adicional, în unele sisteme electorale, precum în Statele Unite ale Americii, alegerile sunt precedate de alegeri preliminare, care necesită cheltuieli suplimentare din partea candidaților; acesta este motivul pentru care accesul la «bani timpurii» este considerat un factor atât de critic pentru succesul unui candidat.

Caseta 4.13:

Importanța Banilor

"Banii sunt laptele matern al politicii."

Jesse Marvin Unruh,
politician proeminent al
Partidului Democrat din
SUA și Trezorier al statului
California

- 2) **Costurile legate de interviul de selecție și costurile de numire:** În unele dintre Statele participante la OSCE, solicitanții care doresc să se înscrie în cursa pentru un fotoliu parlamentar se vor confrunta inițial cu o serie de costuri legate de procesul de selecție. Acestea ar putea include călătoria către diverse circumscripții pentru diverse întâlniri, haine pentru interviu, cazare în cazul șederilor peste noapte și în week-end și/sau participare la întâlnirile politice și conferințele de partid, care de regulă sunt plătite din cont propriu. Deși partidele ar putea acorda, într-o anumită măsură, compensații, costurile interviurilor inițiale s-au dovedit a fi uneori suficiente pentru a descuraja unele femei să continue acest proces.¹⁶
- 3) **Activități de pre-campanie electorală:** Odată selectat, următoarea fază care necesită cheltuieli este perioada de pre-campanie. În această perioadă, costurile vor fi asociate cu creșterea renumelui. Aceasta ar putea include efectuarea unor sondaje ale opiniei publice locale, recrutarea personalului pentru campania electorală, deplasarea în vederea participării la anumite întâlniri sau implicarea în evenimente sociale cu scopul de a influența factorii de decizie și formatorii de opinie.
- 4) **Campania electorală:** Costurile desfășurării campaniei, vor include toate resursele necesare pentru a menține campania în vizorul publicului, cum ar fi costurile asociate cu achiziționarea spațiului publicitar (televiziune, presa scrisă, internet sau radio), elaborarea materialelor de campanie și a unei pagini web personalizate, derularea activităților de telemarketing și de expediere a scrisorilor și pentru a acoperi costurile deplasării în cadrul circumscripțiilor electorale sau în țară (în funcție de cursa electorală respectivă), precum și costurile de cazare și alimentare suportate în timpul deplasărilor și de organizare a evenimentelor publice de campanie (locație, catering și materiale).

¹⁶ Pippa Norris and Joni Lovenduski, *Political Recruitment: Gender, Race and Class in the British Parliament* (Cambridge: Cambridge University Press, 1995), pag. 145.

Caseta 4.14:**Un sondaj ODIHR din 2012 remarcă:**

În toate cele cinci țări-pilot, actorii politici – atât bărbați, cât și femei – au indicat „lipsa accesului la resurse” drept provocarea numărul „unu” cu care se confruntă femeile care doresc să candideze la o funcție publică în țara lor.

5) **Comunicare politică permanentă:** Începutul sau sfârșitul unei cariere politice nu se rezumă doar la participarea la alegeri. Pentru a reuși în politică, este necesară comunicarea constantă cu suporterii și sensibilizarea opiniei publice pentru a asigura noi susținători. O astfel de comunicare necesită fonduri pentru a face posibile deplasările regulate, creșterea gradului de conștientizare, întreținerea unui birou și a personalului, precum și sensibilizarea electoratului și donatorilor.

Este de reținut faptul că cu cât o funcție este poziționată mai sus în cadrul unei structuri a puterii politice, cu atât mai puternic și mai competitiv este concursul electoral, și prin urmare, cu atât sunt mai importante reursele financiare. Ar trebuie să se țină de asemenea cont și de faptul că costurile asociate unei campanii depind de sistemul electoral, de mărimea circumscripției electorale și de durata desfășurării campaniei.

→ Identificarea resurselor financiare ale partidului și accesarea lor

În cele cinci țări-pilot, dar și în multe alte State participante la OSCE, atât bărbații, cât și femeile consideră că cea mai dificilă provocare în calea numirii sau alegerii acestora o reprezintă strângerea de fonduri pentru campania electorală. Potrivit unui sondaj ODIHR din 2012, 63 la sută dintre femei și 67 la sută dintre bărbați au indicat că „strângerea de fonduri pentru campanie” a fost cea mai dificilă etapă a efortului de a asigura numirea acestora în calitate de candidați.

Diferența de avere pe criteriu de gen poate plasa femeile într-un dezavantaj financiar distinct, făcându-le astfel să fie deosebit de reticente în ceea ce privește începerea unei cariere politice, datorită poverii financiare pe care acestea percep că o astfel de carieră ar putea să o implice.¹⁷ Cercetările au arătat că diferența de avere pe criteriu de gen și accesul limitat al femeilor la finanțare adecvată reduce capacitatea acestora de a candida la o funcție publică sau de a se propulsa în cariera lor politică prin alte moduri. În plus, femeile duc adeseori lipsă de acces la rețelele corporative și de afaceri, compromițând tot mai mult posibilitățile acestora de a colecta bani pentru desfășurarea campaniei politice. În aceeași măsură, multe femei sunt excluse de la mecanismele existente de colectare de fonduri din cadrul partidului și nu sunt apropiate de responsabilii de fundraising ai partidului și rețelele lor de donatori. Toți acești factori duc la menținerea lipsei de competențe adecvate și experiență de atragere a fondurilor a femeilor, făcându-le să fie astfel reticente față de practicile de solicitare insistentă a banilor.¹⁸

¹⁷ “Democracy and the Challenge of Change. A Guide to Increasing Women’s Political Participation”, Washington: National Democratic Institute for International Affairs (NDI), 2010, <http://www.ndi.org/Democracy_and_the_Challenge_of_Change>.

¹⁸ iKNOWpolitics, Summary of E-Discussion: Forum on Financing Women in Politics, October 2008, <<http://dev.iknowpolitics.org/files/E-disc%20Forum%20on%20Financing%20Women%20in%20Politics%20EN.pdf>>.

În afară de aceasta, majoritatea funcțiilor de top în afaceri sunt, de asemenea, ocupate de bărbați.¹⁹ Prin urmare, bărbații sunt mai predispuși să doneze pentru campaniile electorale și, astfel, pot susține cu mai multă ușurință candidații care le reprezintă punctul de vedere în politică - candidați care de multe ori seamănă cu ei. Bărbații depășesc femeile în această privință, veniturile fiind factorul-cheie care determină cine plătește cui și cât de mult, atât din punct de vedere al numărului de donatori, cât și al sumelor donate.

După cum s-a menționat în Capitolul 3, partidele politice, în afară de cotizațiile și obligațiile de membru de partid, beneficiază de o rezervă de resurse financiare, care provin din surse publice și private. Majoritatea partidelor politice din statele participante la OSCE primesc fonduri publice substanțiale, deseori valoarea acestora fiind egală cu 80-90 la sută din bugetele de partid. Bunele practici internaționale relevă că partidele politice ar trebui să asigure faptul că, pe plan intern, atât femeile cât și bărbații au acces egal la resursele partidului, inclusiv la fondurile pentru campania electorală precum și accesul la materialele și echipamentul destinate campaniei electorale.²⁰

Pentru a constata dacă părțile alocă resursele în conformitate cu standardele internaționale și bunele practici, femeile ar trebui să cunoască mai multe despre:

- ✓ Ce resurse publice pot fi acordate partidelor și cuantumul din acestea ce îi revine partidului;
- ✓ Ce alte surse de finanțare a partidelor politice există (inclusiv cotizațiile de membru, donațiile private obișnuite și donațiile oferite în cadrul campaniilor electorale);
- ✓ Care sunt normele interne privind procedura de alocare a fondurilor și dacă acestea sunt scrise în statutul partidului, în alte documente-cheie ale partidului sau dacă alocarea fondurilor nu este reglementată de reguli formale;

¹⁹ Stephanie Coontz, "The Myth of Male Decline", The New York Times, 2012, <<http://www.nytimes.com/2012/09/30/opinion/sunday/the-myth-of-male-decline.html?pagewanted=all&r=0>>; Catherine Rampell, "Women Earn Less Than Men, Especially at the Top", The New York Times, 2009, <<http://economix.blogs.nytimes.com/2009/11/16/the-gender-pay-gap-persists-especially-for-the-rich/>>; "Women on Boards report", Lords Select Committee, House of Commons, 2012, <<http://www.parliament.uk/business/committees/committees-a-z/lords-select/eu--internal-market-sub-committee-b/news/gender-balance-report-and-evidence/>>.

²⁰ A se vedea OSCE/ODIHR și Consiliul Europei Comisia de la Veneția, *Guidelines on Political Party Regulation*, 2010, alin. 179-180.

Caseta 4.15:

Ghiduri utile în relațiile cu mass-media

Un număr de organizații au elaborat manuale, ghiduri și alte resurse pentru a susține femeile candidați în relațiile cu mass-media. Acestea includ:

- **EMILY's List, *Thinking of Running for Office: A Guide for Democratic Women Candidates*, 2003:**
<<http://emilyslist.org/sites/default/files/TORFO.pdf>>.
- **She Should Run, *Name it, Change it: A Candidate's Guide to Sexist Media Coverage*, 2012:**
<<http://www.sheshouldrun.org/assets/documents/name-itchange-it-candidate-guide.pdf>>.
- **Women's Media Centre:**
<<http://www.womensmediacenter.com/>>.
- **Political Parity, *Media Coverage of Women Candidates*:**
<<http://www.politicalparity.org/researchinventory/media-coverage-ofwomen-candidates/>>.
- **UNDP and NDI, *Empowering Women for Stronger Political Parties*, 2011:**
<<http://www.undp.mn/publications/Empoweringwomen-for-stronger-politicalparties-eng.pdf>>.

- ✓ Cine controlează alocarea acestor fonduri; și
- ✓ Ce activități sunt finanțate din fondurile partidului.

Echipele cu aceste informații, femeile membre de partid vor putea mai ușor să facă lobby asupra unei distribuții mai echitabile a fondurilor partidului, în special în cazul în care fondurile sunt utilizate pentru finanțarea activităților care sunt predominant în beneficiul membrilor de partid de sex masculin sau acțiunilor de campanie ale membrilor de partid de sex masculin. Cu toate acestea, este de asemenea important să ne amintim că partidele nu sunt finanțate numai din fonduri de stat, dar și din fonduri private, inclusiv donatori individuali și societăți comerciale. În consecință, precum cum s-a menționat mai sus, este important ca femeile să identifice dacă există baze de date cu donatori de partid și binefăcători, și cum să obțină acces la acestea.

→ Identificarea resurselor media și a altor posesiuni ale partidului, și modul de accesare a acestora

Resursele partidelor politice includ nu doar bani, dar și alte resurse valoroase, precum contactele în mass-media; accesul la sursele mass-media publice și private; accesul gratuit la antena publică; accesul la bazele de date care conțin informații cu privire la jurnaliști din televiziune, radio și presa scrisă; accesul la agenți de publicitate și formatori de opinie publică; precum și accesul candidaților și mediatizarea acestora prin intermediul mass-mediei sociale și a noilor tehnologii (pentru instrucțiuni utile, a se vedea Caseta 4.15). Bunele practici internaționale relevă faptul că partidele ar trebui să aloce în mod democratic resursele, inclusiv prin garantarea faptului că atât femeile, cât și bărbații membri de partid au acces egal la sursele mass-media de care se bucură partidele politice.

Importanța accesului la mass-media și mediatizare depinde, într-o oarecare măsură, de tipul de sistem electoral existent. De exemplu, în sistemele cu reprezentare proporțională, cel mai probabil, conducerea partidului va fi cea care va coordona relațiile partidului cu mass-media, precum și mesajele pe care dorește să le transmită. Prin urmare, chiar și în țările în care o femeie ocupă poziția de purtător de cuvânt, mesajul pe care aceasta îl va comunica este cel al partidului (și conducerea partidului), mai degrabă decât cel al candidaților individuali, decât dacă partidul intenționează să promoveze un candidat în mod special. În general, femeile sunt de obicei mult mai puțin vizibile în campanii, dar acest lucru este valabil mai ales în campaniile desfășurate de partidele politice. Astfel, poate fi mai dificil pentru femei - care deseori vor confrunța bărbați care dețin funcții importante - să utilizeze mass-media și alte resurse de relații publice în moduri care să sporească renumele și vizibilitate lor în rândul alegătorilor.

În sistemele majoritare, în schimb, candidații individuali vor juca un rol mai important în interacțiunea cu mass-media. Aici, este important pentru femei să utilizeze toate canalele existente pentru a prezenta mesajele lor, inclusiv presa scrisă, comunicate de presă, op-ed, conferințe de presă, Twitter, bloguri, Facebook și scrisori către editori.

Indiferent de sistemul existent, femeile ar trebui să facă lobby pentru ca partidul în care sunt membre să aloce în mod echitabil resursele partidului, inclusiv accesul la:

- ✓ Resursele partidului alocate pentru desfășurarea campaniei sau pentru organizarea evenimentelor care țin de campanie;
- ✓ Resursele partidului pentru mobilizarea voluntarilor, asamblarea materialelor pentru campanie sau colectarea de fonduri;
- ✓ Resursele partidului pentru finanțarea materialelor pentru campanie;

- ✓ Liderii de partid (pentru oportunități de fotografiere, participarea la reuniunile de campanie);
- ✓ Baza de date a partidului cu contacte mass-media la nivel național și local;
- ✓ O parte a timpului de antenă public gratuit oferit partidelor politice de către stat;
- ✓ Dezbaterile publice organizate între candidații partidului la nivel național sau local; și
- ✓ Jurnaliștii care mediatizează evenimentele electorale de partid.

5) Planificarea victoriei: asigurarea alegerii sau promovării

Secțiunile anterioare au analizat în detaliu acțiunile pe termen mai lung pe care femeile pot și ar trebui să le întreprindă pentru a avansa cu succes în cariera politică. Prezenta secțiune explorează ceea ce candidații de sex feminin ai partidelor pot face pentru a crește șansele lor de succes electoral.

→ Identificarea momentului potrivit pentru a începe o campanie politică

Candidatura la o funcție politică (sau avansarea în cadrul unui partid) necesită timp și planificare. Acest manual cuprinde strategii care încurajează femeile să întreprindă acțiuni strategice pe termen lung, pentru a progresa în cariera politică. În mod ideal, dacă partidele planifică procesele de recrutare și selecție a candidaților în timp util, membrii de partid care intenționează să candideze pentru o funcție publică își vor cunoaște statutul de candidat cu mult timp înainte. În cel mai bun caz, acești candidați vor avea la dispoziție cel puțin un an sau mai mult pentru a-și planifica și lansa campania.

Totuși, nu toate mediile politice oferă candidaților femei și bărbați luxul timpului. În multe State participante în regiunea OSCE, inclusiv în țările pilot examinate de către ODIHR, candidații potențiali sunt anunțați foarte târziu sau în ultimul moment; în unele cazuri, sunt informați cu privire la candidatura lor doar cu o lună înainte de data programată a alegerilor. Candidații ar putea nici măcar să cunoască care este poziția lor pe lista de partid și, prin urmare, ar putea fi nesiguri de adevărata viabilitate a campaniei lor. Această abordare de ultim moment, ad-hoc, poate crea dificultăți femeilor (și bărbaților) la planificarea unei campanii politice de succes.

Caseta 4.16: EMILY's List

Ghid pentru femeile democrate care candidează

EMILY's List, este o organizație neguvernamentală din America, înființată cu scopul de a susține alegerea femeilor în funcții care pot fi ocupate prin alegeri.

Denumirea **EMILY's** List este un acronim pentru "Early Money Is Like Yeast" (it „makes the dough rise”). Proverbul este o trimitere la o convenție de colectare de fonduri în scopuri politice potrivit căreia primirea multor donații devreme și în grabă ajută la atragerea altor donatori, mai târziu.

Ghidul pentru femeile democrate care candidează elaborat de către EMILY's List oferă femeilor candidați în sistemele majoritare, o privire generală practică asupra acțiunilor-cheie care trebuie întreprinse odată ce au decis să candideze pentru o funcție politică:

1. **Pentru început:** Colectarea fondurilor și evaluarea candidaturii dvs.
2. **Determinarea cursei corecte:** Evaluarea nivelului de pregătire și alegerea corectă a regiunii (raionului).
3. **Mărirea bugetului:** Identificarea donatorilor și fondurilor pentru campania ta.
4. **Construirea mesajului:** Crearea propriei identități politice.
5. **Cercetare:** Dezvoltarea unei baze de date pentru opiniile Dvs., precum și a opiniilor adversarilor.
6. **Mobilizarea echipei de campanie:** Identificați suporteri pentru a vă ajuta să fiți aleasă.
7. **Contactarea alegătorului:** Comunicarea cu alegătorii, pentru a vă asigura victoria.

Sursa: EMILY's List, Thinking of Running for Office: A guide for Democratic Women Candidates, 2003.

În astfel de medii, femeile ar putea iniția campanii în cadrul partidelor, solicitând liderilor de partid să selecteze candidații cu cel puțin trei luni înainte de data programată a alegerilor. Femeile ar trebui să inițieze astfel de campanii cu mult timp înainte de data programată a alegerilor - de exemplu, cu un an sau doi înainte ca alegerile să aibă loc - pentru a oferi timp suficient conducerii partidului să analizeze propunerea înainte de începutul campaniei politice propriu-zise.

În același timp, femeile pot deja începe implementarea strategiilor descrise în secțiunile de mai sus, și anume, cunoașterea modului de funcționare a proceselor-cheie din partid, întocmirea

unei cartografii cu indicarea concurenților partidului, identificarea punctelor politice forte și slabe, identificarea resurselor existente ale partidului și construirea rețelor de sprijin.

Caseta 4.17:

Accesul la informația despre alegători:

Informațiile privind tendințele de vot, precum prezența la vot, durata perioadei de exercițiu, succesul partidului de la origini și datele demografice cu privire la alegători, pot fi critice pentru succesul unei femei candidat.

Datele pot fi colectate din următoarele surse:

- Sondaje și studii privind preferințele alegătorilor;
- Comisiile electorale centrale (CEC);
- filialele locale și regionale ale CEC;
- Secțiunile de votare;
- Birourile naționale și locale de statistică;
- ONG-urile și cercetările efectuate de grupurile de reflecție (think tanks);
- și
- Rapoartele organizațiilor internaționale (de exemplu, rapoartele finale elaborate de Misiunea OSCE/ODIHR de observare a alegerilor).

→ Determinarea circumscripției potrivite pentru lansarea unei campanii politice

Succesul într-o cursă politică depinde nu numai de faptul dacă alegătorii aleg un candidat în defavoarea altuia, ci de faptul dacă candidatul a ales **circumscripția potrivită** de alegători (a se vedea Caseta 4.17 pentru sugestii privind modul de examinare a unei circumscripții). Ghidul EMILY's List pentru femeile care candidează conține o serie de întrebări pe care o femeie ar trebui să le adreseze, în scopul determinării celei mai potrivite circumscripții în care să își înainteze candidatura. Printre întrebările utile se numără:

- ✓ Sunt viziunile Dvs. în concordanță cu cele ale alegătorilor din circumscripția electorală respectivă?
- ✓ Poziția pentru care candidați este liberă sau va trebui să înfrunțați o persoană în exercițiu?
- ✓ În cazul în care funcția este ocupată, care sunt punctele vulnerabile ale persoanei în exercițiu?
- ✓ Cine sunt adversarii potențiali în cursa electorală?
- ✓ Care sunt mesajele adversarilor, și de ce mesaje/opiniile Dvs. sunt mai bune?
- ✓ Aveți o bază naturală de alegători, bazată pe identitatea, valorile sau interesele Dvs.?
- ✓ Care este rata de succes a partidului Dvs. în această circumscripție?
- ✓ Dacă prezența la vot este ridicată, și dacă sunteți cunoscută acolo?
- ✓ Dacă sunt și alte campanii electorale care se desfășoară simultan (de exemplu, alegeri locale și parlamentare), și dacă acest lucru poate afecta prezența la vot?
- ✓ Care sunt datele demografice din district (raion); aveți anumite lucruri în comun cu grupul demografic?

- ✓ Care este mediul politic în circumscripția electorală, și dacă există tendințe actuale de care puteți beneficia?
- ✓ Aveți oare șansa să obțineți voturile pentru a câștiga alegerile?²¹

Alegerea circumscripției în care un candidat urmează să concureze, de cele mai multe ori, ține de conducerea partidului. Din acest motiv, datele și informațiile pe care le colectează o femeie vor fi esențiale pentru a influența conducerea partidului în privința șanselor ei - și ale partidului - de succes împotriva adversarilor. O femeie poate utiliza aceste informații pentru a formula argumente convingătoare privind succesul ei într-o anumită circumscripție electorală. În sistemele majoritare, astfel de argumente pot asigura ca femeia să obțină circumscripția sau districtul (raionul) în care dorește să concureze, sau, în sistemele cu reprezentare proporțională, pot convinge conducerea partidului să o poziționeze mai sus pe lista de partid într-o anumită circumscripție electorală. Examinarea circumscripției electorale în care un candidat urmează să concureze, în orice caz, va oferi informații importante cu privire la modul în care ar trebui să fie organizată o campanie electorală.

→ Cunoașterea regulilor formale și informale de colectare a fondurilor

Sistemele electorale și de partid pot influența în ce măsură un candidat este responsabil pentru propria sa colectare de fonduri și cum pot fi organizate acțiunile de colectare a fondurilor. Cunoașterea **regulilor formale și informale de colectare a fondurilor** este esențială pentru o carieră politică de succes. Cunoscând suma necesară, când trebuie colectate fondurile, pentru ce și de la cine să fie solicitate fondurile reprezintă secrete ale politicii în orice regim de guvernare.

Înainte de a aborda donatorii, este important să se identifice mai întâi regulile de colectare a fondurilor, atât cele stabilite de legislația electorală, politică și care țin de campanie, precum și cele stabilite prin norme și proceduri interne ale partidului. Regulile externe cu privire la colectarea fondurilor pot include prevederi referitoare la regulile de înregistrare și de contabilitate, limitele de contribuție și de cheltuieli, termenele și sursele de finanțare, raportare și publicare, precum și sancțiuni în caz de nerespectare a acestora. De asemenea, regulamentele interne ale partidului pot reglementa aspecte precum taxele de numire, alocarea fondurilor partidului pentru campania electorală, taxele de campanie și/sau accesul la donatorii partidului.²²

Tabelul 4.18: Regulamentele, regulile și procedurile de colectare a fondurilor

Reguli formale	Reguli informale
• Care sunt cerințele de înregistrare și ducere a contabilității? • Cine poate contribui și care este suma maximă admisibilă pe care donatorii o pot oferi în calitate de contribuție în cadrul unei campanii (donatorii admisibili includ oare persoanele fizice,	• Cum sunt alocate resursele proprii ale partidului? • Este oare colectarea de fonduri în cadrul partidului centralizată sau descentralizată? • Cine este responsabil de colectarea și alocarea fondurilor partidului?

²¹ EMILY's List, Thinking of Running for Office: A Guide for Democratic Women Candidates, 2003, <http://emilyslist.org/>.

²² A se vedea OSCE/ODIHR and Consiliul Europei Comisia de la Veneția, *Guidelines on Political Party Regulation*, 2010.

- cetățenii, persoanele juridice)?
- Care este suma maximă pe care candidații o pot dona pentru campania electorală în care sunt implicați?
- Care este suma maximă pe care un candidat o poate utiliza pentru campanie?
- Când pot candidații începe și când trebuie să înceteze să colecteze/să cheltuiască bani pentru campania lor (de exemplu, perioada de campanie)?
- Cum și când trebuie candidații să raporteze și să publice date despre persoanele care au contribuit în cadrul campaniei și cheltuielile suportate?
- Care sunt sancțiunile pentru încălcarea regulilor privind finanțarea campaniei?
- Sunt oare candidații obligați să plătească o taxă de numire?
- Sunt oare candidații obligați să contribuie la un fond național înființat pentru susținerea campaniilor?
- Este oare subvenționată elaborarea materialelor pentru campanie?
- Există careva limite sau restricții în ceea ce privește cheltuielile interne?
- Au oare candidații individuali acces la listele de donatori ale partidului?

Sursa: OSCE/ODIHR and CoE Comisia de la Veneția, Guidelines on Political Party Regulation, 2010

→ Identificarea surselor de finanțare interne și externe

După cum s-a menționat, **finanțarea unei campanii individuale** poate proveni de la donatori externi sau chiar de la partid. Precum s-a remarcat în Capitolul 3, s-ar putea ca regulile care guvernează alocarea de fonduri publice să oblige partidele să aloce o parte din finanțarea publică pentru susținerea femeilor, la fel ca în Irlanda, Finlanda sau Italia. Adicional, unele partide au constituit fonduri speciale pentru a susține femeile candidate care concurează pentru o funcție publică; aceste fonduri pot fi folosite pentru a acoperi cheltuielile de înregistrare a candidaților, de călătorie în scopul campaniei sau pentru elaborarea materialelor promoționale. Alternativ, organizațiile de femei din cadrul partidelor politice pot înființa programe speciale pentru a oferi sprijin candidaților de gen feminin (a se vedea secțiunea 4.2.2 de mai jos).

Cu toate acestea, este mai probabil că cea mai mare sursă de finanțare pentru campanie va fi cea constituită din donatori privați externi și fondurile proprii ale candidatului. Prin urmare, un politician de succes trebuie să înțeleagă care sunt potențialii donatori precum și ce îi motivează pe aceștia să susțină un politician împotriva altuia. În general, donatorii pot fi clasificați în cinci "cercuri de beneficii" (a se vedea Figura 4.19 de mai jos).²³

Fiecare dintre aceste cercuri de beneficii reflectă un alt tip de donator politic, începând cu cei care sunt mai apropiați de candidat (familia și prietenii unui candidat) și rețelele apropiate ale candidatului (grupuri sociale, persoane de afaceri, rețele de sprijin constituite în temeiul valorilor comune), și se termină cu donatorii care posedă putere, influență sau care au o reputație bună în societate (oameni de afaceri influenți, asociații profesionale sau grupuri de interese speciale). Fiecare cerc are motive diferite pentru a susține un candidat. Prin urmare, este important pentru femei ca acestea să cunoască ce ar putea motiva un potențial donator să le susțină politic și financiar, pentru a valorifica diferite surse de finanțare destinate campaniilor electorale.

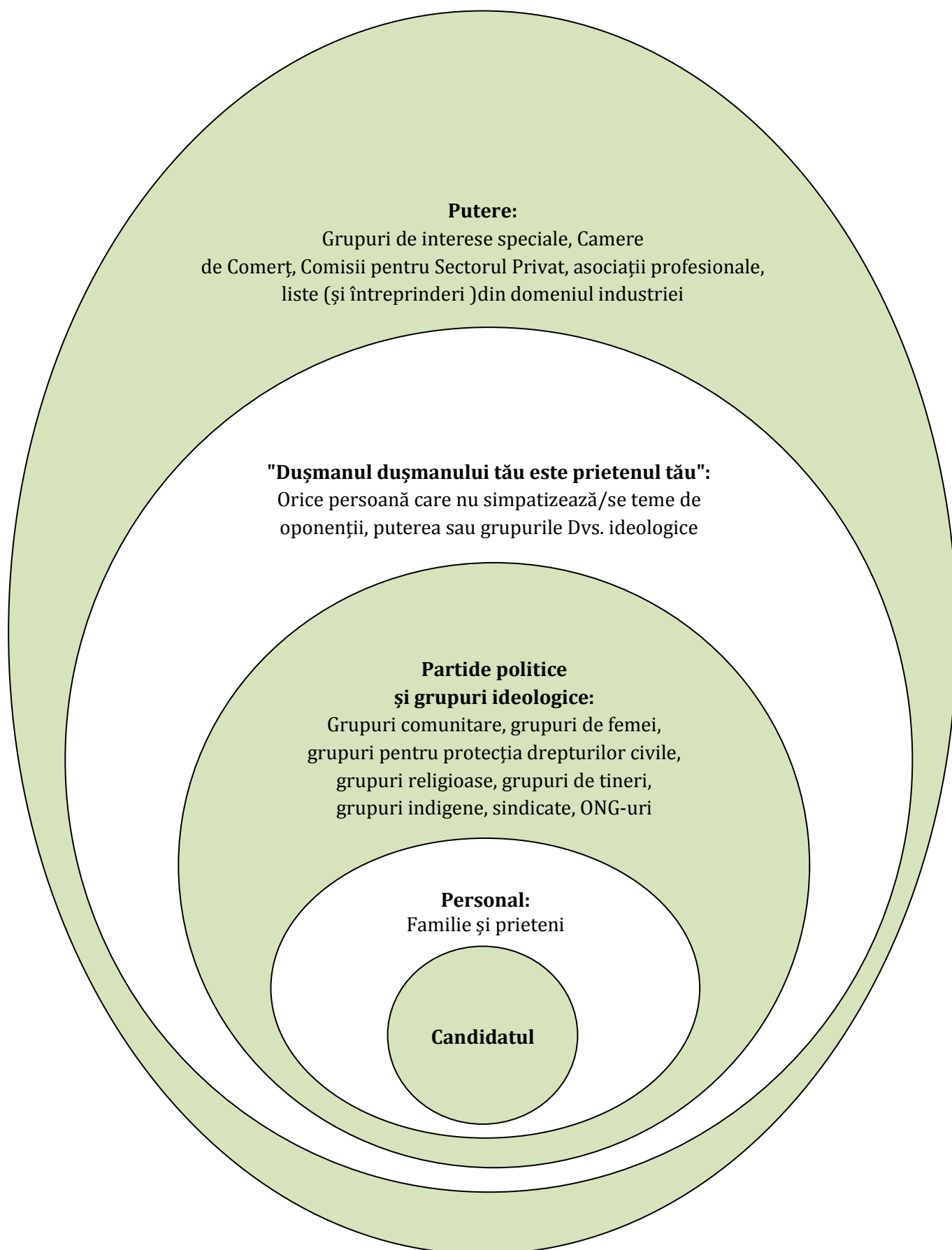
²³ iKNOWPolitics, Summary of E-Discussion: Forum on Financing Women in Politics, October 2008, pag.5, <http://dev.iknowpolitics.org/files/E-disc%20Forum%20on%20Financing%20Women%20in%20Politics%20EN.pdf>.

O femeie trebuie să analizeze dacă are capacitatea să atragă donatori, în mod special, din rândul femeilor. Având în vedere că femeile sunt subreprezentate în funcțiile de conducere și de gestiune în cadrul companiilor, multe femei donatori s-ar putea să se fi confruntat cu obstacole similare la obținerea succesului în afaceri ca și femeile în politică.²⁴ Prin demonstrarea angajamentului pentru egalitatea de gen și posibilitatea de a servi drept model pentru alte femei, o femeie poate obține finanțare de la femei donatori care împărtășesc preocupările ei și conștientizează provocările cu care se confruntă femeile-candidați în special.²⁵

²⁴ În prezent, femeile constituie doar 4.2 la sută din CEOs menționați în rândul Topului de 1000 companii al Fortune. "Women CEOs of the Fortune 1000", Catalyst 1 ianuarie 2013, <http://www.catalyst.org/knowledge/women-ceos-fortune-1000>.

²⁵ iKNOWPolitics, Summary of E-Discussion: Forum on Financing Women in Politics, October 2008, pag. 5, <http://dev.iknowpolitics.org/files/E-disc%20Forum%20on%20Financing%20Women%20in%20Politics%20EN.pdf>.

Figura 4.19: Cele cinci "cercuri de beneficii"

După identificarea regulilor formale și informale privind colectarea de fondurilor și a potențialilor donatori finanțatori, precum și motivațiile acestora, dar și criteriile pentru susținerea politicienilor, femeile vor avea mai multe oportunități să se implice în procesul de colectare de fonduri. Chiar dacă acest manual nu oferă detalii cu privire la tehnicile de colectare de fonduri, acesta conține totuși resurse valoroase ce oferă instrucțiuni concrete, pas cu pas, pentru femeile-candidați pe marginea acestui subiect (a se vedea Caseta 4.20 pentru mai multe detalii).

→ Crearea unei identități politice pentru electorat: creșterea nivelului de recunoaștere a numelui

Unii susțin că unica modalitate de a verifica succesul cuiva în viața publică, este faptul cât de mulți oameni cunosc numele și munca căreia îi este dedicată persoana respectivă.²⁶

"Recunoașterea numelui" se referă la numărul de persoane care au cunoștințe despre un anumit politician, indiferent de motiv. Acesta este considerat unul dintre cei mai importanți factori care influențează rezultatul alegerilor.

Un studiu din 2011 a constatat că "oamenii nu numai că favorizează candidații a căror nume sunt mai cunoscute, dar, de asemenea, percep candidații cu nume mai familiare ca fiind mai viabili. Recunoașterea numelui contează în campaniile electorale unde nivelul de informare este scăzut, deoarece oamenii tind să susțină potențialii câștigători."²⁷ Când alegătorii nu dispun de alte informații despre un candidat – dacă, de exemplu, el sau ea este în exercițiul funcției sau este un pretendent în cadrul unei anumite campanii – de regulă, familiaritatea este factorul decisiv atunci când aleg pentru cine să voteze. Cu alte cuvinte, familiaritatea este utilizată pentru a face o "estimare avizată" în lipsa altor informații, care stă la baza deciziilor, concluziilor și raționamentelor alegătorilor privind viabilitatea și sustenabilitatea candidatului. În acest fel, recunoașterea numelui servește în calitate de indicator pentru alte însușiri ale candidatului, care pot, în mod normal, influența decizia unui alegător, cum sunt convingerile și valorile politice,

Caseta 4.20:

Resurse privind colectarea de fonduri pentru femei candidate

Numeroase organizații au elaborat ghiduri, manuale și resurse pentru a oferi femeilor sprijin la colectarea fondurilor pentru campania electorală. Câteva exemple includ:

1. **Global Fund for Women, Fundraising for Change: A Practical Guide for Women's Rights Organizations.** <http://www.globalfundforwomen.org/storage/images/stories/downloads/Handbook2007.pdf>.
2. **We Do, Women Candidates and Campaign Finance.** 2007. Disponibil online: <http://www.fcm.ca/Documents/tools/Women/Election Toolkit for Women The Candidates Guide to Municipal Elections EN.pdf>.
3. **Federation of Canadian Municipalities, Election Toolkit for Women.** Disponibil online: <http://www.fcm.ca/Documents/tools/Women/Election Toolkit for Women The Candidates Guide to Municipal Elections EN.pdf>.
4. **Political Parity, Political and Leadership Resources.** Disponibil online: <http://www.politicalparity.org/politicaland-leadership-resources/>.
5. **NDI, Campaign Fundraising.** Disponibil Online: http://www.ndi.org/files/1925_gv_candidateskills_010104_251_308.pdf.

Adițional, există anumite site-uri și portaluri care conțin diferite resurse pentru femeile candidate:

1. EMILY's LIST: <http://emilyslist.org/>.
2. KNOW Politics: <http://iknowpolitics.org/en>.
3. International IDEA Political Finance Database: <http://www.idea.int/political-finance/>.

²⁶ Cindy Kam și Elizabeth Zechmeister, "Name Recognition and Candidate Support", Center for the Study of Democratic Politics al Princeton University, aprilie 2011, <http://www.princeton.edu/csdp/events/Kam04282011/Kam04282011.pdf>.

²⁷ Ibid.

dacă este sau nu o persoană risipitoare, calitățile personale, imaginea publică și/sau performanța.²⁸

Creșterea nivelului de recunoaștere a numelui în rândul electoratului trebuie să facă parte din procesul de creare a identității politice a unei femei. În cazul în care o femeie este cunoscută într-o altă sferă a vieții publice sau sociale - de exemplu, în afaceri, sport, artă sau mass-media – ea, probabil, deja se bucură de recunoașterea numelui său în rândul anumitor grupuri de alegători. În acest caz, ea va trebui să transpună realizările sale dintr-un anumit domeniu în capital politic care, la rândul său, va atrage alți alegători.

Caseta 4.21:

Creșterea nivelului de recunoaștere politică a numelui:

Există mai multe modalități prin care candidații pot influența creșterea nivelului de recunoaștere a numelui lor pe parcursul desfășurării campaniei electorale, inclusiv prin reclame radio, de televiziune și în presa scrisă; mediatizarea evenimentelor organizate în cadrul campaniei, inclusiv în mijloacele de informare cu caracter social; articole sau spoturi în care candidaților li se oferă atenție sporită; materiale de campanie, cum sunt postere, afișe și pliante; sau obiecte din campanie, precum pixuri, ace, insigne, abțibilduri, tricouri, căni de cafea, mouse pad-uri sau alte obiecte.

Alternativ, în cazul în care o femeie nu este cunoscută în comunitatea ei, în raionul sau circumscripția în care dorește să concureze, este important a fi creată o identitate politică, care să cuprindă poziția ei pe marginea domeniilor politice cheie; care reflectă valorile sale politice, ideologice și personale; și/sau evidențiază ceea ce poate face pentru electoratul său. Pentru a-și crea o identitate politică, femeile trebuie să se gândească la valorile și mesajele politice pe care doresc să le transmită. Crearea și lustruirea unei identități politice poate fi facilitată prin examinarea următoarelor întrebări:

- ✓ De ce doriți să intrați în viața politică?
- ✓ Aveți un fond natural de alegători, bazat pe identitatea, valorile sau interesele Dvs.?
- ✓ Care este viziunea Dvs. cu privire la pozițiile politice ale partidului dvs.? Sunt oare

aceste puncte de vedere susținute și de membrii comunității Dvs.?

- ✓ Care sunt problemele sociale, economice sau politice stringente de interes major pentru Dvs. și electorat, și cum propuneți să le soluționați?
- ✓ Care sunt viziunile Dvs. cu privire la politicile-cheie sau inițiativele legislative care sunt în prezent examinate sau reformate?
- ✓ Ce mesaj doriți să transmiteți din postura de actor politic și cum veți folosi o platformă politică pentru a face acest lucru?
- ✓ Care este reputația Dvs. personală în comunitate?
- ✓ Sunteți văzută ca un actor politic credibil sau lider?²⁹
- ✓ Unde vă vedeți peste zece ani?

→ Crearea unei echipe de campanie

După ce sursele de finanțare au fost identificate și a fost creată o identitate politică, e timpul să înceapă recrutarea echipei de suporteri care pot ajuta femeile să implementeze campaniile lor. Nici un candidat nu poate desfășura o campanie doar pe cont propriu. Crearea unei **echipe de**

²⁸ A se vedea, de exemplu, Louis H. Abramowitz, *The United States, its people and leaders* (New York: Globe Book Co, 1975).

²⁹ A se vedea EMILY's List, *Thinking of Running for Office: A Guide for Democratic Women Candidates*, 2003, <http://emilyslist.org/>.

campanie, indiferent de mărimea acesteia și de faptul dacă membrii echipei sunt plătiți sau sunt voluntari, poate ajuta femeile să implementeze campanii politice organizate și eficiente.

Candidații cu resurse financiare limitate se vor baza, cel mai probabil, pe rețele de voluntari și susținători (cum sunt familia, prietenii și colegii de serviciu), precum și pe managerii de campanie (plătiți sau voluntari), pentru a organiza campanii politice. Mărimea unei echipe de campanie poate depinde și de alți factori. Aceștia includ:

- **Sistemul electoral:** În sistemele electorale majoritare, în care candidații concurează pentru locuri de circumscripție, prezența unei echipe de campanie este adesea foarte importantă, în special atunci când resursele de partid pentru campania electorală sunt limitate. În sistemele cu reprezentare proporțională cu liste închise, pe de altă parte, partidul este cel care va organiza campania, diminuând astfel necesitatea creării unei echipe de campanie numeroase, păstrând în același timp necesitatea de a avea voluntari/suporteri care să întreprindă acțiuni de sensibilizare a alegătorilor;

- **Mărimea circumscripției:** Cu cât este mai mare circumscripția, cu atât este mai mare va fi numărul de suporteri necesari unui candidat, pentru a se angaja, în special, în activități de sensibilizare a electoratului, precum apeluri telefonice, implicarea în campaniile ușă-în-ușă și organizarea evenimentelor de întreținere a relațiilor publice; și

- **Competitivitatea cursei:** Într-o cursă electorală în care o femeie candidat înfruntă o persoană în exercițiul funcției, sau în cazul în care cursa este deosebit de competitivă, ea va avea nevoie de mai multă susținere pentru a învinge adversarul politic. Din nou, o echipă de campanie va fi necesară pentru a se implica în acțiuni de sensibilizare și mobilizare a alegătorilor, colectare de fonduri și extindere a notorietății femeii-candidat.

Următoarea secțiune prezintă diferite tipuri de funcții prin intermediul cărora poate fi creată echipa de campanie ideală (pentru sinteză, a se vedea Caseta 4.22). Femeile pot analiza oportunitatea de angajare sau recrutare de persoane care să ocupe în mod voluntar oricare sau toate dintre aceste funcții. După cum s-a menționat, o echipă pentru campanie este preponderent relevantă situației femeilor care: 1) s-au înscris în cursa electorală în calitate de candidați independenți; și/sau 2) s-au înscris în cursa electorale competitive în sistemele electorale majoritare. În sistemele cu reprezentare proporțională cu așa-numita "listă închisă", sau în curse deosebit de importante (de exemplu, consiliu, primarul orașului), partidul ar putea să-și asume responsabilitatea de a sprijini candidații. În această ordine de idei, mai jos, este prezentat un „instantaneu” ideal al

Caseta 4.22:

Membri care ar putea face parte din echipa de campanie națională sau parlamentară

1. **Manager de campanie:** Pentru a gestiona întreaga campanie electorală.
2. **Consultant financiar/responsabil de fonduri:** Pentru a oferi asistență la colectarea de fonduri.
3. **Atașat de presă:** Pentru a acționa în calitate de purtător de cuvânt și a facilita accesul la mijloacele de informare în masă.
4. **Consultant juridic:** Pentru a se asigura faptul că campania este desfășurată în conformitate cu legea.
5. **Responsabil în teren:** Pentru a coordona activitățile din cadrul campaniei în teren.
6. **Coordonator al voluntarilor:** Pentru a recruta și supraveghea voluntarii.
7. **Responsabil de suportul logistic:** Pentru a asigura prezența candidatului la evenimentul programat la timp.

Sursa: EMILY's List, Thinking of Running for Office: A Guide for Democratic Women Candidates, 2003.

unei echipe de campanie, într-un sistem electoral majoritar, fiind oferit cu titlu informativ, pentru o mai bună înțelegere a diferitelor dimensiuni ale campaniilor electorale.

Echipa de campanie trebuie să fie condusă de un **manager de campanie**, care are menirea de a oferi consultanță strategică candidatului și de a comunica mesajul acestuia, inclusiv prin menținerea relațiilor cu mass-media și prin participarea la evenimente de colectare de fonduri.

Consilierul financiar sau de colectare de fonduri va asista candidatul să colecteze și să gestioneze fondurile necesare pentru desfășurarea campaniei, inclusiv, va elabora bugetul, identifica donatori, face apeluri cu privire la colectarea de fonduri, organiza evenimente în scopul colectării de fonduri și monitoriza rezultatele acestora, după necesități.

Consultantul juridic este consilierul juridic al candidatului, care va asigura efectuarea tuturor evenimentelor și activităților din cadrul campaniei electorale, în conformitate cu legislația și reglementările naționale în vigoare. Pentru a crea, în mod eficient, un mesaj electoral și o identitate politică, precum și pentru a disemina acest mesaj prin intermediul a diferite mijloace informaționale, un candidat ar putea beneficia de serviciile unui **atașat de presă**. Atașatul de presă va acționa în calitate de purtător de cuvânt al candidatului și va putea oferi, de asemenea, asistență pe aspecte de cercetare, sondaje de opinie precum și alte tipuri de cercetări, în special în primele etape ale unei campanii. **Responsabilul în teren** poate fi recrutat pentru a facilita comunicarea dintre candidat și alegătorii săi și pentru a supraveghea activitățile de campanie directe, cum sunt campaniile “din ușă în ușă” de mobilizare a alegătorilor și încurajare a participării la vot. De asemenea, candidații pot examina oportunitatea recrutării unui **coordonator al voluntarilor**, care va supraveghea voluntarii și activitățile de voluntariat, inclusiv de recrutare a voluntarilor și de mobilizare a alegătorilor. În sfârșit, **responsabilul de suport logistic/secretarul** va avea rolul important de a gestiona agenda candidatului, asigurând prezența candidatului la timp la evenimentele programate.³⁰

După cum s-a remarcat, s-ar putea ca o femeie să nu dețină mijloacele necesare pentru a angaja mulți dintre membrii de personal necesari; în acest caz, cea mai importantă sarcină este să se identifice un manager de campanie calificat și cu experiență. Pentru alte poziții, o femeie ar putea mobiliza rețelele de sprijin, atât personale, cât și profesionale, în vederea identificării persoanelor care ar fi dispuse să ofere asistență voluntară în diferite etape ale campaniei. Alternativ, fondurile pentru campanie ale partidului ar putea fi folosite pentru cheltuielile de angajare a membrilor în echipa de campanie.

→ Folosirea celor mai noi tehnologii și monitorizarea evoluțiilor actuale

În întreaga regiune OSCE, noi forme de **mijloace de comunicare cu caracter social** influențează modul în care campaniile electorale și politica sînt desfășurate, la general. Aplicațiile web contribuie la crearea unor noi canale de comunicare între politicieni, instituții politice și alegători.

Sursele și tehnicile mijloacelor informaționale cu caracter sociale pot include:

- Facebook
- Twitter
- Bloguri
- Paginile web de rețele sociale

³⁰ Adaptat după: “Thinking of Running for Office: A Guide for Democratic Women Candidates”, EMILY’s List, 2003, <http://emilyslist.org/>.

Caseta 4.23:**Îmbunătățirea imaginii democratice a unui candidat și a partidului său prin intermediul rețelelor sociale**

În Statele Unite, în 2008, Campania electorală a lui Barack Obama a profita de rețelele sociale și oportunitățile oferite de acestea nu numai pentru a răspândi informația, dar și pentru a conferi Partidului Democrat imaginea precum că este în pas cu starea de spirit a publicului și mai conectat la viața și realitățile alegătorilor.

Pagina web conține o multitudine de activități interesante bazate pe aplicații web, aplicații și tehnici pe care candidații le pot lua în considerare pentru a stabili contact cu electoratul.

Sursa: <<http://www.barackobama.com>>.

- Funcțiile mobile SMS

Femeile trebuie să profite de oportunitatea de a utiliza aceste noi forme de mobilizare politică. În primul rând, ele pot fi un mod rentabil de a intra în contact cu electoratul, și de a reduce astfel numărul de călătorii necesare a fi întreprinse de către candidați. În al doilea rând, rețelele sociale de comunicare oferă candidaților oportunitatea de a intra în contact direct cu alegătorii, fără a fi condiționate de volumul timpului de antenă pe care partidul sau un anumit canal de comunicare o alocă pentru un candidat sau fondurile de care dispune un candidat pentru a lansa activități de campanie. În al treilea rând, stabilirea contactului direct cu alegătorii prin intermediul aplicațiilor sociale emergente poate fi utilizată pentru a demonstra prezența pe aceeași lungime de undă a unei femei cu tinerii alegători și respectul său pentru aceștia, ultimii fiind probabil cei mai predispuși să utilizeze rețelele sociale.

Femeile care nu doresc să utilizeze din plin aceste tendințe noi, sau pentru care astfel de mecanisme nu sunt disponibile, pot exploata activități mai convenționale pe web, precum sunt paginile web. Paginile web ale partidului, de exemplu, pot fi utilizate în calitate de platforme pentru femei în vederea publicării viziunilor lor pe probleme de interes pentru alegătorii lor. Cu toate acestea, este important să se rețină faptul, că în multe State participante la OSCE, accesul la Internet este limitat, în special în rândul femeilor. Rețelele sociale își pot aduce contribuția, însă nu trebuie să înlocuiască formele tradiționale de campanie, inclusiv campaniile directe „din ușă în ușă”, întâlnirile publice, adresarea directă la alegători prin corespondență poștală și alte activități tradiționale, precum colectarea de fonduri la nivel local și organizarea evenimentelor mediatizate.

→ Crearea memoriei instituționale a propriei campanii electorale

Rețele sociale și alte aplicații web sunt modalități practice și durabile pentru a elabora și extinde **memoria instituțională** a campaniei electorale a unei femei-candidat. Această strategie este deosebit de importantă în țările în care procentul de femei care dețin funcții publice rămâne scăzut. Bunele practici, precum și lecțiile învățate în cadrul campaniei electorale, pot fi compilate și distribuite cu scopul de a susține, mobiliza și motiva alte femei-candidați. De exemplu, pe parcursul campaniei electorale, Iryna Unzhakova, candidat independent la alegerile locale din 2007 Kazahstan, ținea un jurnal on-line,³¹ în care ea raporta aproape zilnic

³¹ Ирина Унжакова, “Смотрите, Я Б аллотируюсь – И Это Совсем Не Страшно, Не Больно, Не Стыдно И Не Смешно. Даже не победив, можно чувствовать себя выигравшей” Народный сетевой журнал: про женщин и мужчин. [Iryna Unzhakova. “Take a look, I am running, and it is not scary, painful, shameful or funny. Even if you are not elected, you can feel yourself a winner”. People’s web journal: about women and men], 2007,

detalii despre campanie, precum și obstacolele cu care se confrunta. Jurnalul ei a fost elocvent intitulat: "Eu candidez, și NU este înfricoșător, dureros, rușinos, sau amuzant". Deși ea nu a câștigat alegerile în cele din urmă, totuși a oferit informații utile, sfaturi și inspirație pentru alți candidați potențiali, atât femei, cât și bărbați.

Documentarea datelor despre candidatura unei femei – indiferent dacă are succes sau nu - poate fi, de asemenea, utilă pentru cazul în care se candidează din nou. O femeie poate analiza aceste informații, pentru a vedea ce a mers bine și ce nu, și pentru a ajusta strategia sa electorală, dacă este cazul.

→ Dobândirea cunoștințelor pentru a identifica manipularea politică pe criterii de gen

Analiza modului în care femeile, dar și oponenții, desfășoară campanii politice și se comportă pe arena politică în general, pot furniza informații importante cu privire la modalitatea de acțiune și posibilitatea de a avansa în cariera politică. Cunoașterea metodelor de **manipulare politică pe criterii de gen**, spre exemplu, poate ajuta o femeie să soluționeze și/sau să facă față provocărilor pe care le poate întâlni în cariera sa politică și în perioada cursei electorale.

i) Cunoașterea metodelor de dominare politică

Multe partide și politicieni, conștient sau inconștient, utilizează metode pentru a asigura dominația masculină în societate, în special în domeniul politic. Potrivit unui studiu pe această temă,³² aceste metode pot viza: obscurizarea femeilor, subaprecierea lor, blocarea accesului la informații sau acuzarea și muștrarea faptului implicării femeilor în activități politice.

În unele partide, viziunile, opiniile și perspectivele femeilor nu sunt luate în serios.³³ Acesta este în special cazul atunci când femeile articulează perspectiva lor asupra problemelor de importanță deosebită pentru acestea, în funcție de rolurile lor specifice și a responsabilităților în familie și în societate. Membrii de partid bărbați pot face femeile să se simtă invizibile prin nerecunoașterea sau invalidarea opiniilor și perspectivelor formulate de femei, sau prin afișarea deschisă a dezinteresului pentru problemele ridicate de către colegile lor de sex feminin și etichetarea acestora drept "probleme ale femeilor". Aceasta este o tehnică de a face femeile să se simtă **invizibile și lipsite de importanță. Ridiculizarea sau subaprecierea** femeilor în alte moduri este o altă metodă de dominare care poate fi utilizată de către bărbați, cât și de alte femei. Remarcile legate de aspectul unei femei, vârsta și natura emoțională sunt exemple practice ale acestei metode.

Conștient sau inconștient, bărbații deseori **ascund informații** de femei, prin inițierea negocierilor între ei în afara ședințelor sau discuțiilor formale, sau considerându-se împuterniciți să adopte decizii în numele femeilor, datorită experienței lor. Această metodă prin care anumite informații nu sunt dezvăluite femeilor, nu numai că privează femeile de posibilitatea de a-și exprima punctele de vedere și de a influența procesul de luare a deciziilor, dar și reafirmă stereotipul potrivit căruia femeile nu au experiența, cunoștințele sau capacitatea necesare pentru a lua decizii. **Dubla pedeapsă a femeilor** se referă la provocările cu care se confruntă femeile în legătură stabilirea unui echilibru între viața personală și profesională. Femeile care

http://caucasia.at.ua/publ/iz_zhurnala_quotdialog_zhenshhinquot/dnevnik/vybory_kandidatskij_dnevnik_iriny_unzhakovej_2007/6-1-0-8.

³² Profesorul Berit, în modul în care este citat în "Power Booklet", Partidul Social Democratic Suedez, S-Kvinnor Sveavägen, Stockholm, 1995, pag.13.

³³ "Assessing women's political party programs: best practices and recommendations" (Washington: NDI, 2008).

Caseta 4.24:**Metode de dominare în politică**

- ✓ Obscurizarea femeii;
- ✓ Ridiculizarea și subaprecierea femeilor;
- ✓ Reținerea (nedeazăvăluirea) informației;
- ✓ Dubla pedeapsă a femeilor;
- ✓ Împovărarea femeilor cu vinovăție și rușine.

Sursa: "Power Booklet", Partidul Social Democratic Suedez, Power booklet, S-Kvinnor Sveavägen 68 O.O. Box 70458, S-107 26 Stockholm, 1995.

Încearcă să echilibreze viața de familie și cariera sunt, deseori, acuzate că nu dedică suficient timp pentru nici una dintre ele. Șefii și colegii le consideră lipsite de ambiție, iar membrii familiei și societatea în sens larg, le acuză că își neglijează familia. În cele din urmă, având în vedere rolul de îngrijitoare atribuit femeilor, acestea au deseori remușcări că nu au reușit pe deplin nici în familie, dar nici în domeniul profesional și astfel își pot asuma responsabilitatea pentru greșelile și erorile asupra cărora nu au avut nici un control. În anumite contexte, bărbații pot amplifica acest sentiment prin aplicarea metodei de **împovărare a femeilor cu vinovăție și rușine.**

Două tehnici suplimentare care pot fi mobilizate împotriva femeilor sunt: să se permită bărbaților să vorbească doar de dragul de a vorbi (consumând timpul oferit femeilor care ar putea aduce o contribuție substanțială la subiectul în

discuție), și să se repete de către un bărbat o idee care a fost exprimată de o femeie, dar atribuind meritul exprimării acestei idei bărbatului. Cunoașterea acestor tehnici de dominare, și dezvoltarea unor strategii pentru a le înfrunta, pot ajuta femeile să opereze mai eficient în cariera politică.

i) În ciuda oricărei presiuni, nu cedați fotoliul de deputat

În urma alegerilor din unele State participante la OSCE, s-a remarcat faptul că partidele politice au propus femei-candidați doar pentru a respecta cerințele juridice, acționând în calitate de "garanți ai egalității de gen". Manualul OSCE / ODIHR pentru *Monitorizarea participării femeilor la alegeri* se referă la *tokenismul de gen* ca fiind o practică care "rezultă din includerea în lista electorală a unui șir mixt de candidați doar pentru a satisface cerințele cu privire la completarea listei sau pentru a crea aparența unei liste echilibrate, fiind abandonată imediat după ziua alegerilor, prin retragerea sau demisia femeilor".³⁴

Dovezi cu privire la astfel de practici au fost identificate în unele dintre țările-pilot, examinate în scopul elaborării acest manual, și ar putea exista și în alte State participante la regiunea OSCE.³⁵ În unele cazuri, există semne precum că femeile-candidați au fost obligate să prezinte cereri de demisie semnate înainte de a fi incluse pe listă. Acest fenomen poate fi mai pronunțat în țările în care a fost introdusă recent o cotă legală de gen, dar unde mecanismele de reglementare sunt slabe sau inexistente.

³⁴ OSCE/ODIHR, Handbook for Monitoring Women's Participation in Elections, 2004, p. 31.

³⁵ Constatări din Sondajul ODIHR din anul 2002, în cele cinci țări-pilot.

Pentru o femeie poate fi extrem de dificil să reziste presiunii de a renunța la mandatul ei. Printre strategiile de abordare a acestei presiuni se numără mobilizarea rețelelor de sprijin din cadrul partidului, cum ar fi organizațiile de femei, în cazul în care acestea au fost constituite. De asemenea, femeile pot contacta femei din alte partide pentru a verifica dacă și alți membri de partid de sex feminin au fost supuse unor practici similare. Cooperarea cu alte partide poate fi foarte eficientă în vederea sporirii gradului de conștientizare a acestei probleme. Adicional, o femeie poate solicita asistența unor suporterți externi, de exemplu, grupuri de femei și ONG-uri, care pot pleda în numele ei pentru a crește gradul de conștientizare a acestei probleme în rândul electoratului. Femeile sau promotorii egalității de gen ar putea analiza oportunitatea implicării mijloacelor de comunicare în masă pentru a mediatiza această practică, sub formă de editoriale sau articole de știri, sau solicita difuzarea unor discuții sau dezbateri pe marginea acestui subiect pe posturile de televiziune locale sau naționale sau rețelele radio. Candidații de gen feminin și promotorii egalității de gen pot organiza în cadrul unui partid acțiuni de lobby pentru a influența liderii de partid să interzică în mod oficial această practică, prin statutele și regulamentele partidului. În cele din urmă, o femeie ar putea să organizeze o campanie de lungă durată pentru a face lobby conducerii partidului de a introduce o prevedere în documente oficiale ale partidului, prin care să se instituie regula potrivit căreia orice mandat eliberat de către o femeie, urmează să fie preluat de către o altă femeie. Femeile se pot asocia cu jurnaliștii reformatori pentru a mediatiza această practică, și pentru a obține susținerea publică a reformelor politice în vederea interzicerii acestei practici.

Desigur, nu toate demisiile prezentate de femeile-deputați sunt cauzate de presiunea exercitată de către reprezentanții politici. Există situații în care o femeie trebuie să demisioneze din funcția ocupată în Parlament, de exemplu, pentru a putea ocupa o funcție în Guvern sau în cazul în care preia o altă funcție oficială. În acest caz, înainte de a pleca, o femeie poate lansa o campanie, după cum s-a menționat, pentru a convinge liderii partidelor să introducă o regulă oficială prin care orice funcție eliberată de o femeie să fie preluat de o altă femeie.

iii) Dacă ați pierdut un mandat sau o cursă electorală, nu renunțați la o carieră politică

Toți pierd la un moment dat în viață - și mai ales în politică. Cea mai importantă lecție este să nu renunțați. Politica este un proces cu multe eșecuri mici și câteva victorii importante. Prin urmare, femeile trebuie să transforme experiențele lor - atât pozitive cât și negative - în blocuri de cunoștințe pentru următoarea lor cursă electorală. Femeile trebuie să analizeze cu atenție

Caseta 4.25:

Rezistare în fața presiunii de a renunța la mandat

- 1. Mobilizarea sprijinului din partea aripii femeilor** și promotorii egalității de gen în cadrul partidului pentru a exercita presiune asupra liderilor de partid în scopul interzicerii practicii respective.
- 2. Exercitarea presiunii** asupra liderilor de partid privind interzicerea acestei practici prin statutul și regulamentele partidului.
- 3. Lansarea campanie de lungă durată**, pentru a introduce dispoziții în baza cărora un mandat eliberat de o femeie să fie ocupat de o altă femeie.
- 4. Implicarea mijloacelor de comunicare** pentru a mediatiza cazuri similare sau pentru a sensibiliza opinia publică cu privire la această problemă ca parte a unei tendințe politice mai vaste.
- 5. Implicarea societății civile / grupurilor de femei** pentru a implementa campanii de sensibilizare a opiniei publice privind acest subiect prin dezbateri

campania și rezultatele acesteia – din ce aspecte cunoștințele, abilitățile sau contactele dobândite pot fi perfecționate? Ce experiențe pozitive au trăit, care ar trebui valorificate în continuare?

De asemenea, este important să nu se insiste pe resentimente față de adversari, partid sau conducerea partidului. Felul în care o femeie reacționează în fața insuccesului, poate fi un indiciu important pentru partid privind natura calităților sale. De asemenea, determinarea de a continua va fi privită ca un angajament pentru cauză și loialitate față de partid. Cu toate acestea, o femeie trebuie să-și cunoască limitele de loialitate: în cazul în care partidul o plasează în mod constant în poziții sau districte (raioane) unde nu are șanse de succes, ea va trebui să analizeze dacă partidul din care face parte este cel mai bun forum prin care să avanseze în cariera sa politică. În Albania, de exemplu, a femeie activistă de partid era în mod constant trecută cu vederea în timpul procesului de selecție a candidaților pentru alegerile locale și naționale. După o perioadă îndelungată în care a fost ignorată de către conducerea partidului, ea a părăsit partidul, a concurat în calitate de candidat independent și a obținut un loc la următoarele alegeri locale.³⁶

4.1.2. Cooperare cu alte femei și întreprinderea acțiunilor colective pe aspecte de interes comun

Secțiunea precedentă a descris în detaliu diferite etape care pot fi întreprinse de femei pentru a avansa în cariera politică – indiferent dacă scopul lor este să candideze pentru funcții publice, să obțină roluri-cheie în campania altor candidați, sau să avanseze ierarhic în cadrul partidului politic. În cea mai mare parte, aceasta s-a axat pe strategii, acțiuni și inițiative pe care femeile le pot aplica în practica sau pune în discuție.

Prezenta secțiune examinează în detaliu modul în care femeile, prin asocierea cu alte femei și bărbați pot pune pe roate o carieră politică, precum și pot contribui la crearea bazelor pentru introducerea unui grad mai înalt de egalitate de gen în practicile partidelor politice.

→ Recrutarea altor femei în politică

O strategie colectivă simplă, dar eficientă în care se pot implica femeile pentru a spori reprezentarea femeilor este de **a recruta mai multe femei** în partid. Acest lucru poate fi privit drept o amplificare a concurenței femeilor pentru resursele și funcțiile limitate ale partidului. Totuși, este important să se țină cont de avantajele unei reprezentări sporite a femeilor într-un partid, în special în poziții de conducere, și modul în care o reprezentare sporită poate sprijini sau facilita avansarea politică a unei femei.

Având în vedere reprezentarea redusă a femeilor în politică, în special la nivel decizional, este extrem de important de a identifica și promova femei care, eventual, ar putea candida și deveni lideri în sfera politică. Cazul Anitei Gradin este un exemplu excelent la subiect (a se vedea Casetă 4.26). Femeile ar putea examina oportunitatea de a crea și distribui baze de date similare, cu alte femei din cadrul partidului, pentru a extinde aria de femei eligibile pentru ascensiune politică. Totodată, femeile ar putea să țină un jurnal în care să reflecte asupra femeilor întâlnite ocazional în cadrul unor evenimente-cheie, care le-au produs o impresie profundă, și să analizeze modul în care aceste contacte ar putea fi valorificate în viitor. Această strategie este utilă și pentru femeile din partid active la nivel local și regional, a căror candidatură ar putea fi propusă spre examinare în alegerile locale și/sau municipale.

³⁶ OSCE/ODIHR Interviu cu femei politicieni în Albania, iunie 2012.

→ Programul de mentorat politic al femeilor din cadrul partidului

Mentoratul este esențial pentru fiecare etapă a vieții politice a unei femei. **Mentoratul politic** poate fi definit ca o relație de sprijin reciproc, stabilită între două persoane pentru a-și împărtăși experiența, abilitățile și cunoștințele, precum și pentru a contribui la depășirea provocărilor posibile sau existente, întâlnite în cariera lor politică.³⁷ Mentoratul politic trebuie întotdeauna privit drept o relație bilaterală, din care ambele persoane implicate pot extrage beneficii.

Mentoratul poate lua diferite forme și, ar fi ideal să se desfășoare continuu. **În formele tradiționale de mentorat**, o persoană cu mai multă experiență și care posedă mai multe cunoștințe joacă rolul de ghid personal și consilier de încredere, care poate oferi sfaturi, îndrumări și sprijin unei persoane mai neexperimentate. Acest tip de mentorat evoluează firesc, odată cu trecerea timpului.

Cu toate acestea, o femeie poate solicita conducerii partidului să-i desemneze un mentor care are experiență relevantă pentru interesele și obiectivele sale în partid, cel mai bine - imediat după ce se alătură partidului.

Mentoratul peer-to-peer (de la egal la egal) presupune mentoratul între persoane cu același nivel de experiență și, de multe ori, de aceeași vârstă. În astfel de mentorat, colegii își împărtășesc experiențele personale, bunele practici și ideile privind dezvoltarea carierei politice, dar și privind problemele politice, la general. Tot aici, colegii își oferă sprijin reciproc în anumite etape ale carierei lor și învață din experiența reciprocă. **Mentoratul între generații** este, de asemenea, o relație reciprocă, unde colegii mai în vârstă, mai experimentați, pot învăța de la colegii mai tineri, dar care au fost mai expuși ideilor, tendințelor, tehnologiilor, practicilor și evoluțiilor politice noi, iar colegii mai tineri pot învăța din experiența membrilor de partid seniori. Femeile-politicieni cu mai multă experiență, de exemplu, pot afla de la colegile mai tinere despre cele mai noi tendințe din domeniul rețelelor de socializare, la fel cum mebrii noi-veniți de sex feminin pot învăța din experiența și cunoștințele mentorilor cu mai multă experiență. În acest tip de mentorat, ambii parteneri obțin calitatea de mentori și discipoli, în funcție de subiectul pus în discuție. În cele din urmă, **mentoratul resursă** poate reprezenta un instrument util pentru identificarea și, eventual, compilarea cunoștințelor, resurselor și abilităților pe care diferite femei-politicieni le pot aduce la masa de joc.

Caseta 4.27:

Tipuri de mentorat

a) **Mentoratul pe criterii de experiență:**

Un coleg cu mai multă experiență acționează în calitate de ghid și consilier personal.

b) **Mentoratul peer-to-peer:**

Îmărtășirea experienței între colegi cu niveluri similare de cunoștințe și care se află la etapele similare într-o carieră politică.

c) **Mentoratul între generații:**

Colegii mai experimentați pot învăța de la colegii mai tineri, dar care au fost mai expuși ideilor, tehnologiilor, și strategiilor politice noi, sau vice-versa.

d) **Mentoratul resursă:**

Identificare modalităților de a canaliza resursele, în special cunoștințele și aptitudinile în beneficiul comun.

³⁷ Rising through the ranks: A Young Woman's Guide to Leadership and Political Party Engagement, Partwa III, Capitulul 4, "Mentoring and Nurturing Your Network of Support", 2011, pag. 62.

Caseta 4.28:

Nouă pași pentru a fi aleasă în calitate de deputat din partea Partidului Conservator

Programul Women2Win al Partidului Conservator

1. Contactează și oferă-te ca voluntar pentru filiala locală a Partidului Conservator sau pentru organizațiile locale de caritate pentru a demonstra angajamentul față de partid și față de serviciul public.
2. Ia în considerare și dezvoltă un plan de acțiune pentru modul în care îți vei îmbunătăți punctele slabe sau lacunele de competențe.
3. Determină dacă o carieră politică cu normă întreagă este potrivită pentru tine, și dacă poți accepta detașarea de familie și adaptarea la un stil de viață mai solicitant.
4. Scrie o scrisoare Consiliului Local, explicând de ce vrei să devii membru de partid și anexează CV-ul tău.
5. Include în scrisoarea de intenție informații despre implicarea ta în asociații locale, grupuri profesionale, organizații de caritate sau comunitatea locală în sens mai larg.
6. Identifică și include trei contacte de referință care pot atesta caracterul și abilitățile tale profesionale.
7. Achită cotizația de membru pentru Consiliul Asociației Parlamentare (PAB), odată ce ai fost acceptat ca membru conservator de cel puțin trei luni.
8. Fii pregătit pentru a fi interviuat de către PAB (evaluare de o zi de către membrii de partid de rang înalt)
9. Odată aprobat ca candidat, identifică o circumscripție cu poziție vacantă, și fii pregătit pentru concurs.

Sursa: Partidul Conservator, "Programul Women2Win la <<http://www.women2win.com/being-MP>

Deși mentoratul este o practică care poate aduce beneficii politicienilor pe tot parcursul carierei lor politice, mentoratul persoanelor care candidează pentru prima dată este deosebit de valoros. În contextul acestui manual, este important de subliniat faptul că mentoratul ar putea și ar trebui să includă mentoratul între politicieni de același gen (de la femeie la femeie), precum și între politicieni de gen opus (de la femei la bărbați sau de la bărbați la femei). În special în partidele politice în care majoritatea posturilor de conducere sunt încă ocupate de bărbați, dar în care există un interes autentic din partea liderilor de partid pentru a promova mai multe femei, membrii de partid de sex masculin în înalte funcții de conducere ar putea transmite numeroase cunoștințe și experiență femeilor politicieni, mai ales celor nou-venite în partid.

Mentoratul este implementat de multe partide politice din regiunea OSCE, iar unele dintre ele au instituționalizat mentoratul drept parte integrantă a programului intern de formare al partidului. De exemplu, Partidul Conservator din Marea Britanie oferă mentorat, ca parte a programului său "Women2Win". Programul schițează un plan constituit din nouă pași pe care femeile trebuie să-i parcurgă pentru a obține un mandat de deputat din partea Partidul Conservator din Marea Britanie (a se vedea Caseta 4.28).³⁸

De asemenea, Rețeaua de Femei Fabian afiliată Partidului Laburist din Marea Britanie au elaborat în anul 2011 un Program de Mentorat al Femeilor Fabian, de Ziua Internațională a Femeii (8 martie). Planul încurajează femeile Fabian interesate de dezvoltarea unei cariere în politică sau viața publică, să fie instruite, la cerere, de femei-mentori cu mai multă experiență, pentru o perioadă de zece luni. Femeile-discipoli care beneficiază de acest program de mentorat, participă la activități de instruire, networking și programe intense de dezvoltare a abilităților lor, precum și de vizite de studiu la Parlamentul de la Londra și Parlamentul European. Femeile politicieni cu mai multă experiență sunt, de

³⁸A se vedea programul Partidului Conservator "Women2Win", <http://www.women2win.com/being-mp>.

asemenea, invitate să devină mentori. În rezultatul programului, o femeie a fost selectată în calitate de candidat parlamentar, alta a fost nominalizată pe lista candidaților parlamentari, și o serie de femei au început să activeze în calitate de persoane cu funcții de conducere în școli sau administratori în organizații de caritate.³⁹

Programele de mentorat, pot fi de asemenea, implementate la nivel regional sau internațional, printre membrii partidelor care împărtășesc viziuni comune. Spre exemplu, Institutul Republican al Rețelei Democratice a femeilor (WDN) ajută femeile-lideri care aspiră la o carieră politică să învețe din experiența unor practicieni seniori din domeniul politic, din societatea civilă și de la guvernare⁴⁰. În această calitate, mentorii oferă îndrumare femeilor-politicieni mai puțin experimentate și cultivează abilități de conducere în acestea, prin intermediul Secțiunilor WDN din întreaga țară.

→ Crearea alianțelor și solidarității în interiorul partidului

Femeile sunt de obicei prezentate - și se prezintă ele însele - drept comunicatori eficienți, persoane care creează consens și conectează păreri unanime. Cu toate acestea, și bărbații sunt creatori eficienți de **rețele politice**, de regulă, prin mijloace informale. Printre metodele de creare a rețelelor de contact și a coalițiilor se regăsesc următoarele:

- ✓ Crearea conexiunilor cu antreprenori și comunitatea de business;
- ✓ Exploatarea conexiunilor de serviciu existente, sau folosirea conexiunilor de serviciu în vederea extinderii cercului de cunoștințe;
- ✓ Mersul la întâlniri sociale la cluburi, cafenele, săli de sport sau alte localuri;
- ✓ Participarea la adunări unde sunt prezenți donatori sau patroni;
- ✓ Încheierea unor "tranzacții" informale care sunt reciproc avantajoase; și
- ✓ Exploatarea aparițiilor în mass-media pentru a se prezenta opinia sau realizările proprii.

Fiecare întâlnire – fie aceasta socială sau legată de serviciu – este considerată de obicei ca fiind o oportunitate de a „vinde” propria imagine, realizările și vederile politice.

Caseta 4.29: Sondajul Organizației Fondul Femeilor din Ucraina: Femeile în politică

ONG-ul Fondul Femeilor din Ucraina a efectuat un studiu în întreaga Ucraină pentru a determina atitudinea societății față de femeile în politică.

Puțin mai mult de 20 la sută dintre femei au declarat că ar prefera să voteze pentru o femeie, în timp ce mai puțin de 20 la sută dintre bărbați au declarat că ar vota o femeie. Puțin peste 10 la sută dintre femei au declarat că ar prefera să voteze un bărbat în comparație cu cei peste 20 la sută din bărbați.

Cel mai interesant este faptul că aproximativ 60 la sută din femei și bărbați au declarat că sexul nu contează, în timp ce, în medie, doar 10 la sută dintre respondenți au fost de acord cu declarația că "femeile nu sunt capabile de a face politică".

Sursa: Fondul Femeilor din Ucraina, <http://www.uwf.kiev.ua/en_news_261010.htm>.

³⁹ A se vedea pagina web a Fabian Women, <http://www.fabianwomen.co.uk/2013/03/the-fabian-womens-network-is-recruiting-for-its-201314-mentoring-programme/>.

⁴⁰ Women's Democracy Network (WDN) is an initiative of the International Republican Institute. See: <<http://www.wdn.org>>.

La nivel individual, o femeie interesată în propulsarea carierei sale politice ar trebui, prin urmare, să înceapă prin a vedea fiecare întâlnire și eveniment drept o oportunitate de a-și

Caseta 4.30: Partidul Femeilor din Polonia

În 2006, subreprezentarea femeilor în politică a devenit un subiect fierbinte în cadrul dezbaterilor publice datorită mișcării sociale "Polonia este o femeie", care mai apoi a fost transformată în Partidul Femeilor (PF) (Partia Kobiet), finanțat de către o scriitoare celebră, Manuela Gretkowska.

Partidul Femeilor a adunat în componența sa femei celebre din cadrul mediului de afaceri, artă și muzică, și s-a bucurat de un grad înalt de vizibilitate în mass-media. Partidul se aștepta să fie susținut atât de partidele din dreapta și din stânga a sferei politice, însă liderii de partide nu și-au ținut promisiunea. Cu toate acestea, PF a decis să-și păstreze statutul de partid și să candideze independent în șapte regiuni.

Partidul Femeilor a avut un buget de 30.000 de zloți (7.500 de euro) pentru campania lor electorală. Din cauza resurselor limitate și având doar câteva luni până la alegeri, liderii PF nu au avut posibilitatea de a crea o structură a partidului în întreaga Polonie. În consecință, membrii au decis să facă o campanie prin intermediul unui poster destul de controversat în care erau prezentați fondatorii de partid dezgoliți, acompaniind sloganul - Totul pentru Viitor, nimic de ascuns - Partidul Femeilor. În ciuda acestor eforturi, partidul nu a reușit să treacă de pragul de cinci procente la alegerile din 2007, astfel partidul nu au obținut nici un loc în cadrul Senatului (pol. "Sejm").

Sursa: M. Druciarek, M. Fuszara, A. Nizynska, J. Zbieranek, ISP și ODIHR, Femeile de pe scena politică poloneză, Varșovia, 2012.

comunica mesajul și contribuțiile sale; de a-și crea contacte printre factorii de decizie influenți și formatorii de opinie; de a-și crea o rețea de suporteri care ar putea ajuta femeia să avanseze în cariera sa politică. La nivel colectiv, crearea unei rețele formale sau informale de suporteri femei - și bărbați - poate fi folosită pentru a crește gradul de conștientizare privind numărul femeilor calificate, pregătite pentru ascensiunea profesională pe care partidul ar putea-o să le-o ofere, pentru a crea mai multă solidaritate și cooperare în jurul subiectelor de interes comun pentru membrii de gen feminin a partidului, și pentru a crea un spațiu adecvat pentru ca femeile să își poată exprima preocupările, problemele și provocările cu care acestea se confruntă, într-un mediu sigur și încurajator.

→ Cooperarea cu femeile din afara liniilor de partid

Pe lângă consolidarea solidarității și dialogului în rândul femeilor din partid, femeile pot lucra asupra problemelor de interes comun și **în afara liniilor de partid**. Spre exemplu, în afara liniilor de partid, femeile pot coopera în vederea creșterii gradului de conștientizare a discriminării pe criteriu de gen din societate. În regiunea OSCE, au fost create și promovate numeroase campanii care și-au propus creșterea gradului de conștientizare, atât în rândul alegătorilor, cât și a funcționarilor publici, a lipsei, la momentul actual, a echilibrului de gen în sfera politică la și a necesității de a alege mai multe femei, de dragul democrației. Un exemplu, care s-a dovedit a fi deosebit de eficient, este cel al inițiativei Paritatea Parlamentului, care a fost implementat în Portugalia, fiind o activitate condusă de trei membri de gen feminin ai Parlamentului European (PE), în perioada premergătoare alegerilor pentru Parlamentul European din 1994. Cele trei deputați-femei au invitat 115 de politicieni de gen feminin și 115 politicieni de gen masculin la o sesiune parlamentară de o zi pentru a discuta despre democrație, rolul femeilor în viața publică din Portugalia, cetățenie și paritate. Inițiativa finanțată parțial de către Comisia Europeană, a avut drept scop

prezentarea unui exemplu al faptului cum ar arăta procesul de elaborare a politicilor publice dacă locurile în parlament ar fi ocupate în proporție de 50 la sută femei și 50 la sută bărbați.⁴¹

Totodată, femeile pot coopera în cadrul campaniilor care vizează creșterea numărului de femei care intră în politică. Între anii 1997 și 2002, în Islanda a fost derulată o campanie mass-media finanțată de către o comisie parlamentară multi-partizantă, cu scopul de a crește proporția femeilor care intră în politică, prin intermediul reclamelor umoristice, cursurilor de formare, conexiunilor din cadrul sistemului de învățământ, întâlnirilor publice și programelor de mentorat. Reclamele au avut misiunea de a combate stereotipurile la nivelurile ierarhice superioare ale guvernării și de a prezenta echilibrul de gen drept o problemă care afectează atât femeile, cât și bărbații. În unul dintre postere era prezentată o femeie-deputat care se rădea pe față, iar în altul, Ministrul de Externe de atunci (un bărbat), era prezentat ținând în mână o pereche colanți, fiind însoțit de următoarea subtitrare: "Jumătate din națiune nu este reprezentată în mod democratic în parlament"; și respectiv, "Unele experiențe sunt dincolo de înțelegerea noastră".⁴²

Mai mult decât atât, femeile pot întreprinde acțiuni în vederea aplicării normelor privind egalitatea de gen în parlament. Probleme precum programul de lucru, facilitățile de îngrijire a copiilor pentru femeile care au copii mici, accesul și condițiile de muncă adecvate pentru femeile cu diferite dizabilități, precum și alocarea timpului de luarea a cuvântului în cadrul sesiunilor plenare, ar putea unifica femeile, determinându-le să acționeze colectiv. Cooperarea femeilor și în afara liniilor de partid este deosebit de benefică, atunci când argumentele sunt construite în jurul unor probleme specifice. De exemplu, în anul 2011, în Austria, femeile din diferite grupuri parlamentare au organizat, cu succes, o campanie de modificare a imnului național. Astfel, porțiunea textului care făcea referire la "fiii" Austriei, a fost reformulată să includă termenul de "fiice".⁴³

Pe lângă acestea, un alt exemplu de cooperare între partide ar putea fi elaborarea unor declarații comune cu ocazia unor evenimente speciale, prin care să se marcheze realizările femeilor în domeniul atingerii egalității de gen. În multe State participante la OSCE, Ziua Internațională a Femeii (8 martie) este sărbătorită pe scară largă. Această sărbătoare poate fi folosită pentru a promova activitatea pe care femeile, alese într-o funcție publică, o întreprind pentru a face cunoscută cauza femeilor la nivel național, precum și pentru a sublinia provocările care încă persistă.

→ Crearea partidelor "exclusiv feminine"

O strategie mai puțin obișnuită folosită pentru a sensibiliza opinia publică cu privire la egalitatea de gen, marginalizarea femeilor în sfera politică și prioritățile politice ale femeilor este de a înființa **partide de femei**. Uneori, partidele de femei sunt stabilite în urma unor dezamăgiri profunde față de politica tradițională sau în timpul schimbării totale a regimului politic. De regulă, acestea de multe ori se desprind de pe urma mișcărilor organizate de femei care încearcă să se poziționeze mai "sus" de partidele politice existente, oferind totodată voce femeilor.

⁴¹ Alison Woodward, *Going for Gender Balance. A guide for balancing decision making* (Strasbourg: Council of Europe, 2002), p. 34.

⁴² Pippa Norris and Mona Lena Krook, "Gender Equality in Elected Office: A Six-Step Action Plan" (Warsaw: OSCE, 2011), <www.osce.org/odihr/78432>.)

⁴³ "Austrian anthem to give daughters a mention", 14 iulie 2011, <<http://www.bbc.co.uk/news/world-europe-14155830>>, <<http://state.rin.ru/cgi-bin/main.pl?r=287>>; "Bundesgesetz über die Bundeshymne der Republik Österreich (1758/A)", 2011, <http://www.parlament.gv.at/PAKT/VHG/XXIV/A/A_01758/index.shtml#tab-Uebersicht>.

Un exemplu pertinent este Partidul Femeile Rusiei, înființat în anul 1993 în calitate de mișcare politică. La alegerile parlamentare naționale din 1993, Femeile Rusiei au câștigat 10 la sută din voturi, astfel au obținut 25 de locuri în Duma de Stat din Rusia. În total, femeile dețineau 51 din 130 de locuri în primul Duma de Stat (1993-1995).⁴⁴ Ulterior, partidul a devenit activ pe marginea unei serii de probleme, printre care se numără și opoziția față de campania militară din Cecenia, care a început în anul 1994. La alegerile parlamentare naționale din anul 1995, Femeile Rusiei au decis să-și păstreze platforma politică neschimbată, decât să se alipească unei coaliții create de mai multe partide liberale, punând accent pe probleme sociale, cum ar fi protecția copiilor și a femeilor. Partidul nu a reușit să obțină acele cinci la sută din voturi necesare pentru o reprezentare proporțională în noua Duma de Stat, obținând doar trei locuri în porțiunea de “un singur loc” al alegerilor. Partidul intenționa să nominalizeze un candidat pentru alegerile prezidențiale din 1996, dar în cele din urmă a rămas în afara cursei, și așa aglomerată.

O organizație mai mică, Partidul Femeilor din Rusia, a candidat ca parte a unei coaliții nereușite cu alte câteva partide desprinse în cadrul alegerilor din 1995. Doar câteva femei au reușit să se impună ca figuri importante pe arena politică drept rezultat, acestea fiind: Ella Pamfilova din Partidului Republican din Rusia - Partidul Libertății Poporului, liderul partidului Socialist Muncitoresc, Lyudmila Vartazarova, și liderul Uniunii Democrate Valeriya Novodvorskaia.⁴⁵ Pamfilova a câștigat un statut deosebit datorită faptului că aceasta apăra femeile și oamenii în vârstă.

Un alt exemplu este cel al Partidului Femeilor Lituaniei, condus de fostul Prim-ministru, Kazimira Prunskienė.⁴⁶ Partidul a fost fondat în 1995 de către 13 organizații ale femeilor, cu scopul de a arăta publicului că femeile nu au nevoie de cote pentru a fi actori politici independenți. Partidul s-a clasat pe locul șapte din 24 de partide politice după numărul voturilor în urma alegerilor din 1996, șocând astfel partidele politice tradițional-constituite.⁴⁷

În Irlanda de Nord, Partidul Coaliția Femeilor a jucat un rol foarte influent în procesul de menținere a păcii. Creat în 1996, scopul final al partidului a fost să asigure că perspectivele, opiniile și punctele de vedere ale femeilor nu sunt marginalizate în timpul discuțiilor multipartitice de negociere a păcii din Irlanda de Nord. Inițial, membrii Coaliției Femeilor erau singurele femei printre delegații partidelor prezente la negocierile de pace. Ca rezultat, s-a susținut ideea că Coaliția Femeilor a contribuit la încetarea violențelor din Irlanda de Nord și a asigurat prezența femeilor la masa oficială de negocieri.⁴⁸

⁴⁴“Государственная дума Федерального собрания Российской Федерации I созыва”, Wikipedia, <<http://ru.wikipedia.org/wiki/>>.

⁴⁵Uniunea Democratică și Partidul Social Muncitoresc sunt partide neînregistrate, <http://www.russiavotes.org/duma/list_parties_2003_2007.php>.

⁴⁶“Kazimira Prunskienė”, Wikipedia, <http://en.wikipedia.org/wiki/Kazimira_Prunskien%C4%97>.

⁴⁷ John T. Iishiyama, “Women’s parties in post-communist politics.” *East European Politics and Societies*, Vol. 17, Nr. 2, 2003, pag. 266–304; Alison Woodward, *Going for Gender Balance. A guide for balancing decision making* (Strasbourg: Council of Europe, 2002).

⁴⁸ Carmel Roulston, “Inclusive Others: The Northern Ireland Women’s Coalition in The Peace Process”, *Scottish Affairs*, Vol. 26, iarna, 1999

Caseta 4.31:**Privind dincolo de numărul femeilor în politică:****Înțelegerea conceptului de "masă critică"**

Conceptul de "masă critică" în sferele gender, femei și politică, se referă la numărul necesar de femei pentru a influența în mod substanțial comportamentul politic, instituțiile și politicile publice. Aceasta indică pragul de la care femeile nu mai sunt considerate "jetoane" politice, ci mai degrabă influențează în mod substanțial dezbaterile politice. Procentul acceptat pe scară largă, care permite a vorbi despre atingerea unei "mase critice" este de **30 la sută**.

Cu toate acestea, este din ce în ce mai recunoscut faptul că doar numerele luate separat, nu garantează o reprezentare substanțială în politică. Prin urmare, este important să se analizeze care factori sau oportunități ar putea oferi femeilor, într-o mare măsură, șanse să aducă contribuții substanțiale. Printre acestea se regăsesc:

- ✓ Prezența femeilor în poziții de putere (lider de partid, consilier politic, lider sau membru al unui comitet de selecție);
- ✓ Expertiză (de strângere de fonduri, juridică, expertiză legislativă sau de politici publice de care poate beneficia un partid politic);
- ✓ Prezența sau absența unui mecanism guvernamental bazat pe gender;
- ✓ Prezența sau absența a unui mecanism bazat pe gender în cadrul partidului (aripa sau organizațiile femeilor; strategii sau politici bazate pe gender);
- ✓ Mediu politic extern (tip de mediu electoral); și
- ✓ Prezența sau absența a unei societăți civile sănătoase, inclusiv a grupurilor de femei.

Sursa: Sarah Childs, Joni Lovenduski și Rosie Campbell, Women at the Top 2005: Changing Numbers, Changing Politics? Hansard Society, 2005.

În general, partidele politice exclusiv feminine pot contribui la creșterea gradului de conștientizare, de către societatea civilă, a situației femeilor și provocările distincte cu care acestea se confruntă. Mai mult decât atât, partidele de femei pot consolida solidaritatea și încrederea în rândul femeilor-politicieni. În cele din urmă, partidele de femei pot alerta publicului în legătură cu unele probleme de interes specific pentru femei și/sau despre circumstanțe specifice care afectează femeile, care la momentul actual nu sunt abordate de către politicieni. Pe lângă cele enunțate, partidele de femei poate servi drept rampă de lansare în politică a femeilor interesate de politică și active în acest domeniu.

Cu toate acestea, partidele de femei au tendința de a nu fi sustenabile pe termen lung din câteva considerente. În primul rând, astfel de partide au tendința de a exclude, în mod implicit, jumătate din electorat (bărbații) din rândul alegătorilor potențiali. În al doilea rând, problemele ridicate de către partidele politice ale femeilor sunt adesea banalizate, și doar activitatea lor legată de problemele femeilor - sau statutul lor de „noutate” - este accentuat de către mass-media, în timp ce alte aspecte pe care le abordează în activitatea lor politică au tendința de a primi mai puțină atenție. În al treilea rând, partidele de femei care eșuează, contribuie la amplificarea stereotipului potrivit căruia femeile nu sunt potrivite pentru a deține funcții publice, și înarmează oponenții egalității de gen cu argumente puternice împotriva implicării femeilor în politică. Mai mult decât atât, existența unor praguri electorale, precum și a unor sisteme de finanțare publică inegale care favorizează partidele mari, sunt adesea un obstacol major în calea succesului partidelor de femei.

4.1.3. Instituționalizarea egalității de gen în politicile publice, procesele și practicile partidelor politice

Secțiunile anterioare s-au axat pe strategiile pe care femeile, în calitate de actori politici, le pot crea și aplica, în mod individual sau colectiv, pentru a sprijini și facilita ascensiunea lor politică.

Strategiile individuale au variat de la inițiative îndreptate spre o mai bună cunoaștere a modului în care funcționează partidele, la ce roluri joacă bărbații și femeile, cum pot fi accesate resursele partidului și cum se desfășoară o campanie electorală. Strategiile colective au inclus acele strategii care încearcă să faciliteze ascensiunea femeilor în cariera lor politică, prin cooperarea cu alte femei din cadrul partidelor sau în afara liniilor de partid.

Aceste strategii reflectă realitatea, în care femeile și bărbații nu se bucură de condiții de concurență egală în politică. Ele pot ajuta femeile să facă față acestei realități, dar nu vor duce neapărat la transformarea politicii într-un mod care să asigure drepturi și oportunități egale pentru femei și bărbați. În consecință, această secțiune examinează strategiile pe care femeile - și, mai important, bărbații - le pot angaja, în vederea creării mai multor partide care privesc favorabil ambele sexe, și care instituționalizează egalitatea dintre ele într-o manieră autentică și durabilă.

Instituționalizarea egalității de gen este esențială în cazul în care se dorește ca bărbații și femeile să se poată bucura, în mod practic, de drepturi și oportunități politice. Doar creșterea numărului de femei în politică și în partidele politice nu va asigura această instituționalizare, deși implicarea a cât mai multe femei în sfera politică ar trebui să rămână un obiectiv-cheie al reprezentanților care promovează egalitatea de gen. În absența unor structuri, politici, programe și procese instituționalizate care susțin femeile și egalitatea de gen, atingerea nivelului de "masă critică", adică o reprezentare a femeilor în politică de 30 de procente, recomandată de Organizația Națiunilor Unite, nu va putea transforma de sine stătător modul în care funcționează politica.

După cum s-a menționat într-un studiu privind reprezentarea substanțială a femeilor în Marea Britanie,⁴⁹ pentru ca politica să fie mai favorabilă egalității de gen, este necesară crearea unor structuri relevante, cum ar fi mecanisme guvernamentale de reglementare a egalității de gen și organizații ale femeilor în cadrul partidelor politice; medii electorale și politice favorabile, inclusiv legi, reguli, reglementări nediscriminatorii și sancțiuni, în caz de nerespectare; oportunitatea ca femeile să ocupe poziții importante în procesul de luare a deciziilor și să îl poată influența; și nu în ultimul rând, prezența unei societăți civile autentice, inclusiv existența grupurilor active de femei (a se vedea Caseta 4.31).

Această secțiune prezintă o serie de strategii asupra cărora femeile membri de partid, în parteneriat cu bărbații, pot demara activități de lobi, în scopul facilitării procesului de instituționalizare a egalității de gen în cadrul partidelor politice.

→ Determinarea gradului de „favorabilitate acordat egalității de gen” a unui partid și a conducerii acestuia

Înainte de a identifica cele mai bune activități pentru a fi implementate în sprijinul formalizării egalității de gen în cadrul partidelor politice, ar fi preferabil să fie determinat gradul existent de sensibilitate față de egalitatea de gen al partidului. O modalitate de a clasifica abordarea unui partid față de egalitatea de gen o reprezintă utilizarea următoarelor trei mari categorii:

- ✓ Un partid care este, *în mod public, ostil* egalității de gen;
- ✓ Un partid care este *favorabil principiului egalității de gen* și demonstrează acest lucru prin acțiunile sale;

⁴⁹ Pippa Norris and Joni Lovenduski, *Political Recruitment: Gender, Race and Class in the British Parliament* (Cambridge: Cambridge University Press. 1995), pag. 145

✓ Un partid care adoptă *retorica* egalității de gen pentru a obține capital politic.⁵⁰

i) Un partid care este, **în mod public, ostil** față de egalitatea de gen și/sau ascensiunea femeilor în politică poate aplica diferite metode de discriminare a membrilor săi pe criterii de gen, de exemplu, prin limitarea oportunităților avansării femeilor în cadrul partidului sau prin aplicarea unor reguli sau reglementări care interzic în mod deschis femeilor de a participa la diferite activități sau procese ale partidului.

ii) Un partid care este **favorabil principiului egalității de gen** și demonstrează acest lucru prin acțiunile sale. Acest lucru ar putea să nu însemne neapărat faptul că femeile vor fi promovate în mod automat sau fi selectate drept candidați. Cu toate acestea, există o șansă mult mai mare ca partidul să asigure condiții de concurență egală între bărbați și femei, privind ascensiunea acestora în politică. Un partid care susține egalitatea de gen nu va promova ascensiunea femeilor doar în mod teoretic și retoric, dar și va acționa în acest sens, prin introducerea, acolo unde este posibil, a unor măsuri de sprijinire a femeilor, precum consolidare a capacităților, instruire și asigurare cu resurse a candidaților femei sau a organizațiilor de femei.

iii) Un partid care adoptă **retorica** egalității de gen poate fi cel mai dificil de identificat: acesta va sprijini progresul politic a femeilor, doar dacă este oportun punct de vedere politic, dar nu neapărat din principiu. Astfel de partide ar putea promova în mod deschis egalitatea de gen, în timp ce în spatele ușilor închise acestea ar submina șansele femeilor de a fi promovate, fie prin ascunderea informațiilor de acestea sau prin împiedicarea femeilor de a participa la procesele de luare a deciziilor ale partidului sau de a exercita influență asupra acestora.

Odată ce o femeie este conștientă de tipul de partid la care a aderat, acesteia îi va fi mai ușor să elaboreze strategii care sunt adaptate mediului în care ea va activa, în scopul promovării egalității de gen.

Este deosebit de utilă reținerea strategiilor ce pot fi aplicate de către partidele interesate în diversificarea candidaților lor, în modul discutat în Capitolul 3: *retorica privind egalitatea* (inclusiv reprezentare egală în platformele partidelor, campaniilor electorale și discursurile liderilor de partid); *promovarea egalității* (implementarea unor acțiuni concrete, precum formarea sau asistența financiară destinate încurajării femeilor să intre în arena politică); și *garanțiile aferente egalității* (întreprinderea acțiunilor la nivelul politicii de partid pentru a majora numărul de candidați-femei pe listele de partid, cum ar fi cotele de gen în cadrul partid). În funcție de grupul în care se încadrează partidul (dacă e cazul), femeile pot lucra împreună pentru a schimba poziția partidului politic de la adoptarea retoricii privind egalitatea, la întreprinderea unor acțiuni de promovare a egalității și de implementare a garanțiilor aferente egalității.⁵¹

→ Crearea solidarității între promotorii egalității de gen (femei și bărbați deopotrivă)

Este important de a identifica și cunoaște atât aliații, cât și oponenții promovării egalității de gen în interiorul partidului. Cine din conducerea partidului este un "campion al egalității" sau suporter al egalității de gen? Cine este împotrivă, și de ce? Care membri-bărbați (și femei) sunt cunoscuți drept suporteri ai egalității de gen? Care membri-bărbați (și femei) nu susțin egalitatea de gen? Care sunt motivele lor?

⁵⁰ Sonja Lokar, materiale pregătite pentru trainingul OSCE/ODIHR "Women in Political Parties", ce a avut loc în Tirana, Albania, 19–20 iunie 2012

⁵¹ A se vedea: Joni Lovenduski, *Feminizing Politics* (Cambridge: Polity Press, 2005); și Sarah Childs, Joni Lovenduski and Rosie Campbell, "Women at the Top 2005: Changing Numbers, Changing Politics?", (Londra: Hansard Society, 2000)

Femeile ar trebui să identifice atât membrii de partid de sex masculin, cât și de sex feminin, care susțin egalitatea de gen. Acești oameni sunt aliații naturali ai unei femei, atât în vederea susținerii ascensiunii ei politice, cât și a eforturilor ei de a face partidul să fie o formațiune mai sensibilă în privința ambelor sexe, care să ofere șanse egale femeilor și bărbaților deopotrivă.

→ **Instituționalizarea egalității de gen în statutul, politicile și codurile de conduită ale partidului**

Instituționalizarea egalității de gen ca principiu și valoare care guvernează modul în care funcționează un partid este foarte importantă, în special în textul unor documente de bază ale partidului, precum statutul și/sau actele de constituire ale partidului.

Caseta 4.32

Conceptul integrării egalității de gen

Integrarea egalității de gen este o strategie pentru asigurarea ca preocupările și experiențele atât ale femeilor, cât și ale bărbaților sunt luate în considerare și reprezentate în design-ul, implementarea, monitorizarea și evaluarea politicilor și programelor, în așa fel încât femeile și bărbații beneficiază în mod egal i inegalitatea nu este transmisă. Scopul final este de a dobândi egalitatea de gen.

Source: "Democracy and the Challenge of Change. A Guide to Increasing Women's Political Participation", NDI, 2010.

Dacă conducerea partidului a făcut declarații asupra egalității de gen, femeile pot aduna aceste declarații și folosi limbajul lor, pentru a aduce modificări la documentele existente ale partidului. Femeile pot, mai apoi, identifica un delegat în congresul partidului, bărbat sau femeie, care va fi de acord să introducă o moțiune pentru a aproba includerea angajamentului asigurării egalității de gen în statutul, platforma sau actele de constituire ale partidului. În același mod, femeile pot aplica această strategie în tentativa de a introduce prevederi privind reprezentarea echilibrată a sexelor, în procesele, structurile și factorii de decizie ai partidului.

Dacă partidul nu a elaborat politici referitoare la conduita și comportamentul membrilor de partid, inclusiv coduri de conduită sau politici care să interzică discriminarea sau hărțuirea sexuală, femeile ar putea lua în considerare inițierea sau

recomandarea înființării unui grup de lucru pentru a elabora aceste documente. Există un număr de exemple de coduri parlamentare de conduită care pot servi drept model (a se vedea Capitolul 3 pentru mai multe informații privind elaborarea codurilor de conduită pentru partidele politice).

→ **Desfășurarea activităților de lobby în favoarea elaborării programelor de partid și a unei instruiți care să susțină egalitatea de gen**

Individual sau colectiv, femeile pot desfășura activități de lobby pentru a determina partidele să includă egalitatea de gen drept subiect obligatoriu pentru fiecare curs de introducere organizat pentru noii membri de partid. Aceste module pot fi prezentate de către membrii organizației femeilor (dacă există una), un promotor cunoscut al egalității de gen din cadrul partidului sau un expert politic sau de gen din afara partidului. Liderii de partid și factorii de decizie ar putea fi, de asemenea, obligați să ia parte la un astfel de modul, cel puțin o dată, întrucât succesul oricărei inițiative de integrare a egalității de gen depinde de voința politică și susținerea oferită de către conducere și management.

Dacă partidul a creat un program de dezvoltare a capacităților sau de instruire a membrilor partidului, femeile ar putea lua în considerare să desfășoare activități de lobby pentru a include

formarea obligatorie a membrilor de partid în domeniul egalității de gen și a integrării acestui principiu. Totodată, acestea ar putea examina faptul dacă există criterii care să determine cine poate lua parte la o astfel de formare, pentru a asigura șanse egale de dezvoltare profesională în cadrul partidului, atât a femeilor, cât și a bărbaților. Femeile ar putea desfășura activități de lobby și pentru a influența conducerea partidului să analizeze finanțarea unor cursuri avansate de integrare a egalității de gen sau de bugetare pe criteriu de gen pentru membrii interesați, pentru a perfecționa expertiza membrilor de partid de a aplica aceste strategii în cadrul tuturor proceselor, procedurilor și practicilor de partid. O astfel de abordare va contribui, de asemenea, la crearea unei expertize *in-house* asupra unor subiecte particulare ce vizează egalitatea de gen.

→ **Cererea asumării răspunderii partidului pentru modul de implementare**

Luați în considerare mobilizarea activiștilor de gen (atât femei, cât și bărbați) din cadrul partidului pentru ca aceștia din urmă să întrebe conducerea de partid despre modul în care aceasta intenționează să-și realizeze angajamentele privind asigurarea egalității de gen. Sau utilizați organizația de femei, dacă aceasta există, în vederea analizării acestor declarații de angajament și elaborării unui plan de acțiuni pentru implementarea lor, pe care conducerea partidului l-ar putea adopta.

→ **Mobilizarea suporterilor din afara partidului pentru pune sub întrebare, în fața conducerii de partid, chestiunea egalității de gen**

În conformitate cu strategia descrisă mai sus, femeile ar trebui să ia în considerare folosirea unor surse exterioare - precum mass-media, grupurile de femei, ONG-urile, alegătorii influenți, sau formatorii de opinie – pentru a pune sub întrebare declarațiile partidului referitoare la egalitatea de gen, și pentru a întreba partidul ce intenționează acesta din urmă să întreprindă pentru a-și îndeplini angajamentele de asigurare a egalității de gen sau mesajele pe care le-a exprimat. În mod similar, partidul, mass-media, susținătorii din cadrul societății civile pot fi angrenați pentru a participa la monitorizarea progresului partidului în ceea ce privește implementarea promisiunilor făcute în timpul alegerilor, de a susține egalitatea de gen și participarea politică a femeilor.

→ **Înființarea aripilor sau organizațiilor de femei în interiorul partidului sau aderarea la acestea**

Organizațiile de partid ale femeilor, numite de asemenea și **organizațiile ale femeilor, comitete de femei sau aripi de femei**, sunt organizații de partid interne alcătuite din membrii de sex feminin ai partidului. Aripile de femei pot servi în diverse scopuri, oferind un forum pentru femei în care acestea pot să se exprime asupra priorităților lor politice, în care să desfășoare acțiuni de *advocacy* pe marginea subiectelor de interes comun, care să faciliteze dezvoltarea capacităților lor și să ofere suport femeilor la ascensiunea acestora în carieră și/ sau să sensibilizeze societatea asupra inegalităților de gen și discriminarea pe criterii de gen. Unele organizații ale femeilor desfășoară, de asemenea, cercetări și evaluări, precum auditul de gen, activități de lobby pentru modificarea statutelor, actelor de constituire, politicilor și programelor partidului, în scopul susținerii unei mai mari egalități și echilibru de gen, și contribuie la crearea platformelor de partid. Acesta este și cazul secretariatului pentru politica egalității de gen stabilit în interiorul Partidului Socialist Spaniol al Muncitorului (PSSM), instituționalizat la nivelul executiv federal al partidului drept secretariat al femeilor încă în anul 1984. Secretariatul a avut succes la suplimentarea cu

norme referitoare la drepturile femeilor a rezoluțiilor congresului, programelor electorale și documentelor oficiale ale PSSM.⁵²

Organizațiile de femei au fost înființate în interiorul partidelor politice în lung și-n latul regiunii OSCE și s-au angajat în inițiativele de promovare a ascensiunii politice a femeilor în cadrul partidelor. De exemplu, la sfârșitul anilor 1990, membrii de sex feminin ai Democraților Liberali Britanici au lansat o campanie 50:50 pentru a atrage mai multe femei în parlament folosind sloganul "Bani, încredere și cultură" (eng. "Cash, Confidence, and Culture"). Ele au identificat aceste trei elemente ca fiind trei dintre cele mai semnificative obstacole pe care trebuie să le înfrunte noi veniții în politică. Cu acest scop, în anul 1997, ele au înființat Nancy Seer Trust Fund, pentru a contribui la finanțarea cheltuielilor care de obicei sunt determinate de rolurile și responsabilitățile de gen, care sunt de regulă asumate de către femei, precum îngrijirea copiilor și a bătrânilor, și pentru a ajuta femeile să acopere cheltuielile lor de călătorie (oferindu-le bani în numerar). Fondul a creat, de asemenea, un program care permitea femeilor să însoțească deputații în activitățile lor politice (pentru a promova încrederea în sine), și a încurajat construirea unei baze de date pe criterii de competențe, pentru a recruta purtători de cuvânt și candidați de sex feminin (în vederea combaterii culturii bazate pe dominația bărbaților).⁵³

În Albania, unde eforturile de a înființa un comitet parlamentar multipartinic de femei s-au dovedit a fi prea dificile, femeile, membre ale mai multor partide politice au înființat ele înșăși forumuri ale femeilor, inclusiv Liga Democrată a Femeilor din Albania, creată în interiorul Partidului Democrat, și Liga Socialistă a Femeilor din Albania, creată în Partidul Socialist. Ambele forumuri tind să avanseze interesele și participarea femeilor în cadrul partidelor ale căror membre sunt. În Georgia au fost stabilite organizațiile ale femei în cadrul majorității partidelor politice de importanță, atât la nivel național cât și la nivel regional/raional. Examinarea organizațiilor femeilor care au fost create în interiorul partidelor politice din Georgia, relevă faptul că aceste organisme îndeplinesc funcții diferite (a se vedea Tabelul 4.33), au grade diferite de instituționalizare și promovează obiective diferite.

Tabel 4.33: Organizațiile femeilor din cadrul partidelor politice din Georgia

Partid politic	Activități ale organizației femeilor
Mișcarea Națională pentru Unire	• În anul 2010, a înființat un departament privind egalitatea de gen. • Nicio mențiune a departamentului în actele de constituire partidului; valorile partidului privind egalitatea de gen au fost stabilite în statutul partidului. • Obiectivele departamentului sunt de a promova echilibrul de gen la nivel național și local, precum și în structurile executive; de a proteja drepturile egale ale femeilor și bărbaților; și de a promova ideea egalității în toate sferile societății georgiene.

⁵² A se vedea Celia Valiente, "Spain at the Vanguard in European Gender Equality Policies", 2006, http://e-archivo.uc3m.es/bitstream/id/22095/spain_valiente_2008_ps.pdf/.

⁵³ Alison Woodward, *Going for Gender Balance. A guide for balancing decision making* (Strasbourg: Consiliul Europei, 2002), pag. 40.

Drepturile Noi	• În anul 2011, la momentul înregistrării partidului, a creat clubul femeilor. • Nu există nicio prevedere referitoare la club în actele de constituire ale partidului • Scopul inițial al clubului a fost de a promova participarea activă a femeilor în viața politică și socială; de a promova educația politică a femeilor; și de a lua măsurile necesare pentru a îmbunătăți situația persoanelor mai tinere - atât băieți, cât și fete. • Din anul 2005, clubul de femei s-a concentrat pe implicarea a noi susținători ai partidului, sporirea participării femeilor la viața politică, perfecționarea abilităților femeilor membri de partid în vederea creșterii participării lor active în cadrul partidului și în organele electiv.
Mișcarea Creștin-democrată	• A înființat o organizației de femei, în calitate de sub-unitate structurală a partidului. • Actele de constituire ale partidului nu fac referire la organizație, dar includ o dispoziție generală care prevede crearea subunităților. • Obiectivele organizației de femei sunt de a activa participarea politică a femeilor, de a oferi sprijin femeilor în promovarea și propulsarea carierelor lor politice; de a susține participarea activă a femeilor la procesul decizional, și de a atinge paritatea de gen.
Partidul Republican	• A înființat în cadrul partidului, un grup privind egalitate de gen, care să fie activ în problemele de gen. • În statutul partidului se recunoaște principiul egalității universale și drepturile egale ale tuturor, indiferent de sex, dar nu face referire în mod expres la grup. • Grupul a elaborat o strategie intitulată "sporirea rolului femeilor în activități de partid, drept indicator al democrației din interiorul partidului". • Procedurile de selectare a candidaților-femei sunt în curs de elaborare. • Obiectivul grupului este de a asigura participarea echilibrată la alegeri, a candidaților de sex masculin și de sex feminin.
Partidul Muncii	• Până în anul 2003, în cadrul partidului a funcționat un consiliu de femei. • Există planuri de a restabili un mecanism privind asigurarea egalității de gen. • Pe parcursul existenței sale, Consiliul a monitorizat impactul programelor de asigurări sociale de stat și a cheltuielilor de stat în cadrul acestui program.
Industria va salva Georgia*	• În anul 1999, în care a fost fondat partidul, a înființat un club al femeilor. • Este reprezentat la nivelurile centrale și regionale ale partidului. • Obiectivele includ concentrarea asupra categoriilor de populație social-vulnerabile din Georgia.

	• Cluburile regionale efectuează cercetări asupra problemelor social-economice. • Alte obiective includ susținerea programelor educaționale pentru a îmbunătăți cunoștințele și abilitățile politice ale femeilor și a promova participarea activă a femeilor la viața politică.
Georgia Noastră-Democrații Liberi	• Partidul nu are în prezent o organizație a femeilor; statutul partidului cuprinde dispoziții în ceea ce privește paritatea de gen.
Calea Georgiei	• Partidul nu are în prezent o organizație a femeilor; statutul partidului nu cuprinde nici o mențiune în ceea ce privește egalitatea de gen.

Sursa: Tamar Bagratia, Medea Badashvili, David Jijelava and Irakli Khmaladze, "Developing intra-party democracy from a gender perspective", in *Intra-party democracy and local governance* (Tbilisi: NIMD Georgia, 2012), pp. 10-11. Information for those parties marked with an asterisk (*) taken from Ghia Nodia and Elvaro Pinto Schlotbach, *The Political Landscape of Georgia: Political Parties: Achievements, Challenges and Prospects* (Delf: Eburon Delf, 2006)

Organizațiile interne de femei poate fi structuri formale - cu întâlniri regulate, resurse furnizate de conducerea partidului politic, un mandat și un set de obiective care indică asupra naturii activităților lor, precum și criterii clare de aderare (de exemplu, numai pentru femei, sau permițând atât femei și bărbați să devină membri). Alternativ, aceste structuri pot fi informale, adunând femei în funcție de necesitate, în mod ad-hoc. Abordarea aleasă ar trebui să reflecte dinamica partidului politic, nevoia necesară de formalitate și obiectivele finale ale structurii. Cooperarea între partide nu ar trebui să fie exclusă; în cazul în care la nivel parlamentar nu au fost stabilite structuri interpartinice, aceste organisme pot fi create între reprezentanții partidelor politice, care să se pot implica la desfășurarea activităților de *advocacy* pe marginea unor cauze specifice sau la susținerea femeilor-candidați la viitoarele alegeri.⁵⁴

Uneori, organizațiile de femei care urmăresc diferite scopuri pot coexista în interiorul unui partid politic, îndeplinind diferite funcții. De exemplu, o organizație sau un comitet de femei care

axat pe o problemă specifică, ar putea fi înființat(ă) pentru a desfășura activități de *advocacy* pe marginea unor chestiuni distincte ce țin de politici sau de partid, precum accesul egal la locuri de muncă; un astfel de organ ar include doar acei membri (atât bărbați, cât și femei) care sunt interesați să se implice în activitatea de lobby pe această temă. Aceasta ar putea exista cot la cot cu o rețea de voluntariat sau un club care să reunească toate femeile membre de partid, sau cu un congres al egalității de gen care să reunească atât femei cât și bărbați, care să pledeze în favoarea politicilor de partid sensibile în privința egalității de gen. În mod similar, un comitet profesional al femeilor, ar putea aduce împreună femei care au anumite profesii, cum ar fi cele din educație, servicii de sănătate, servicii judiciare sau juridice, sau o rețea de femei ar putea fi interesată în mod primordial de cooperarea cu alte rețele internaționale de partid (de exemplu, Femeile Socialiste Internaționale).

⁵⁴ For more on structures for women established within parliaments, see *A Comparative Study of Structures for Women MPs in the OSCE Region*, OSCE/ODIHR, 2013, <<http://www.osce.org/odihr/105940>>.

→ Crearea unor organizații părintitoare de tip think tank și a ONG-urilor pentru a susține membrii de partid femei

Suplimentar instituirii organizațiilor de femei în interiorul partidului, sau în locul acestora, femeile ar putea opta să înființeze la nivel local, organizații independente, în afara structurilor de partid. De exemplu, principalele partide politice din Statele Unite nu au aripi de femei. În schimb, femeile membre ale Partidului Republican sunt reunite sub conducerea Federației Naționale pentru Femeile Republicane (NFRW). Fosta organizație auxiliară Comitetului Național Republican, NFRW este astăzi independentă din punct de vedere financiar și organizatoric. Obiectivele NFRW-ului sunt de a promova principiile, obiectivele și politicile Partidului Republican; de a alege candidații republicani; de a informa publicul prin intermediul educației și activităților politice; și crește eficacitatea femeilor în cauza pentru o bună guvernare. Lucrând asupra acestor obiective, NFRW își concentrează eforturile pe domeniile de educare, comunicare, recrutare, campanie, colectare de fonduri, cursuri de formare și acțiune legislativă.⁵⁵

Federația Națională a Femeilor Democratice (NFDW) este organizația oficială a femeilor din Partidul Democrat. NFDW activează în vederea încurajării femeilor de a se face auzite în comunitățile lor, sprijinirii acestora în cursa pentru funcțiile publice, precum și educării femeilor și alegătorilor privind unele aspecte deosebit de importante, precum îngrijirea sănătății, asistența medicală și echitatea salarială.⁵⁶

→ Implicarea bărbaților în calitate de parteneri politici și promotori ai egalității de gen

Multe femei sunt deja susținători fermi ai participării politice a femeilor; acest lucru este valabil și în cazul multor bărbați. Cu toate acestea, atragerea mai multor bărbați în sprijinul cauzei egalității de gen și dezvoltarea publică a contribuțiilor acestora rămâne a fi în continuare o provocare. Prin implicarea resurselor și

Caseta 4.34

Organizația Femeilor

Organizația Femeilor: lista sarcinilor

- Formularea politicii de partid pe problemele egalității de gen.
- Elaborarea unei strategii de partid care vizează alegătorii femei.
- Recrutarea de femei noi ca membre de partid.
- Organizarea activităților de consolidare a capacităților și mentorat pentru membri de partid, activiști, funcționari și candidați și sprijinirea femeilor din partid la funcții publice.

- Conectarea femeilor din partid la femeile din partidele surori din străinătate și la asociațiile internaționale de femei și fundațiile politice internaționale respective.

- Crearea unor mecanisme care să faciliteze dialogul între grupurile societății civile alcătuite din femei și secțiunile de femei de partid, asigurarea legăturii dintre societățile civile și actorii guvernamentali și parlamentari
- Asigurarea legăturii dintre membrii de partid cu femeile din alte partide de la nivele diferite, astfel încât acestea să poată forma coaliții unificate în baza unei probleme și să desfășoare acțiuni comune care pledează și fac lobby pentru soluționarea probleme de interes comun.

Secțiunile de femei: ce e de făcut și ce nu e de făcut

De făcut:

- A se asigura că ordinea de zi este transparentă și planul de lucru este clar.
- A se asigura că ședințele sunt deschise membrilor de partid de sex masculin.
- A fi active și a iniția un dialog constructiv cu membrii de partid de sex masculin.
- A sprijini inițiativele bărbaților în cazul în care acestea sunt în conformitate cu principiile egalității de gen.

Nu de făcut:

- A antagoniza membrii de partid de sex masculin.
 - A intra în conflict cu conducerea partidului.
 - A deveni un semi-ONG, care se ocupă cu acțiuni de caritate și umanitare în numele partidului.
- Sursa: Dezvoltat de Sonja Lokar pentru acest manual.

⁵⁵ For more information on the National Federation for Republican Women, visit <<http://www.nfrw.org/>>.

⁵⁶ National Federation of Democratic Women (NFDW), <<http://www.nfdw.com/>>.

susținerii bărbaților, organizațiile de femei pot majora impactul activităților lor, în timp ce politicienii de sex feminin pot obține un sprijin mai larg pentru subiectele pe care își bazează campania electorală. În același timp, dacă politicienii de sex feminin se bucura de sprijinul bărbaților pe problemele legate de egalitatea de gen, acest lucru va slăbi acuzațiile precum că acestea se concentrează numai asupra problemelor femeilor. De fapt, atingerea unei egalități de gen este la fel de relevantă pentru bărbați, și comportă beneficii și pentru politicienii de sex masculin. Pentru a construi această coaliție cu succes, este esențial să se identifice problemele egalității de gen asupra cărora atât femeile, cât și bărbații, sunt capabili și dispuși să facă compromisuri și să ajungă la un consens.

Capitolul 4: Concluzii

Prezentul capitol a examinat în detaliu strategiile, măsurile și inițiativele pe care femeile - uneori în parteneriat cu bărbații le pot întreprinde pentru a facilita ascensiunea lor în cadrul partidelor politice.

Capitolul s-a axat pe strategii individuale pe care femeile pot să le pună în aplicare pentru a stabili și dezvolta carierele lor politice. Acesta s-a axat pe măsurile care pot: ajuta femeile să fie recrutate în partidul ales de către acestea; ajuta femeile să învețe mai multe despre modul în care funcționează partidul lor; susține femeile în planificarea ascensiunii lor în cariera politică; și facilita procesul de desfășurare a campaniei electorale. De asemenea, capitolul a explorat strategiile care necesită acțiuni colective sau cooperare, care ar putea deschide calea pentru o mai mare egalitate de șanse pentru femei în cadrul partidelor, la general. Capitolul s-a încheiat cu prezentarea strategiilor pe care femeile le pot iniția sau susține, pentru a instituționaliza egalitatea de gen în cadrul structurilor, politicilor, programelor și practicilor de partid. Următorul capitol examinează și mai detaliat modul în care organizațiile societății civile pot continua să sprijine partidele politice și politicienii-femei la promovarea egalității de gen în procesele, politicile și activitățile de partid.

Organizațiile societății civile și alți actori

CAPITOLUL 5: CUPRINS

Capitolul 5: Introducere	138
5.1. Ce strategii funcționează?	139
5.1.1. Încurajarea femeilor de a intra în politică și avansa în carieră	140
5.1.2. Conlucrearea cu partidele politice	151
5.1.3. Modelarea unei atitudini publice pozitive	157
5.1.4. Conlucrarea cu instituțiile mass-media	160
5.1.5. Conlucrarea cu mediul academic	164
5.1.6. Conlucrarea cu aparatul executiv și legislativ	168
5.1.7. Pas în pas cu cele mai recente evoluții	170
Capitolul 5: Concluzii	171

Capitolul 5: Introducere

În ultimele decenii, societatea civilă a jucat un rol vital la sprijinirea tranzițiilor către democrație și la monitorizarea rezistenței democrației, în întreaga regiune OSCE. Ca urmare, există o recunoaștere tot mai mare a faptului că existența unei societăți civile active, diverse și incluzive este o parte integrantă și un indicator important al unei societăți democratice mature.

Febra tranziției către democrație, care în anii 1990, a cuprins o parte vastă din zona OSCE, a oferit oportunități unice pentru diverse grupuri de cetățeni să beneficieze de drepturi personale, libertățile civile și politice sporite și să pledeze pentru o mai mare incluziune a bărbaților și femeilor în activități desfășurate la nivel național și internațional. De atunci, multe state participante în regiunea OSCE au asistat la cicluri regulate de alegeri democratice și au dirijat procese importante de reforme instituționale.

Organizațiile societății civile au jucat un rol vital în desfășurarea acestor procese la nivel local și național în multe State participante care au trecut prin această tranziției și continuă să aducă contribuții importante în numele consolidării democrației în regiunea OSCE, per ansamblu.

Organizațiile societății civile au devenit deosebit de active la nivel internațional și în activitățile OSCE, în special, participând la evenimente regionale-cheie organizate de către OSCE. Acestea includ "Human Dimension Implementation Meeting" (în trad. Reuniunea privind implementarea dimensiunii umane a OSCE), care este cea mai mare adunare anuală de activiști din domeniul drepturilor omului din regiunea OSCE, precum și întâlniri tematice ale OSCE, cum ar fi seminarele „Human Dimension” cât și reuniuni suplimentare la acest subiect. Efortul continuu al acestora a influențat numeroase procese interne de adoptarea deciziilor și a generat o recunoaștere mai largă a contribuțiilor societății civile în activități de definire a strategiilor și adoptării deciziilor atât la nivel național, cât și internațional.

Promovarea egalității de gen ca parte integrantă a unei societăți democratice, a devenit un domeniu-cheie de activitate pentru multe organizații ale societății civile, în special în sfera politică. În acest sens, grupurile societății civile pot contribui la consolidarea democrației prin fortificarea mecanismelor de guvernare, la susținerea egalității de gen și promovarea proceselor decizionale deschise, transparente și favorabile incluziunii. De asemenea, la nivel național și regional, organizațiile societății civile,

Organizațiile societății civile, deasemena cunoscute ca Organizații Non-guvernamentale (ONG-uri), sunt organizații constituite legal de către persoane fizice sau juridice care nu fac parte dintr-un guvern și funcționează independent de orice formă de guvernare și nu au drept scop obținerea profitului.

În cazurile în care ONG-urile sunt finanțate total sau parțial de către guverne, ONG-ul își menține statutul de organizație non-guvernamentală prin excluderea reprezentanților guvernului de a fi membri în cadrul organizației. Termenul de NGO este de obicei aplicat doar organizațiilor care urmăresc atingerea unor scopuri sociale de anvergură care au aspecte politice, dar nu sunt în mod deschis organizații politice, cum ar fi partidele politice.

Sursa: "Non-governmental organization", Wikipedia, <HTTP://en.wikipedia.org/wiki/Civil_society_organisaton # Track_II_Diplomacy>.

Societatea civilă este acel spațiu în afara familiei, statului și pieței, în care oamenii se asociază pentru a promova interesele lor comune.

Sursa: CIVICUS Indexul Metodologiei Societății Civile, <HTTP://www.civicus.org/new/media/CSI_Methodology_and_conceptual_framework.pdf>.

joacă un rol esențial la promovarea drepturilor femeilor și a principiilor egalității de gen, prin monitorizarea participării femeilor la alegeri, prevenirea violenței împotriva femeilor și ajutoarea victimelor violenței în familie, combaterea traficului de persoane și tragerea la răspundere a autorilor în instanțele de judecată. De asemenea, acestea pledează pentru creșterea prezenței femeilor în viața politică și publică, inclusiv în poziții cheie, dobândite prin numire sau alegere. În plus, organizațiile societății civile sunt esențiale în vederea sprijinirii activității mecanismelor naționale de promovare a femeilor, implicării în elaborarea, cât și monitorizarea implementării tratatelor internaționale și a cadrelor juridice naționale.

Organizațiile societății civile pot juca un rol principal la promovarea participării femeilor la viața politică și egalității de gen în viața politică, prin încurajarea femeilor de a intra în politică și susținerea candidaturii acestora; prin creșterea gradului de conștientizare în rândul electoratului și actorilor politici interesați privind obstacolele cu care se confruntă femeile în viața politică și publică; prin educarea publicului privind contribuțiile politice pe care le pot aduce femeile; prin depunerea eforturilor de a combate stereotipurile de gen ce se referă la capacitățile politice ale femeilor; prin promovarea dialogului între actorii politici și prin inițierea activităților de cercetare și analiză pentru a informa și reforma strategiile și cadrele juridice în sprijinul egalității de gen.

5.1. Ce strategii funcționează?

Prezentul capitol prezintă strategii care pot fi utilizate atât de organizații partizane (politice), cât și non-partizane (apolitice) ale societății civile pentru a promova participarea femeilor în politică și a consolida rolul lor în partide politice. Acesta se axează pe strategiile care pot fi eficiente la crearea și popularizarea necesității implicării femeilor, în număr cât mai mare în politică și la creșterea ponderii reprezentării politice a femeilor, prin stimularea concomitentă atât a "ofertei" de femei interesate în candidarea la funcții publice, dar și a "cererii" de candidații de sex feminin din partea elitelor politice, liderilor partidelor politice și a alegătorilor. Capitolul include strategii care pot fi introduse și aplicate nu numai de organizațiile societății civile, dar și de către mass-media și mediul academic, recunoscându-se rolul esențial pe care îl joacă atât mass-media, cât și mediul academic la sensibilizarea acestui subiect și combaterea stereotipurilor de gen care, adesea, împiedică femeile să intre pe arena politică chiar de la început.

Capitolul este structurat în baza a șase domenii de activitate în care societatea civilă poate sprijini participarea politică a femeilor și o mai mare egalitate de gen în partidele politice:

- Sprijinirea **femeilor de a intra în politică** și avansa în carierele lor politice;
- Conlucrarea cu **partidele politice pentru a sprijini candidații-femei**, și promovarea unei egalități de gen sporite în structurile, strategiile, procesele și practicile de partid;
- Formarea unei **atitudini pozitive față de femeile din politică**, prin sensibilizarea opiniei publice;
- Conlucrarea cu **mass-media pentru combaterea stereotipurile de gen** și promovarea jurnalismului non-discriminatoriu pe criterii de gen;
- Parteneriatul cu **mediul academic pentru a educa și informa publicul** și părțile politice interesate despre impactul pozitiv al participării politice a femeilor; și
- Implicarea comună cu **puterile executive și legislative pentru a sprijini instituționalizarea egalității de gen** în cadrele structurale și politice.

Capitolul începe cu enumerarea strategiilor pe care organizațiile societății civile le pot implementa pentru a atrage mai multe femei în partidele politice și viața politică în general, și

pentru a sprijini ascensiunea politică a acestora odată ce acestea devin active politic, inclusiv prin facilitarea accesului la resurse. Totodată, în timp ce organizațiile societății civile și partidele politice se găsesc deseori în conflict de interese datorită misiunilor lor diferite în procesul politic, aceste organizații pot sprijini partidele în creșterea puterii lor politice și a simpatiei opiniei publice față de acestea. Acesta este, în special, cazul organizațiilor societății civile partizane (care împărtășesc un mandat sau valori similare cu cele ale unor partide), sau cele ce examinează politici, probleme sau cauze care coincid cu poziția unor partide politice. Partidele care adoptă o platformă în favoarea egalității de gen, vin în susținerea reformelor care vizează subiecte sensibile axate pe gen sau care promovează un echilibru mai mare între femei și bărbați în viața publică, pot fi sprijinite de către grupuri de femei, asociații sau ONG-uri, care ar putea face campanie electorală în numele acestora.

Activitatea societății civile de popularizarea a problemei inegalității de gen poate atinge eficiență maximă, atunci când antrenează și include mass-media și mediul academic în această misiune. Mass-media a jucat dintotdeauna un rol important în procesul democratic. Facilitarea un flux liber de informații, idei și opinii este un element esențial în menținerea unei democrații complet funcționale și un punct de sprijin pentru cele aflate în tranziție.

Cu toate acestea, imaginea și modul în care este prezentată femeia în mass-media este de multă vreme un subiect de îngrijorare. Mass-media este deseori acuzată de fortificarea stereotipurilor de gen, promovarea percepțiilor discriminatorii în societate față de rolurile corespunzătoare ale femeii și bărbatului, și subestimarea sau denaturarea femeii în rolurile asumate, fie politice sau sociale.⁵⁷ Studiile arată, de exemplu, că televiziunea adeseori fortifică noțiuni sexiste privind rolurile tradiționale masculine și feminine; mai puține femei decât bărbați sunt reprezentate în aproape toate formele de mass-media, iar cele care totuși apar sunt portretizate în moduri stereotipice.⁵⁸

În timp ce rolul său în procesul de democratizare este deseori trecut cu vederea, mediul academic are, de asemenea, chemarea de a sprijini principiile de bază ale democratizării: guvern reprezentativ, alegeri libere, statul de drept și presa liberă.⁵⁹ Mediul academic vine în susținerea democrației în patru moduri: 1) prin crearea unei arene protejate pentru libera exprimare și cultivarea gândirii inovatoare; 2) prin cultivarea aprecierii față de democrație și a predispoziției pentru activitatea în serviciul public; 3) prin oferirea persoanelor a șanselor de a-și descoperi și dezvolta talentele; și 4), prin stimularea creșterii economice și prin urmare, a oportunităților de dezvoltare a indivizilor. Promovarea egalității de gen în mediul academic și integrarea cercetărilor academice pe probleme de gen la elaborarea politicilor publice sunt elemente-cheie ale emancipării de succes a femeilor în politică. Astfel cum mass-media și organizațiile societății civile pot juca roluri similare în stimularea democrației, eforturile comune între reprezentanții mass-media, mediul academic și organizațiile societății civile sunt de cele mai multe ori cele mai eficiente și influente.

⁵⁷ Julia T. Wood, "Gendered media: The Influence of Media on Views of Gender", <<http://www.udel.edu/comm245/readings/GenderedMedia.pdf>>;

⁵⁸ Jean Kilbourne, *Two Ways a Woman Can Get Hurt: Advertising and Violence*, Rereading America (Boston: Bedford/St. Martin's, 2004), pp. 455–75.

⁵⁹

În cele din urmă, societatea civilă poate colabora sau lua în vizor organele legislative și executive, inclusiv parlamente, ministere, mecanisme naționale pentru drepturile omului și toată „artileria grea” implicată în susținerea și promovarea egalității de gen, pentru a facilita adoptarea și implementarea unui cadru legislativ și politic non-discriminatoriu, care să vină în sprijinul egalității de gen. În timp ce societatea civilă joacă de cele mai mult ori rolul unui "câine de pază" la monitorizarea comportamentului și acțiunilor autorităților naționale, organizațiile societății civile pot de asemenea conlucra cu funcționarii reformatori pentru a sensibiliza sectorul public asupra drepturilor femeii și a egalității de gen și a cuprinde astfel, un public cât mai larg.

Cele șase strategiile descrise mai sus sunt analizate în detaliu în secțiunile care urmează.

5.1.1. Încurajarea femeilor de a intra în politică și avansa în cariera politică

După cum s-a menționat anterior, femeile rămân subreprezentate în funcțiile publice, în toate Statele participante ale OSCE. Mai puține femei decât bărbați sunt selectate de către partide pentru a candida la alegeri. În același timp, cercetările demonstrează că, atunci când femeile candidează pentru o funcție - indiferent de funcția la care ar candida – ele au șanse egale de câștig a cursei electorale, exact ca și omologii lor de sex masculin.⁶⁰ În Ucraina, sondajele desfășurate de către reprezentanții societății civile au scos la iveală că alegătorii susțin cu mai multă înverșunare paritatea de gen decât reprezentanții partidelor politice, aceasta indicând asupra faptului că sexul nu este un factor decisiv la determinarea preferinței alegătorilor (a se vedea secțiunea privind mediul academic de mai jos).⁶¹ Cu toate acestea, după cum s-a menționat și în capitolele anterioare, continuă să persiste bariere care împiedică femeile de a-și face intrarea în politică de la bun început, în timp ce femeile continuă să se confrunte cu provocări la accesarea resurselor de care au nevoie, pentru a concura în condiții de egalitate, cu bărbații.

Această secțiune examinează modul în care organizațiile societății civile pot sprijini intrarea în politică a femeilor și facilitarea ascensiunii acestora în cariera lor politică. Strategiile prezentate includ inițiative ale societății civile de a sprijini recrutarea femeilor în politică, de a perfecționa capacitățile politice ale femeilor, de a îmbunătăți accesului femeilor la resurse politice și de a încreeșterea solidarității politice printre femei.

⁶⁰

⁶¹.

→Recrutarea mai multor femei în partide politice

Recrutarea mai multor femei în partide politice, și în politică în general, este un proces important în care organizațiile societății civile sunt bine plasate pentru a-l iniția și susține. Printre programele și inițiativele de recrutare se numără cele care vizează recrutarea mai multor femei în partide politice, pregătirea femeilor de a-și asuma conducerea și/sau funcții manageriale și înduplecarea acestora de a fi înaintate în calitate de candidați pentru funcții alese sau numite.

Figura 5.1: Proiectul anului 2012

"Don't Get Mad, Get Elected" (în trad. Nu te Enerva, Fii Aleasă)

Sursa: Centrul pentru femei americane în politică, Universitatea Rutgers, HTP:

[//www.cawp.rutgers.edu/](http://www.cawp.rutgers.edu/).

În Statele Unite există mai multe exemple bune de inițiative de recrutare politică, unde numeroase grupuri ale societății civile sunt dedicate scopului de a motiva femeile să candideze.⁶² În special, una din campaniile de recrutare care a câștigat importanță națională a fost "Proiectul 2012", o campanie non-partizană inițiată de Centrul pentru femei americane și politică al universității Rutgers⁶³.

Proiectul s-a axat pe anul 2012 deoarece în urma recensământului din 2010, fiecare sector legislativ de stat și congresional se afla în proces de modificare, creându-se astfel un număr de locuri noi, disponibile în cadrul acestora. Campania, care a inclus un videoclip intitulat "Consider this Your Invitation"⁶⁴ (în trad. Considerați aceasta drept invitația Dvs.) a fost adresată femeilor de 45 de ani și mai mult, în special celor ce profesează în domenii în care femeile sunt subreprezentate în politică, cum ar fi finanțe, mediu, știință, sănătate, tehnologie și micul business. Proiectul 2012 a vizat femeile mai în vârstă, pe motiv că femeile de această vârstă au mai multe șanse de a se afla în poziții de top management, au mai puține responsabilități familiale (copii acestora ar putea fi, probabil, deja mari) și sunt

Caseta 5.2

Înscrierea în curse electorale – Femei vs. Bărbați

Probabilitatea ca femeile să ia în serios înscrierea într-o cursă electorală este cu 50 la suta mai redusă ca la bărbați; mai puțin probabil să candideze în comparație cu bărbații în general, și mult mai puțin probabil să candideze pentru poziții înalte în ciuda calificării similare.

Sursa: Jennifer L. Lawless, Richard L. Fox. Este nevoie de un candidat: De ce femeile nu candidează.

Cambridge University Press, 2005; Melinda Henneberger, "De ce femeile nu candideze pentru o funcție politică" Washington Post 25 martie 2012.

⁶²

⁶³

⁶⁴

independente financiar. Femeilor care s-au arătat interesate de a face următorul pas spre candidatură le-au fost puse la dispoziție instituții de cultivare a abilităților de lider, grupuri de reflecție de gen think-tank, programe de instruire în domeniul campaniilor electorale și rețele de colectare de fonduri concepute pentru a le ajuta să obțină victoria în statele lor.

Prin contrast, o organizație numită "Running Start" și-a concentrat activitatea pe un segment demografic mai tânăr, argumentând că cheia spre creșterea reprezentării femeilor în politică în Statele Unite este implicarea a mai multe femei în politică și alegerea acestora în funcții de la o vîrstă mai tînă. ⁶⁵ Programul "The Young Women's Political Leadership Program" (în trad. Tînăra femeie lider în politică) ⁶⁶ își propune să informeze fete de liceu despre importanța abilităților de *leadership* în politică și prevede cursuri intensive de cinci zile în care se pun în discuție subiecte legate de arta vorbirii în public, networking, training-uri pentru eventuale înregistrări video și contacte cu mass-media, definirea mesajului și a platformei.

În cadrul acestui program, inițiativa "Path to Politics" ⁶⁷ (în trad. Calea spre politică) constă într-o serie de întâlniri organizate pe tot parcursul anului avînd drept speakeri tinere femei-legislatori, candidați și experți în organizarea campaniilor. Speakerii îi încurajează pe cei din audiență să candideze la funcții publice, și le oferă sfaturi practice pe teme ce variază de la strîngerea de fonduri și mobilizarea la vot pînă la obținerea acreditării ca tînăra femeie-legislator.

În mod similar, programul "Running Start / Wal-Mart Star Fellowship" ⁶⁸ invită pînă la 14 studenți de colegiu la Washington DC, în fiecare an, pentru a afla mai multe despre politică de la prima sursă. Programul plasează aceste femei în birourile reprezentanților sau senatoarelor pentru un semestru întreg de practică, în cadrul căruia în fiecare zi de vineri sunt organizate seminare în care se învață cele mai importante aspecte ale unei funcții publice, de la A la Z. Drept continuare a programului menționat mai sus, inițiativa "Running Step Start Next" ⁶⁹ este un program intensiv de dezvoltare profesională care durează 5 zile și e orientat spre femei cu vârste cuprinse între 23 și 27 de ani, care au între doi și patru ani de experiență în muncă și o pasiune pentru politică. Pe parcursul seminarului experții politici oferă sfaturi practice, training-uri aplicative de formare care vizează dezvoltarea încrederii profesionale și promovează accesarea următoarei generații de femei-lideri politici.

Alte două inițiative ale societății civile din Statele Unite sunt "She Should Run" (în trad. Ea ar trebui să candideze) și "Appoint Her" (în trad. Numiți-o în funcție). Inspirată de statistici, care demonstrează faptul că este mai puțin probabil ca femeile să ia în considerare posibilitatea de a deveni candidați, spre deosebire de bărbați (a se vedea Caseta 5.2), ⁷⁰ inițiativa "She Should Run" este un instrument on-line de numire și o sursă care permite cetățenilor să propună numele unei femei care, cred ei, ar fi potrivită să candideze la o funcție publică. Programul garantează faptul că femeile numite vor primi încurajare pozitivă, contactele și resursele necesare pentru a face următorul pas în această direcție. ⁷¹ Totodată, proiectul "Appoint Her", organizat de către Fondul de Campanie al Femeilor din Statele Unite, oferă o resursă națională pentru femeile care doresc să candideze pentru o funcție publică, prin informarea femeilor privind disponibilitatea funcțiilor, împărtășirea abilităților și trăsăturilor pe care le posedă femeile care

65

66

67

68

69

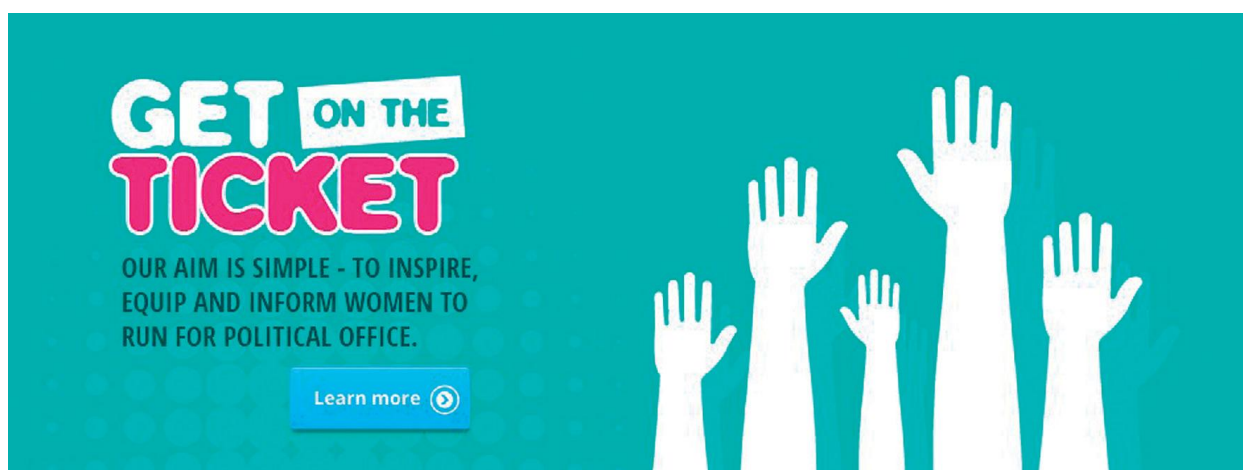
70

71

dețin în prezent aceste funcții, și discutarea modului în care aceste femei și-au lansat propria lor carieră.⁷²

În mod similar, în Irlanda, a fost înființată inițiativa "Women for Election" (în trad. Femeile pentru Alegeri), pentru a inspira și pregăti femeile să reușească în politică. În broșura lor de informare este inclusă o carte poștală care are menirea de a fi trimisă de către persoanele fizice femeilor care cred ei că ar trebui să candideze pentru o funcție publică ("Tu mă inspiri, și știu că vei inspira și alegătorii", acesta este mesajul cheie imprimat pe cartea poștală). Inițiativa "Get on the Ticket" (în trad. Înscrie-te pe buletinul de vot) are ca scop extinderea numărului de femei care doresc să candideze pentru o funcție aleasă, la nivel local și național pe întreg teritoriul irlandez.⁷³

Figura 5.3: Inițiativa "Get on the Ticket": Irlanda

Caseta 5.4:

Recrutarea politică - Cine este grupul țintă?

La inițierea sau sprijinirea recrutării de femei politicieni, o organizație a societății civile ar trebui să ia în considerare tipajul de femeie urmărit. Criteriile pot include:

- Grupa de vârstă
- Profesia
- Contextul economic
- Educația
- Patrimoniul etnic
- Locație (inițiativă regională sau națională)
- Situația familială
- Grupul de interes politic

După cum o demonstrează exemplele de mai sus, direcționarea eforturilor de recrutare spre femeile care aparțin unei anumite grupe de vârstă și profiluri profesionale, poate constitui o metodă eficientă de a diversifica inițiativele de recrutare politică a femeilor din medii diferite și cu experiențe la fel de diverse. În același timp, este important să se ia în considerare obstacolele cu care femeile se confruntă la etape diferite ale carierei lor politice și să se personalizeze campaniile lor de promovare în mod corespunzător. O inițiativă de recrutare politică care vizează un public mai larg, este mai puțin probabil să reușească decât una care atrage un anumit grup de femei sau identifică o anumită problemă cu care se confruntă femeile, fie că este vorba de lipsa de fonduri, aptitudini sau de sensibilizarea opiniei publice. La alegerea unui grup-țintă a unei campanii politice de recrutare a femeilor, organizațiilor societății civile le-

ar putea fi utilă luarea în considerare diversele profiluri sociale ale grupului său țintă, printre care se numără și nivelul economic, proveniența etnică, vârsta și specializarea profesională; toate pentru a

⁷²

⁷³

umple golurile lăsate în urmă de inițiativele precedente de recrutare, desfășurate în țară (a se vedea Caseta 5-4).

→ Implementarea inițiativelor de perfecționare a capacităților

În întreaga regiune OSCE, organizațiile societății civile joacă un rol decisiv la pregătirea și acreditarea femeilor de a ocupa funcții publice și de a se propulsa în politică, prin intermediul organizării unor inițiative de consolidare a capacităților. Partenerii misiunilor OSCE / ODIHR, în fiecare din cele cinci țări-pilot⁷⁴, pot oferi cursuri de instruire personalizate pentru părțile politice interesate privind problemele legate de egalitatea de gen și promovarea femeilor în afacerile politice.

În Kazahstan, „Asociația Femeilor de Afaceri” organizează în mod regulat o Școală de *leadership* politic⁷⁵, în timp ce „Fundația pentru Dezvoltare Parlamentară” desfășoară sesiuni speciale pe teme legate de drepturile electorale ale femeilor⁷⁶. Clubul Femeilor din Republica Moldova Club 50/50 folosește, de asemenea, acest program de training care se axează pe încurajarea femeilor de a participa activ la viața politică și publică și pe cultivarea ambiției femeilor de a candida la funcții publice.⁷⁷ Organizația societății civile slovene „Rețeaua Centrală și de Est a Europei pe subiecte legate de gen (CEE)”⁷⁸ a adoptat cursul de instruire lansat de Partidul Laburist Norvegian numit "Femeile pot reuși", ca model de bază pentru trainingurile pe care CEE le organizează în mod regulat în mai multe țări din sudul și estul Europei. În Irlanda, organizația „Femeile pentru Alegeri” organizează în mod regulat programul INSPIRE, o inițiativă pe bază de taxă de participare, care încearcă să cultive încrederea și abilitățile femeilor interesate de a intra în politică.⁷⁹

Caseta 5.5:

League of Women voters Face to Face Guide (în trad. Ghidul Ligii Electoratului Feminin față în față) este un ghid elaborat de Liga Femeilor Alegătoare pentru a ajuta funcționarii publici, mass-media și societatea civilă să organizeze dezbateri eficiente, echitabile și interesante între candidați. Acest ghid oferă sfaturi practice femeilor candidate, și ar putea servi drept punct de referință pentru alte organizații ale societății civile care doresc să organizeze dezbateri cu candidați femei/
Sursa: Face to Face. The League of Women Voters's Guide to Candidate Debates, 2007, <<http://www.lwv.org/files/Face%20to%20Face.pdf>>.

Nu toate programele de perfecționare a capacităților vizează femeile, drept un grup-țintă exclusiv. Școala de management politic condusă de Universitatea Americană din Asia Centrală în Kârgâzstan se adresează atât participanților masculini cât și feminini. De asemenea, Asociația Moldovenească pentru Democrație Participativă (ADEPT)⁸⁰, organizează în mod regulat Școala de *leadership* pentru tinerii lideri politici⁸¹. Asociația lucrează cu reprezentanți ai tineretului din aripile de tineret ale tuturor partidelor politice, pentru a încuraja membrii tineri de partid să ia în considerare oportunitățile de a candida la o funcție publică, precum și pentru a promova în țară valorile democratice ale pluralismului politic. În timp ce aceste programe oferă oportunități pentru bărbați și femei de a învăța împreună și de a-și dezvolta abilitățile politice de conducere, alegerea candidaților

femei drept grupuri țintă exclusive, se poate dovedi a fi o tehnică eficientă de abordare a problemelor

74

75

76

77

78

79

80

81

specifice legate de capacitatea politică cu care se confruntă femeile, în special în țările în care accesul femeilor la educație este restricționat.

De-a lungul anilor, mai multe grupuri partizane ale societății civile germane au desfășurat cursuri de instruire și activități de sensibilizare pe marginea acestor subiecte, acestea vizând atât femeile, cât și publicul larg. Aceste inițiative includ discuții cu politicieni-femei proeminente din viața politică, prezentări de publicații despre diverse cercetări și/sau ateliere de perfecționare a abilităților. De exemplu, bursa Friedrich Ebert--Stiftung⁸² a găzduit evenimente "Equal Pay Day" și continuă să organizeze prelegeri ocazionale care abordează subiectul evoluției femeilor sub conducere social-democrată⁸³. Bursa Hanns-Seidel Stiftung⁸⁴ a oferit o serie de prelegeri intitulate "Strong Women, Strong Words"⁸⁵ (în trad. Femei puternice, cuvinte puternice), în cadrul programului "Politică și educație". Între timp, Friedrich Naumann--Stiftung conduce o Academie Internațională de Leadership și o academie online care vizează femeile tinere interesate de politică⁸⁶. Aceste activități fac parte din planurile pe termen lung ale acestor organizații de a dezvolta și perfecționa capacitatea femeilor de a intra în politică și avansa în funcție, și s-au dovedit a fi în stare să faciliteze cu succes networkingul în rândul femeilor din diferite comunități.

Acest tip de inițiative sunt bine dezvoltate și în Statele Unite ale Americii. Inițiativa "Emerge America" reprezintă un program de instruire intensivă care durează șapte luni și este organizat în prezent în nouă state americane pentru femeile care doresc să candideze la funcții publice.⁸⁷ În mod similar, "Proiectul Casa Alba" are oferte interactive pentru femei, de dezvoltare a abilităților de lider prin intermediul training-urilor de două - trei ore, fie online, fie în persoană, pe înconjurări de o zi și sesiuni de trei zile.⁸⁸ Programul "WinforWomen", implementat de Federația Națională pentru Femei Republicane, oferă cursuri instructive de organizare a campaniilor electorale pentru femeile interesate să-și depună candidatura pentru o funcție publică.⁸⁹

Mai mult, Liga Femeilor Alegatoare⁹⁰ cu sediul în Statele Unite, organizează în mod regulat programe de training, dezbateri între candidați și forumuri orientate spre pregătirea femeilor pentru oportunități de creștere în cadrul organizațiilor în care activează și de maximizare a vizibilității.⁹¹ De asemenea, Liga oferă resurse de bază necesare femeilor interesate de a candida la o funcție publică. De exemplu, Ghidul "Face to Face" oferă femeilor îndrumări în cazul participării în dezbateri electorale. (a se vedea Caseta 5.5).

Eforturile organizațiilor naționale ale societății civile sunt deseori susținute de organizații internaționale guvernamentale și non-guvernamentale. De exemplu, așa cum am arătat în capitolul 4, organizațiile internaționale non-guvernamentale, printre care și Institutul Republican Internațional (IRI), Institutul Național Democratic (NDI) și fundațiile de partid din Germania,

⁸²

⁸³

⁸⁴

⁸⁵

⁸⁶

⁸⁷

⁸⁸

⁸⁹

⁹⁰

⁹¹

activează în diverse State participante ale OSCE, oferind programe de consolidare a capacităților femeilor ce fac parte din partide politice. În afară de aceste fundații ideologic similare, există o serie de fundații multipartite, cum ar fi Fundația Westminster pentru Democrație⁹² și Institutul Olandez pentru Democrație Multipartită (NIMD),⁹³ care desfășoară cursuri de instruire pentru femeile-politicieni din diferite State participante la OSCE. În plus, reprezentanții în teren ai ONU și OSCE pun și ei umărul în susținerea partidelor politice, ca acestea din urmă să asigure ascensiunea femeilor în politică. Organizațiile naționale ale societății civile au posibilitatea de a participa la trainingurile conduse de fundații internaționale și de a se inspira din practicile acestora de dezvoltare a capacităților, și/sau a căuta oportunități de cooperare cu organizațiile guvernamentale și non-guvernamentale, la momentul inițierii unor programe similare destinate femeilor-politicieni.

Criteriile enumerate mai sus, în Caseta 5.4, sunt de asemenea relevante atunci când se alege un grup țintă pentru consolidarea capacităților politice ale femeilor. Întrucât cunoaștințele privind domeniul politic a femeilor care provin din medii diferite, pot varia considerabil, selectarea atentă a unui grup-țintă va ajuta organizațiile societății civile să adapteze programele lor de consolidare a capacităților în mod corespunzător.

→ Inițierea sau sprijinirea programelor de mentorat pentru femeile-politicieni

La fel cum partidele politice pot susține inițiative de înființare a programelor de mentorat formale sau informale, organizațiile societății civile de nivel național și internațional au inițiat programe de mentorat pentru femeile interesate de a intra sau avansa în cariera politică. Destul de populare în domeniul afacerilor, programele politice de mentorat reprezintă, de fapt, un fenomen relativ nou, care s-a desprins din urma inițiativelor tradiționale de networking în afaceri și/sau de consolidare a capacităților.

ONG-ul Kvinno (Danish Centre for Gender, Equality and Ethnicity)⁹⁴ (în trad. Centrul Danez pentru Gen, Egalitate și Etnie) a fost unul din promotorii ideii de susținere a inițiativelor de mentorat pentru femeile-politicieni din Danemarca, inclusiv prin colaborare cu autoritățile municipale. În parteneriat cu Danish Institute for Parties and Democracy (DIPD) (în trad. Institutul Danez pentru Partide și Democrație) acesta a susținut împărtășirea metodologiilor de mentorat cu femei-politicieni din alte țări.⁹⁵ Pe baza acestor inițiative de succes, European Women's Lobby (EWL) (în trad. Lobby-ul Femeilor Europene) a lansat prima rețea de mentorat politic european (European Political Mentoring Network)⁹⁶ în anul 2013, în cadrul campaniei 50/50. Acesta a fost primul program de acest gen la nivel european, în cadrul căruia 11 membri ai Parlamentului European (MEP), dintr-un număr mare de partide politice reprezentate în Parlamentul European, au convenit să ia rolul de mentori pentru femeile active politic care aparțin minorităților etnice din Belgia, Danemarca, Franța, Germania, Ungaria, Olanda, Suedia și Marea Britanie. În cadrul programului, mentorii și discipolii se vor întâlni în mod regulat și vor participa la trei sesiuni de consolidare a capacităților. Discipolii vor avea ocazia să-și însoțească mentorii lor în Parlamentul European în Bruxelles, precum și în timpul unei sesiuni plene în Strasbourg.

⁹²

⁹³

⁹⁴

⁹⁵

⁹⁶

→ Facilitarea accesului femeilor la resurse politice

Aprovizionarea femeilor cu resurse pentru a avansa în cariera lor politică și a candida la funcții publice poate avea un impact major asupra șanselor de succes ale femeilor. Un număr tot mai mare de organizații ale societății civile au venit cu inițiative de strângere de fonduri pentru a încuraja femeile-candidați și a se asigura că acestea dispun de resursele necesare pentru desfășurarea campaniilor electorale de succes. Eliminarea obstacolelor financiare este deosebit

de importantă mai ales în țările în care campaniile sunt costisitoare, iar finanțarea publică nu este o opțiune disponibilă pentru femeile-candidat, sau pentru partidele politice, în general.

Caseta 5.6:

Cum funcționează Emily's List?

Emily's List identifică candidații de sex feminin și le face legătura cu suporteri urmând patru etape:

1. Utilizând un proces riguros de selecție Emily's List depistează femeile candidate democate de top pentru Casa Reprezentanților și a Senatului, precum și pentru poziția de guvernator.
2. Emily's List oferă recomandării în numele acestor femei la mai mult de un milion de membri din întreaga țară și solicită acestor membri să contribuie direct la campaniile lor electorale.
3. Membrii Emily's List beneficiază de profiluri detaliate a opiniilor fiecărui candidat, informații privind trecutul acestora și campanii - permițându-le să decidă de sine stătător pe cine doresc să susțină.
4. Contribuțiile membrilor sunt investite sută la sută direct în campaniile lor electorale, oferind posibilitatea de a avea un impact politic sporit și furniza un flux de numerar mai mare pentru candidații Emily's List.

Sursa: Emily's List

<<http://www.emilyslist.org/>>

Probabil cea mai cunoscută organizație a societății civile care acordă sprijin financiar femeilor care candidează la o funcție publică este EMILY's list, cu sediul în Statele Unite ale Americii; un grup care recrutează și pregătește candidați-femei, făcând publicitate numelui lor în scopul de a obține contribuții financiare de la suporteri din întreaga țară, pentru a finanța campaniile lor electorale (a se vedea Caseta 5.6).⁹⁷

Chiar din momentul înființării acesteia, în anul 1985, EMILY's List a contribuit la alegerea a peste 100 de femei în Camera Reprezentanților, a 19 femei în Senat, a 10 femei-guvernatori și a peste 500 de femei în funcții publice.⁹⁸ Având drept reper modelul EMILY's List, și în alte țări participante la OSCE, inclusiv în Marea Britanie și Italia, precum și în Australia, unul din partenerii OSCE pentru cooperare, au fost înființate organizații similare de strângere a fondurilor.⁹⁹

Deoarece EMILY's List se axa pe selectarea femeilor "pro-choice" (în trad. Pro-alegere) care să reprezinte Partidul Democrat în funcții politice în Statele Unite ale Americii, succesul său a stimulat crearea grupurilor de

colectare a fondurilor pentru politicienele care se declarau în favoarea campaniei "pro-life" (în trad. Pro-viață). "Susan B. Anthony List" (în trad. Lista lui Susan B. Anthony) a fost fondată în 1993 ca oponent al organizației EMILY's List și este dedicată selectării candidaților și continuării politicilor de stopare a avorturilor, punând accent pe alegerea, educația, promovarea și mobilizarea femeilor care se pronunță în favoarea principiului "pro-life".¹⁰⁰ Fondat în anul 1992, grupul cunoscut sub numele de "WISH List" (Femeile din Senat și Camera Reprezentanților), are rolul de a oferi consiliere strategică, instruire și sprijin financiar femeilor Republicane din

⁹⁷

⁹⁸

⁹⁹

¹⁰⁰

întreaga țară care candidează la funcții locale, funcții de conducere în statele americane sau la nivel național.¹⁰¹

În general, pentru a asigura un succes sporit al campaniilor de colectare de fonduri, este esențială creșterea gradului de conștientizare și cunoaștere atât în rândul femeilor, cât și în rândul bărbaților privind importanța finanțării campaniilor ca mijloc de majorare a ratei de participare a femeilor la viața politică. Strategiile concrete de strângere a fondurilor de către femei, sunt discutate în detaliu în Capitolul 4, în timp ce inițiativele pe care partidele politice le pot propune pentru a face alocarea de resurse mai echitabilă sunt analizate în Capitolul 3.

→ Cultivarea solidarității în rândul grupurilor societății civile pe subiecte de interes comun

În timp ce organizațiile societății civile reprezintă adesea identitatea și viziunea a diferitor grupuri din cadrul societății și de cele mai multe ori se găsesc în competiție privind fondurile ce provin de la guvern sau din surse de finanțare, stabilirea coalițiilor temporare sau permanente atunci când țelurile acestora coincid, poate fi o metodă foarte eficientă de susținere a egalității de gen în viața politică. Aceasta este o strategie care s-a dovedit a fi eficientă în întreaga regiune OSCE. De exemplu, în Kârgâzstan o alianță de ONG-uri naționale a elaborat o ambițioasă platformă de acțiune comună pentru a crește numărul de femei reprezentate în Parlament, dat fiind faptul că alegerile parlamentare din 2005 s-au soldat cu faptul că nici o singură femeie nu a fost aleasă în legislativ. În acest caz, lipsa completă a reprezentării femeilor în legislativ, a creat o oportunitate pentru ONG-uri de femei din Kârgâzstan să colaboreze asupra unei probleme ce necesita atenție urgentă. Pe baza acțiunii lor colective, concertate, coaliția ONG reușit să obțină o creștere de 27 la sută a ratei reprezentării femeilor în parlament în mai puțin de cinci ani (a se vedea Caseta 5.7).

Caseta 5.7: Kârgâzstan: De la 0 la 27 % reprezentanță a femeilor în Parlament, în decursul a trei ani

În urma alegerilor din 2005 din Kârgâzstan, nici una din femeile candidate nu a fost aleasă în Parlamentul țării. Acest rezultat a fost prognozat de activistele politice și ONG-urile active în domeniul egalității de gen, care înainte de alegeri, au făcut apel la introducerea unor modificări la legile electorale pentru a promova candidatura femeilor la funcții publice.

În anul 2005, mișcarea de femei din Kârgâzstan a elaborat o Platformă de acțiune comună, pentru a fi implementată până în anul 2010. Una dintre prioritățile acesteia includea acțiuni de lobby pentru introducerea cotelor de reprezentanță în legislativ pe criterii de gen. Cu toate acestea, setul de modificări propuse de organizațiile societății civile a fost criticat de mulți parlamentari: aceștia din urmă au preferat amânarea problemei pentru altă ședință a Parlamentului, știind că mandatele lor ar putea fi expuse unui potențial risc dacă ar fi fost introduse aceste modificări.

Ca răspuns, organizațiile de femei au decis să mărească aria activităților lor și să utilizeze mijloace creative pentru a pleda în susținerea acestei cauze. ONG-ul Social Technologies Agency (în trad. Agenția Tehnologiilor Sociale) împreună cu rețeaua națională a femeilor "Women can do it all" (în trad. Femeile pot face totul), cu sprijinul OSCE/ODIHR, a elaborat o strategie cuprinzătoare de mediatizare. Strategia a inclus două priorități: consolidarea solidarității în rîndul grupurilor de femei la promovarea *leadership*-ului femeilor și expunerea publică a aporturilor vitale aduse de către femei societății și promovarea potențialului de *leadership* al acestora.

Următoarele activități au avut loc în perioada anilor 2006-2007, în cadrul campaniei de mediatizare sprijinite de OSCE/ODIHR:

- O acțiune simbolică intitulată "Alternative 8th of March" (în trad. „Un alt fel de 8 martie”), care a stabilit o Zi Internațională de Solidaritate, cu scopul de a evidenția provocările întâmpinate în misiunea atingerii egalității de gen și în lupta pentru egalitate economică, socială și politică.
- Întâlniri în fața Parlamentului pe tema "Say NO to Polygamy ! Say Yes to secular Kyrgyzstan!" (în trad. Spune NU poligamiei! Spune DA Kârgâzstanului secular!)
- O acțiune simbolică intitulată "Мамы разные нужны и в политике важны!" (în trad. Mamele sunt importante în politică) în cadrul Zilei Copilului, sărbătorită la 1 iunie.
- Mici conferințe de presă organizate de către parlament, subliniind necesitatea de a introduce măsuri speciale temporare în Codul Electoral.
- Colectarea de semnături de la alegători de pe întreg teritoriul țării și distribuirea mesajelor fax parlamentarilor pentru a face lobby în privința introducerii unor măsuri speciale în Codul Electoral. Presiunea a fost atât de puternică, încât mulți parlamentari au început să facă lobby public pentru susținerea inițiativei cotei de gen.
- Audieri parlamentare cu privire la modificarea Codul Electoral. Ca rezultat, 16 din cei 18 parlamentari participanți la ședință au remarcat necesitatea introducerii măsurilor speciale în Codul Electoral.
- Acțiunea "Zebra", prin care principiul parității pe listele de partid a fost evidențiat de către participanții la Forumul Național al ONG-urilor din 2007. În semn de solidaritate cu motto-ul "Women + Men = Strong Parliament" (în trad. Femei+Bărbați=Parlament puternic), participanții au purtat insigne și bandane cu dungi alb-negru și zebre, care simbolizau un principiu de alternare a numelor de sex masculin și de sex feminin de pe listele de partid.
- În timpul unei reuniuni a comitetului

director al ONG –urilor cu președintele Republicii Kârgâzstan, reprezentanții ONG-urilor au subliniat că este necesară reintroducerea cotelor de gen în Codul Electoral.

Ca rezultat al acestor inițiative, mișcarea a câștigat atenția președintelui, fiind elaborat un nou Cod electoral care reflecta unele dintre solicitările înaintate. La data de 21 octombrie 2007, a avut loc un referendum, în cadrul căruia atât Codul, cât și o versiune editată a Constituției au fost adoptate. Noua Constituție statuează faptul că alegerile parlamentare trebuie să fie organizate în funcție de sistemul proporțional prin intermediul listelor de partid. Între timp, articolul 72 din noul Cod Electoral conține dispoziții privind cotele ambelor sexe (care indică nu numai proporția de femei care trebuie să se regăsească în listă, dar, de asemenea, face obligatorie alternanța candidaților de pe listă), precum și privind

cotele alocate minorităților etnice și tineretului.

În decembrie 2007, alegerile parlamentare au fost desfășurate în conformitate cu noile norme. Doar acele partide ale căror liste de partid s-au conformat cerințelor indicate au participat în cursa electorală. În consecință, din 12 partide, reprezentanții a doar trei partide au fost aleși în parlament, inclusiv 24 de femei parlamentari (27 la suta). Pentru prima dată în istoria țării, o femeie a preluat postul de vice-speaker al parlamentului, iar cinci comisii parlamentare au fost conduse de femei, inclusiv comisiile care de obicei, erau dominate de bărbați, precum comisiile de apărare, securitate, de executare a legii, reforma judiciară și juridică, agricultură, ecologie și situații de urgență.

Sursa: Elaborat de Zulfia Kochorbaeva, Social Technology Agency (STA) Kârgâzstan, pentru acest manual.

→ Inițierea sau sprijinirea cooperării trans-sectoriale privind participarea politică a femeilor

Suplimentar stabilirii parteneriatelor între organizațiile societății civile, societatea civilă poate, de asemenea, mobiliza sectoare mai largi ale societății în sprijinul participării politice a femeilor și egalității de gen. Organizațiile societății civile se bucură de obicei de un anumit nivel de legitimitate în ochii cetățenilor, datorită rolului lor de reprezentare a nevoilor diferitor segmente ale societății, de pledarea în favoarea unor politici care să răspundă acestor nevoi și de monitorizare a implementării acestor politici. Una dintre formele de mobilizare în sprijinul egalității de gen, care este adeseori utilizată insuficient de mult, este apelarea la diferite segmente ale societății pentru a recruta promotori ai egalității de gen. În cadrul unor segmente precum desfășurarea afacerilor, artele, mass-media, activitatea editorială, sportul, tehnologia, știința și medicina, femeile care ocupă funcții importante, ar putea servi drept modele de urmat, demonstrând astfel capacitățile, competențele și abilitățile femeilor. Reunirea a astfel de femei (și a promotorilor de sex masculin) pot transmite un mesaj politic, ce va fi greu de ignorat.

De exemplu, Congresul Femeilor din Polonia reunește femei și bărbați din întreaga societate poloneză pentru a sărbători realizările femeilor din diferite sectoare.¹⁰² Congresul de asemenea,

servește în calitate de forum politic, deoarece fiecare Congres adoptă un slogan specific și elaborează un set specific de mesaje care vizează funcționarii publici. Un număr de reprezentanți ai partidelor politice poloneze și parlamentari au sprijinit această inițiativă prin exprimarea unui răspuns sau luarea unei poziții față de mesajele transmise de participanții la Congres. Congresul reprezintă un mod strategic pentru partidele politice de a-și demonstra sprijinul lor pentru ascensiunea femeilor și egalitatea de gen în toate sectoarele vieții politice, sociale, economice și culturale din Polonia (a se vedea Caseta 5.8 de mai jos).

Caseta 5.8: Congresul Polonez al Femeilor

Constituit inițial în anul 2009, Congresul Polonez al Femeilor adună femei (și bărbați) din toate sferile societății poloneze - politică, educație, afaceri, mediul academic, mass-media, societatea civilă, arte, știință și sindicate - pentru a pleda în numele intereselor femeilor și egalității de gen. În 2009, Congresul a adoptat sloganul "Femeile pentru Polonia, Polonia pentru femei" și a reunit mai mult de 4.000 de femei. Participanții au elaborat mai mult de 135 de solicitări, centrală fiind cererea de a introduce un proiect de lege cu privire la paritate. Participanții la Congresul din 2010 au continuat apelul lor de introducere a măsurilor speciale sub formă de cote, care au fost adoptate de Parlamentul polonez în ianuarie 2011.

În 2011, Congresul Polonez al Femeilor a profitat de deținerea Președinției Uniunii Europene pentru a găzdui Congresul European al Femeilor. Acest Congres a întrunit mai mult de 6.000 de experți și susținători ai egalității de gen din întreaga Europă și Polonia. Congresul European al Femeilor din 2011 a organizat seminare concomitente dedicate problemelor de interes primar pentru femeile poloneze și europene, inclusiv participarea femeilor la viața politică și în afaceri, violența în familie și combaterea stereotipurilor culturale bazate pe gen.

Congresul a avut un efect semnificativ

asupra partidelor politice, contestând alegerile parlamentare din 2011. În timpul alegerilor din 2011, a fost aplicat Codul electoral modificat (incluzând cota de gen legiferată), iar numărul de candidați femei s-a dublat, ajungând până la 44 la sută. Partidele politice, în multe cazuri, au depășit cota stabilită pe listele lor. Platforma Civică a înregistrat cel mai mare număr de candidați de sex feminin în fruntea listelor electorale (14 din 41 de raioane). Acesta a fost singurul partid dintre toate partidele politice prezente în al șaselea termen din Sejm care a plasat cel puțin un candidat-femeie în cel puțin una dintre cele trei funcții de top de pe lista electorală, în toate raioanele - în ciuda faptului că o astfel de obligație nu era prevăzută de Codul Electoral revizuit. În plus, întrucât susținerea pentru partidele politice diferă de la regiune la regiune, Platforma Civică a garantat femeilor cel mai mare număr de funcții de top în "regiunile câștigabile" – și anume, de 38 la sută.

Două bune practici pot fi preluate de la Congresul Polonez al Femeilor: în primul rând, importanța de a profita de evenimentele politice și de alt gen (culturale, sportive) găzduite de o țară, în scopul de a pune problemele femeilor și egalitatea de gen pe ordinea de zi; și al doilea, ancorarea inițiativei într-o mișcare socială amplă, în detrimentul afilierei cu un anumit partid politic.

on the Polish Political Scene (Varșovia: Institutul de Afaceri Publice / ODIHR), 2012, p. 9.

În iunie 2013, un Congres al femeilor a fost organizat și la Praga, reunind femei și promotori ai egalității de gen din organizații ale societății civile, instituții, mediul academic, arte, mass-media, sectorul public și privat.¹⁰³ Congresul, tema căruia a fost "Women in the Labour Market" (în trad. Femeile pe piața muncii), a propus recomandări care au fost prezentate oficial de către reprezentanții Congresului Primului-Ministru la 19 iunie 2013 – de Ziua Internațională a Egalității. În același an, pentru prima dată Congresul Femeilor a fost organizat și în Ungaria. La pregătirea pentru Congres, femeile din Ungaria au avut întâlniri consultative cu membrii societății și promotorii egalității de gen din diverse sfere. Găzduit în luna noiembrie a anului 2013, Congresul Femeilor a profitat de perioada premergătoare alegerilor parlamentare din 2014 pentru a evidenția nivelul scăzut de reprezentare a femeilor la funcții publice, acesta fiind și cel mai mic în regiunea OSCE, de doar 8,8 la suta.

→ Mobilizarea și cooperarea cu mișcările feministe naționale și locale

Mișcările feministe naționale pot fi parteneri ideali pentru organizațiile societății civile în Statele participante OSCE. Uneori, mișcările feministe s-au instituționalizat de sine stătător drept organizații ale societății civile sau asociații de femei. În alte cazuri, mișcările feministe sunt asociații libere de femei, activiști și militanți ai egalității de gen, care pot reprezenta societatea civilă luată ca atare, sau care pot cuprinde reprezentanți ai sectorului politic și public. Mișcările feministe au apărut și au evoluat în cadrul contextelor specifice de țară, jucând roluri diverse în viața politică și publică a Statelor participante OSCE. Ca atare, este imposibilă definirea mișcărilor feministe într-un mod generalizator, care să le facă reprezentative pentru întreaga regiune OSCE în ansamblu, deoarece acestea sunt foarte individuale.

The Research Network on Gender Politics and the State (RNGS) (în trad. Rețeaua de Cercetare a Politicilor de Gen și de Stat) a efectuat cercetări asupra mișcărilor feministe într-un număr de state post-industrializate, dintre care 13 sunt State participante la OSCE (Austria, Belgia, Canada, Finlanda, Franța, Germania, Irlanda, Italia, Olanda, Spania, Suedia, Marea Britanie și Statele Unite ale Americii).¹⁰⁴ Această cercetare a definit mișcările feministe drept un ansamblu de actori care prezintă idei pentru consolidarea reprezentării femeilor în forumurile publice și sociale. Spre deosebire de mișcările sociale mai largi, mișcările feministe, în mod normal, exprimă o identitate explicită a femeile ca grup, și caută să reprezinte femeile ca femei viața publică.

În acest sens, mișcările feministe pot fi aliații ideali, în încercarea de a identifica și de a susține femeile ca actori politici. Într-adevăr, multe femei active din punct de vedere politic s-au asociat într-un fel sau un altul cu mișcările feministe, și au avut succes tocmai datorită susținerii oferite acestora de către mișcările feministe. În Balcanii de Vest, spre exemplu, multe femei politicieni și deputați au fost și continuă să fie membri ai mișcărilor feministe. În ultimele decenii, în Balcanii de Vest, mișcările feministe au jucat - și continuă să joace - un rol cheie în tranziția spre democrație.

Cercetarea întreprinsă de RNGS a demonstrat că mișcările feministe din 13 State participante

¹⁰³

¹⁰⁴

incluse în studiu, au avut un impact asupra mai multor domenii de interes public care au tangență cu egalitatea de gen. Cercetătorii au analizat activitățile concrete și sugestiile politice sugerate de mișcările feministe în aceste domenii, au urmărit evoluția dezbaterilor politice a acestor sugestii pe parcursul mai multor decenii (unde a fost posibil) și au remarcat impactul mișcărilor feministe atât asupra manierei, cât și a substanței acestor dezbateri asupra politicilor publice.¹⁰⁵

Cercetările întreprinse cu privire la modul în care factorii de decizie politică și politicienii reacționează la reprezentarea politică a femeilor, au constatat că factorii de decizie din țările nordice au fost cei mai înclinați să răspundă pozitiv cererilor formulate de către mișcările feministe. În Marea Britanie și Franța, a fost întâmpinată o rezistență considerabilă în acest sens, succesul fiind câștigat treptat, după perioade mai lungi de timp și ca urmare a unor acțiuni susținute ale mișcărilor feministe. Rezultatele sugerează faptul că mișcările feministe pot avea un impact asupra domeniilor de interes public, în special în sfera reprezentării politice a femeilor. Acest impact este tangibil nu doar la asigurarea faptului că politicile sunt mai sensibile și mai receptive la egalitatea de gen, dar și la crearea unui spațiu în care femeile și femeile-activiști, pot avea un aport mai semnificativ la elaborarea politicilor.¹⁰⁶

Oferirea unei imagini comprehensive asupra acțiunilor mișcărilor feministe depășește scopurile pe care urmărește să le atingă acest manual. Este suficient să spunem că o mișcare feministă, în orice țară, ar trebui considerată drept potențial aliat, partener și sursă de sprijin pentru orice organizație a societății civile care se angajează să contribuie la consolidarea ratei de participare a femeilor în partide politice și în politică, în sens mai larg.

5.1.2. Conlucrarea cu partidele politice

Organizațiile societății civile și partidelor politice activează, de obicei, în sfere distincte și astfel, adoptă obiective diferite și folosesc instrumente diferite pentru a duce la bun sfârșit ceea ce-și propun. Partidele politice sunt capabile să reprezinte, să combine și să negocieze interese în moduri în care organizațiile societății civile nu se pot angaja, și să direcționeze aceste interese în calitate de reprezentanți publici ai electoratului. În contrast, societatea civilă joacă rolul important al "câinelui de pază" în sfera politică și publică. Cu toate acestea, rolurile atribuite partidelor politice și organizațiilor societății civile în societățile democratice deseori se suprapun, în mod esențial. Acest lucru este valabil, mai ales, în sfera politică.

Organizațiile societății civile sau grupurile acesteia sunt din ce în ce mai implicate în activitățile desfășurate de către partide politice, inclusiv la identificarea și pregătirea candidaților pentru alegeri, sensibilizarea opiniei publice privind anumite problemele politice și implicarea în reformele politice în domeniile de interes public. Acest lucru este valabil pentru Statele participante ale OSCE, unde legile cheamă organizațiile societății civile să fie reprezentate în parlament și unde acestor organizații le este permis să propună candidați la funcții publice. De exemplu, o coaliție de organizații proeminente ale societății civile din Georgia pot înainta candidatul lor preferat pentru funcția de Avocat al Poporului, chiar dacă decizia finală revine parlamentului.¹⁰⁷ În anul 2012, un grup de ONG-uri au înaintat candidatul ales de către acestea pentru o funcție și deși acesta nu a fost ales în cele din urmă, inițiativa a obținut atenția mass-

¹⁰⁵

¹⁰⁶

¹⁰⁷

media, fapt ce atestă influența sectorului organizațiilor societății civile din țară. În unele State participante ale OSCE, sectorul societății civile joacă rol politic la organizarea alegerilor, adoptarea unor pozițiilor similare, cu cele ale partidelor politice, față de domeniile de interes public și influențarea agendei adoptării unor astfel de politici publice. La cealaltă extremă, unele organizații ale societății civile au devenit extensii ale partidelor politice, și nu mai joacă, în sfera politică, roluri independente sau de monitorizare.

Într-adevăr, multe partide politice au fost stabilite inițial drept organizații ale societății civile, prin unificarea în jurul unei sau mai multor probleme presante, care nu erau abordate de nici unul dintre partidele existente, precum a fost cazul Platformei Civile din Rusia. În astfel de cazuri, organizațiile societății civile au intrat în sfera politică, pentru a oferi cetățenilor mijloace alternative de participare politică, din cauza formării percepției că partidele politice existente nu au reușit să reprezinte pe deplin cetățenii și/sau interesele acestora. Mai mult, numeroși politicieni și candidați sunt deseori foști membri ai organizațiilor societății civile, inclusiv ai mișcărilor feministe, așa cum am menționat anterior. Acesta lucru este caracteristic regiunilor care au fost supuse tranzițiilor democratice, în care foștii lideri ai societății civile și reformiștii au candidat în cele din urmă la funcții politice. Aceasta indică asupra faptului că există o mulțime de posibilități de cooperare între partidele politice și organizațiile societății civile, iar lecțiile însușite și contactele obținute din experiența în ambele sfere, pot fi angrenate la promovarea participării politice a femeilor.

Atât partidele politice eficiente, cât și o societate civilă vibrantă sunt ingredientele necesare ale unei democrații solide. Un sistem politic care funcționează eficient este unul în care ambele sectoare operează independent unul de celălalt, și se angajează, totodată, într-o relație de critică reciprocă constructivă. În acest scop, societatea civilă poate sprijini partidele politice în încercarea de a face sfera politică mai favorabilă egalității de gen și mai primitoare pentru actorii politici de sex feminin.

Caseta 5.9:

Auditul egalității de gen: pas cu pas

- evaluarea nivelului de pregătire organizațională;
- efectuarea sondajului printre angajați pentru a înțelege percepțiile asupra integrării egalității de gen;
- Crearea unui plan de acțiune detaliat pentru integrarea de gen; și
- Monitorizarea activităților curente, în curs de desfășurare, care asigură respectarea egalității de gen în organizație.

Sursa: "The Gender Audit Handbook, A Tool for Organizational Self Assessment and Transformation", InterAction, 2010, <<http://www.interaction.org/sites/default/files/Sex%20Audit%20Manual%202010%20Copy.pdf>>.

Caseta 5.10:

Analiza SWOT a proiectului BANDIAR privind participarea politică a femeilor

Cadrul de Analiza SWOT a proiectului BANDIAR include următoarele întrebări care pot fi relevante pentru auditurile egalității de gen desfășurate în partide politice:

Puncte tari:

Ce am realizat cu succes și ce resurse ne sunt disponibile pentru a:

- mobiliza femeile în viața politică [de partid]?
- face femeile vizibile în viața politică [de partid]?

Puncte slabe:

Care sunt diferențele în pozițiile ocupate de femei politicieni [în partid], comparativ cu bărbații?

Ce resurse lipsesc pentru a mobiliza și a face femeile vizibile în viața politică [de partid]?

Oportunități:

Care sunt oportunitățile pentru:

- a mobiliza femeile în viața politică [de partid]?
- a face femeile vizibile în viața politică [de partid]?

Amenințări:

Care sunt principalele provocări și obstacolele cu care ne confruntăm în mobilizarea și creșterea vizibilității femeilor în viața politică [de partid]?

Sursa: Adapted from BANDIAR ProjectSWOT Grid, <<http://www.balticfem.com/en/completed-Proiecte/bandiar-2009>>.

În consecință, această secțiune desfășoară detaliat modul în care organizațiile societății civile pot oferi un sprijin vital partidelor politice, la transformarea proceselor și practicilor acestora pentru a fi mai adaptate necesităților politicienilor-femei. Secțiunea începe prin a prezenta strategii cu ajutorul cărora, organizațiile societății civile pot contribui la efortul de a face politicile și procedurile interne de partid mai favorabile egalității de gen, și explorând ulterior modul în care acestea pot ajuta partidele la integrarea egalității de gen în platformele de partid și la mobilizarea alegătorilor. Secțiunea se încheie cu strategii, pe care aceste organizații le pot implementa în vederea monitorizării respectării angajamentelor asumate privind egalitatea de gen, de către partidele politice.

→ Asistarea partidele politice la desfășurarea auditului intern privind egalitatea de gen

După cum s-a menționat în Capitolul 3, pentru a introduce mai multe de politici, proceduri și practici favorabile egalității de gen, partidele politice trebuie mai întâi să identifice sursele posibile de discriminare a femeilor. Un audit al egalității de gen sau o autoevaluare reprezintă niște instrumente ideale în acest sens. În timp ce partidele politice pot efectua astfel de exerciții de sine stătător, cu ajutorul organizațiilor de femei interne, partidele pot, de asemenea, mandata experți ai societății civile în egalitatea de gen pentru a-i asista în acest demers.

Auditul privind egalitatea de gen evaluează mai întâi gradul de pregătire a unei organizații sau entități de a efectua schimbări, iar apoi analizează politicile, procedurile și practicile existente pentru a determina orice sursă directă sau indirectă de discriminare și de a identifica angajamentele și practicile existente aplicate în vederea promovării egalității de gen. Un astfel de audit poate include, de asemenea, interviuri cu liderii și membrii de partid pentru a determina atitudinea și percepția acestora față de femei, și egalitatea de gen, la general. După ce lacunele, provocările și sursele de discriminare sunt identificate, experții societății civile pot asista partidele la dezvoltarea unui plan de acțiuni concrete pentru abordarea acestora, și la implementarea unor procese de monitorizare prin care activiștii de partid sau membrii desemnați pot urmări progresul înregistrat. Implicarea experților externi ai societății civile pentru a ajuta partidele la efectuarea unui audit privind egalitatea de gen poate crește obiectivitatea exercițiului, și poate fi de asemenea utilă, la descoperirea prejudecăților de gen sau a practicilor discriminatorii care au fost acceptate în mod inconștient de către membrii de partid, inclusiv de către promotorii egalității de gen.

De exemplu, organizația nonguvernamentală, inter-regională BalticFem a efectuat o evaluare generală a nivelului de participare a femeilor în viața politică în cooperare cu autoritățile locale și cu politicieni din cinci țări europene. BalticFem, cu sediul în Suedia, are drept scop îmbunătățirea egalității de gen în regiunea Mării Baltice, prin inițiative și proiecte regionale. În 2009, în cadrul programului „Europe for Citizens” (în trad. Europa pentru Cetățeni) al Comisiei Europe, a fost conceput proiectul BANDIAR de către un consorțiu de autorități publice locale și ONG-urile din Franța, Italia, Polonia, Spania și Suedia pentru a promova participarea politică a femeilor la nivel local, regional, național și internațional în Europa.¹⁰⁸

Una dintre activitățile sale de proiect a fost de a efectua o analiză SWOT (Puncte tari, puncte slabe, oportunități, amenințări) în fiecare dintre cele cinci țări partenere pentru a identifica provocările în calea asigurării participării politice a femeilor, precum și oportunitățile de

intervenție pentru creșterea participării femeilor în perioada premergătoare alegerilor pentru Parlamentul European. Deși vizează, de regulă, instituțiile politice și publice, cadrul de analiză SWOT poate fi adaptat de către organizațiile societății civile pentru a sprijini partidele politice implicate în evaluarea susținerii de către acestea a ascensiunii femeilor în politică, și ajustat pentru a include întrebări mai detaliate cu privire la procesele, practicile și procedurile de partid, utilizate (a se vedea Caseta 5.10).

→ Instruirea membrilor partidelor politice privind egalitatea de gen și perfecționarea abilităților lor

Caseta 5.11:

Instruirea candidaților și liderilor femei în regiune OSCE

În cadrul proiectului Women in Political Parties (în trad. Femeile în partide politice) OSCE /ODIHR, în cooperare cu operațiunile sale din teren și alți parteneri, inclusiv NDI, IRI, NIMD, PNUD și UN Women, a organizat cursuri de instruire și formare a aptitudinilor de conducere pentru femeile candidați și cele interesate în ascensiunea în carieră politică în cadrul partidelor. Programe intensive de instruire au fost organizate în Albania, Armenia, Georgia, Kazahstan, Kârgâzstan, Moldova și Tadjikistan.

Instruirea liderilor partidelor politice, candidaților de sex feminin și masculin și activiștilor partidelor politice este una dintre cele mai eficiente activități pe care organizațiile societății civile le pot iniția în legătură cu promovarea egalității de gen în funcțiile publice. Organizațiile societății civile specializate în egalitatea de gen și integrarea acestora pot fi de real ajutor, atunci când partidele politice sunt incapabile să efectueze, pe cont propriu, activități de consolidare a capacităților pentru politicienii de sex feminin sau nu au suficientă experiență pentru a implementa cursuri de instruire pentru membrii săi de partid, la această temă.

După cum s-a menționat deja, multe State participante ale OSCE, au fost înființate institute de instruire, care oferă cursuri de dezvoltare a

aptitudinilor de *leadership* politic. Unele academii, oferă cursuri pentru instruirea membrilor (bărbați și femei deopotrivă) partidelor politice care sunt interesate de acest lucru. Astfel de academii de instruire politică și școli de *leadership* au fost fondate în Kazahstan, Kârgâzstan, Tadjikistan și în alte țări. Unele academii pot fi afiliate cu un anumit partid, precum în cazul Academiei Politice ai Europei Centrale, care servește drept academie de instruire a Uniunii Forțelor Democratice ale Bulgariei.¹⁰⁹

În egală măsură, partidele politice pot investi resurse în cursuri de "formare a formatorilor", în cadrul cărora membrii de partid sunt instruiți pe teme cum ar fi egalitatea de gen, și sunt apoi însărcinați cu instruirea altor membri de partid. Multe organizații internaționale și ONG-uri organizează astfel de cursuri de formare a formatorilor, în sfera politică. Acesta este un mod durabil și rentabil de a crește nivelul de expertiză internă în ceea ce privește egalitatea de gen. Alternativ, partidele politice care organizează cursuri de inițiere periodice pentru membrii nou-veniți, ar putea lua în considerare includerea unui modul care să pună în discuție egalitatea de gen și acțiunile întreprinse de partid pentru a susține emanciparea și ascensiunea politică a femeilor.

În plus, un număr tot mai mare de instituții din domeniul științelor politice au început să introducă cursuri pentru tinerele femei-lider, sau să încorporeze module privind egalitatea de gen și/sau

participarea politică a femeilor în curriculum-urile lor. Acesta este și cazul școlilor de științe politice susținute de către Consiliul Europei (a se vedea Caseta 5.12 privind o listă a școlilor de Politică/Științe Politice ale Consiliului Europei). OSCE /ODIHR sunt în parteneriat cu aceste școli și instituții similare care se adresează liderilor politici tineri și/sau în curs de dezvoltare, inclusiv Școala Poloneză a Tinerilor Lideri, Școala Georgiană de Științe Politice (susținută de Institutul Olandez pentru Democrație Multipartită) și Școala Ucraineană de Politică (susținută de Consiliul Europei). Programele academice particulare privind egalitatea de gen și de *leadership* al femeilor sunt prezentate în secțiunea de mai jos, care se referă la mediului academic.

Indiferent de tipul de consolidare a capacităților care îi interesează, partidele politice trebuie să fie dispuse să aloce resursele partidului pentru dezvoltarea capacităților, indiferent dacă expertiza necesară este pentru a sprijini ascensiunea femeilor în viața politică sau pentru a asista partidele în îmbunătățirea expertizei privind egalitatea de gen.

→ Mobilizarea alegătorilor și avizarea partidelor politice pe parcursul alegerilor

Organizațiile societății civile sunt bine cunoscute pentru inițierea și implicarea lor activă în campaniile de educare a alegătorilor. Prin astfel de programe de educare a alegătorilor, aceste organizații pot să contribuie la încurajarea electoratului să voteze, informând pe această cale publicul larg despre dreptul la vot. Alternativ, organizațiile partizane ale societății civile pot urmări obținerea voturilor pentru anumite partide și/sau candidați, în conformitate cu orientarea lor politică și se pot angaja în activități specifice campaniilor de partid. De asemenea, ele pot menține și mobiliza alegătorii în perioadele dintre alegeri, prin acordarea serviciilor către aceștia, în numele partidelor politice sau prin creșterea gradului de conștientizare în rândul grupurilor țintă - inclusiv femei – privind drepturile lor. În tot acest timp, partidele politice, împreună cu ONG-urile de nivel local afiliate lor, oferă, de regulă, sprijin educațional (potențialilor) alegători, suplimentar diseminării informațiilor privind dreptul de vot. În Balcanii de Vest, de exemplu, diverse organizații ale societății civile, își concentrează eforturile asupra persoanelor de etnie romă și a femeilor romă, în mod special, pentru a crește gradul lor de conștientizare privind drepturile lor civile și pentru a preveni astfel de fenomene, precum votul unic al unei întregi familii sau transmiterea drepturilor de vot altor persoane.

→ Angajarea activităților de *advocacy* pe probleme specifice și sprijinirea partidelor politice în activitatea de cercetare

Organizațiile societății civile pot juca un rol important la efectuarea cercetărilor, bazate pe dovezi concrete, privind problemele specifice, de interes pentru electorat, sau anumite grupuri identitare. Această cercetare poate fi extrem de folositoare partidelor politice, la elaborarea platforme electorale bazate pe un anumit subiect de dezbatere de interes public și la conceperea mesajelor de campanie. După cum s-a menționat în textul strategiei anterioare, organizațiile societății civile pot sprijini anumite partide politice (o abordare partizană), sau pot adopta o abordare multipartinică, oferind un fond de cercetare unei serii de partide politice.

În orice caz, această activitate de cercetare poate fi utilizată pentru a sprijini partidele politice la adoptarea unei poziții față de o problemă legată de gen sau față de problemele care afectează majoritatea femeilor dintr-o anumită circumscripție sau regiune. O astfel de cercetare poate include efectuarea unor analize de impact a factorului de gen asupra politicilor

sau legislației propuse, pentru a determina impactul potențial, din perspectivă diferențială, al unor astfel de propuneri asupra bărbaților și femeilor, băieților și fetelor. În sfera politică și de guvernare, implicarea într-o analiză a factorului de gen asupra legilor sau modificările la legile referitoare, de exemplu, la reglementările electorale, partidele politice, finanțarea campaniilor de partid și/sau descentralizare, poate dezvălui faptul că anumite dispoziții au impact diferențial asupra oportunităților bărbaților și femeilor de a urmări obținerea unor funcții publice.

→ Încurajarea partidelor politice să conceapă sau să subscrie platformelor favorabile egalității de gen

Caseta 5.13:

Campania "Garlic" (în trad. Usturoi):

Alegerile parlamentare 2012

Prin intermediul campaniei "Garlic" 56 de ONG-uri și activiști s-au unit pentru a mobiliza alegătorii înainte de alegerile parlamentare din 2012 din Ucraina, pentru a-i informa cu privire la integritatea candidaților parlamentari. Candidații au fost evaluați în funcție de șase criterii:

- Lipsa atentatelor asupra drepturilor omului;
- Neimplicarea în acte de corupție;
- Transparență în declararea veniturilor și activelor deținute;
- Voturile personale în parlament;
- Loialitate față de mandatul partidului lor;

și

- Prezența la ședințele plenare și reuniunile parlamentare.

Pe baza acestor criterii, mișcarea a evaluat 450 de parlamentari și 2309 candidați parlamentari, dintre care 935 nu au întrunit criteriile sus-menționate. Coaliția de asemenea, a permis partidelor politice să se înregistreze în campanie, și să semneze memorandumuri de înțelegere, care atestă susținerea de către partid a campaniei și a mesajului acesteia de integritate în politică.

Sursa: Mișcarea Civil Chesno,

<<http://www.chesno.org>>.

Organizațiile societății civile pot întreprinde și ele, la rândul lor, activități de lobby direct asupra partidelor politice pentru a concepe platforme favorabile egalității de gen sau să subscrie altor campanii ale societății civile care îndeamnă partidele să se angajeze în susținerea egalității de gen și a echilibrului în sfera politică. De exemplu, în ianuarie 2012, Laboratorul pentru Egalitate din Franța, o organizație înființată în 2010 pentru a promova egalitatea de tratament pe toate segmentele societății franceze, a lansat campania "Pact for Equality" (în trad. Pact pentru Egalitate), solicitând candidaților înscriși în cursa pentru alegerile prezidențiale, să susțină egalitatea de gen în actul de guvernare.¹¹⁰ Laboratorul pentru Egalitate, care se poate mândri cu peste 700 de membri, inclusiv bărbați și femei de diferite orientări politice, s-a implicat intensiv în campania electorală din anul 2012, informând alegătorii despre candidații care au semnat și respectiv, care n-au semnat acest pact.¹¹¹

În Polonia, participanții la Congresul Polonez al Femeilor¹¹², un eveniment organizat în fiecare an la Varșovia, care adună femei (și bărbați) ce provin din diverse segmente ale societății poloneze, au elaborat un manifest, care a inclus 135 de solicitări concrete față de partidele politice, pentru ca acestea din urmă să sprijine ascensiunea femeilor în viața politică. Partidul Platforma Civică a răspuns acestor solicitări prin integrarea câtorva strategii dintre cele incluse în manifest în platforma lor electorală, descriind modul în care partidul va implementa aceste strategii, odată ajuns la guvernare.

În mod similar, multe organizații ale societății civile

¹¹⁰

¹¹¹

¹¹²

implementează campanii de sensibilizare și monitorizare, în scopul urmăririi platformelor electorale și a promisiunilor făcute de partidele politice și/sau de către candidați și evaluării realizărilor partidelor și a candidaților în diferite sectoare problematice. De exemplu, înainte de alegerile parlamentare din 2012, în Ucraina, a fost lansată o coaliție a societății civile pentru a evidenția problemele legate de corupție și de voturile-fantomă din cadrul parlamentului și a oferi publicului informații cu privire la integritatea candidaților independenți. Coaliția a evaluat candidații pe baza a șase criterii: lipsa încălcărilor drepturilor omului; neimplicarea în acte de corupție; transparența la declararea veniturilor și activelor deținute; voturile personale acordate în parlament; loialitatea față de mandatul partidului lor; și prezența la ședințele plenare și reuniunile parlamentare (a se vedea Caseta 5.13).¹¹³ Deși angajamentul față de egalitatea de gen nu a fost inclus printre criteriile în baza cărora au fost evaluați candidații, organizațiile societății civile ar putea lua în considerare desfășurarea unor campanii similare pentru a ajuta alegătorii să judece partidele politice și candidații parlamentari prin prisma angajamentelor asumate față de egalitatea de gen. Rezultatele ar oferi o bază de date valoroasă, indicând asupra realizărilor partidului până la momentul actual, și în special, identificând partidele care și-au asumat angajamente față de principiile egalității de gen.

→ Auditul platformelor electorale ale partidelor politice și/sau organizarea dezbaterilor între partidele politice privind problemele ce le ridică egalitatea de gen

Un alt mod concret, în care societatea civilă poate încuraja partidele politice și/sau candidații partidelor să-și facă publice opiniile lor cu privire la egalitatea de gen și reprezentarea femeilor în politică, este organizarea dezbaterilor publice. În mod ideal, aceste dezbateri ar trebui să fie desfășurate fie între liderii partidelor politice, fie între candidații de partid. Participanților le-ar putea fi solicitată opinia proprie asupra egalității de gen în politică, și identificarea măsurilor concrete pe care aceștia sau partidele lor le-au întreprins pentru a promova ascensiunea politică a femeilor, împărtășind orice angajament sau promisiuni făcute în cadrul campaniei electorale, de către partidul lor sau de către ei înșiși, în ceea ce privește promovarea egalității de gen și reprezentarea femeilor în politică. Astfel de evenimente pot fi utile pentru a constata care partide și care candidați au adoptat programe care sunt favorabile participării femeilor, și care dintre ei au ratat să facă acest lucru. Aceste dezbateri pot fi, totodată, folosite la sensibilizarea opiniei publice privind pozițiile partidelor și/sau ale candidatului, precum și la mobilizarea electoratului de a solicita partidelor să întreprindă mai multe acțiuni la acest subiect. În timpul maselor rotunde organizate în Albania, Armenia, Georgia, Kazahstan, Kârgâzstan, Moldova și Polonia, OSCE / ODIHR a invitat liderii partidelor politice și reprezentanții lor să prezinte eforturile pe care le întreprind în scopul realizării promovării femeilor în viața politică.¹¹⁴

Alternativ, mai multe organizații ale societății civile au început să auditeze platformele electorale ale partidelor politice, pentru a determina dacă liderii partidelor sau candidații de partid abordează probleme legate de gen în campaniile lor și, dacă da, ce tip de limbaj este folosit. De exemplu, Societatea Fawcett în Marea Britanie, activă în domeniul promovării drepturilor femeilor încă din anul 1866, auditează manifestele fiecărui partid pe perioada alegerilor.¹¹⁵ O inițiativă similară a fost inițiată de către European Women's Lobby (în trad. Lobby-ul Femeilor

¹¹³

¹¹⁴

¹¹⁵

Europene) înainte de alegerile din anul 2009 în Parlamentul European (a se vedea Caseta 5.14).

→ Monitorizarea implementării de către partidelor politice a angajamentelor privind egalitatea de gen

Evident, nu este suficient ca un partid politic să elaboreze o platformă electorală, să facă promisiuni electorale privind egalitatea de gen, sau să se subscrie unor campanii mai largi ce promovează această idee.

Mai important, partidele trebuie să *traducă în practică* angajamentele și promisiunile asumate. În multe State participante OSCE, organizațiile societății civile au avut un rol esențial la monitorizarea și implementarea angajamentelor și promisiunilor electorale ale partidelor, urmărind între timp progresul partidului la atingerea dezideratului echilibrului de gen.

Un punct de plecare concret pentru evaluarea palmaresului unui partid privind egalitatea de șanse între femei și bărbați și reprezentarea politică a femeilor este publicarea componenței listelor de candidați ale partidelor politice în funcție de gen, precum și echilibrul de gen în funcțiile ocupate în prezent de către partid în organele electivă și numite. Organizațiile societății civile pot analiza, de asemenea, schimbările din compoziția listelor de partid pe criterii de gen pe parcursul mai multor cicluri ale alegerilor. Astfel de informații pot fi compilate într-o listă care diferențiază cei mai buni și cei mai proști executanți, din rândul partidelor politice, a asigurării prezenței femeilor pe listele de partid și reprezentarea acestora în funcții electivă sau numite. De exemplu, în perioada premergătoare alegerilor parlamentare din 2010 din Marea Britanie, organizațiile de nivel local au adus în atenția mass-media procentul semnificativ mai mic de deputați-femei din Partidul Liberal Democrat în comparație cu cel din Partidul Muncii și Partidul Conservator.¹¹⁶ Acest lucru a adus problema reprezentării femeilor în vizorul opiniei publice. Partidele au fost ulterior forțate să discute despre problema participării femeilor în partidele politice și să-și justifice propriile lor alegeri.

Caseta 5.14:

Auditurile privind egalitatea de gen ale programelor partidelor la nivel european

La data de 20 mai 2009, campania pentru democrație Lobby-ul Femeilor Europene 50/50 a publicat Raportul de audit față de egalitatea de gen în listele electorale și programele politice, cu puțin timp înainte de alegerile în Parlamentul European din iunie 2009.

Auditul egalității de gen a examinat în detaliu programele politice și listele electorale ale tuturor partidelor politice participante la alegeri, și a evaluat angajamentul fiecărui partid față de egalitatea de gen.

Raportul a concluzionat că majoritatea partidelor politice nu au acordat prioritate egalității între femei și bărbați în lumina alegerilor din 2009, în ciuda cadrului puternic de standarte și politici dezvoltat de către Uniunea Europeană în acest domeniu.

Sursa: Raportul auditului de gen poate fi descărcat de la European Women's Lobby (EWL) la: <http://5050campaign.wordpress.com/>.

În Republica Moldova, Centrul Parteneriat pentru Dezvoltare (Progen) a efectuat monitorizarea egalității de gen pentru trei alegeri naționale și două alegeri locale din ultimii patru ani, în scopul

de a înțelege mai bine problemele legate de egalitatea de gen în cadrul procesului electoral.¹¹⁷ În acest scop, Progen a comparat nivelul de reprezentare a femeilor pe listele de candidați și în funcțiile de management a procesului electiv, din cadrul fiecărui partid politic. În plus, Progen a monitorizat atenția acordată de mass-media candidaților-femei pe tot parcursul campaniei. Nici una din alegerile anterioare din Republica Moldova nu a fost vreodată monitorizată din perspectiva egalității de gen. Astfel, Progen a pus la dispoziție date utile și cercetări care anterior, nu erau disponibile. Monitorizarea inițiativelor poate, și trebuie, să fie continuată și după alegeri în scopul de a urmări dacă partidele își respectă promisiunile electorale făcute cu privire la egalitatea de gen. La nivel parlamentar de exemplu, organizațiile societății civile pot urmări istoriile de vot ale partidelor politice în privind legislația care se referă la egalitatea de gen.

5.1.3. Modelarea unei atitudini publice pozitive

Suplimentar creșterii gradului de conștientizare în rândul actorilor politici – inclusiv printre liderii partidelor politice și femeile-politicieni - cu privire la beneficiile unei mai mari egalități de gen în politică, organizațiile societății civile joacă adesea un rol-cheie la sensibilizarea opiniei publice privind subiectele și aspectele-cheie ce țin de egalitatea de gen.

Prezenta secțiune examinează câteva exemple de campanii de sensibilizare desfășurate de aceste organizații în diferite state participante, în vederea majorării gradului de conștientizare a subreprezentării politice a femeilor, confruntării stereotipurilor legate de gen în ceea ce privește capacitățile politice ale femeilor și modelării unor atitudini publice pozitive față de femeile din politică. Această secțiune este strâns legată de secțiunea următoare, care analizează detaliat rolul mass-mediei la influențarea atitudinii publice privind participarea femeilor la viața politică.

Imaginea 5.15. Campania Forum 50% din Republica Cehă

Source: Fyrum 50%, <<http://www.5050democracy.eu/>>.

Imaginea 5.16:

Campania Ka-Der din Turcia

Sursa: Ka-Der,

<<http://www.ka-der.org.tr/>>

Imaginea 5.17:

Campania Laboratorul pentru Egalitate din Franța

Sursa: Laboratoire del Egalite,

<<http://www.laboratoiredelegalite.org/>>.

→ Implementarea campaniilor de sensibilizare care contestă statutus-quo-ul politic

În Republica Cehă, grupul societății civile "Forum 50%", a lansat o campanie de afișare a posterelor în perioada premergătoare alegerilor parlamentare din anul 2006. Grupul a instalat postere în metroul din Praga și rețeaua stradală, reprezentând un șir lung de pantaloni sau de cravate, cu întrebarea: "Chiar ai o alegere?" Mesajul a sugerat faptul că, chiar dacă există anumite diferențe între candidații înscriși în cursa pentru o funcție publică, în realitatea, există însă puțină "alegere" veritabilă, întrucât majoritatea candidaților sunt bărbați (a se vedea Imaginea 5.15).

În Turcia, Asociația pentru Susținerea Candidaților Femei "Ka-der" a desfășurat, de asemenea, o serie de campanii inovatoare de sensibilizare a publicului. În pregătirea pentru alegerile generale din anul 2007, grupul a creat postere ce reprezentau femei de afaceri bine cunoscute și artiști de sex feminin care purtau o cravată sau mustață, întrebând "Este oare necesar să fii bărbat ca să intri în parlament?" (a se vedea Imaginea 5.16).

În perioada premergătoare alegerilor locale din 2009, Ka-Der a utilizat panouri care îi arătau pe cei trei lideri de sex masculin ai principalelor partide politice stînd umăr la umăr, însoțiți de un text ce sugera că cele trei partide sunt unite în preferințele acestora pentru candidații de sex masculin, în detrimentul celor de sex feminin.

Laboratorul pentru Egalitate, o organizație franceză înființată în anul 2010, pentru a promova egalitatea de tratament și reprezentare în sectorul public, a elaborat o campanie de sensibilizare în jurul inițiativei "Pactul pentru egalitatea de șanse", introdus în perioada premergătoare alegerilor prezidențiale din mai 2012. Pe lângă presiunile asupra tuturor candidaților la președinție de a-și asuma un angajament față de acest pact, grupul a creat afișe care reprezintă bărbați stând așezați pe genunchii femeilor, cu titlul: "Oare ce loc suntem gata să le oferim femeilor?" (a se vedea Imaginea 5.17).

Caseta 5.18:

8 Martie - Ziua Internațională a Femeii

Ziua Internațională a Femeii, sărbătorită pe scară largă la 8 martie, a fost propusă de Clara Zetkin, un lider din Partidul Social Democrat german, la Conferința Internațională a Femeilor Socialiste din 1910.

Partidul său, care în 1910 se lăuda cu 82000 de femei membre, a susținut drepturile femeilor, inclusiv dreptul universal la vot și dreptul de organizare politică a femeilor. Pe atunci femeile europene abia își făceau intrarea pe piața muncii unde le erau oferite locuri de muncă prost plătite.

Ea a propus ca o zi Internațională a Femeii Lucrătoare să fie sărbătorită anual pentru a recunoaște la nivel mondial lupta femeilor lucrătoare și pentru a crește solidaritatea atât în rândul

femeilor cât și între femei și bărbați. Mai mult de 100 de femei din 17 de țări, reprezentând sindicate, organizații de femei și partide socialiste europene, au votat în unanimitate propunerea lui Zetkin. De atunci, ziua de 8 martie este sărbătorită în întreaga lume ca Ziua Internațională a Femeii.

Sursa: Kathy Durkin, "Femeile în luptă și solidaritate", 2009,

<http://www.workers.org/2009/lume/women_0326/>.

Laboratorul a produs și un film care sugerează că femeile sunt, în esență, invizibile în societate, că bărbații ignoră contribuțiile lor și se poziționează în fața lor într-o varietate de situații.¹¹⁸ Afișele, precum și extrase din film au fost prezentate pe canale de știri și pe internet, afișele fiind de asemenea instalate și în spațiile publice, cu scopul final de a sensibiliza și de a stimula dezbaterile privind egalitatea de gen în toate aspectele vieții franceze, inclusiv în politică.¹¹⁹

Adițional celor enunțate, organizațiile societății civile pot crea coaliții permanente sau ad-hoc pentru a se angaja în mod colectiv în campanii de sensibilizare în ceea ce privește egalitatea de gen, pentru a facilita *networking*-ul în rândul femeilor-politicieni și activiști ai societății civile și/sau pentru a publica manifeste și declarații comune, sau întreprinde alte acțiuni. În Ucraina, Campania "Garlic", menționată în secțiunea anterioară, a obținut succes nu doar datorită sloganelor și materialelor sale care au prins bine la public, ci și pentru că organizațiile societății civile au lucrat împreună, și-au unificat resursele și expertiza pentru a cuprinde un public cât mai larg. Organizații de acest tip ar putea lua în considerare emiterea de declarații comune la sărbători naționale sau internaționale, importante din punct de vedere politic, cum ar fi Ziua Internațională a Femeii, Ziua Constituției sau Ziua Independenței (a se vedea Caseta 5.18). Un alt exemplu de acțiune de sensibilizare trans-sectorială soldată cu succes este inițiativa globală "One Billion Rising" (în trad.

Creșterea până la un miliard) , care și-a propus

creșterea nivelului de conștientizare față de violența împotriva femeilor. În anul 2013, până la un miliard de oameni - bărbați și femei - au dansat pe străzi și în fața instituțiilor publice pentru a solicita încetarea violenței împotriva femeilor; aceeași inițiativă va avea loc și în anul 2014.¹²⁰

118

119

120

Luete împreună, aceste inițiative diverse de sensibilizare, încearcă să cultive un mediu mai favorabil candidaturii femeilor prin transformarea fenomenului excluderii femeilor din sfera politică într-o problemă de legitimitate și credibilitate democratică. După cum o va demonstra secțiunea următoare, astfel de campanii de sensibilizare pot fi deosebit de eficiente atunci când sunt mobilizate resursele mass-media.

5.1.4. Conlucrarea cu mass-media

Campaniile electorale desfășurate prin intermediul presei sunt în continuare forma dominantă de comunicare a partidelor politice și a candidaților lor cu electoratul, pentru o mare parte din cursele electorale desfășurate în regiunea OSCE. De asemenea, sursele mass-media joacă un rol esențial în reflectarea proceselor electorale și în comunicarea informațiilor despre partide și candidați, publicului larg. La îndeplinirea acestui rol, sursele mass-media, de obicei filtrează și interpretează informațiile pe care le primesc, mai ales atunci când este cunoscut faptul că radiourile sau ziarele sunt aliniate din punct de vedere ideologic cu un partid sau grup de partide. În mod conștient sau nu, mass-media joacă un rol esențial și la consolidarea sau punerea sub semnul întrebării a stereotipurilor de gen.

Mass-media poate exercita o influență covârșitoare asupra modului în care societatea percepe bărbații și femeile și rolurile acestora în interiorul acesteia. Începând de la publicitate, programe de televiziune, ziare și reviste, la cărți de benzi desenate, muzică pop, filme și jocuri video, femeile sunt cel mai des prezentate stând în casă, îndeplinind treburi casnice, cum ar fi spălătul sau gătitul; în calitate de obiecte sexuale; sau în calitate de victime care nu se pot proteja pe ele însele. Barbații sunt de asemenea stereotipizați de mass-media, masculinitatea fiind de cele mai multe ori asociată conceptului de macho, independență, concurență, detașare emoțională, agresivitate și violență. Studiile au arătat că o astfel de polarizare a sexelor în mesajele mass-media au un profund efect anti-social.¹²¹ Mai mult decât atât, experții au început să cerceteze modul în care înfățișarea stereotipică a

Caseta 5.19: Stereotipurile bazate pe gen

Un stereotip este o părere asupra sau o caracterizare a unei persoane sau a unui grup de persoane, pe baza unor ipoteze și viziuni înguste și deseori incorecte.

Stereotipurile de gen sunt generalizări simpliste despre atributele de gen, diferențele și rolurile persoanelor fizice și / sau grupurilor. Stereotipurile de gen pot fi pozitive sau negative, dar acestea rareori comunică informații veridice cu privire la bărbați și femei.

Sursa: "Stereotipul", Wikipedia, <<http://en.wikipedia.org/wiki/stereotip>>; "Stereotipurile de gen", Cliffs Note, <http://www.cliffsnotes.com/study_Ghid/Sex-Stereotypes.topicArticleId-26957,ArticleID-26896.html>.

Caseta 5.20: Denaturarea → Miss Representation (în trad. domnișoara Reprezentare)

Documentarul premiat Miss Representation este un film regizat de Jennifer Siebel Newsom, care explorează modul în care interpretările greșite ale femeilor în mass-media au condus la subreprezentarea femeilor în poziții de putere și influență.

MissRepresentation.org este campanie de acțiune socială non-profit și organizație mass-media înființată pentru a schimba conștiința oamenilor, inspira acțiune individuală și comunitară și în cele din urmă transforma cultura astfel ca

toată lumea, indiferent de sex, vârstă sau circumstanță, să-și poată explora potențialul.

Sursa: Miss Representation <<http://www.missrepresentation.org/>>.

femeilor în mass-media pe de o parte, și absența sau denaturarea femeilor în politică sau în cadrul evenimentelor politice, reflectate în mass-media, pe de altă parte, sunt legate de subreprezentarea femeilor în viața publică și politică. Această relație este explorată, de exemplu, într-un recent film documentar, intitulat "Miss Representation" (a se vedea Caseta 5.20).

În consecință, prezenta secțiune examinează îndeaproape modul în care organizațiile societății civile pot colabora cu mass-media pentru a combate stereotipurile de gen legate de femeile în politică, pentru a promova jurnalismul echilibrat și non-discriminatoriu față de femeile și bărbații politicieni și egalitatea de gen în viața politică.

→ Identificarea stereotipurilor de gen legate de femeile în politică, prezente în mass-media

Studiile asupra mass-mediei efectuate în câteva State membre OSCE¹²², au relevat faptul că stereotipurile de gen în politică sunt create și fortificate de către sursele media. Convingerile că femeile nu ar trebui să candideze la funcții publice, de exemplu, sunt de multe ori alimentate de convențiile care asociază bărbații cu sfera publică și femeile cu sfera privată.

Organizațiile societății civile pot juca un rol important la identificarea și evidențierea stereotipurilor de gen, utilizate sau fortificate de sursele mass-media. Stereotipurile comune pot fi colectate și diseminate, servind drept material pentru derularea campaniilor de sensibilizare a opiniei publice. Spre exemplu, Liudmila Voronova, expert în probleme de gender și societate civilă din Rusia, s-a avântat la cercetarea celor mai dominante mituri privind femeile-politicieni, care sunt perpetuate de către mass-media din Rusia, creând o listă de șase mituri comune legate de femeile din politică, fortificate prin intermediul mass-mediei, și combătând fiecare mit cu ceea ce se întâmplă de fapt în realitate sau cu adevărul din spatele miturilor (a se vedea Tabelul 5.21).

Tabelul 5.21: Miturile media și realitățile privind femeile politicieni

Mituri	Realități
Mitul № 1. Aspectul fizic este important pentru fiecare femeie. Contează oare ceea ce spune o femeie, în cazul în care aceasta arată extraordinar/respingător?	Realitatea № 1. Aspectul fizic este important pentru orice politician, ca parte a strategiei sale de imagine.
Mitul № 2. O femeie trebuie să îndeplinească rolul de soție și mamă. Este oare într-adevăr posibilă combinarea carierei politice și a vieții de familie? ("Ce va spune soțul meu? Cu cine pot lăsa copiii?") Va fi ea oare o "mamă" bună și o "soție fidelă" în ochii cetățenilor?	Realitatea № 2. Orice politician, mai ales femeile lideri, ar trebui glorifice contribuțiile femeilor "obișnuite" și rolul lor în societate, și să promoveze activ participarea femeilor în viața publică.
Mitul № 3.	Realitatea № 3.

¹²² "Imaginea Femeii și a barbatului în presa scrisă. Studiu de gen", Center "Partnership for Development", 2007, <http://www.progen.md/files/4290_studiu_img_fb_presa.pdf>; Людмила Воронова, "Женщины-политики в СМИ: мифы и анти-мифы," (Liudmila Voronova, "Women-politicians in Mass Media: myths and anti-myths") Mediascop, Vol. 2, 2009, <<http://mediascope.ru/node/345>>

Dacă o femeie are acces la putere, atunci ea nu își poate permite să greșească. Dacă ea este un politician slab, aceasta se datorează faptului ca ea este femeie. Dacă ea este un politician bun, atunci explicația ar fi că aceasta nu este femeie în adevăratul sens al cuvântului și că ea nu are o viață personală.	Un politician de gen feminin este o femeie. Genul trebuie să rămână o trăsătură pozitivă, nu un obstacol care să împiedice venirea ei la putere. Criticarea unui politician-femeie, pentru simplul fapt că ea este o femeie este nedrept.
Mitul № 4. Politica este o afacere murdară, pe când o femeie este atât de pură/ inocentă ... Există oare un loc în politică pentru o femeie? Oare o femeie are nevoie de un loc în politică?	Realitatea № 4. Femeile-politicieni nu reprezintă un grup omogen/ monolitic. Ele sunt foarte diferite și un număr cât mai mare a acestora ar trebui să se implice în politică. O creștere a femeilor în politică nu este întotdeauna asociată cu ascensiunea feminismului. În politică toți trebuie să se supună acelorași legi/ reguli, indiferent de de sex/ gen.
Mitul № 5. O femeie reprezintă un element exotic în politică și, prin urmare, articolele media trebuie să accentueze unicitatea situației, subliniind dificultatea venirii acesteia la putere și hărțuirea la care este supusă din partea colegilor de sex masculin.	Realitatea № 5. Realizarea egalității și a echității este cea mai importantă misiune a oricărui stat. Prezența femeilor-politicieni în politică n-ar mai trebui să fie considerată un exotism.
Mitul № 6. O femeie nu poate intra în sfera politică cu propriile forțe, ea trebuie să fie susținută de politicieni influenți de sex masculin.	Realitatea № 6. Un politician femeie reprezintă un "agent al schimbării". Ea folosește puterea pentru a produce schimbări în țara ei (precum și la nivel global).

Sursa: Людмила Воронова, "Женщины-политики в СМИ: мифы и анти-мифы," (Liudmila Voronova, "Women politicians in Mass Media: Myths and anti-myths") Mediascop, Vol. 2, 2009. <<http://mediascope.ru/node/345>>.

→ Cercetarea acoperii mediatice a candidaților-femei

În conformitate cu strategia de mai sus, organizațiile societății civile pot stabili parteneriate cu mediul academic și/sau instituțiile media pentru a desfășura activități de cercetare a acoperirii mediatice a femeilor în politică, în special pe durata campaniilor electorale. Cercetările existente indică asupra faptului că politicienii de sex feminin sunt adesea prezentați altfel decât colegii lor de sex masculin. Candidații-femei tind a fi descriși făcându-se referire la aspectul lor fizic, starea civilă și situația familială sau atributele feminine, în timp ce în cazul bărbaților, este mai probabil ca aceștia să fie prin raportarea la acțiunile lor politice.¹²³

Mai mult decât atât, potrivit unor observatori, jurnaliștii adresează întrebări diferite bărbaților și femeilor, în special privind capacitatea unui candidat de a balansa responsabilitățile sale

¹²³De exemplu, a se vedea: "Куда заведут ножки Кондолизы?", Московский комсомолец, 8 February 2005.

personale și profesionale. Pe alocuri, jurnaliștii consideră femeile politicieni drept responsabile pentru acțiunile soților și copiilor lor, deși candidații de sex masculin sunt rareori evaluați conform aceluiași standard. ¹²⁴

Acest lucru, este valabil, evident, cazurilor în care femeile-politicieni sunt cu adevărat prezentate în sursele mass-media. În multe State participante la OSCE, femeile politicieni continuă să fie sub-reprezentate în sursele mass-media, iar aceste surse preferă să se concentreze asupra candidaților de sex masculin comparativ cu cei de sex feminin, chiar luând în considerare raportul de gen în cauză. Institutul de Afaceri Publice din Polonia a realizat o cercetare asupra acoperirii mediatică a candidaților în perioada premergătoare și în timpul alegerilor parlamentare din 2011, descoperind prejudecăți substanțiale legate de gen, predilecție fiind acordată candidaților de sex masculin (a se vedea Caseta 5.22).

În același mod, în anul 2008, în Serbia, Institutul de Egalitate de Gen și NIFEM (acum parte al UN Women), a susținut proiectul Școlii de Jurnalism din Novi Sad „Candidații-femei”, și-a propus să monitorizeze acoperirea media a candidaților de sex feminin în cadrul alegerilor locale și provinciale în regiunea sârbă Voivodina, care s-au desfășurat în anul 2008. În cadrul proiectului, elevii au monitorizat acoperirea mediatică, utilizând atât metodele calitative, cât și cantitative în zilele dinaintea perioadei prevăzute de „tăcere electorală”. Rezultatele proiectului, compilate într-un raport lansat public, au demonstrat invizibilitatea efectivă a femeilor ce au candidat la aceste alegeri. ¹²⁵

Caseta 5.22:

Polonia: Discriminare sistemică împotriva femeilor în acoperirea mediatică a campaniilor

Institutul de Afaceri Publice din Polonia a efectuat o cercetare despre acoperirea mediatică a candidaților în timpul alegerilor parlamentare din 2011, recunoscând importanța imaginii unui candidat asupra succesului final în alegeri.

Rezultatele lor confirmă un tratament inegal puternic în acoperirea mediatică a candidaților de gen feminin și masculin.

În primul rând, femeile au apărut mai rar în emisiile televiziunii publice difuzate gratis. Doi, în majoritatea cazurilor, acestea erau difuzate în timpul discuțiilor referitoare la politica familială sau vorbind despre calitatea rolului său în familia tradițională. Trei, nici una dintre femei nu a fost difuzată în timp ce vorbea despre politica externă sau alte probleme de interes național.

→ Instruirea jurnaliștilor privind acoperirea mediatică adecvată a femeilor în politică

Având în vedere persistența stereotipurilor de gen în ceea ce privește implicarea femeilor în politică și rolul mass-mediei în perpetuarea acestora, organizațiile societății civile pot juca un rol important la instruirea jurnaliștilor privind reflectarea obiectivă a activității femeilor din timpul alegerilor și a campaniilor electorale. Informarea jurnaliștilor privind dimensiunile de gen a campaniilor electorale, i-ar putea încuraja să monitorizeze angajamentele cu privire la egalitatea de gen făcute de partidele și liderii politici și să raporteze progresul (sau lipsa acestuia) a implementării lor, odată ce partidele au ajuns la putere. Cu ajutorul mass-mediei, organizațiile societății civile pot, de asemenea, accentua, în mod public, provocările specifice cu care se

¹²⁴ “Media Coverage of Women Political Candidates,”

<<http://www.saddleback.edu/faculty/agordon/documents/WomanCandidates.pdf>>.

¹²⁵ Pentru mai multe informații despre proiect și rezultatele acestui raport, a se vedea: <http://www.novinarska-skola.org.rs/NNS2/index_en.html>.

confruntă candidații, activiștii și alegătorii de sex feminin în timpul alegerilor, subliniind în același timp realizările femeilor. Mai mult, aceste organizații pot efectua traininguri media pentru jurnaliste sau femeile interesate să devină jurnaliste, cu scopul de a contribui la creșterea numărului de jurnaliste, care să raporteze regulat asupra subiectelor politice.

→→ Sprijinirea participării femeilor la dezbateri și evenimente publice

Grupurile societății civile pot, de asemenea, pregăti femeile pentru dezbaterile politice publice, oferindu-le sfaturi practice, sprijin și training, precum și organizând simulări sau evenimente publice în care femeile politicieni se pot angaja în dezbateri politice pe subiecte-cheie, consolidându-și vizibilitatea publică. În plus, organizațiile societății civile, în colaborare cu mass-media și experții în probleme de gender și/sau factorii de decizie favorabili reformelor, pot face lobby în vederea majorării timpului de emisie gratuit acordat candidaților-femei, precum și partidelor care desemnează cei mai mulți candidați de sex feminin și celor care implică femeile în campaniile lor electorale.

Caseta 5.23: Imaginea femeilor politicieni în media: recomandările IPU

- Mass-media joacă un rol esențial în conturarea imaginii politicienilor. În loc să acționeze ca simple oglinzi ale modelelor sociale și culturale tradiționale, mass-media trebuie să devină un agent al schimbării, prezentând imagini pozitive ale femeilor în politică.
- Angajații de toate nivelurile din mass-media, de la redactor la reporter, de la editor la editorialist, ar trebui să fie conștienți de faptul că "poveștile" care se vînd ușor, de multe ori, perpetuează modele pe criteriile de gen și stereotipuri care subminează consolidarea democrației reprezentative.
- Într-o lume în care finanțarea este esențială în politică, buna acoperire media a candidaților poate compensa parțial lipsa de acces la resursele financiare.
- Femeile politicieni trebuie să aibă o mai bună înțelegere a mass-mediei și să învețe cum să transmită mesajul lor sau cum să participe la interviurile din mass-media și la conferințe de presă, cum să facă prezentări sau să pregătească dosare de presă și comunicate, etc.
- Femeile trebuie să fie mai ferme în prezentarea ideilor și rezultatelor, deoarece, indiferent de sex, presa tinde să se focalizeze asupra persoanelor care se disting mai bine și cred în cauza lor.
- Mass-media are tendința de a trata politicienii de sex feminin în rol de femei și obiecte, mai degrabă decât protagoniști politici.
- Femeile politicieni nu sunt vizate de către mass-media la fel de mult precum bărbații politicieni. Reporterii ar trebui să se asigure că nu interviuează doar partea masculină a politicianului, atunci cînd își pregătesc articolele.
- Mass-media este mai puțin deschisă la preocupările și realizările politicienilor de sex feminin, comparativ cu cele ale omologilor săi de sex masculin.
- Dacă societățile media înțeleg că integrarea femeilor în politică consolidează democrația, atunci presa care joacă un rol esențial și în creștere în procesul democratic, ar trebui să încerce să transmită acest mesaj în toate căile posibile.
- Guvernele ar trebui să restructureze politica lor de comunicare, astfel încît acestea să devină mai sensibile la criteriile de gen și, de asemenea, să promoveze o imagine veridică a femeii politician.

5.1.5. Conlucrarea cu mediul academic

Conlucrarea cu mediul academic în vederea promovării participării femeilor la viața politică este mai puțin frecventă în multe dintre Statele participante la OSCE. Impactul său potențial este, de

**Caseta 5.24: Programul Nou de Liderism
(New Leadership Programme) din State
Unite**

Curriculumul de Șase Puncte:

1. A învăța studenții cu privire la participarea istorică și contemporană diversă a femeilor în politică și elaborarea politicilor.
2. A conecta participanții cu femeile lideri, ce produc schimbări în sfera publică.
3. A ajuta studenții să exploreze cererea de liderism într-o societate diversă.
4. A cultiva participanților abilități de liderism.
5. A permite studenților să practice liderismul prin acțiune.
6. A implica studenții în activități ce vor dezvolta dezvoltarea carierei și extindere a oportunităților de carieră.

Sursa: "New Leadership," Education and Training, Center for American Women and Politics, Eagleton Institute of Politics, Rutgers

University, <http://www.cawp.rutgers.edu/education_training/NEWLeadership/index.php>.

asemenea, subestimat în mare măsură de către societatea civilă, actorii politici și chiar femeile-politicieni. Organizațiile societății civile pot stabili parteneriate cu instituțiile academice pentru a recruta și pregăti candidații-femei, pentru a educa populația și a desfășura cercetări, orientate pe dovezi concrete, care ar sprijini femeile în politică și ar informa societatea privind discriminarea pe criterii de gen. Unele exemple de colaborare soldate cu succes, vor fi analizate în detaliu în cele ce urmează.

→ Inițierea sau sprijinirea programelor de formare academică a femeilor în domeniul politicii și al politicilor publice

În unele State participante, au fost elaborate programe de formare academică specializate, pentru a sprijini femeile interesate să devină, sau să fie numite în calitate de candidați la funcții publice.

Spre exemplu, Centrul pentru Femeile Americane în Politică (Center for American Women in Politics) al Universității Rutgers din Statele Unite ale Americii a înființat Programul Nou de *Leadership* (New Leadership Programme), dedicat extinderii cunoștințelor politice și participării studentelor de la universitate, prin intermediul unor programe care sunt utilizate de instituții din domeniul educației în

tocmai 25 de state.¹²⁶ Programul Nou de Leadership (New Leadership Programme) cuprinde 6 zile de ateliere intensive de instruire, în timpul verii, propunându-și să educe studentele în ceea ce privește politica și elaborarea politicilor, precum și să le inspire să devină mai active din punct de vedere politic. Trainingul se bazează pe un curriculum din șase puncte, oferind o fundament care poate fi adaptat la o gamă largă de culturi politice, regiuni geografice, populație și instituții (a se vedea Caseta 5.24 pentru Curriculum-ul din Șase Puncte).

Într-un mod aproximativ similar, Universitatea din Missouri-St. Louis găzduiește Institutul Sue Shear pentru Femeile din Viața Publică (Sue Shear Institute for Women in Public Life),¹²⁷ institut cu scopul de a face guvernul accesibil tuturor cetățenilor statului Missouri, prin încurajarea participării depline a femeilor la procesul de elaborare a politicilor. Institutul își propune să-și instruiască studenții privind necesitatea leadership-ului femeilor în viața politică și publică, prin intermediul Academiei de Leadership al Secolului 21 (21 Century Leadership Academy). Institutul întreține, de asemenea, o bază de date a „talentelor”, care cuprinde informații despre

¹²⁶ "New Leadership," Education and Training, Center for American Women and Politics, Eagleton Institute of Politics, Rutgers University, <http://www.cawp.rutgers.edu/education_training/NEWLeadership/index.php>.

¹²⁷ Sue Shear Institute for Women in Public Life, <<http://www.umsi.edu/sueshear/>>.

femeile interesate de ocuparea funcțiilor publice; informează oficialii privind dorința femeilor de a activa în serviciul public și femeile, privind modul de a obține o funcție publică prin intermediul seriei de campanii "Pipeline to Politics" (în trad. „Conducta către politică”).¹²⁸

Caseta 5.25: Sondajele de opinie publică asupra femeilor în politică în Ucraina

Un sondaj realizat pentru ONG-ul Fondul Ucrainean pentru Femei (Ukrainian Women's Fund), efectuat de către Fundația pentru Inițiative Democratice și Serviciul Ucrainean de Sociologie a constatat că:

- alegătorii ucraineni susțin mai mult paritatea de gen decât reprezentanții partidelor politice;
- 47 la sută din alegători susțin creșterea numărului de femei cu mandate locale, comparativ cu 25 la sută, care se opun acestei idei;
- 34 la sută din respondenții de sex masculin susțin o mai mare participare a femeilor în politică, în timp ce 34 la sută consideră acest fapt drept "inutil";
- 53 la sută din respondenți aprobă măsurile legislative de a sprijini reprezentarea egală a femeilor și bărbaților pe listele de candidați (61 la sută din respondenții de sex feminin, comparativ cu 40 la sută din respondenții de sex masculin);
- Genul nu este considerat un factor pentru determinarea capacității de a ocupa o funcție de conducere în partidele și organizațiile politice;
- Printre factorii importanți de evaluare se includ "virtuțile corecte, competențele și abilitățile".

Sursa: Ukrainian Women's Fund, Women's Participation in Politics and Decision-Making in Ukraine: A Strategy Paper, 2011.

→→ Compilarea resurselor și rezultatelor cercetărilor în scopul susținerii femeilor în politică și promovării egalității de gen

Instituțiile academice sunt deosebit de utile pentru a compila și analiza date și statistici, precum și a elabora baze de date cu resurse utile pentru cetățeni și potențiali politicieni. De exemplu, Centrul pentru Femeile Americane din Politică (Center for American Women in Politics) al Universității Rutgers a conceput o bază de date interactivă cu resurse din întreaga țară pentru a sprijini femeile-politicieni. Aceste resurse variază de la cursuri de dezvoltare a *leadership*-ului non-partizan și inițiative de instruire cu privire la campaniile electorale la comitete partizane de acțiune politică, existente atât la nivel federal, cât și la nivel de stat. Baza de date a fost elaborată în cadrul proiectului "Political Parity"¹²⁹, o inițiativă non-partizană a fondului Hunt Alternatives din Statele Unite. Centrul pentru Promovarea Femeilor în Politică (Center for the Advancement of Women in Politics) de la Universitatea Queens din Belfast, se ocupă de compilarea datelor și de cercetarea privind implicarea femeilor în politică din Marea Britanie și Irlanda. Site-ul său conține un "Observer", o bază de date cu referire la reprezentanții-femei la adunările naționale și descentralizate, precum și proporția reprezentanților aleși care sunt femei, al fiecărui partid politic în parte.¹³⁰

Totodată, a fost creată o serie de rețele academic care tratează științele politice și subiecte conexe lor, care publică periodic rapoarte, publicații și statistici cu privire la egalitatea de gen și reprezentarea femeilor în politică. Acestea includ Rețeaua de Cercetare privind Politicile de Gen și Statul¹³¹, Asociația de Studii Politice¹³², Grupul Femeile și Politica, Grupul

¹²⁸"21st Century Leadership Academy", Sue Shear Institute for Women in Public Life, <<http://www.umsl.edu/sueshear/21st%20Century%20Leadership%20Academy/index.html>>.

¹²⁹Political Parity, <<http://www.politicalparity.org>>.

¹³⁰Centre for Advancement of Women in Politics, <<http://www.qub.ac.uk/cawp/observatory.html>>.

¹³¹Research Network on Gender Politics and the State (RNGS), <<http://libarts.wsu.edu/pppa/rngs/index.html>>.

¹³²Political Studies Association (PSA), <<http://www.psa.ac.uk/>>.

Permanent cu privire la Gender și Politică a Consorțiului European pentru Cercetări Politice¹³³, Grupul Specializat în Gender și Politică a Asociației de Studii Politice Irlandeze¹³⁴ și Asociația Americană de Științe Politice, care găzduiește atât un Grup Femeile și Politica, cât și un comitet local de partid al femeilor. Unele cadre universitare, precum Sarah Childs din Marea Britanie, auditează în mod regulat manifestele partidelor politice și platformele lor electorale din perspectiva de gen înainte de alegerile-cheie.

Institutul European pentru Egalitatea de Gen (EIEG)¹³⁵, cu sediul în Lituania, găzduiește pe site-ul său o varietate de instrumente care ar putea fi utile organizațiilor locale care promovează egalitatea de gen, combaterea discriminării pe criterii de gen și sensibilizarea cu privire la aspectele egalității de gen. International IDEA, Universitatea din Stockholm și Uniunea Interparlamentară au elaborat o bază de date globală a Cotelor femeilor¹³⁶, fiind o bază de date ce compilează existența cotelor juridice și voluntare din mai multe țări din întreaga lume, actualizată în mod regulat. În plus, mai multe organizații oferă ratinguri anuale privind egalitatea de gen. Acestea includ:

- PNUD Indicele inegalității de gen - IIG (UNDP Gender Inequality Index - GII)¹³⁷;
- Forumul Economic Global¹³⁸: Raportul privind Discrepanța dintre Sexe (World Economic Forum Gender Gap Report)¹³⁹; și
- Raportul Parlamentar Global UIP (IPU Global Parliamentary Report)¹⁴⁰.

Aceste resurse sunt deosebit de utile pentru crearea unui fond de dovezi extrase din practică, pentru elaborarea politicilor și reformarea legislației, în favoarea unei mai mari egalități de gen și a majorării participării femeilor la viața politică și publică. Un fond de dovezi este necesar pentru a conferi credibilitate propunerilor de politici sau reformelor, acesta poate fi de un real folos partidelor politice care promovează anumite aspecte, cât și platformelor de politici.

→ Întreprinderea cercetărilor bazate pe dovezi asupra femeilor din sfera politică

Organizațiile societății civile pot în mod independent, sau în parteneriat cu instituțiile de cercetare, să elaboreze sondaje de opinie și anchete privind preferințele electorale și atitudinile față de femei în politică. În Ucraina, de exemplu, Fondul Ucrainean pentru Femei (UWF) în parteneriat cu Fundația pentru Inițiative Democratice și Serviciul Ucrainean de Sociologie a elaborat un sondaj de opinie privind atitudinile electorale față de femeile din politică, precum și a preferințelor alegătorilor pe criterii de gen.

UWF a constatat că alegătorii ucraineni susțin paritatea de gen în politică, într-un număr mai mare decât reprezentanții partidelor politice. Interesant este faptul că în ciuda stereotipurilor de gen, omniprezente în Ucraina, 53 la sută dintre cei intervievați aprobă măsurile legislative de a sprijini reprezentarea egală a femeilor și bărbaților pe listele de partid, deși decalajul de gen

¹³³ Standing Group on Gender and Politics, <<http://www.ecpr.eu/StandingGroups/StandingGroupHome.aspx?ID=8>>.

¹³⁴ Gender and Politics Specialist Group, <<http://psai.ie/specialist/gender.asp>>.

¹³⁵ European Institute for Gender Equality (EIGE), <<http://www.eige.europa.eu/>>.

¹³⁶ Global Database of Quotas for Women, International IDEA, Stockholm University and Inter-Parliamentary Union,

<<http://www.quotaproject.org/>>.

¹³⁷ "Gender Inequality Index (GII)", Human Development Reports, UNDP, <<http://hdr.undp.org/en/statistics/gii/>>.

¹³⁸ World Economic Forum (WEP), <<http://www.weforum.org/>>.

¹³⁹ "The Global Gender Gap" World Economic Forum (WEP), <<http://www.weforum.org/issues/global-gender-gap>>.

¹⁴⁰ Inter-Parliamentary Union (IPU), <<http://www.ipu.org/gpr-e/about/index.htm>>.

este substanțial: 61 la sută din respondenții de sex feminin au favorizat astfel de măsuri, comparativ cu 40 la sută din respondenții de sex masculin. Este esențial că studiul evidențiază faptul că respondenții nu au considerat genul ca fiind un factor important la determinarea capacității de a ocupa o funcție de conducere de nivel ierarhic superior, în cadrul partidelor și organizațiilor politice. Mai degrabă, respondenții au menționat că factorii care ar trebui aplicați la determinarea capacităților de a ocupa funcții politice de nivel ierarhic superior, includ posedarea „virtuților, competențelor și abilităților potrivite”.¹⁴¹

→ Sprijinirea cercetării dimensiunilor de gen a politicilor publice în vederea sprijinirii reformării politicilor publice

Pe lângă organizațiile societății civile și instituțiile academice, multe think-tank-uri joacă roluri-cheie la desfășurarea activităților de *advocacy* privind reformele politice și la stabilirea legăturii dintre cetățeni și autoritățile publice pe problemele legate de guvernare în statele participante la OSCE.

ODIHR asistă think-tank-urile din domeniul politicilor publice din Statele participante la OSCE, la evaluarea conformității legislației naționale privind partidele politice la standardele internaționale și bunele practici de reglementare a partidelor politice. Acest sprijin poate include o analiză a prevederilor referitoare la înregistrarea partidelor, înregistrarea candidaților, alocarea finanțării destinate partidelor și campaniilor electorale, cerințele de raportare și rolul autorităților de reglementare. În ultimii cinci ani, de exemplu, ODIHR a încheiat un parteneriat cu Institutul Caucazian pentru Pace, Democrație și Dezvoltare (CIPDD) din Georgia, IDIS-Viitorul din Republica Moldova, Asociația Națională a Politologilor din Tadjikistan (NAPST) și Agenția pentru Inițiative Legislative (ALI) din Ucraina pentru a analiza conformitatea legislației în vigoare privind partidele politice la standardele internaționale.

Analiza legislației și reglementările partidelor politice poate fi utilă la identificarea atât a obstacolele juridice, cât și a celor practice, în calea participării politice a femeilor. De exemplu, Orientările privind Reglementarea Partidelor Politice (Guidelines on Political Party Regulations),

elaborate de către ODIHR și Comisia de la Veneția a Consiliului Europei, identifică standardele internaționale ale egalității de gen la care legislația națională privind partidele politice ar trebui să adere. În plus, Orientările evidențiază mecanisme interne de partid pe care părțile le pot introduce pentru a face procesele și procedurile interne mai transparente, precum și mai echitabile și corecte atât pentru bărbați cât și pentru femei. Think-tank-urile din domeniul politicilor publice pot colabora cu societatea civilă și experții pe probleme de gen, pentru a elabora o analiză a reglementărilor partidelor politice (interne și externe) din punct de vedere al dimensiunii de gen, în scopul identificării discriminării pe criterii de gen în normele regulatorii sau indicării prevederilor care ar împiedica participarea femeilor la procesele politice în condiții de egalitate cu bărbații.

Source: Guidelines on Political Party Regulation (Warsaw: OSCE/ ODIHR and Council of Europe Venice Commission, 2010), <<http://www.osce.org/odihr/77812>>.

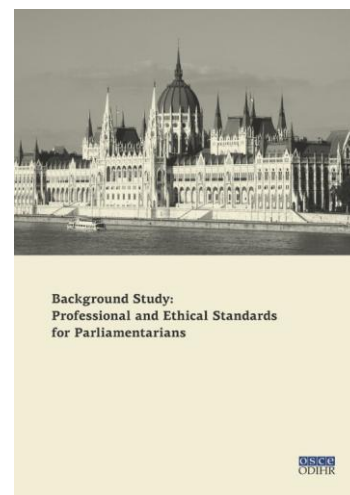
¹⁴¹Ukrainian Women's Fund, Women's Participation in Politics and Decision-Making in Ukraine: A Strategy Paper,

ODIHR încurajează think-tank-urile să efectueze evaluări ale impactului reglementărilor partidelor politice asupra femeilor și participării femeilor la viața politică din țara în cauză. În Tadjikistan, de exemplu, NAPST a constatat că prevederile legislative privind partidele politice referitoare la înregistrarea candidaților au potențial discriminatoriu față de femei. Garanția necesară a fi depusă de către candidat pentru alegerile parlamentare din Tadjikistan este extrem de mare. În 2005, depozitul de înregistrare pentru un singur candidat a fost de 600 €, în 2010 a crescut la 1.100 €. Cifra revizuită este aproximativ de 24 de ori mai mare decât salariul mediu lunar. În timp ce această cerință afectează în mod clar o categorie de oameni de toate vârstele, genurile și profesiile, aceasta poate fi deosebit de dăunătoare pentru femei, pentru că femeile câștigă mult mai puțin în comparație cu bărbații și sunt, prin urmare, într-o situație mult mai dezavantajată decât aceștia.

În mod similar, legislația electorală a Tadjikistan include o prevedere care stipulează că candidații la alegerile parlamentare trebuie să dețină studii superioare. Această cerință poate disproporționa dezavantajos candidații-femei, în cazul în care este luată în considerare nivelul educației terțiare a femeilor din Tadjikistan. În anul 2008, de exemplu, numărul bărbaților cu studii superioare a întrecut cu mult numărul femeilor, printr-un raport de 40 la 1¹⁴². În mod similar, prevederile care impun candidații să colecteze un număr mare de semnături pentru a demonstra un "sprijin minim", poate acționa împotriva femeilor, mai ales în cazurile în care femeile-candidați nu au dezvoltat rețele puternice de susținători și aliați.

5.1.6. Conlucrarea cu puterea executivă și legislativă

În timp ce organizațiile societății civile, monitorizează, de regulă, acțiunile organelor executive și legislative, cu scopul de a responsabiliza oficialii să țină cont de promisiunile și obligațiile lor, ele pot, de asemenea, să conlucreze cu funcționarii publici care le împărtășesc viziunile, pentru a sprijini reformele ce promovează egalitatea de gen. Atunci când este posibilă identificarea unor reprezentanți publici solidari care pot sprijini astfel de reforme, acest parteneriat se poate dovedi deosebit de eficient la punerea bazelor instituționale și politice a egalității de gen. Prin urmare, această secțiune examinează diferiți actori guvernamentali cu care organizațiile societății civile pot să coopereze, în vederea promovării unei egalități de gen sporite în viața politică din Statele participante la OSCE.

Source: Background Study:
Professional and Ethical Standards for
Parliamentarians (Warsaw:
OSCE/ODIHR, 2012),
<<http://www.osce.org/odihr/98925>>.

¹⁴²“Ratio of female to male tertiary enrolment (%)”, Data, World Bank Development Indicators, <<http://data.worldbank.org/indicator/SE.ENR.TERT.FM.ZS>>.

→ Cooperarea cu parlamentul în scopul promovării reformelor instituționale favorabile egalității de gen

Cooperarea cu Parlamentul, inclusiv cu comisiile, organismele și deputații cheie, este esențială nu doar pentru majorarea substanțială a influenței femeilor în funcții publice, dar și pentru stabilirea unei baze legislative a egalității de gen în societate. În multe țări, organizațiile societății civile pot să obțină acreditarea de a participa la ședințele parlamentare, atunci când în cadrul acestora sunt dezbătute legi cruciale. Organizațiile societății civile pot, de asemenea, să monitorizeze poziția luată fiecare partid față de prevederile legislative ce privesc egalitatea de gen și, ulterior, să informeze publicul despre aceste luări de atitudine. Aceste informații pot fi folosite și pentru a compara și verifica poziția părților privind egalitatea de gen din timpul campaniilor electorale cu poziția actuală pe marginea egalității de gen, pe care aceste partide o promovează, odată ajunse la putere.

În plus, organizațiile societății civile pot monitoriza și raporta comportamentul profesional și etic al aleșilor în timpul ședințelor parlamentare, concentrându-se pe interacțiunile dintre oficialii femei și bărbați aleși în funcție, în special în timpul discuțiilor pe teme sensibile la gen. În anul 2012, ODIHR a publicat în un studiu contextual cu privire la standardele profesionale și etice ale parlamentarilor. Aceste standarde pot fi folosite și pentru responsabilizarea oficialilor aleși, în legătură cu acțiunile și comportamentul lor.

Un alt mod de a coopera cu parlamentele naționale este de a încuraja liderii parlamentari să efectueze un audit pe criterii de gen, cu monitorizări ulterioare, în scopul obținerii unei analize a principiului egalității de șanse în procedurile operaționale ale instituțiilor. Revizuirea normelor și procedurilor parlamentare poate contribui în mod semnificativ la crearea unor condiții de concurență egală între bărbații și femeile politicieni. Parlamentele alese ar trebui să fie încurajate să ia în considerare modul în care procedurile operaționale pot, în mod direct sau indirect, determina atât femeile, cât și liderii partidelor să privească rolul tradițional al femeii ca fiind incompatibil cu o carieră politică.¹⁴³

Cooperarea profesională dintre societatea civilă și parlament poate avea loc și prin instruire reciprocă pe probleme de gen. De exemplu, pentru a facilita o mai bună înțelegere a problemelor egalității de gen, Liga Feministă din Kazahstan a produs mai multe animații de scurt metraj, promovând concepte precum ar fi egalitatea de gen, inegalităților salariale și contribuția femeilor în societate. Pe lângă distribuirea acestor animații în cadrul unor mese

Caseta 5.26: Comisia Permanentă cu privire la Administrarea Alegerilor din Georgia pentru aspectele legate de egalitatea de gen

Comisia Electorală Centrală din Georgia a instituit "Comisia Permanentă cu privire la

Administrarea Alegerilor din Georgia pentru Aspecte Legate de Egalitatea de Gen", în scopul de a spori egalitatea de șanse în cadrul CEC, precum și a sprijini inițiative electorale cu scopul creșterii egalității de gen, în cooperare cu alte părțile interesate.

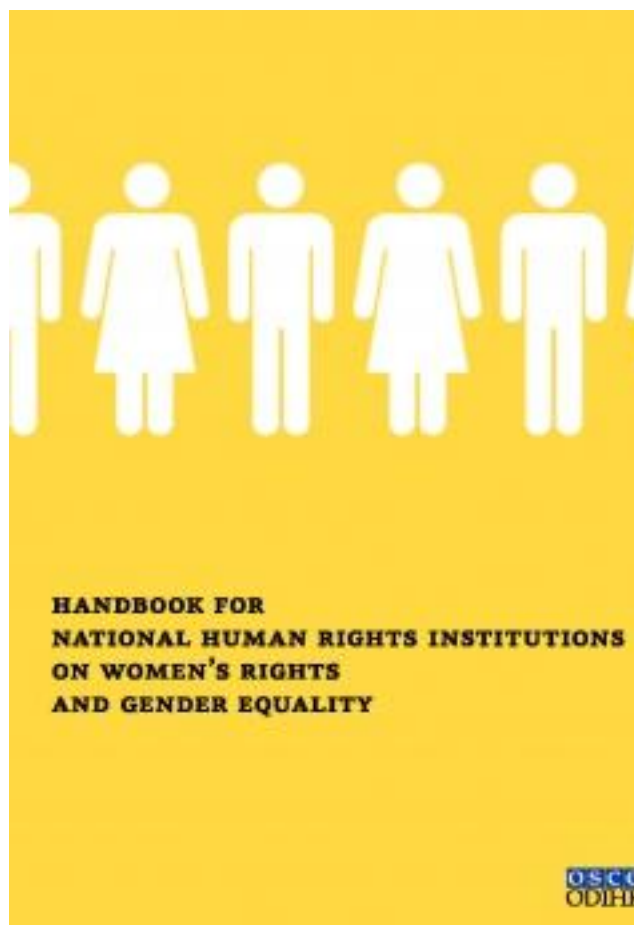
Comisia Permanentă a fost activă în sprijinirea procesului de reformă electorală în Georgia, pentru a se asigura că perspectiva de gen este integrată în cadrul procesului de reforme și a documentelor finale. Comisia a încercat să învețe bunele practici pentru promovarea egalității de gen în EMB prin efectuarea vizitelor de studiu la organisme similare din Finlanda, Țările de Jos, Norvegia și Polonia, întâlnindu-se cu societatea civilă și nu doar cu reprezentanții structurilor de reglementare sau cei ai Parlamentului.

¹⁴³ A se vedea, de exemplu: 15 förslag för en jämställd riksdag: Rapport från arbetsgruppen för en jämställd riksdag, [15 Proposals for a Gender-equal Parliament], Riksdagstryckeriet, Stockholm, 2005, <http://www.riksdagen.se/sv/Dokument-Lagar/Ovriga-dokument/Ovrigt-dokument/15-forslag-for-en-jamstalld-ri_GSA5URF1/>

rotunde organizate pentru a dezbată proiectul de lege privind egalitatea de gen, Liga Feministă a trimis, de asemenea, câte un CD cu aceste imagini fiecărui membru al Parlamentului din Kazahstan.

→ Colaborarea cu organele naționale de management electoral

Scopul principal al organelor electorale este de a se asigura că dreptul cetățenilor de *a alege și de a fi ales* este exercitat și protejat. În acest scop, aceste organisme joacă un rol-cheie în reglementarea proceselor electorale, asigurarea conformității cu standardele internaționale și educarea alegătorilor. Organizațiile societății civile pot să coopereze atât cu organele de management electoral, cât și să monitorizeze în mod independent activitatea acestora. În ceea ce privește cooperarea, organizațiile societății civile și organele electorale pot lucra împreună la proiecte de educare a alegătorilor pentru a promova drepturile lor juridice, atât în rândul alegătorilor de sex feminin, cât și masculin. Pot fi elaborate campanii specifice, în vederea combaterii încălcărilor electorale legate de gen, precum votul unic al unei întregi familii și încurajării, atât a bărbaților, cât și a femeilor să voteze, în special în zonele rurale. Unele organisme de management electoral au constituit entități care să se ocupe, în special, cu problemele egalității de gen, care pot acționa în calitate de puncte de contact pentru organizațiile societății civile interesate de organizarea campaniilor de educare a alegătorilor, precum și de alte activități.

Organizațiile societății civile pot, de asemenea, monitoriza activitatea organismelor de reglementare prin evaluarea disponibilității acestora de a se conforma standardelor electorale internaționale și naționale. Ele se pot angaja în efectuarea unei expertize a legislației electorale principale și pot propune amendamente, inclusiv din perspectiva egalității de gen. Grupurile societății civile pot, de asemenea, evalua mediul electoral înainte, în timpul și după alegeri, în calitate de observatori interni și/ sau evalua impactul deciziilor Organelor de Management Electoral (EMB) asupra candidaților femei. De exemplu, mai multe ONG-uri din Rusia, inclusiv Fundația Rusă pentru Alegeri Libere, Comisia Coordonatoare pentru Protejarea Dreptului de Vot al Cetățenilor, Asociația de Monitorizare Civică "Juriștii pentru Societatea Civilă"¹⁴⁴ monitorizează în mod activ procesele electorale. Cu toate acestea, organizațiile societății civile, în

¹⁴⁴ Declarația Dnei Tatiana Voronova, membru al Comisiei Electorale Centrale a Federației Ruse, de la reuniunea suplimentară asupra dimensiunii umane cu privire la alegerile democratice și observarea alegerilor, 2012, <<http://www.osce.org/odihr/elections/92169>>.

special cei cu părtinire politică, trebuie să se asigure că delegații lor angajați în monitorizarea alegerilor respectă prevederile care interzic interferența observatorilor și își mențin imparțialitatea pe tot parcursul derulării acestui proces.¹⁴⁵

→ Cooperarea cu mecanisme/organe guvernamentale naționale din domeniul asigurării egalității de gen

Având în vedere rolul fundamental pe care aceste organe îl joacă la abordarea și implementarea standardelor egalității de gen, organele naționale de promovare a egalității de gen și instituțiile naționale pentru drepturile omului sunt surse esențiale de cooperare pentru organizațiile societății civile, care promovează emanciparea femeilor din punct de vedere politic. Cooperarea dintre organizațiile societății civile și mecanismele/organele interesate în promovarea egalității de gen include o gamă largă de activități: schimb de informații cu privire la drepturile femeilor și problemele egalității de gen, inclusiv identificarea anumitor grupuri țintă; organizarea de cursuri pentru organizațiile societății civile cu privire la examinarea plângerilor legate de problemele de gen, la forumurile naționale și internaționale; și colaborare pe marginea activităților de advocacy, cu scopul de a spori gradul de sensibilizare asupra problemelor egalității de gen și a drepturilor femeilor.

În special în țările în care organizațiile societății civile nu dispun de fonduri și resurse pentru advocacy la nivel național și internațional, organele naționale din domeniul asigurării egalității de gen, în calitate de instituții finanțate din banii publici, dețin autoritatea și pârghiile necesare de a pune în discuție, la cele mai înalte niveluri instituționale, problemele identificate de către organizațiile societății civile. Pe lângă aceste activități, organizațiile societății civile reprezintă o resursă esențială de mobilizare pentru organele/mechanisme naționale din domeniul asigurării egalității de gen și pentru instituțiile naționale de promovare a drepturilor omului, permițându-le accesul la plângerile înaintate și indentificarea problemelor pe marginea cărora să desfășoare activități de advocacy. Pentru mai multe informații cu privire la importanța organizațiilor societății civile pentru mecanismele de promovare a egalității de gen și instituțiilor de promovare a drepturilor omului, puteți consulta Manualul ODIHR pentru Instituțiile Naționale de Promovare a Drepturilor Omului privind Drepturile Femeilor și Egalitatea de Gen (ODIHR Handbook for National Human Rights Institutions on Women's Rights and Gender Equality)¹⁴⁶.

5.1.7. Ținerea pasului cu ultimele actualități

Secolul XXI este un secol al dezvoltării rapide a tehnologiilor și inovațiilor. Internetul, în special, a devenit tot mai mult un instrument util pentru schimbul virtual de informație. Schimbul de informație online este un mijloc eficient și rentabil de comunicare, învățare și schimb de idei. Instrumentele online pot fi, de asemenea, folosite pentru a sensibiliza opinia publică, de a identifica candidații potențiali de sex feminin și a contribui în demersul femeilor de a desfășura campaniilor de succes.

Unul dintre cele mai cunoscute portaluri on-line de informație pentru emanciparea femeilor în politică este Rețeaua Internațională de Cunoștințe a Femeilor în Politică (International Knowledge Network for Women in Politics), cunoscut ca iKNOWPolitics¹⁴⁷, un website susținut de către o serie de părți interesate, inclusiv Programul de Dezvoltare al Națiunilor Unite

¹⁴⁵Referința la:OSCE/ODIHR Election Observation Mission Final Report, Georgia: Parliamentary Elections 1 October 2012, p. 24, <<http://www.osce.org/odihr/98399?download=true>>.

¹⁴⁶Handbook for National Human Rights Institutions on Women's Rights and Gender Equality (Warsaw: OSCE/ODIHR, 2012), pp. 55–59.

¹⁴⁷International Knowledge Network of Women in Politics (iKNOW Politics), <<http://www.iknowpolitics.org/>>.

(PNUD), UN Women, Institutul Național Democratic (NDI), Uniunea Interparlamentară (UIP) și Institutul Internațional pentru Democrație și Asistență Electorală (International IDEA). Proiectul poate fi descris ca un spațiu de lucru online, conceput pentru a răspunde nevoilor oficialilor aleși, candidaților, liderilor și membrilor partidelor politice, cercetătorilor, studenților și altor părți interesate de promovarea femeilor în politică (a se vedea Caseta 5.27). Proiectul iKNOW Politics, precum și alte platforme online pot servi drept instrumente valoroase pentru organizațiile societății civile, permițându-le să-și dezvolte tehnicile, să maximizeze numărul de oameni la care ajung informațiile lor și să consolideze impactul campaniilor pentru promovarea egalității de gen.

Caseta 5.27: Website-ul iKNOW Politics

Rețeaua Internațională de Cunoștințe a Femeilor în Politică (iKNOW Politics) oferă un forum web pentru schimbul de informații referitoare la statutul femeilor în politică din întreaga lume. Scopul acesteia este de a spori participarea și eficiența femeilor în viața politică, prin folosirea unui forum de tehnologii. Site-ul oferă utilizatorilor posibilități de a accesa *resurse*, inclusiv o bibliotecă on-line, și expertiza altor utilizatori, experți și practicieni; de a *crea cunoștințe* prin intermediul forumuri de discuții mediate, schimbului de informații și răspunsuri consolidate ale experților la întrebările membrilor; și de a *împărtăși experiențe* prin utilizarea instrumentelor create special pentru a facilita schimbul de lecții învățate și cele mai bune practici între membrii comunității globale dedicate promovării femeilor în politică. Pentru a asigura accesibilitatea și utilizarea pe scară largă, conținutul și resursele pe site sunt disponibile în limbile arabă, engleză, franceză și spaniolă.

Proiectul este o inițiativă comună întreprinsă de către mai multe organizații dedicate îmbunătățirii statutului femeilor în

viața politică, inclusiv PNUD, UN Women, NDI, International IDEA și Uniunea Interparlamentară. PNUD activează în 166 de țări pentru a ajuta guvernele și cetățenii să găsească soluții la provocările de dezvoltare de nivel național și global. Această organizație susține capacitatea de dezvoltare a femeilor din partide politice și a candidaților independenți femei, care se pregătesc să intre pe arena politică.

UN Women oferă asistență financiară și tehnică programelor și strategiilor inovative care contribuie la emanciparea femeilor și la asigurarea egalității de gen. Această organizație urmărește majorarea numărului de femei la toate nivelurile de guvernare, prin instruirea liderilor femei și dotarea acestora cu competențele necesare de a participa la alegeri în calitate de candidați și alegători.

NDI oferă asistență practică liderilor civici și politici care promovează valorile, practicile și instituțiile democratice. Programele sale de participare politică a femeilor sunt dedicate creșterii numărului de femei în funcții electivă și îmbunătățirii leadership-ului femeilor în partide și societatea civilă.

Sursa: Rețeaua Internațională de știință a femeilor în politică (iKNOW Politics)
<<http://www.iknowpolitics.org>>.

Capitolul 5: Concluzii

Acest capitol s-a axat asupra rolului important pe care organizațiile societății civile îl pot juca la susținerea ascensiunii femeilor în cariera lor politică, a partidelor politice - la promovarea femeilor și a egalității de gen și la sensibilizarea electoratului și a părților politice interesate privind capacitățile și contribuțiile politice ale femeilor. În plus, mass-media și mediul academic au fost identificați ca fiind actori-cheie ai societății civile, care pot fi mobilizați pentru a asigura emanciparea femeilor în politică. Mass-media are un impact enorm asupra modului în care publicul vede și evaluează femeile și capacitățile lor politice. Întrucât de dese ori, sursele media, perpetuă stereotipuri de gen, actorii mass-media pot fi atât ținte ale inițiativelor societății civile care vizează consolidarea sensibilității de gen a mass-media, precum și parteneri-cheie în combaterea stereotipurilor omniprezente ce țin de participarea femeilor în politică. Între timp, mediul academic - inclusiv institutele de cercetare, academiile de formare, ONG-uri tematice și think-tank-urile din domeniul politicilor publice – poate juca un rol de bază, angajându-se în cercetări orientate pe dovezi concrete, pentru a susține leadership-ul politic al femeilor, oferind în același timp oportunități de instruire pentru candidații-femei. Prin diversificarea gamei de actori cu care cooperează și partajarea resurselor cu alte organizații, organizațiile societății civile pot aborda în mod global barierele din calea participării femeilor la viața politică și juca un rol esențial în creșterea participării femeilor în politică și partide politice, în mod special.

Concluzie

Într-o democrație adevărată, **egalitatea de gen** la ocuparea funcțiilor publice contează. Dezvoltarea guvernării democratice necesită crearea unui mediu de procese politice incluzive și receptive – un mediu care implică femeile și le oferă oportunități, pe picior de egalitate cu bărbații. Sistemele de guvernare incluzive și reprezentative care angajează semnificativ atât femeile, cât și bărbații, nu sunt doar premisele necesare unei guvernări democratice, dar aduc, de asemenea, beneficii grupurilor de ordin politic: alegătorilor, partidelor politice și reprezentanților aleși.

Statele participante la OSCE s-au angajat să ofere șanse egale femeilor și bărbaților în toate sferele vieții politice și publice, precum și să integreze egalitatea de gen în politici și practici, recunoscând că exercitarea deplină și egală de către femei a drepturilor lor este esențială la crearea unei regiune OSCE mai pașnice, sigure și democratice. Însă, după cum a demonstrat acest manual, femeile rămân a fi sub-reprezentate în organele de decizie din întreaga regiune OSCE. În timp ce proporția femeilor în parlamentele naționale se află într-o creștere treptată, atingerea egalității de gen în funcțiile electivă din întreaga regiune OSCE, fără intervenție instituțională, va dura 50 de ani, conform ritmului actual. Având în vedere că Actul de la Helsinki ce promovează drepturile și libertățile fundamentale a fost semnat în anul 1975, acest progres este departe de a fi unul încurajator.

Mai mult decât atât, evoluțiile din regiunea OSCE nu sunt uniforme; sunt evidente contraste mari între statele participante la OSCE. Doar o mână de țări au reușit să asigure paritate de gen în parlament și să mențină aceste nivele de-a lungul anilor, în timp ce un număr mic de state au depășit pragul de 30 la sută stabilit prin Declarația ONU de la Beijing din 1995 și Platforma de Acțiune. În același timp, o serie de State participante rămân a fi semnificativ în urma atingerii acestor obiective, având o reprezentare a femeilor în parlamentele locale de mai puțin de 15 la sută. În regiunea OSCE, continuă să fie mai puțin probabile șansele ca o femeie să devină lider de partid, membru al parlamentului, președinte al parlamentului, ministru sau prim ministru, decât un bărbat. Drept rezultat, participarea egală a femeilor și bărbaților la viața politică în regiunea OSCE este preponderent un proces aflat în desfășurare, atât în ceea ce privește numărul femeilor ce dețin funcții publice, cât și rolul, influența și impactul lor pe scena politică.

Prezentul manual a identificat o serie de grupuri-țintă care trebuie să fie implicate pentru transpunerea în practică a egalității de gen în funcțiile politice și electivă. Acesta a clasificat gama de acțiuni pe care fiecare dintre aceste grupuri le poate întreprinde pentru a aborda subreprezentarea semnificativă a femeilor în politică și a susține ascensiunea politică a femeilor, în special prin reforme care să vizeze partidele politice. Strategiile prezentate sunt bazate pe înțelegerea faptului că toate Statele participante la OSCE sunt dedicate promovării egalității de șanse a femeilor, în vederea participării plenare a acestora la toate sferele vieții politice și publice.

Grupul-țintă de bază al prezentului manual este cel al partidelor politice, și al **liderilor partidelor politice**, în particular. Partidele politice, în calitate de asociații democratice, joacă un rol unic în cadrul oricărei societăți democratice: ele există pentru a canaliza voința poporului pe care îl reprezintă în procese publice de luare a deciziilor. Partidele politice sunt nu doar “paznicii” democrației; partidele sunt de asemenea paznici ai participării femeilor pe scena politică, facilitând (sau uneori, împiedicând) accesul femeilor la putere. Acest manual a identificat diferite căi și mijloace prin care politicile, procesele și practicile partidelor politice pot

servi fie la susținerea ascensiunii politice a femeilor, fie la discriminarea femeilor și limitarea dezvoltării lor politice.

Partidele politice, și liderii partidelor politice, în special, joacă un rol-cheie la asigurarea faptului că politicile, practicile și regulile partidului promovează o egalitate de gen autentică. Reglementarea funcționării interne a partidelor politice, pentru a determina partidele să activeze într-un mod mai democratic este un prim pas important la crearea unui mediu concurențial echitabil pentru membrii de partid bărbați și femei deopotrivă. Practicile de partid formale și informale, cultura dominantă a partidelor politice și stereotipurile bazate pe gen persistente pot crea, luate împreună, obstacole în calea ascensiunii politice a femeilor în cadrul partidului și pe arena electorală, chiar și în cazul în care femeilor le reușește să atingă o paritate cu bărbații pe listele de membri și candidați. În sfârșit, asigurarea participării egale a femeilor la structurile de decizie ale partidului este esențială pentru promovarea egalității de gen în cadrul acestora – și, în cele din urmă, în cadrul societății, ca un întreg.

Partidele politice trebuie să facă mai mult pentru a sprijini emanciparea politică a femeilor. Acest manual a demonstrat că partidele au la dispoziție o varietate de mijloace lor pentru a promova în continuare emanciparea femeilor în cadrul partidelor politice și, prin urmare, în funcțiile publice. Aceste strategii includ crearea unei baze pentru egalitatea de gen în cadrul partidelor politice prin intermediul documentelor de constituire și a celor de procedură; afișării unei atitudini conștiente de gen față de candidații, membrii, susținătorii și alegătorii de partid; asigurării accesului egal la resursele financiare ale partidelor politice și a fondurilor de campanie; includerii egalității de gen în strategia electorală a partidului și promovării guvernării sensibile de gen la nivel național.

Instituționalizarea egalității de gen în cadrul partidelor politice implică și faptul că politicile și procedurile adoptate de partide vor fi puse în practică de către membrii de partid, în special de conducerea partidului și membrii aleși la nivel local, regional și național. Partidele politice ar trebui să ia în considerare elaborarea, publicarea, implementarea și monitorizarea propriilor planuri de acțiune de partid ce țin de egalitatea de gen, precizând obiective de performanță clare și obiective, ancorate bine în timp. Acest lucru ar putea necesita, de asemenea, reorganizarea structurilor de partid, inclusiv prin crearea sau sprijinirea capacităților comisiilor de specialitate, și/sau numirea persoanelor specializate, în vederea asigurării faptului că rezoluțiile și recomandările organizațiilor de femei, structurilor parlamentare de femei și femeilor-membri de partid sunt examinate la elaborarea politicilor în cadrul partidului. Capacitățile membrilor de partid, atât bărbați cât și femei, ar trebui să fie dezvoltate pentru a efectua analize de gen a partidului și a politicilor și procedurilor sale.

Cu toate acestea, articularea angajamentelor politice și chiar stabilirea unor ținte concrete va conta puțin dacă acestea nu sunt însoțite de acțiuni concertate, susținute atât de femeile, cât și de bărbații din partid. Întrucât bărbații domină structurile de conducere ale partidelor politice și încă mai constituie majoritatea reprezentanților în cele mai multe parlamente, ei sunt agenții esențiali ai schimbării. Angajamentul și voința politică a liderilor de partid este esențială în cazul în care opiniilor, priorităților și ideilor femeilor li se va acorda la fel de multă considerare ca și celor ale omologilor lor de sex masculin. De asemenea, conducerea partidului joacă un rol cheie la sprijinirea sensibilizării continue a membrilor de partid față de egalitatea de gen și egalitatea de șanse, nu numai prin retorică și promisiuni de partid, dar, de asemenea, prin acțiunile conducerii partidului.

Mai mult decât atât, acest manual a identificat beneficiile pe care le pot avea partidele care sprijină emanciparea politică a femeilor și încearcă să instituționalizeze egalitatea de gen în

politicile, practicile și procedurile de partid. Prin suport deschis, oferit participării femeilor la viața politică în mod oficial și continuu, partidele politice pot genera noi baze de sprijin, atrage noi membri, crește fluxul de fonduri publice, modifica opinia publică și îmbunătăți statutul lor internațional.

Al doilea grup-țintă al acestui manual sunt **femeile interesate de ascensiune politică**, fie ca lideri de partid, fie ca manageri de campanie, candidați, membri aleși sau activiști de partid. Când femeile vor avea o voce adevărată în cadrul partidelor politice și birourilor electorale, ele vor putea să participe în mod egal cu bărbații la dialogul public și influența deciziile care determină viitorul lor și al familiilor lor, al comunităților și țărilor. Înlăturarea obstacolelor din calea participării femeilor este, prin urmare, esențială pentru crearea partidelor politice favorabile egalității de gen și parlamentelor care răspund nevoilor și intereselor bărbaților și femeilor, deopotrivă. În timp ce sprijinul bărbaților este într-adevăr esențial pentru ca inițiativele de promovare a egalității de gen să dea roade, femeile însăși trebuie să fie proactive la asigurarea faptului că problemele egalității de gen sunt canalizate în mod corespunzător în procedurile partidelor politice și sunt abordate de către toate părțile, la toate nivelurile.

Manualul a explorat o serie de strategii pe care femeile, în calitate de indivizi sau în grupuri, le pot pune în aplicare pentru a facilita ascensiunea lor politică și sprijini instituționalizarea egalității de gen în cadrul partidelor. Membrii de partid de sex feminin, se confruntă adesea cu obstacole în calea avansării lor politice, ca urmare a modului netransparent în care funcționează partidele și propria lor ignoranță referitoare la regulile reale ale jocului. Aceasta se întâmplă mai ales atunci când procesele de partid nu sunt instituționalizate într-un mod clar și transparent în documentele de partid, sau atunci când procedurile scrise nu sunt respectate în practică. Prin urmare, manualul a inclus o serie de strategii menite să îmbunătățească cunoștințele femeilor referitor la modul în care funcționează partidele; ce funcții de partid sunt disponibile pentru femei; și cum să-și planifice avansarea politică în parametrii politicilor și practicilor de partid existente. Cunoașterea felului în care funcționează și sunt reglementate, în practică, partidele, poate facilita accesul femeilor la resursele de partid - cum ar fi fondurile de campanie, donatori și rețele, surse mass-media și alte posesiuni ale partidului - care sunt esențiale pentru dezvoltarea carierei lor profesionale în calitate de candidați, managerii de campanie și factori de decizie de partid.

Când femeile ajung la birouri electorale, ele intră, cel mai frecvent, într-un mediu dominat de bărbați, cu reguli și proceduri elaborate pentru a acomoda prioritățile, opiniile, nevoile și interesele bărbaților. Efectuarea unei analize a procedurilor care reglementează funcțiile publice prin audituri și evaluări de gen poate ajuta la identificarea provocărilor specifice cu care se confruntă femeile în avansarea carierei lor și la evidențierea măsurilor care trebuie întreprinse pentru a face instituțiile reprezentative mai favorabile egalității de gen. În calitate de reprezentanți ai partidelor politice și Parlamentului, femeile (și bărbații) pot colabora pentru a schimba cultura politică a legislaturilor. Aspecte cum ar fi programele partidelor politice, sau timpul ședințelor în parlament, locația infrastructurii pentru membrii femei și prevederile privind concediul pentru îngrijirea copilului, pot duce la reforme pozitive, de facilitate a participării semnificative a femeilor. Astfel de audituri și evaluări de gen pot fi efectuate chiar de către partide. În ambele cazuri, rezultatele ar trebui să ducă actorii politici la elaborarea strategiilor și acțiunilor concrete care ar răspunde provocărilor și lacunelor identificate, în participarea politică a femeilor.

Al treilea grup de cititori-țintă al manualului este **societatea civilă** și organizațiile societății civile, în special cele, care sunt capabile să exercite presiuni asupra actorilor politici pentru a iniția

reforme interne și externe în sprijinul egalității de gen și promovării femeilor. Acest manual a subliniat că cooperarea dintre partidele politice și societatea civilă, precum și cooperarea între femeile politicieni și societatea civilă, poate fi o metodă eficientă de a avansa agende politice în sprijinul egalității de gen. În multe cazuri, în special atunci când partidele încearcă să schimbe constituții sau să adopte o legislație pentru a promova emanciparea politică a femeilor, partidele politice sunt mai eficiente atunci când lucrează îndeaproape cu organizațiile societății civile.

În alte cazuri, organizațiile societății civile, inclusiv organizațiile de femei, pot aborda strategic activității de partid femei pentru a pleda în favoarea schimbărilor de politică dorite. În ambele scenarii, organizațiile societății civile sunt capabile să genereze o cerere din partea publicului pentru reformă, punând astfel presiune asupra partidelor politice și a guvernelor pentru a aduce practicile și procedurile lor în conformitate cu standardele internaționale și naționale. Manualul a explorat, de asemenea, modalități în care organizațiile societății civile, împreună cu sursele mass-media și instituțiile academice, pot sprijini avansarea politică a femeilor prin intermediul unor inițiative de recrutare, dezvoltare a capacităților ale candidaților femei, sensibilizare în vederea combaterii stereotipurilor de gen a femeilor în politică, cât și prin cercetările orientate pe dovezi concrete, pentru a facilita introducerea sau modificarea de politici și agende legislative în sprijinul egalității de gen.

Acest manual s-a axat pe înarmarea grupurilor-țintă cu potențiale strategii de acțiune pentru promovarea participării femeilor în partidele politice, pe baza unor exemple concrete de bune practici, care au fost implementate de către partidele politice, politicienii femei și organizațiile societății civile în regiunea OSCE.

Gama variată a experiențelor care pot fi găsite în statele participante la OSCE, indică asupra faptului că nici o strategie sau secvență specifică a strategiei nu se va dovedi neapărat eficientă, în orice timp și în orice loc. Fiecare Stat participant al OSCE este unic în structura sa de guvernare, și fiecare partid politic este o entitate unică, cu propriile sale reguli, proceduri și practici de guvernare. Prin urmare, fiecare strategie prezentată în acest manual ar trebui să fie pusă în aplicare, ținând seama de experiența democratică a țării în cauză, angajamentele sale internaționale și cadrul național, sistemul său electoral și politic, precum și istoricul socio-cultural și provocările politice curente.

Totuși, indiferent de sistemul în funcțiune, un șir de strategii s-au dovedit eficiente în statele participante la OSCE la consolidarea egalității de gen în cadrul partidelor politice și sprijinirea ascensiunii politice a femeilor. Acestea includ introducerea de către liderii partidelor a măsurilor de îmbunătățire a transparenței, corectitudinii și echității în regulile, procedurile, politicile și practicile interne de partid (toate consolidând democrația internă de partid); adoptarea măsurilor voluntare de sprijinire a participării politice a femeilor, inclusiv cotele de partid, dezvoltarea concentrată a anumitor capacități femeilor și inițiative speciale, de asigurare a accesului femeilor la resursele de partid; instituționalizarea egalității de gen în procese și politici de partid, în special în actele de constituire a partidului; și acordarea sprijinului mecanismelor ce asigură egalitatea de gen în interiorul partidelor, precum sunt organizațiile de femei. Mai mult decât atât, cele mai eficiente strategii de creștere a participării femeilor la partidele politice sunt cele ce presupun cooperarea între membrii de partid de sex masculin și feminin, colaborarea între linii de partid cu privire la probleme de interes reciproc, precum și cooperarea între partidele politice și actorii externi, inclusiv organizațiile societății civile.

Angajamentul pentru democrație este greu de justificat, în cazul în care Statele participante și actorii politici-cheie din cadrul statelor nu se dovedesc dispuse și pregătite să ofere femeilor locul în politică, pe care acestea îl merită pe bună dreptate. Asigurarea participării semnificative

a femeilor în politică este un obiectiv căruia i se dedică tot mai multe partide politice, lăsând astfel actorii politici care continuă să discrimineze sau să marginalizeze femeile, să facă acest lucru din ce în ce mai mult pe propriul lor risc. După cum acest manual a argumentat, de participarea sporită a femeilor la partidele politice, ar beneficia, într-un final, toate nivelurile de politică de partid, precum și societatea în sens mai larg. Punerea în aplicare a acestor strategii efective încercate și testate, poate ajuta la asigurarea faptului că participarea egală și semnificativă a femeilor în funcții politice devine realizabilă pentru toate părțile interesate, din regiunea OSCE.

Anexe

Anexa 1: Angajamentele de egalitate de gen a OSCE

• Madrid, 1983 ("Întrebări legate de securitate în Europa", punctul 16)

[Statele participante] convin să ia toate măsurile necesare pentru a promova participare egală efectivă a bărbaților și femeilor la viața politică, economică, socială și culturală.

• Viena, 1989 ("Întrebări legate de securitate în Europa", punctul 15)

(15) Statele participante [...] vor lua în considerare posibilitatea de a adera la Convenția privind eliminarea tuturor formelor de discriminare față de femei, în cazul în care nu au făcut încă acest lucru.

• Paris, 1990 ("Drepturile omului, democrație și statul de drept", paragrafele 3 și 5)

Noi afirmăm că, fără discriminare, fiecare individ are dreptul la [...] libertatea de asociere și întrunire pașnică, libertatea de mișcare; oricine are, de asemenea, dreptul de: a participa la alegeri libere și corecte, [...] a se bucura de drepturile sale economice, sociale și culturale.

• Moscova, 1991 (punctele 40 - 40.13)

(40) Statele participante recunosc [...] că dezvoltarea deplină a societății și bunăstarea tuturor membrilor săi necesită șanse egale pentru participare deplină și egală a bărbaților și femeilor. În acest context, ele vor:

(40.6) – încuraja luarea de măsuri [...] pentru a facilita combinarea ocupării forței de muncă cu responsabilități familiale pentru lucrătorii de sex feminin și de sex masculin; și vor căuta să se asigure că orice politici sau programe de ajustare structurală nu au un efect discriminatoriu negativ asupra femeilor;

(40.8) – încuraja și promova egalitatea de șanse pentru participarea deplină a femeilor în toate aspectele vieții politice și publice, în procesul de luare a deciziilor și în cooperarea internațională în general;

(40.9) – recunoaște rolul vital al femeilor și al organizațiilor de femei jucat în eforturile naționale și internaționale de a promova și consolida drepturile femeilor prin oferirea, printre altele, a serviciilor directe și suport pentru femei și încurajarea unui parteneriat semnificativ între guverne și aceste organizații în scopul de a promova egalitatea femeilor;

• Istanbul, 1999 (Carta de Securitate Europeană, punctele 23 și 24)

23. Exercițarea deplină și egală de către femei ale drepturilor lor (ale omului) este esențială pentru crearea unei zone OSCE mai pașnice, prospere și democratice.

• Sofia, 2004 (Planul de acțiuni al OSCE pentru promovarea egalității de gen)

44. Priorități

(d) asigurare șanselor egale de participare a femeilor la viața politică și publică - ODIHR va asista Statele participante la elaborarea unor măsuri eficiente pentru impulsionează participării egale a femeilor în procesele democratice și va contribui la dezvoltarea celor mai bune practici pentru implementarea lor;

- Operațiunile de teren ale OSCE și ODIHR vor asista, după caz, la construirea capacităților locale și expertizei pe teme de gen, precum și a rețelelor care să conecteze liderii comunității și politicienii;

- ODIHR va continua să sprijine Statele participante la promovarea participării politice a femeilor.

- Atena, 2009 (Decizia Consiliului de Miniștri privind participarea femeilor în viața politică și publică.)

Decizia nr 7/09

Participarea femeilor în viața politică și publică

Consiliul Ministerial,

Reamintind angajamentele OSCE pentru promovarea egalității de gen, non-discriminare și promovarea dreptului egal al bărbaților și femeilor de a participa la viața politică și publică,

Conștient de sub-reprezentarea continuă a femeilor în zona OSCE în luarea structurilor decizionale din cadrul legislativ, executiv, inclusiv serviciile de poliție, și ramura judiciară,

Preocupat de faptul că discriminarea pe scară largă împotriva femeilor, continuă să submineze participarea lor efectivă la viața politică și publică la toate nivelurile,

Recunoscând că menținerea angajamentelor OSCE într-o evaluare continuă, inclusiv în forumurile adecvate ale OSCE, poate contribui la dezvoltarea unor abordări și măsuri mai eficiente,

Reafirmând că exercitarea deplină și egală de către femei a drepturilor lor (ale omului) este esențială pentru crearea unei zone OSCE mai pașnice, prospere, și democratice,

Reafirmând angajamentul Statelor participante de a pune în aplicare, cu anticipație, pe întregul teritoriu al Organizației Planul din 2004 a OSCE de acțiune pentru promovarea egalității de gen și reamintind Deciziile Consiliului Ministerial de la Ljubljana nr. 14/05 privind femeile în prevenirea conflictelor, managementul crizelor și reabilitare post-conflict și nr. 15/05 cu privire la prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor,

Reamintind Rezoluția Consiliului de Securitate al ONU 1325 (2000), prin care se solicită participarea deplină și egală a femeilor în procesul de luare a deciziilor cu privire la prevenirea conflictelor, precum și în reconstrucția post-conflict, și subliniind importanța participării și implicării lor depline și egale în toate eforturile de menținere și promovare a păcii și securității,

Luând act de rezoluția Consiliului de Securitate al ONU 1889 (2009), care îndeamnă organizațiile internaționale și regionale să ia măsuri suplimentare pentru a îmbunătăți participarea femeilor în timpul tuturor etapelor proceselor de pace,

Constatând că 18 decembrie 2009 marchează a 30-a aniversare a Convenției privind eliminarea tuturor formelor de discriminare față de femei (CEDAW), care are drept scop încetarea discriminării față de femei în viața politică și publică, și observând că 10 decembrie marchează al 10-lea de la deschiderea Protocolului Convenției pentru semnare,

Recunoscând că femeile se pot confrunta cu bariere suplimentare, dincolo de cele pe criterii de gen, la participarea de către acestea la viața politică și publică,

Invită Statele participante să:

1. la în considerare asigurarea de măsuri specifice pentru a atinge obiectivul de echilibru de gen în toate organele legislative, judiciare și executive, inclusiv serviciile de securitate, cum ar fi serviciile de poliție;
2. la în considerare posibilele măsuri legislative, care ar facilita o participare mai echilibrată a femeilor și bărbaților la viața politică și publică și în special în procesul de luare a deciziilor;
3. Încurajeze toți actorii politici să promoveze participarea egală a femeilor și bărbaților în partide politice, în vederea realizării unei reprezentări de gen mai echilibrate în funcțiile publice electivă, la toate nivelurile de luare a deciziilor;
4. la în considerare luarea de măsuri pentru a crea oportunități egale în cadrul serviciilor de securitate, inclusiv forțele armate, dacă este cazul, pentru a permite recrutarea, retenția și promovarea echilibrată a bărbaților și femeilor;
5. Elaboreze și introducă, unde este cazul, procese deschise și participative care sporesc participarea femeilor și bărbaților în toate fazele de creare a legislației, programelor și politicilor;
6. Permită contribuția egală a femeilor și bărbaților la inițiative de consolidare a păcii;
7. Să ia măsuri necesare pentru a stabili, după caz, mecanismele naționale eficiente pentru măsurarea participării și reprezentării egale a femeilor;
8. Sprijine, după caz, organizații non-guvernamentale și de cercetare în realizarea de studii concentrate și inițiative de sensibilizare, pentru identificarea provocărilor specifice la participarea femeilor în viața politică și publică și, la promovarea egalității de șanse între femei și bărbați;
9. Încurajeze cooperarea și a împărțirea responsabilităților parentale între femei și bărbați, în scopul facilitării egalității de șanse pentru femei de a participa efectiv la viața politică și publică.

Sursa: Organizația pentru Securitate și Cooperare în Europa (OSCE), <http://www.osce.org/>

Anexa 2: Auditul de Gen al unui Partid Politic - Șablon

1. RECRUTAREA MEMBRILOR DE PARTID

Cum sunt recrutați membrii în partid?

Prieteni ai liderilor de partid?

Colegi de afaceri?

Colegi de universitate?

Membri de familie?

Contactele personale ale liderilor de partid?

Poziția din comunitate?

Cine este responsabil pentru recrutarea în partid?

Sunt oare procedurile de recrutare descrise în statutele partidului?

Sunt oare procedurile transpuse transparent în practică, în modul în care sunt descrise?

Există un curs de introducere în partid pentru bărbații și femeile proaspăt recrutați?

2. ACCESUL LA PUTERE ȘI LA PROCESUL DECIZIONAL

Care este procedura de nominalizare în Congresul Partidului?

Care sunt drepturile la vot ale membrilor partidului de a nominaliza i) lideri de partid, ii) delegați la Congresul Partidului și iii) candidați ai partidului?

Care sunt drepturile la vot ale delegaților la Congresul Partidului la aprobarea bugetului?

Ce drepturi (la vot) au delegații de a influența sau aproba platforma partidului?

Sunt oare aceste proceduri descrise în statutele partidului?

Care este procedura de modificare a statutelor partidului (de exemplu, de a introduce o măsură voluntară, precum cotele interne de partid)?

3. SELECTAREA/NUMIREA CANDIDAȚILOR

Cum sunt nominalizați/numiți membrii în Comitetul de Candidați sau Numire?

- Decizie personală a liderului de partid?
- Numiți de factori de decizie ai partidului sau consilieri?
- Selectați în conformitate cu procedura descrisă în statutele partidului?

Este oare această procedura descrisă în statutele partidului?

Este oare procedura, transpusă transparent în practică, în modul în care este descrisă?

Câte femei sunt membri ai Comitetului de Selecție?

Are oare opinia femeilor aceeași greutate ca și cea a colegilor bărbați din Comitet?

4. PROMOVAREA INTERNĂ ÎN PARTID

Cum sunt promovați membrii de partid în cadrul partidului?

- Decizie a liderului de partid
- Decizie a factorilor decizionali ai partidului sau a consilierilor?
- Legături personale ale unui membru cu liderul de partid/factori decizionali?
- Loialitate, ambiție, dedicație.

Sunt oare procedurile de promovare descrise în statutele partidului?

Sunt oare procedurile, transpuse transparent în practică, transparent, în modul în care sunt descrise?

Au oare femeile și bărbații șanse egale de a fi promovate în cadrul partidului?

5. ACCESUL LA RESURSE DE PARTID

Prin ce metode partidul strânge fonduri pentru activitățile sale?

Au oare acces, membrii de partid (atât bărbații, cât și femeile) la informația despre donatorii și binefăcătorii partidului?

Au oare acces, candidații-femei ai partidului, la donatorii partidului pentru a le susține campania electorală?

Cum alocă partidul resurse candidaților partidului?

- Finanțele partidului/
- Accesul la proprietatea partidului.
- Accesul la materiale de campanie.
- Acces la timpi de antenă publici alocați partidelor.
- Acces la adunări publice, acoperire media, dezbateri publice.

Există o linie bugetară pentru dezvoltarea calităților de *leadership* a membrilor de partid?

Dacă da, au oare femeile o șansă egală să beneficieze de pe urma acestui buget?

Sunt oare procedurile de alocarea a resurselor, descrise în statutele partidului?

Anexa 3: Partidele politice din Slovenia, Planul de Acțiuni Gender

În iulie 2002 a intrat în vigoare Legea privind egalitatea de șanse pentru femei și bărbați (LEOWM) (Official Monitorul Oficial al Republicii Slovenia, nr 59/2002), care definește motivele comune pentru îmbunătățirea statutului femeilor și stabilirea egalității de șanse pentru femei și bărbați în politică, economie, societate, educație și alte domenii ale vieții sociale.

Partidele politice care sunt incluse în registrul partidelor politice adoptă, în conformitate cu Articolul 31 din lege, la fiecare patru ani, un plan în care ei vor adoptă poziția proprie cu privire la problema reprezentării echilibrate a femeilor și bărbaților și, în conformitate cu această poziție, vor determina metodele și măsurile pentru promovarea unei reprezentări mai echilibrate a femeilor și bărbaților în cadrul organelor de partid, pe listele de candidați pentru alegerile pentru Adunarea Națională și în organele comunităților locale precum și pentru alegerea Președintelui Republicii.

Consiliul Executiv al Partidului Democrație Liberale din Slovenia, în conformitate cu articolul 31 din Legea cu privire la Egalitatea de șanse pentru femei și bărbați (Monitorul Oficial al Republicii Slovenia, nr 59/2002), a adoptat în cadrul sesiunii a 15-pe 10.11.2003 următoarele.

PLAN

al Partidului Democrației Liberale din Slovenia pentru reprezentare echilibrată a genurilor

Politica egalității de gen este parte a politicii generale a PDS. Cu politica sa recunoscută pe scară largă pentru realizarea activă a egalității dintre femei și bărbați, PDS s-a angajat, fără îndoială, să accelereze procesele care duc la egalitatea de șanse între sexe. PDS s-a angajat să respecte drepturile omului ale femeilor și bărbaților, protecția acestora, precum și exercițiul lor, precum și să ia măsuri necesare pentru desfășurarea pentru exercitarea deplină și cuprinzătoare a drepturilor omului în cadrul implementării din punctelor de plecare ale politicii PDS.

PDS este conștient de marea problemă în ceea ce privește sub-reprezentare sau, uneori, chiar lipsa femeilor în procesul de luare a deciziilor la diferite niveluri, și că sprijinirea participării egale a femeilor și bărbaților în viața politică și publică este parte a dezvoltării sociale. Este important pentru societate în ansamblu ca atât femeile, cât și bărbații să participe la procesul social de luare a deciziilor.

Pentru o adevărată egalitate de gen, trebuie să se acorde atenție egală atât intereselor femeilor și ale bărbaților. PDS este conștient de faptul că acest lucru se poate face prin eliminarea oricărei forme de discriminare de gen fie ea directă sau indirectă. Un Program-cadru al PDS trebuie să fie determinat pentru stabilirea unui astfel de sistem, în care titularii individuali ai

răspunderii, vor include în mod permanent aspectele egalității de gen în cadrul planificării, elaborării, implementării, monitorizării și evaluării politicilor. Suntem conștienți de faptul că pentru crearea de șanse egale și creșterea egalității de gen, măsuri sau activități individuale de o singură dată nu mai pot fi folosite, cu alte cuvinte, trebuie pus în aplicare un proces general și multidisciplinar. Pe lângă acordarea unei considerații egale femeilor și bărbaților, egalitatea de șanse între sexe, care poate fi realizată prin diferite măsuri de eliminare a obstacolele inegalității, trebuie, de asemenea, să fie creată.

Anumite măsuri pozitive pentru îmbunătățirea șanselor egale pentru femei și bărbați sunt deja prevăzute în Articolul 15 din Statutul PDS. Aceste măsuri ar trebui să fie actualizate în viitor prin definirea unor obiective metode și suplimentare.

Obiective:

1. Mai mult spațiu de includere a femeilor pe listele de candidați în alegerile pentru Adunarea Națională și în organele locale de autoguvernare, și propunerea de candidați-femei din mediul electoral în care ele au o șansă reală de a fi alese;
2. Integrarea principiului egalității de gen la adoptarea legislației naționale, determinarea politicilor interdepartamentale și programelor naționale interdepartamentale, precum și altor reglementări importante;
3. O mai mare prezență a femeilor în partid și a organelor sale;
- 4 Monitorizarea respectării egalității de gen la stabilirea politicii generale și a politicilor regionale de partid, și crearea unei culturi în cadrul partidului bazată și recognoscibilă prin prisma implementării principiului egalității de șanse.

Metode:

1. Realizarea parității de gen în reprezentare, conform Statutului partidului
2. Încurajarea candidaților-femei la alegerile pentru Adunarea Națională, autoritățile locale și alegerile prezidențiale;
3. Încurajarea candidaților-femei la alegerea în organele partidului;
4. Organizarea atelierelor educaționale și pregătirea materialelor scrise, în scopul de a oferi femeilor cunoștințe suplimentare, pentru participarea activă a acestora la elaborarea politicilor (de exemplu, în domeniul comunicațiilor, prezentărilor publice, etc);
5. Programe educaționale de formare a femeilor pentru ocuparea unor funcții de nivel regional și alte funcții importante din cadrul partidului;
6. Cursuri de instruire pentru membrii bărbați și femei ai partidului, pe următoarele subiecte:
 - Reprezentarea echilibrată a genurilor în politică;
 - Egalitatea și diferențele de gen;
 - Importanța respectării dimensiunii de gen în stabilirea politicilor regionale;
 - Importanța respectării dimensiunii de gen în documentele naționale și reglementările importante.
7. Examinarea subiectelor din domeniul egalității de gen și egalității de șanse egale, în periodicele partidului;
8. Stabilirea unei cooperări regulate și unor contacte în rândul membrilor de partid femei.

PLAN DE ACȚIUNI 2004-2008

al Partidului Popular Sloven

pentru implementarea Legii cu privire la egalitate de șanse pentru femei și bărbați

MOTIVELE ADOPTĂRII PLANULUI DE ACȚIUNI:

1. **Planul de acțiuni a fost adoptat în conformitate cu** Legea privind egalitatea de șanse a femeilor și bărbaților (Monitorul Oficial al Republicii Slovenia, nr 59/02), care a intrat în vigoare la 20.7.2002, și prevede în articolul 31, că partidele politice trebuie să adopte un plan la fiecare patru ani. Partidele politice adoptă poziția proprie cu privire la problema reprezentării echilibrate a femeilor și bărbaților și, în conformitate cu această poziție, determină metodele și măsurile de promovarea a unei reprezentări mai echilibrate a femeilor și bărbaților în cadrul organismelor partidului, pe listele de candidați pentru alegerile pentru Adunarea Națională și în organelor comunităților locale, precum și pentru alegerea Președintelui Republicii. Partidele politice trebuie să transmită Planul la Oficiul pentru Egalitatea de Șanse din Republica Slovenia în decursul a trei luni de la adoptarea sa.

Cu toate acestea, articolul 41 din Lege prevede că partidele politice vor adopta primul lor plan în termen de un an, adică în primul lor Congres după intrarea în vigoare a prezentei legi, astfel, la primul lor congres după data de 20 iulie 2003.

Articolul 35 din Lege stipulează că un partid politic va fi amendat cu cel puțin 300.000 de SIT pentru încălcarea obligației de a prezenta Planul Oficiului.

2. Uniunea Europeană a adoptat mai multe directive care obligă statele membre să acorde considerație egală ambelor sexe. Tratatul de la Amsterdam, de exemplu, include în mod explicit egalitatea între bărbați și femei printre obiectivele sale fundamentale, și stipulează că toate statele membre trebuie să urmărească prin toate activitățile lor eliminarea inegalității.

Mai mult decât atât, Consiliul European a adoptat în 1996 o recomandare în care îndeamnă la consolidarea inițiativelor de incluziune mai echilibrată a femeilor și bărbaților în procesele de luare a deciziilor, fapt care a fost evidențiat drept condiție necesară pentru asigura o democrație reală.

3. La alegerile parlamentare din Slovenia, desfășurate în anii 1992, 1996 și 2000, doar 31 de femei au fost alese în parlament din cele 270 de locuri, cea mai mare reprezentare a lor în Parlament fiind de 13,3%. Ponderea medie a femeilor în parlamentele celor 15 state membre UE în prezent este de 31%. La alegerile locale din 1998, în Slovenia, 11,9% femei au fost alese în consiliile orașenești, adică, municipale, și doar în opt regiuni, respectiv 4,2%, în timp ce la alegerile locale 2000, ponderea femeilor a crescut doar cu 1%.

4. În Partidul Popular Sloven, conform evaluărilor actuale, sunt puțin peste 33% membri-femei, în timp ce 6% din consiliile municipale sunt conduse de femei. Statutul Partidului prevede că din cei doi vicepreședinți, un vicepreședinte este o femeie; o femeie a fost aleasă în Comitetul executiv care are 10 membri; în timp ce 6 membri-femei au fost aleși în Consiliul Partidului dintr-un număr de 25 de membri aleși.

5. În Adunarea Națională, în această legislatură, partidul nu are parlamentari-femei, și nici măcar un consilier femeie în Adunarea Națională, și nici o femeie ministru în Guvern.

6. ROLUL FEMEILOR ÎN CADRUL PARTIDULUI

Analiza participării membrilor de partid femei la Partidului Popular Sloven (PPS) în organele partidului, precum și în organismele de autoguvernare de stat și locale, arată că femeile-membri de partid sunt subreprezentate în organele partidului. Cu atât mai mult, ele nu ating nici măcar reprezentarea proporțională în ceea ce privește numărul de membri femei în partid. De asemenea, femeile membri PPS nu ating nici măcar media de stat în ceea ce privește reprezentare femeilor la nivel de stat și local, iar aceste date sunt și mai mici când analizăm media europeană.

OBIECTIVELE PLANULUI DE ACȚIUNE:

Odată cu adoptarea acestui Plan de Acțiuni, Partidul va lua măsuri speciale pentru a majora numărului de femei membri de partid și asigura o mai mare reprezentare a femeilor în organele de partid, precum și în listele de candidați pentru alegerile pentru Parlamentul European, Adunarea Națională și organele de autoguvernare locale și alegeri prezidențiale. Astfel, Partidul va contribui la o mai mare reprezentare a femeilor în organele autoguvernării locale și de stat și alte organe. În acest sens, PPS va contribui în mod direct la o mai bună reprezentare a femeilor în Slovenia în comparație cu alte state, membre ale UE.

MĂSURI:

1. Elaborarea și adoptarea modificărilor sau unor noi prevederi în Statutul Partidului

Partidul va pregăti, în colaborare cu Uniunea Femeilor Slovebe (UFS), modificările corespunzătoare la Statutul său sau noul Statut până la următorul congres al partidului sau sesiunea ordinară a Consiliului General, atunci când modificările Statutului sau un nou Statut nou partid urmează a fi adoptate.

2. Partidul va consolida resursele UFS și fondurile din cadrul PPS

Pe lângă activitățile obișnuite, UFS din cadrul PPS are nevoie de sprijinul partidului pentru a îndeplini sarcinile privind măsurile adoptate cu odată cu Planul, motiv pentru care partidul va oferi resurse necesare.

3. Partidul va crea o bază de resurse pentru femeile membri PPS

Partidul va crea, cu ajutorul UFS, Noii Generații și Uniunii Slovene a Țăranilor, Uniunii Pensionarilor și altor cluburi, syndicate și mișcări, un registru special al membrilor în care să includă membrii și candidații femei.

4 Partidul va elabora, în cadrul instruirii candidaților femei și bărbați, un program de instruire, în colaborare cu UFS și Noua Generație, și va include în instruirea și informarea membrilor săi date despre creșterea gradului de conștientizare privind reprezentarea echitabilă și egală.

5. Partidul va înrădăcina și dezvolta includerea progresivă a candidatelor în listele de candidați pentru alegerile în Adunarea Națională, Parlamentul European și alegerile locale,

precum și în alegerile organelor de partid. Partidul va înregistra candidați de sex masculin și feminin, conform principiul *zip* (în trad. „fermoar”). În acest sens, se vor respecta prevederile Legii privind egalitatea de șanse a femeilor și bărbaților.

TERMENUL DE EXECUTARE:

Partidul va începe să implementeze măsurile stabilite în acest Plan de Acțiuni în anul 2004 și va îndeplini angajamentul său în timp util, până la alegerile pentru Adunarea Națională din 2008.

Măsura nr.3 va fi pusă în aplicare în anul 2004, în timp ce măsura în nr. 4 , va fi impementată în conformitate cu planul de instruire a candidaților săi.

MONITORIZAREA ȘI SUPRAVEGHEREA IMPLEMENTĂRII PLANULUI DE ACȚIUNI:

Uniunea Femeilor Slovene din cadrul PPS va prezenta un raport de cel puțin trei ori pe an Comitetului Executiv al partidului privind progresul implementării Planului de Acțiuni. Supravegherea punerii în aplicare a Planului de Acțiuni va fi efectuată de către Consiliul partidului, care va prezenta rapoarte anuale Oficiului pentru Egalitatea de Șanse din Republica Slovenia.

Acest plan de acțiune a fost adoptat la Congresul Partidului Popular Sloven în Rogaška Slatina la 15.11.2003.

21 ianuarie 2005

PLANUL DE ACȚIUNI AL LISTEI UNIFICATE A SOCIAL-DEMOCRAȚILOR (ZLSD) PENTRU ÎMBUNĂTĂȚIREA EGALITĂȚII DE GEN

În conformitate cu articolul 31 din Legea privind egalitatea de șanse a femeilor și bărbaților, partidele politice, adoptă la fiecare patru ani un plan, în care vor statua poziția proprie cu privire la problema de reprezentare echilibrată a femeilor și bărbaților, iar în conformitate cu acest angajament, potrivit căruia partidele politice trebuie să întreprindă măsurile necesare pentru a consolida reprezentarea echilibrată a femeilor și bărbaților în organele de partid, pe listele de candidați pentru alegerile locale și alegerile pentru Adunarea Națională, Președinția ZLSD adoptă următoarea evaluare și Plan de Acțiuni.

ZLSD adoptă următoarea poziție cu privire la problema reprezentării echilibrate a femeilor și bărbaților:

Pentru ZLSD problema reprezentării echilibrate a genurilor în viața publică și la luarea deciziilor politice la toate nivelurile procesului în care aceasta se realizează, reprezintă o problemă fundamentală a democrației.

Aceasta este o problemă ce ține atât de conținutul, cât și de forma democrației: conținutul, pentru că atât femeile, cât și bărbații, aduc în politică experiențele lor istorice și personale diferite și de multe ori au opinii diferite asupra priorităților politice și a modului și momentului potrivit de implementare a acestora; forma, întrucât că nu există nici o democrație reală, fără o reprezentare echilibrată. Acesta este motivul pentru care femeile, în opinia ZLSD, nu trebuie să reprezinte o minoritate discriminată, ci jumătate din rasă umană cu drept incontestabil de acces la balanța puterii.

Obstacolele care împiedică accesul egal al femeilor la puterea politică sunt de natură istorică și structurală și pot fi eliminate prin solidaritate și acțiune comună a femeilor și bărbaților și prin creșterea gradului de conștientizare în ceea ce privește democrația elementară și capacitatea de acțiune a diverselor partide politice.

De la înființarea sa, ZLSD, a întreprins mereu eforturi pentru a îmbunătăți egalitatea de șanse a femeilor și bărbaților în rândurile sale și în viața politică și publică, în general. Chiar de la constituirea sa, ZLSD a avut întotdeauna un grup de femei special organizate – inițial o cotă de reprezentare de 30% și ulterior - de 40%, a ambelor sexe în cursa pentru alegerile în toate organele de partid, acolo unde structura de gen permite acest lucru, în timp ce începând cu anul 1995, aceeași cotă se aplică și în procedurile de selecție a candidaților la nivel local și național.

ZLSD a majorat, de asemenea, în mod conștient, procentul de membri de sex feminin propuși pentru cele mai responsabile roluri guvernamentale și de administrație. ZLSD va continua aceste eforturi până la atingerea formală și deplină a egalității de gen.

În acest scop, ZLSD adoptă prezenta Planul de Acțiuni:

Consolidarea democrației interne în partid:

1. Partidul va asigura în activitatea sa anuală și în programele financiare fonduri speciale, și va crește treptat fondurile permanente de organizare a activității nestingherite a Forumului Femeilor (FF).
2. Partidul va consolida o pregătire specială pentru membrii săi de sex feminin, în scopul de a le fortifica cunoștințele și încrederea în sine, solidaritate reciprocă și relațiile.
3. Partidul va consolida și introduce instruirii regulate ale membrilor de sex feminin și masculin, membri ai MF, privind egalitatea de gen.
4. Partidul va organiza, cel puțin o dată pe an, în timpul perioadei mandatului său, o conferință specială privind egalitatea de șanse (cu evaluarea rezultatelor muncii și măsurilor ce urmează a fi întreprinse).
5. Partidul va consolida formarea tuturor activiștilor de sex feminin și masculin, candidaților de sex feminin și masculin selectați pentru participarea la cursa electorală, precum și toți funcționarii de sex feminin și masculin pentru colaborare în sfera egalității de gen.
6. Partidul va introduce forme speciale de pregătire pentru viitorii candidați, consilieri, funcționari regionali, parlamentari, secretari de stat și miniștri de sex feminin.
7. Partidul va implica, în egală măsură, în activitățile sale de formare atât membri de sex feminin cât și masculin.
8. Partidul va sublinia, în mod special, în toate campaniile sale electorale, importanța reprezentării echilibrate de gen.
9. Partidul va monitoriza, toate modificările legislației, din perspectiva egalității de șanse a femeilor și bărbaților și va încuraja statutul egal al femeii și bărbatului, punând un accent special pe egalitatea de șanse în ceea ce privește ocuparea forței de muncă, educație, politicile sociale și cele ce țin de familie.

Mass-media și egalitatea de șanse:

1. ZLSD va încuraja, în special, promovarea femeilor în prezentări publice și mass-media, și va avea grijă în timpul conferințelor de presă de reprezentare echilibrată a genurilor.
2. Partidul va pregăti o listă de resurse umane, care să includă femeile promițătoare din diferite domenii sociale și ale vieții publice, care să fie promovate în public cu ocazia dezbaterii unor diverse subiecte profesionale.
3. Partidul va promova public, în mod activ și constant, politica de reprezentare egală a genurilor.

Egalitatea de șanse și procedurile de selecție a candidatului:

1. La congresul următor, Președinția va propune amendamente la articolele 51 și 52, care vor reflecta structura reală a populației și a partidului, și astfel, structura listelor naționale și locale.
2. Când în fruntea partidului se va afla un președinte-bărbat, partidul stabilește drept obligatoriu ca vicepreședintele să fie o femeie și invers.
3. Partidul va aplica întotdeauna principiul *zip* (în trad. „fermoar”) la alegerile UE și la alegerile pentru constituirea Adunării Naționale.
4. Partidul va implementa principiul *zip* (în trad. „fermoar”) la alegerile locale, oriunde va câștiga cel puțin 10% din voturi.

Pentru promovarea egalității de gen în politica slovenă ZLSD întotdeauna va:

1. Face tot posibilul pentru a implementa egalitatea de șanse în legislația electorală și cea aferentă acesteia, și va încerca întotdeauna să realizeze un acord politic cu alte partide

2. Grupul parlamentar și miniștrii partidului se vor strădui, în mod constant, să modifice Legea Electorală, în scopul eliminării circumscripțiilor electorale cu impact negativ asupra reprezentării egale a genurilor.
3. Grupul parlamentar va propune respectarea strictă a principiului *zip* (în trad. „fermoar”) pentru toate alegerile bazate pe sistemul proporțional.
4. Partidul își va depune toate eforturile, pentru a preveni în toate procedurile ce vizează personalul său, acumulare de titluri politice, onoruri și oficii (de exemplu, combinarea unei funcții la nivel regional cu cea de deputat în Parlament)
5. În cadrul procedurilor ce vizează personalul, pentru balotarea în calitate de membru în Consiliile Executive ale instituțiilor publice, partidul va sprijini în cazul candidaților ce dispun de capacități egale, candidatul ce aparține unei minorități, atunci când aceste roluri sunt puse în discuție.

Forumul Femeilor în ZLSD

1. Rețeaua Forumului Femeilor va fi reconsolidată, iar rețele locale de grupuri de femei din partidul se vor extinde.
2. Publicul va fi informat, la conferințe de presă organizate periodic, asupra poziției partidului privind cele mai importante probleme sociale, punându-se un accent deosebit pe egalitatea de gen în viața publică.
3. FF va participa la organizarea de cursuri de formare pentru femei, tineri, cât și pentru rețeaua de membri ai partidului, atunci când egalitatea de gen este pusă în discuție.
4. FF va pregăti o listă de resurse umane, care să includă femeilor promițătoare și de succes din diferite domenii ale vieții economice și sociale.
5. Membrii FF vor crea condiții prielnice de tranziție a activiștilor tineri și promițători ai MF către FF și ZLSD, prin oferirea sprijinului direct, instruirii, înregistrării și definitivării procedurilor de HR
6. La nivel local, FF va acorda o atenție deosebită susținerii tinerelor membri-femei, la intrarea acestora în politica de nivel local, prin includerea lor pe listele de candidați acolo unde ele au șanse de a fi alese

Propunerea pregătită de: Consiliul Femeilor al ZLSD

Prezidat de: Alenka KOVŠCA

Anexa 4: Patru mari provocări ale procesului de selectare a candidaților

Provocarea 1: Procese informale și nereglementate de selectare a candidaților

Procese informale și nereglementate de selectare a candidaților permit *selectarea netransparentă a candidaților*. Chiar și atunci când normele de recrutare în calitatea de membru de partid sunt descrise în mod clar în actele de constituire ale partidului - inclusiv cerințele minime, cum ar fi vârsta legală sau necesitatea recomandării de la membri de partid - procesul de selectare a candidaților de multe ori rămâne în mare parte netransparent, nereglementat și obscur. În timp ce există mici variații de la un partid la altul, de multe ori, nu există un proces scris, formal sau transparent pentru selectarea¹⁴⁸ candidaților. Există, astfel, un spațiu larg de manevră pentru selecție informală și netransparentă a candidaților atunci când cerințele necesare, aptitudinile, calificările sau competențele potențialilor candidați nu sunt descrise în mod oficial.

O altă consecință a lipsei de transparență este faptul că cei rămași pe dinafară sau cei care nu sunt apropiați celor din conducerea partidului, nu cunosc cine sau care organ sau comitet de partid este exact responsabil pentru selectarea candidaților. O parte din Statele OSCE au stabilit comitete de selectare a candidaților sau un proces de aprobare a candidaților care are loc la congrese de partid. Cu toate acestea, este evident că compoziția, influența efectivă și principiile de lucru ale acestor comitete rămâne a fi ambiguă. De exemplu, nu există reglementări clare cu privire la modul în care comitetele de selectare sunt create la diferite niveluri de partid; modul în care membrii de partid sunt numiți în aceste comitete; care este nivelul real de independență a acestor comitete; sau cum este monitorizat, reglementat sau executat roada muncii a acestor comitete.

Drept urmare, atunci când femeile nu sunt membri ale organelor sau procedurilor de selectare a candidaților, procesul de selectare a candidaților poate deveni cu ușurință inaccesibil, discriminatoriu și subiectiv, mai ales pentru potențialii candidați de sex feminin. Regulile informale și nereglementate de selectare a candidaților sporesc, de asemenea, importanța rețelelor informale de influență în cadrul partidului, care tind să dezavantajeze femeile în culturi politice dominate de bărbați. În țările post-socialiste unde democrația este relativ nouă, practica politicianilor de sex masculin de a construi alianțe în scopul promovării membrii de partid de sex masculin în calitate de candidați și-a făcut deja apariția. Acest lucru înseamnă nu doar faptul că procesul decizional de selecție a candidaților are loc în culise, dar și faptul că acesta se desfășoară în locuri și la ore inaccesibile femeilor.

Provocarea 2: Procese de selecție ad-hoc

În cazul în care selecția candidaților se realizează în mod ad hoc și informal, aceasta *subminează funcționarea democratică a partidelor politice și compromite responsabilitatea lor față de electorat*. Datorită faptului că partidele politice din unele State participante la OSCE

¹⁴⁸ Sarah Childs, Joni Lovenduski and Rosie Campbell, "Women at the top: changing numbers, changing politics", Hansard Society, 2005, <www.hansardsociety.org.uk>

răspund frecvent la schimbarea peisajului politic, sondajele de opinie instabile sau influenței mass-media de moment, procesele de selectare a candidaților se fac în principal ad-hoc și în ultimul minut. Încurajați de lipsa unor orientări interne clare, liderii de partid pot interveni direct în procesul de selecție a candidaților, înlocuind candidați individuali cu alții, sau schimbând ordinea lor pe liste de partid sau în anumite circumscripții. Ca urmare, listele de candidați sunt adesea finalizate la scurt timp înainte de expirarea termenelor-limită de depunere oficială a listelor către autoritățile electorale.

Aceste dinamici afectează în special femeile, dat fiind faptul că există adesea modificări de "ultim minut", unde poziția femeilor pe liste de partid este coborâtă. În unele cazuri, candidații de sex feminin propuși de comitetele de selectare a candidaților sunt excluse cu totul din listele prezentate de către liderii de partid autorităților electorale. Alteori, partidele, prezintă liste care conțin candidați-femei, pentru a atrage alegătorii, pentru ca mai apoi să "invite" candidatele să refuze mandatul și să cedeze voluntar poziția unui alt membru de partid, așa cum s-a întâmplat, de exemplu, în Kârgâzstan. În unele cazuri extreme, acest "acord" este deja încheiat înainte de alegeri. Candidații-femei, sunt, în acest context, adesea obligați să justifice această decizie prin referirea la angajamente și obligații familiale, sau alte obligații profesionale.

Un exemplu oarecum diferit al procesului de selectare ad-hoc și de ultim minut al candidaților este practicat de unele partide din Kazahstan, unde listele de selecție a candidaților, sunt prezentate comisiei electorale în ordine alfabetică. Lista finală a candidaților învingători este decisă numai după ce numărul de scaune câștigate de partid în parlament este cunoscut. Cu alte cuvinte, ierarhizarea candidaților partidului nu este determinată în prealabil, astfel încât nici măcar candidați înșiși nu cunosc poziția lor pe lista de partid. Din nou, în timp ce practica dată afectează atât candidații de sex masculin cât și cei de sex feminin, ea poate fi deosebit de descurajatoare pentru candidații-femei, a căror recunoaștere a numelui, finanțele disponibile sau accesul la patronaj ar putea să nu fie la fel de influente ca și cele ale omologilor lor bărbați.

Provocarea 3: Procesele „de sus în jos” de selectare a candidaților

Procesele „de sus în jos” de selectare a candidaților *afectează negativ principiile democrației interne de partid, slăbind sprijinul partidului la nivelul de bază*. În cazul în care procesele de selectare a candidaților, în cadrul partidelor politice, sunt în mare parte de sus în jos, listele de candidați reflectă, de obicei, de preferințele personale ale liderului și a unui cerc închis de consilieri de partid. Acest stil autoritar de luare a deciziilor poate conduce la denaturarea conceptului de loialitate față de partidele politice, prin care loialitatea pentru lider înlocuiește loialitatea față de partid și electoratul său.

Acest proces neconsultativ limitează, de asemenea, posibilitățile filialelor partidului de nivel local și regional de a influența selectarea candidaților, și limitează drepturile membrilor de partid de nivel local, la un proces de selectare corect. În special, impunerea ocazională de candidați nominalizați la nivel local de către conducerea partidului național subminează statutul liderului filialei locale a partidului. Aceasta, la rândul său, subminează importanța filialei locale de partid, la fel ca și reprezentativitatea partidului în general. Pe termen scurt, astfel de acțiuni ar putea duce la scăderea sprijinului partidului la nivel local. Pe termen lung, acestea pot contribui la punerea sub semnul întrebării de către membri filialei locale și de către alegători a angajamentului democratic real al partidului, și poate răspândi neîncredere față de sistemul democratic în general.

Provocarea 4: Procese de selectare a candidaților bazate pe resurse

Când procesul de selecție este ghidat de considerente de resurse, acest lucru *reduce drastic grupul de candidați eligibili și diminuează importanța criteriilor meritocratice*. "Resurse" în acest context se referă la accesul la finanțe și recunoașterea numelui, calități care pot interveni în detrimentul unor criterii mai meritocratice, cum ar fi aptitudini profesionale, calificări educaționale sau serviciul în partid. Scopul de a maximiza numărul de alegători la care să ajungă partidul și de a atrage noi segmente din electorat, poate determina partidele politice să recruteze și selecteze persoane proeminente pentru a se balota în calitate de candidați, mai degrabă decât să selecteze candidați din rândul membrilor obișnuiți de partid. Noii veniți, de obicei, aduc cu ei de succesele lor anterioare, popularitate, și rețele din alte sfere sociale sau ale vieții publice, facilitând "recunoașterea numelui" în rândul alegătorilor. În timp ce partidul politic poate atrage voturi suplimentare prin selectarea unor astfel de candidați-celebrități, această practică subminează transparența și corectitudinea procesului de selecție și limitează șansele membrilor de partid obișnuiți, care s-au alăturat partidului de ceva vreme, de a fi selectați.

Aceste tendințe sunt condiționate, într-o oarecare măsură, de natura costisitoare a campaniilor electorale, făcând partidele politice să acorde o importanță deosebită contribuțiilor financiare făcute de membrii ei și de donatorii externi. Acest lucru duce la selectarea preferențială a candidaților care au suport financiar semnificativ propriu, cu prea puțină considerație pentru implicarea candidatului în munca de partid sau politică, în general. Drept urmare, criteriile de selectare exprimate în exteriorul partidului, cum ar fi aptitudini profesionale, talentele, dedicare și realizări, sunt marginalizate.

În mod ironic, un proces de selectare a candidatului bazat pe resurse de acest tip ar putea fi deosebit de răspândit atunci când sunt introduse cote legale pentru sexul subreprezentat. Pentru a se conforma noilor reguli, de exemplu, partidele au putea fi în căutarea unor candidați de sex feminin din afara partidului, care aduc cu ele resurse sub formă de rețele de contact, acces la elite sau finanțe personale. Această practică poate avea loc în detrimentul membrilor de partid de sex feminin, reducând și mai mult șansele de nominalizare a acestora pe lista de candidați. Per ansamblu, procesele de selectare a candidaților bazate pe resurse sunt în mod clar, mai puțin favorabile pentru femei, în comparație cu bărbații, deoarece femeile rămân a fi, din punct de vedere economic un grup defavorizat în întreaga regiune OSCE, cu acces mai redus la rețelele politice și patronaje.

Dincolo de problemele legate de *tokenism*, numărul redus de femei pe liste de partid, prezența lor limitată în campania electorală și imaginea lor de campanie de multe ori mai slabă, pot avea, în mare, un impact și mai sonor în rândul cetățenilor de sex feminin, întărind ideea că femeile sunt mai puțin susceptibile de a fi alese, descurajând femeile cu nume slab recognoscibil sau cu puține resurse financiare să ia în considerare intrarea în cursa electorală.¹⁴⁹ Acest lucru indică faptul că lipsa de femei, precum și tipurile de femei promovate în sistemul actual, poate avea un "efect de feedback", în ceea ce privește reducerea încrederii femeilor de a urma o carieră politică, indiferent de calitățile și experiența pe care ar putea-o aduce în politica de partid.

¹⁴⁹ E. Rekosz, Women and men in television electoral campaign. Parliamentary elections of 2011 (Warsaw: Institute of Public Affairs, 2011).

Anexa 5: Cote de partid voluntare în state membre OSCE*

Țara	Partidul	Cota (% femei)
Austria	Alternativa Verde a Verzilor	50
	Partidul Popular Austriac	33,3
	Partidul Social Democrat din Austria	
Croația	Partidul Social Democrat	40
Cipru	Mișcarea Socialiștilor Democrați	30
	Mișcarea Democrată a Ciprului	30
Cehia	Social Democrații	25
Germania	Partidul Social Democrat	40
	Partidul de Stânga	50
	Alianța 90/Verzii	50
	Uniunea Creștin Democrată	33,3
Ungaria	Partidul Socialist Ungar	20
	Politica Poate Fi Diferită	30
Islanda	Alianța Social Democrată	40
	Mișcarea Stângii Verzi	50
	Partidul Progresiv	40
Italia	Partidul Democrat	50
Lituania	Partidul Social Democrat	30
Luxemburg	Partidul Popular Creștin Social	33
	Stânga	50
	Partidul Verde	50
Malta	Partidul Laburist	20
Țările de Jos	Partidul Laburist	50
	Stânga Verde	50

Norvegia	Partidul Socialist de Stânga	40
	Partidul Laburist Norvegian	50
	Partidul Centrist	40
	Partidul Popular Creștin	40
România	Partidul Democrat	30
	Partidul Social Democrat	30
Slovacia	Partidul Popular	50
Suedia	Partidul Social Democrat	50
	Partidul de Stânga	50
	Partidul Verde	50
Elveția	Partidul Social Democrat al Elveției	40
Marea Britanie	Partidul Laburist	50 (din locurile învingătoare)

* Nu include partide ale căror politici privind cotele de reprezentare au fost depășite de adoptarea unor cote legislative

Anexa 6. Un ghid pas-cu-pas privind introducerea măsurilor voluntare de majorare a participării politice a femeilor

1. Pregătiți-vă

- Aflați procentul de membri de partid femei, alegători-femei ai partidului și femei aflate deja în poziții de conducere, etc.
- Evaluați critic potențialul neutilizat, resursele și beneficiilor care le prezintă acest femei pentru partid.
- Începeți prin introducerea unor măsuri informale privind egalitatea de gen: asigurați-vă că atât bărbații, cât și femeile sunt incluși în negocierile de partid, evenimente de partid, activități de formare, activități internaționale și alte activități cât și printre vorbitori de partid, precum și în inițiativele legislative ale partidului, și asigurați-vă că membrii de partid femei sunt reflectați în mass-media, etc.
- Abilitați femeile în cadrul partidului, prin includerea acestora în consilii decizionale, promovare în calitate de vorbitori și introducere unei prezidenții duble a partidului, cu un președinte bărbat și altul femeie.
- Evaluați aceste inițiative ori de câte ori ceva nu funcționează conform intențiilor inițiale sau așteptărilor. Pregătiți o bază de date de candidați echilibrată din punct de vedere al genului.
- Revizuiți angajamentele internaționale, inclusiv cele legate de egalitatea de gen, la care s-a raliat țara Dvs.

2. Creați o echipă de bază

- Discutați ideile Dvs. pentru creșterea reprezentării femeilor în partid cu membri de partid de încredere, descriind beneficiile acestei măsuri pentru partid.
- Decideți asupra următoarelor:
 - ✓ ce măsuri doriți să introduceți;
 - ✓ modul în care se va numi această măsură;
 - ✓ ce argumente veți folosi pentru a promova această idee în partid;
 - ✓ cine vă va ajuta în atingerea scopului Dvs.; și
 - ✓ când doriți să dați startul inițiativei Dvs. Timpul este important; prin urmare, este preferabil să începeți să găsiți consens în interiorul partidului imediat după alegerile parlamentare/naționale.

3. Mobilizați suportul intern de partid

- Asigurați-vă că aveți sprijinul politicienilor bărbați importanți și respectați din cadrul partidului.
- Pentru a realiza acest lucru, ați putea începe prin mobilizarea sprijinului membrilor de partid femei și a liderilor de pe toate nivelurile ierarhice de partid.
- În cazul în care partidul include o aripă a femeilor, ați putea să-i delegați acesteia sarcina de a mobiliza membrii de partid femei. Alternativ, ați putea crea o aripă a femeilor cu scopul de a introduce măsuri voluntare.
- Aripa femeilor ar trebui, de asemenea, să mobilizeze liderii femei ai partidului politic de pe toate nivelurile ierarhice, pentru a promova participarea femeilor în partid.

- În cazul în care partidul dispune de propriul său ziar, mobilizați sprijinul cititorilor prin publicarea articolelor referitoare la rolul femeilor în politică din alte țări, bazându-vă, totodată, pe realizările membrilor femei ai partidului Dvs.
- Informați organizațiile non-guvernamentale care activează în domeniul asigurării egalității de gen în partidele politice de planul Dvs., și solicitați-le sprijin și consiliere.

4. Construiți un consens.

- Asigurați-vă că există un consens la toate nivelurile de partid în ceea ce privește forma exactă, și nivelul noilor măsuri.
- Dacă sunteți primul partid din țara care introduce măsuri voluntare de partid pentru a spori participarea femeilor, tratați acest fapt drept avantaj, prin diseminarea publică a acestor eforturi și evidențierea deficiențelor celorlalte partide în acest domeniu.
- În cazul în care alte partide politice au introdus deja măsuri similare voluntare, atunci ar trebui să urmăriți stabilirea unor niveluri mai ridicate decât ale acestor partide.
- Orice măsură pe care decideți să o implementați, este recomandabil să fie formulată într-o manieră neutră în ceea ce privește genul!

5. Instituționalizarea modificărilor

- Pregătiți o implementare a Planului de măsuri voluntare pentru sporirea rolului politic al femeilor în cadrul partidului, incluzând o descriere detaliată a obiectivelor Dvs. și a criteriilor, clar definite, care vă vor ajuta să monitorizați progresul înregistrat.
- Obiectivele trebuie să fie atât cantitative (adică, bazate pe informații, precum numărul de femei pe listele de partid) cât și calitative (de exemplu, modul în care membrii de partid percep modificările introduse și impactul lor). Criteriile de întrunire a acestor obiective ar trebui să fie decise în prealabil, inclusiv modul în care obiectivele se măsoară.
- Convocați o reuniune a conducerii partidului sau a altui organ de luare a deciziilor (inclusiv a delegaților-femei) în timpul congresului partidului pentru a aproba această decizie.
- Introduceți măsuri voluntare pentru participarea politică a femeilor în actele de constituire ale partidului și/sau statul său.

6. Stabiliți obiective clare și un orar de realizare

- Implementați măsurile voluntare cu prima ocazie, inclusiv în perioadele premergătoare alegerilor locale, regionale naționale.
- Specificați în mod clar, criteriile în baza cărora veți aprecia succesul acestor măsuri voluntare la următoarele alegeri, inclusiv numărul minim de femei și ordinea lor pe lista de candidați. Puteți lua în considerare aplicarea metodei *zip* (în trad. „fermoar”) prin care femeile ocupă fiecare al doilea loc de pe lista de candidați, cu condiția că sistemul electoral permite acest lucru.
- Formalizați procesul de selectare a candidaților. Puteți face acest lucru prin aplicarea abordării pas cu pas, nu numai în ceea ce privește genul subreprezentat, dar și în ceea ce privește alte grupuri marginalizate (de exemplu, minoritățile naționale, etnice și religioase și persoanele cu dizabilități) pentru a consolida mesajul democratic al platformei Dvs. Acest lucru vă poate ajuta la atragerea de noi grupuri de alegători și suporteri, inclusiv a donatorilor.
- Aplicați regula potrivit căreia o femeie ar trebui să fi înlocuită cu o altă femeie, fie în organele decizionale interne ale partidului, fie pe listele de candidați, în parlament sau în orice altă funcție electivă.

7. Urmăriți-vă progresul

- Efectuați o revizuire periodică a implementării planului la fiecare 3-6 luni. Această revizuire ar trebui să includă o măsurare cantitativă și una calitativă a obiectivelor, astfel cum sunt listate la punctul 5.
- Identificați orice provocări cu care s-a confruntat partidul Dvs. în cadrul realizării obiectivelor sale, și evaluați cauzele acestor provocări și ce pași pot fi întreprinși în vederea contracarării lor. Determinați cine sau ce element din partidul Dvs. obstrucționează progresul, precum și dacă partidul a alocat resurse suficiente și adecvate pentru a atinge obiectivele sale.
- Organizați regulat grupuri de discuții în cadrul partidului pentru a aprecia opiniile cu privire la impactul progreselor realizate și a determina ce criterii suplimentare ar putea fi incluse.

8. Comunicați-vă succesul și primiți feedback

- Păstrați membrii de partid informați despre succesele Dvs. și provocările întâmpinate la introducerea măsurilor voluntare pentru participarea politică a femeilor.
- Organizați o discuție la nivelul întregului partid cu privire la constatările și rezultatele Dvs., și încurajați membrii de partid să vă ofere feedback.
- Dacă sunteți sigură succesul înregistrat, atunci faceți publice rezultatele măsurărilor Dvs. electoratului, inclusiv prin e-mail, rețele sociale web, pagina de web al partidului Dvs., televiziune și prin intermediul organizațiilor non-guvernamentale.
- Împărtășiți rezultatele măsurărilor Dvs. cu omologii politici ai partidului dumneavoastră din străinătate, precum și cu organizații internaționale (cum ar fi OSCE/ODIHR) și institute de cercetare internaționale și think-tank-uri (inclusiv International IDEA). Acest lucru îi va ajuta pe alții să se profite de experiența Dvs. de introducere a unor măsuri voluntare în vederea creșterii participării politice a femeilor.

9. Luați în considerare următorii pași

- Elaborați programe de instruire pentru membrii de partid noi și cei cu experiență.
- Încurajați femeile și bărbații membri de partid să fie joace rolul unor modele demne de urmat și să-i ajute și pe alții. Fiți conștiente de sindromul "regina albină", în care participarea femeilor în partid este dominată de către o femeie care este reticentă să împărtășească experiențele sale și să ajute alte femei să reușescă.
- Susțineți, fără echivoc, faptul că introducerea cotelor nu sunt singurul mod de a crește participarea femeilor în partidele politice.
- Încurajați toți membrii de partid să vină cu alte propuneri care vor contribui la asigurarea unei activități echilibrate din punct de vedere a genului în cadrul partidului.
- Căutați, în mod proactiv, potențiali membri de partid și candidați femei pentru funcții electiv.
- În cazul în care țara Dvs. nu are încă o cotă legiferată de femei în partide politice, luați în considerare propunerea de a crea o astfel de cotă la nivel local, regional și național.
- În cazul în care statul oferă finanțare publică partidelor politice, încercați să stabiliți o legătură dintre finanțarea publică și reprezentarea femeilor în structurile executive și în listele partidului. Dacă un astfel de sistem există deja, atunci asigurați-vă că partidul Dvs. îndeplinește nivelul cerut al reprezentării femeilor pentru a beneficia de finanțare.

Surse: Creat de angajații ODIHR și bazat pe materiale variate, inclusiv: UNDP și NDI, Women for Stronger Political Parties. A Good Practices Guide to Promote Women's Political Participation. UNDP/NDI. 2011; și "Gender Equality in Elected Office: A Six-Step Action Plan", OSCE/ODIHR, 2011, <<http://www.osce.org/odihr/78432>.

Anexa 7: Institute selectate de cercetare academică în domeniul egalității de gen și participare politică femeilor

Institutul European pentru Egalitatea de Gen (EIGE, <http://www.eige.europa.eu/>) din Lituania este agenția Uniunii Europene care promovează egalitatea de gen și activează pentru a crește gradul de conștientizare cu privire la problemele egalității de gen.

Una dintre cele mai actuale inițiative EIGE este "**Women Inspiring Europe**", care conține informații despre femeile din întreaga Europă, care acționează ca modele demne de urmat și o sursă de inspirație pentru alții. Această bază de date este destinată să servească drept bază pentru Centrul de Resurse și Documentare al Institutului, care activează pentru a aduna experiențele femeilor din Europa și de a evidenția realizările lor. Pentru mai multe detalii despre această inițiativă, a se vedea: <http://www.eige.europa.eu/content/women-inspire-europe>.

Centrul Universitar Rutgers pentru Femeile Americane și Politică (<http://www.cawp.rutgers.edu/>) este recunoscut ca principala sursă de cercetare științifică și de date la zi despre participarea politică a femeilor americane în Statele Unite ale Americii. Parte a Institutului Eagleton de Politică de la Rutgers, Universitatea de Stat din New Jersey, Centrul promovează o mai mare cunoaștere și înțelegere a participării femeilor în politică și la guvernare, și are scopul de a spori influența și leadership-ul femeilor în viața publică.

La momentul elaborării acestui manual, Centrul desfășoară două programe de educație și formare profesională: Programul "Noua Conducere" și "Gata să organizăm cursuri pentru femei privind desfășurarea campaniilor electorale". Înainte de alegerile prezidențiale din 2012, Centrul a organizat o campanie non-partizană, de nivel federal, intitulată "Proiectul 2012", care a avut drept scop creșterea numărului de femei în Congres și în organele legislative ale statelor.

Institutul Mediteranean de Studii de Gen (MIG-uri, <http://www.medinstgenderstudies.org>), din Cipru, este o organizație non-profit care promovează proiectele sociale, politice și economice cu privire la gen, punând accent pe regiunea mediteraneană. Ca parte a misiunii sale, institutul se angajează în cercetare, activități de advocacy și lobby, precum și training-uri, conferințe și alte activități. Unul dintre programele actuale ale acestuia de educație și leadership se adresează femeilor tinere și este intitulat, "Femeile Tinere sunt în formă pentru politică!"

Școala de campanie a femeilor de la Universitatea Yale (<http://www.wcsyale.org/>) este o școală anuală de vară de leadership care urmărește creșterea rolului și a numărului de femei alese și numite în funcții publice în Statele Unite ale Americii și în întreaga lume. Concentrându-se pe nevoile comune și experiențele femeilor în politică, și nu pe diferențele dintre ele, programul școlar este conceput pentru a aborda provocările culturale specifice cu care se confruntă femeile în politică. Deschisă bărbaților, această școală angajează experți de top din ambele partide politice de la conducerea Statelor Unite pentru a preda în cadrul acest program.

Centrul pentru Promovarea Femeilor în Politică de la Universitatea Queens din Belfast (<http://www.qub.ac.uk/cawp/aboutus.html>) abordează problemele emergente și întrebările ce privesc statutul și impactul femeilor în politică și în pozițiile de leadership. În special, Centrul

se axează pe cercetarea atitudinii publice față de femeile active în politică și în viața publică, reprezentările mass-media a femeilor în politică, dezbaterile legate de gen cu privire la reprezentarea femeilor în politică și prezența femeilor în parlament. Centrul își propune să prezinte o perspectivă feministă, critică, privind participarea femeilor în politică și viața publică din Marea Britanie și Irlanda de Nord.

Academia Europeană pentru Femei în Politică și Afaceri (EAF, <www.eaf-berlin.de>) din Berlin, Germania, este o organizație independentă non-profit. EAF are drept scop inspirarea femeilor să intre în politică, le dă posibilitatea să se implice civic și să avanseze profesional. Dispunând de programe de formare și de mentorat, organizația non-guvernamentală sprijină toți politicienii de sex feminin la planificarea și obținerea succesului în cariera lor. În același timp, organizația oferă candidaților asistență tehnică și strategică în activitatea lor politică.

În plus, EAF consultă ministerele federale, partidele politice și societățile civile privind procesele lor de recrutare și cerințele de calificare înaintate față de femei, privind politica de egalitatea a șanselor și privind asistența femeilor angajate în câmpul muncii, ajutându-le să balanseze cariera acestora cu viața de familie. Pe scurt, EAF desfășoară activități de cercetare, oferă servicii de consultanță pentru clienți în politică și afaceri și desfășoară proiecte profesionale de dezvoltare.

Institutul de gen LSE (<<http://www2.lse.ac.uk/genderInstitute/about/home.aspx>>) este cea mai mare unitate de cercetare și învățământ de acest gen din Europa, care combină teoria și practica, cu un domeniu de aplicare interdisciplinar și transnațional. Acest institut oferă mai multe programe postuniversitare în probleme de gen în sens larg, inclusiv programe de "Master of Science programmes in Gender" programe de Dezvoltare și Globalizare și de Politici și Inegalități de Gen.

Rețeaua de Cercetare a Politicilor de Gen și a Statului (<<http://libarts.wsu.edu/pppa/slăbiciunilor unui RNG clasic / index.html>>) este o rețea de cercetători, și reprezintă un proiect de cercetare pe termen lung pe tema mișcărilor feministe și a statului, care a dus la o serie de cărți, o bază de date, precum și mai multe proiecte implementate și publicații. RNGS și-a încheiat activitatea de cercetare în anul 2012. Site-ul său servește drept un registru al proiectului RNGS și o sursă de cercetare pentru toți cei care sunt interesați de politicile de gen și stat.

Bazându-se pe o carte elaborată printr-un efort inițial colaborativ privind funcțiile politice ale femeilor, intitulată *Comparative State Feminism (în trad. Feminism de Stat sub aspect comparativ)*, RNGS clasic a fost formată în 1995 de către 20 de cercetători de la universități din Europa de Vest și America de Nord, la o conferință de la Universitatea din Leiden, Olanda. Rețeaua ulterior a crescut pentru a include 38 de cercetători din 16 de țări post-industriale, precum și 164 de asociați.

Pe lângă cele de mai sus, un număr de rețele academice specializat e în științe politice și subiectele conexe acestora, publică în mod regulat rapoarte, publicații și statistici cu privire la egalitatea de gen și reprezentarea femeilor în politică. Acestea includ "Grupul Femeile și Politică" al Asociației de Studii Politice¹⁵⁰ "Grupul permanent de Gen și Politică" al Consorțiului European pentru Cercetări Politice¹⁵¹, "Grupul Specializat în Gen și Politică" al Political Studies

¹⁵⁰ Political Studies Association (PSA), <<http://www.psa.ac.uk/>>.

¹⁵¹ Standing Group on Gender and Politics, <<http://www.ecpr.eu/StandingGroups/StandingGroupHome.aspx?ID=8>>.

Association Group din Irlanda¹⁵², și Asociația Americană de Științe Politice, care găzduiește atât un "Grup Femeile și Politică", cât și un grup legislativ al femeilor. Academicieni, inclusiv Sarah Childs în Marea Britanie, sunt implicați în mod regulat în auditarea manifestelor partidelor politice și platformelor electorale din perspectiva de gen înainte alegerilor-cheie.

¹⁵²Gender and Politics Specialist Group, <<http://psai.ie/specialist/gender.asp>>.

BIBLIOGRAFIE

Documente internaționale și ale OSCE

“15 förslag för en jämställd riksdag: Rapport från arbetsgruppen för en jämställd riksdag”, [15 propuneri pentru un Parlament care respectă egalitatea de gen], Riksdagstryckeriet, Stockholm, 2005, <http://www.riksdagen.se/sv/Dokument-Lagar/Ovriga-dokument/Ovrigt-dokument/15-forslag-for-en-jamstalld-ri_GSA5URF1/>.

OSCE, “Charter for European Security” [Carta Securității Europene], Istanbul, noiembrie 1999, <<http://www.osce.org/mc/17502>>.

OSCE/ODIHR and Council of Europe Venice Commission, *Guidelines on Political Party Regulation* [OSCE/ODIHR și Consiliul Europei Comisia de la Veneția, *Orientări privind reglementarea partidelor politice*] (OSCE/ODIHR: Varșovia, 2010), <<http://www.osce.org/odihr/77812>>.

OSCE/ODIHR, *Handbook for Monitoring Women's Participation in Elections* [OSCE/ODIHR, *Manual privind monitorizarea participării femeilor la alegerile electorale*] (Varșovia: OSCE/ODIHR, 2004), <<http://www.osce.org/odihr/elections/13938>>.

A patra conferință mondială a Națiunilor Unite privind femeile, Beijing, septembrie 1995, <<http://www.un.org/womenwatch/daw/beijing/platform/decision.htm>>.

Declarația universală a drepturilor omului, 1948, <<http://www.un.org/en/documents/udhr/>>.

Bibliografie selectivă

Afkhami, M. și Eisenberg, A., *Leading to Action: A Political Participation Handbook for Women*, Women's Learning Partnership for Rights, Development, and Peace (WLP), 2010.

Afkhami, M., Eisenberg, A. Și Vaziri, H., *Leading To Choices. A Leadership Training Handbook For Women*, Women's Learning Partnership For Rights, Development, And Peace (WLP), 2001, <<http://learningpartnership.org/docs/englmanual.pdf>>.

Avdeyeva, O., “When do states comply with international treaties? Policies on violence against women in post-communist countries”, [“Când oare respectă statele tratatele internaționale? Politici privind violența împotriva femeilor în statele post-comuniste”], *International Studies Quarterly*, Vol. 51. Nr. 4, 2007, par. 877-900.

Bagratia, T. și Badashvili, M., “Developing Intra-Party Democracy from a Gender Perspective”, în *Intra-party Democracy and local governance*, Netherlands Institute for Multiparty Democracy (NIMD) Georgia, martie 2012.

Ballington, J. și Binda, F., “The Implementation of Quotas: European Experiences”, *Quota Report Series*, International IDEA, 2005, <http://www.idea.int/publications/quotas_europe/index.cfm>.

Bardall, G., “Breaking the Mold: Understanding Gender and Electoral Violence,” International Foundation for Electoral Systems (IFES), White Paper Series, decembrie 2011, <<http://www.ifes.org/Content/Publications/Articles/2011/Breaking-the-Mold-Understanding-Gender-and-ELectoral-Violence.aspx>>.

Bock-Schappelwein, J., Eppel, R. și Mühlberger, U., “Sozialpolitik als Produktivkraft, Study for the Austrian Chancellor,” 2009, <http://www.wifo.ac.at/www/jsp/index.jsp?fid=23923&id=35602&typeid=8&display_mode=2>.

Booth, C. QC, “Seeking True Democracy: The Challenge and Promise of Full Equality for Women”,

Chatham House, December 2011,
<<http://www.chathamhouse.org/sites/default/files/public/Meetings/Meeting%20Transcripts/051211booth.pdf>>.

Borovsky, G., Cherrabi El Alaoui, S. and Doherty, M., *Confidence, Capacity, Connections. A Young Woman's Guide to Leadership*, National Democratic Institute, 2010.

Childs, S., Lovenduski, J. and Campbell, R., *Women at the Top 2005: Changing Numbers, Changing Politics?* (London: Hansard Society, 2005).

Cowley, P. and Childs, S., "To Spineless to Rebel? New Labour's Women MPs", *British Journal of Political Science*, Vol. 33, No. 3, 2003, pp. 345-365.

Dahlerup, D. (ed.), *Women, Quotas, and Politics* (London: Routledge, 2006).

Dahlerup, D. and Freidenvall, L. (eds.), *Electoral Gender Quotas and Their Implementation in Europe* (Brussels: European Parliament, 2011).

Dahlerup, D. and Freidenvall, L., "Quotas as a "Fast Track" to Equal Representation for Women: Why Scandinavia Is No Longer the Model", *International Feminist Journal of Politics*, Vol. 7 No. 1, 2005, pp. 26-48.

Dhembo, E., "Women in Politics and Decision-Making in Albania: A Qualitative Analysis", *Journal of International Social Research*, Vol. 3, No. 13, 3010.

Druciarek, M., Fuszara, M., Nizynska, A. and Zbieranek, J., *Women on the Polish Political Scene* (Warsaw: Institute of Public Affairs/ODIHR, 2012).

EMILY's List, *Thinking of Running for office: A Guide for Democratic Women Candidates*, 2003, <<http://emilyslist.org/>>.

Fox, R. L. and Lawless, J. L., "If Only They'd Ask: Gender, Recruitment, and Political Ambition", *The Journal of Politics*, Vol. 72, No. 02, April 2010, pp. 310-326.

Freidenvall, L., "Women's Political Representation and Gender Quotas - the Swedish Case", *Working Paper Series*, Vol. 2, 2003.

Glushkova, M. and Moldosheva A., *Gender analysis of the Civil Service in the Kyrgyz Republic* (Bishkek: UNDP/SIDA, 2008), <<http://www.awli-kg.org/en/images/eng/gender-analysis-civil-service-eng.pdf>>.

Gonzalez, K. and Sample, K., "One Size Does Not Fit All: Lessons Learned From Legislative Gender Commissions And Caucuses", NDI/ International IDEA, 2010.

Hazan, R. Y. and Rahat, G., *Democracy within Parties: Candidate Selection Methods and their Political Consequences* (New York: Oxford University Press, 2010).

Henneberger, M., "Why women don't run for political office", The Washington Post, 25 March 2012.

Ilonszki, G. (ed.), *Women in Decision-making: CEE Experiences* (Budapest: Open Society Institute. 2004).

International IDEA, *Women in Politics: Beyond Numbers* (International IDEA: Stockholm).

Kam, C. and Zechmeister, E., "Name Recognition and Candidate Support", 2011, <<http://www.princeton.edu/csdp/events/Kam04282011/Kam04282011.pdf>>.

Karam, A. and Ballington, J. (eds.), *Women in Parliament: Beyond Numbers*, 2nd edition (Stockholm, Sweden: IDEA Publishing, 2005).

Krook, M. L., *Quotas for Women in Politics: Gender and Candidate Selection Reform Worldwide* (New York: Oxford University Press, 2009).

LaFont, S., "One step forward, two steps back: women in the post-communist states", *Communist and PostCommunist Studies*, Vol. 34, No. 2, 2001, pp. 203-220.

Lilliefeldt, E., "European Party Politics and Gender. Configuring Gender-Balanced Parliamentary Presence", Stockholm, 2011.

Lovenduski, J. and Norris, P. (eds.), *Gender and Party Politics* (London: Sage, 1993).

Matland, R. E. and Montgomery, K. (eds.), *Women's Access to Political Power in Post-Communist Europe* (Oxford: Oxford University Press, 2003).

Matland, R., "Enhancing women's political participation: legislative recruitment and electoral systems", in Karam, A. and Ballington, J. (eds.), *Women in Parliament: Beyond Numbers*, 2nd edition

(Stockholm, Sweden: IDEA Publishing, 2005).

Meier, P., "The Mutual Contagion Effect of Legal and Party Quotas: A Belgian Perspective", *Party Politics*, Vol. 10, No. 5, 2004, pp. 583-600.

Murray, R., "The Power of Sex and Incumbency: A Longitudinal Study of Electoral Performance in France", *Party Politics*, Vol. 14, No. 5, 2008, pp. 539-554.

Murray, R., *Parties, Gender Quotas, and Candidate Selection in France* (London: Palgrave, 2010).

National Democratic Institute for International Affairs, *Assessing Women's Political Party Programs: Best Practices and Recommendations* (Washington: NDI, 2008), <<http://www.ndi.org/node/15121>>.

National Democratic Institute for International Affairs, *Democracy and the Challenge of Change. A Guide to Increasing Women's Political Participation* (Washington: NDI, 2010), <http://www.ndi.org/Democracy_and_the_Challenge_of_Change>.

Nazarkulova, E. and Akmatova, Ch., *Gender analysis of the political parties of the Kyrgyz Republic* (Bishkek, UNDP, 2008), <<http://www.awli-kg.org/en/images/eng/gender-analysis-political-parties-eng.pdf>>.

Norris, P. and Krook, M. L., "Gender Equality in Elected Office: A Six Step Action Plan" (Warsaw: OSCE, 2011), <www.osce.org/odihr/78432>.

Norris, P. and Lovenduski, J., *Political Recruitment: Gender, Race and Class in the British Parliament* (Cambridge: Cambridge University Press, 1995).

Palmieri, S., "Gender-Sensitive Parliaments. A Global Review of Good Practice," Reports and Document No. 65, Inter Parliamentary Union, 2011, <<http://www.ipu.org/pdf/publications/gsp11-e.pdf>>.

Partnership for Development (ProGen), *Equal opportunities in Elections* (Chisinau: Center "Partnership for development", 2008-2011), <www.alegeriprogen.md>.

"Political Parties Is Key Factor To Increase Women's Representation In Decision Making", Database of Women: Georgia, Ukraine, Kazakhstan, (Prague: International Gender Policy Network (IGPN), 2010), <www.igpn-womandatabase.net>.

|Public perception of women's participation in elections in Albania", (Tirana: Albanian Centre for Economic Research (ACER), 2010).

Ray, R., Gornick, J. C. and Schmitt, J., "Parental Leave Policies in 21 Countries. Assessing Generosity and Gender Equality", Center for Economic and Policy Research, September 2008 (Revised June 2009), <http://www.cepr.net/documents/publications/parental_2008_09.pdf>.

Rekosz, E., *Women and men in television electoral campaign. Parliamentary elections of 2011* (Warsaw: Institute of Public Affairs, 2011).

Rising through the ranks: A Young Woman's Guide to Leadership and Political Party Engagement (National Democratic Institute for International Affairs (NDI), 2011).

Rossister, M. W., "The Matthew Matilda effect in science", *Social Studies of Science*, 1993, Vol. 23, No. 2, p. 325-341.

Rule, W., "Why women don't run: The critical contextual factors in women's legislative recruitment", *Western Political Quarterly*, Vol. 34, 1988, pp. 60-77.

Saxonberg, S., "Women in East European parliaments", *Journal of Democracy*, Vol. 11, No. 2, 2000, pp. 145-158. Swedish Social Democratic Party "Power Booklet", S-Kvinnor Sveavägen.

"The 100 women who run the world. The World's 100 most powerful women", Forbes.com, <<http://www.forbes.com/power-women/>>.

The World Development Report 2012: Gender Equality and Development (Washington, DC: World Bank, 2012).

Thomas, S., *How Women Legislate* (New York: Oxford University Press, 1995).

UK Labour Party, *Winning for Women. A guide to what Labour has delivered for women*, 2010, <<http://www.labour.org.uk/uploads/746d1524-6792-d714-252f-e40e1e93b64d.pdf>>.

UNDP and NDI, *Empowering Women for Stronger Political Parties. A Good Practices Guide to Promote Women's Political Participation*, UNDP/NDI, 2011, <<http://www.undp.org/content/undp/en/home/librarypage/womens-empowerment/empower-women-political-parties.html>>.

UNDP, *Enhancing Women's Political Participation. A Policy Note for Europe and CIS*, 2010.

van Biezen, I., "On the internal balance of party power: party organizations in new democracies", *Party Politics*, Vol. 6, 2000, pp. 395-418.

"Who Answers to Women? Progress of The World's Women 2008/2009, Gender & Accountability", UNIFEM, 2008, <<http://www.unifem.org/progress/2008/index-2.html>>.

Wolbrecht, C. and Campbell, D. E., "Leading by example: Female members of parliament as political role models", *American Journal of Political Science*, Vol. 51, No. 4, 2007, pp. 921-939.

"Women candidates participating in elections to the local government of Georgia" (Tbilisi: Women's Information Center, 2010).

Wood, J. T., "Gendered media: The Influence of Media on Views of Gender", <<http://www.udel.edu/comm245/readings/GenderedMedia.pdf>>.

Воронова, Л., "Женщины-политики в СМИ: мифы и анти-мифы" (Voronova, L., "Women-politicians in Mass Media: myths and anti-myths"), *Mediascop*, Vol. 2, 2009, <<http://mediascope.ru/node/345>>.

Омиралиев, М., "Женщина: и очаг, и дело" [Omiraliev, M., "Woman: home and career"], *Деловой Казахстан*, Vol. 307, No. 10, 3 March 2012, <<http://dknews.kz/zhenshhina-i-ochag-i-delo.htm>>.

Organizații și pagini web selectate:

ACE Electoral Knowledge Network, <<http://aceproject.org>>.

Association of Business Women of Kazakhstan, <http://www.businesswomen.kz/zhenskoe_poiticheskoe_iderstvo/>.

Association for Participatory Democracy (ADEPT), "Leadership School for Young Political Leaders", <<http://www.e-democracy.md/en/liderismpolitic/>>.

Women's Learning Partnership for Rights, Development, and Peace (WLP), <<http://www.learningpartnership.org/>>.

Center for American Women and Politics, Eagleton Institute of Politics, Rutgers University, <<http://www.cawp.rutgers.edu>>.

Center Partnership for Development PROGEN, <www.progen.md>.

Emerge America: Women leaders for a democratic future, <<http://www.emergeamerica.org/home>>.

European Forum for Democracy and Solidarity, <www.euopenforum.net/gendernetwork>.
European Institute for Gender Equality (EIGE), <<http://www.eige.europa.eu/>>.

Feminist League, <www.empowering-women.kz>.

Friederich-Naumann-Stiftung, <<http://www.freiheit.org/>>.

Friedrich-Ebert-Stiftung, <<http://www.fes.de/>>.

Global Database of Quotas for Women, Quota Project, "Voluntary Political Party Quotas for Europe". Accessed 25 October 2012, <<http://www.quotaproject.org/systemParty.cfm?region=50>>.

International IDEA, <<http://www.idea.int/publications/>>.

International Knowledge Network of Women in Politics (iKNOW Politics),
<<http://www.iknowpolitics.org/>>.

International Republican Institute (IRI), <<http://www.iri.org/>>.

Inter-Parliamentary Union (IPU), <<http://www.ipu.org/gpr-e/about/index.htm>>.

Laboratoire de l'Égalité, <<http://www.laboratoiredelegalite.org/>>.

League of Women Voters, <<http://www.lwv.org/>>.

Millennium Women's Network (MWN), <www.albania-mwn.org>.

National Democratic Institute for International Affairs (NDI),
<<http://www.ndi.org/>>.

National Federation for Republican Women (NFRW), <<http://www.nfrw.org/>>.

National Federation of Democratic Women (NFDW), <<http://www.nfdw.com/>>.

Political Parity, <<http://www.politicalparity.org>>.

Running Start: Bringing Young Women to Politics,
<<http://www.runningstartonline.org/>>.

She should run, 2011, <<http://www.sheshouldrun.org/>>.

The "Susan B. Anthony List," <<http://www.sba-list.org/>>.

The White House Project, 2012,
<<http://thewhitehouseproject.org/>>.

The WISH List, <<http://www.thewishlist.org/>>.

Women's Campaign Fund, 2011, <<http://www.wcfonline.org/>>.

Women's Campaign School, Yale University, 2009-2011, <<http://www.wcsyale.org/>>.

Women's Democracy Network (WDN), an initiative of the International Republican Institute website,
<www.wdn.org>.

World Economic Forum, "The Global Gender Gap" (WEP), <<http://www.weforum.org/issues/global-gender-gap>>.

Women in the House of Commons, House of Commons Information Office,
<<http://www.parliament.uk/documents/commons-information-office/m04.pdf>>.

Women's Information Center in Georgia, (WIC), <www.wicge.org>.

Women moving millions, <<http://www.womenmovingmillions.org/how-we-do-it/facts/>>.

